

T Ü R K İ Y E   B A R O L A R   B İ R L İ Ğ İ

XI. GENEL KURUL TUTANAĞI

12, 13, 14 OCAK 1978

ANKARA

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU

Başkan	: Av.Faruk EREM	ANKARA
Başkan Yardımcısı	: Av.Osman KUNTMAN	İSTANBUL
Başkan Yardımcısı	: Av.Enver ARSLANALP	İZMİR
Genel Sekreter	: Av.Fehmi ÖZÇELİK	ANKARA
Sayman Üye	: Av.İlhan KUTAY	ANKARA
Üye	: Av.Emin BALTAOĞLU	İSTANBUL
Üye	: Av.Vedat BURCUOĞLU	BALIKESİR
Üye	: Av.Ziya BİLGE	ADANA
Üye	: Av.Hilmi BECERİK	AYDIN
Üye	: Av.İhsan SARAÇLAR	SAMSUN
Üye	: Av.Azmi SOYDAN	İSTANBUL

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ DİSİPLİN KURULU

Başkan	: Av.Fadıl ALTOP	İSTANBUL
Üye	: Av.Şem'i ÜGE	İSTANBUL
Üye	: Av.Davut SELÇUKİ	AYDIN
Üye	: Av.Ayhan EROL	ANKARA
Üye	: Av.Hasan Basri GÜDER	İZMİR
Üye	: Av.Mustafa GÜRAY	ZONGULDAK
Üye	: Av.Mahver ÖZTOP	MERSİN

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ DENETLEME KURULU

Üye	: Av.Jülide YUMLU	İZMİR
Üye	: Av.İlhami GÜVEN	ANKARA
Üye	: Av.Doğan İLERİ	BOLU

XI.GENEL KURUL DELEGE LİSTESİ

A D A N A

1-Av.Necmettin ÜSTÜNALP (+)
2-Av.Muzaffer TERLİKSİZ (+)
3-Av.M.Cevlani ÖNAL (+)

ADİYAMAN

1-Av.Yalçın NAKİBOĞLU Yd.(+)
2-Av.Celal KIZILKAYA (+)

A F Y O N

1-Av.Turhan İMRE (+)
2-Av.Cemalettin ÖZ (+)

A Ğ R I

1-Av.Şeraffettin YAZICI (+)
2-Av.M.Sait KAYA Yd.(+)

A M A S Y A

1-Av.Zeki GÖNENÇ (+)
2-Av.Adil ÇITAK (-)

A N K A R A

1-Av.Faruk EREM (+)
2-Av.Uğur ALACAKAPTAN (-)
3-Av.Teoman EVREN (+)
4-Av.Atila SAV (+)
5-Av.Nejat OĞUZ (+)
6-Av.Kanil AKINCI (+)
7-Av.Halit ÇELENK (+)
8-Av.Emin DEĞER (+)
9-Av.Niyazi AĞIRNASLI (+)
10-Av.İlhami GÜVEN (+)
11-Av.Ahmet TAHTAKILIÇ (+)
12-Av.İlhan KUTAY (+)
Av.Erdoğan BİGAT Yd.(+)

A N T A L Y A

1-Av.Mehmet SOYTAŞ (+)
2-Av.Ethem SOYKAM (+)

A R T V İ N

1-Av.Nihat ATAY (+)
2-Av.Recai KOCAMAN (-)

A Y D İ N

1-Av.Hilmi BECERİK (+)
2-Av.Davut SELÇUKİ (+)

B A L I K E S İ R

1-Av.Hürşit KANGAL (+)
2-Av.Vedat BURCUOĞLU (+)

B O L U

1-Av.Doğan İLERİ (+)
2-Av.N.Sani MİRÖĞLU (+)

B U R S A

1-Av.Metin İSFENDİYAR (+)
2-Av.Turgut BULUT (+)

B U R D U R

1-Av.Ali Şahin (+)
2-Av.Hüseyin ÖKTEM (+)

Ç A N A K K A L E

1-Av.B.Cahit ALTAN (-)
2-Av.Ahmet Hamdi SEZEN (-)

Ç O R U M

1-Av.Atif ÇELEBİ (+)
2-Av.Cevdet SARACER (+)

D E N İ Z L İ

1-Av.Behçet ÇOMAKOĞLU (+)
2-Av.Hulusi DÜLGEROĞLU (+)

D İ Y A R B A K I R

1-Av.Umur DİCLELİ (+)
2-Av.M.Cevdet YARDIM (+)

E D İ R N E

1-Av.Sabahattin ŞENVELİ (+)
2-Av.Sitki ONARAN (+)

E L Â Z İ Ğ

1-Av.Necati ÖZKAYA (+)
2-Av.Hayati EKŞİ (+)

E R Z İ N C A N

1-Av.Alaattin KIRTILOĞLU Yd.(+)
2-Av.Mustafa YILDIRIM (+)

E R Z U R U M

1-Av.Abdulkadir ERYURT (-)
2-Av.Abdurrahim AYDINOĞLU (-)

E S K İ Ş E H İ R

1-Av.Şahap DEMİNER (+)
2-Av.Yılmaz TOKMAN (+)

G A Z İ A N T E P

1-Av.M.Zihni KUTLAR (-)
2-Av.Cemalettin GÜÇDEMİR (+)

G İ R E S U N

1-Av.Ahmet ERSÖZ (+)
2-Av.Hayati TOPALLI (+)

G Ü M Ü Ş H A N E

1-Av.Kop Fuat AKKOYUNLU (+)
2-Av.Cahit ÇAĞLAR (+)

H A T A Y

1-Av.Nabi İNAL (+)
2-Av.Asım Tekin YURTMAN (+)

I S P A R T A

1-Av.H.Turan ÖNER (-)
2-Av.Güngör ÇAKMAKÇI (-)

İ S T A N B U L

1-Av.Orhan APAYDIN	(+)
2-Av.Orhan ARGÜDEN	(+)
3-Av.Ayten DİK	(+)
4-Av.Gülçin ÇAYLIGİL	(+)
5-Av.Ekren ÖZKUNT	(+)
6-Av.Faik Muzaffer AMAÇ	(+)
7-Av.Nebil VARUY	(+)
8-Av.M.Ali İKİZER	(+)
9-Av.Orhan BARIAS	(+)
10-Av.Merih SEZEN	(+)
11-Av.İlhan BAYKENT	(+)
12-Av.Ziya Nur ERÜN	(+)
13-Av.Mesut OZANSÜ	(+)
14-Av.Y.Ünit DOĞANAY	(+)
15-Av.Hüseyin AYDIN	(+)
16-Av.Münip Kaya CANBOLAT	(+)
17-Av.Orhan SAVCI	(+)
18-Av.Aydın AYBAY	(+)
19-Av.Alp SELEK	(+)
20-Av.Hilmi TOLGA	(+)
21-Av.Vahit Yaşar ÇALIM	(+)
22-Av.Ali TURGAN	(+)

İ Z M İ R

1-Av.Cengiz İLHAN	(+)
2-Av.Enver ARSLANALP	(+)
3-Av.İskender ÖZTURANLI	(+)
4-Av.Günay DİNÇ	(+)
5-Av.Hasan Basri GÜDER	(+)

K A R S

1-Av.Akay BEŞMART	(+)
2-Av.Abdurrahman ALACA	(-)

K A S T A M O N U

1-Av.Muhittin ERBAŞ	(+)
2-Av.Mehmet SEYDİBEYOĞLU	(+)

K A Y S E R İ

1-Av.Behçet A.MOLU	(+)
2-Av.M.Bülent ÖZKURAN	(+)

K İ R K L A R E L İ

1-Av.İsnet AKIN	(+)
2-Av.İ.Mekki ÜLGEN	(+)

K İ R Ş E H İ R

1-Av.Akıp AKSAÇ	(+)
2-Av.Orhan TOKMAKÇIOĞLU	(+)

K O C A E L İ

1-Av.Oğuz ARIN	(+)
2-Av.Şinasi YELDAN	(+)

K O N Y A

1-Av.İhsan ONAR	(+)
2-Av.Doğan REYHANLI	(+)

K Ü T A H Y A

1-Av.Ahmet GÜNER	(+)
2-Av.Zeki ÖZKER	(+)

M A L A T Y A

1-Av.M.Hayrettin ABACI	(+)
2-Av.Nebahat ÖNAL	(+)

M A N İ S A

1-Av.Yüksel KESKİN	(+)
2-Av.H.Hüseyin SAÇAKLIOĞLU	(+)

K. M A R A Ş

1-Av.Aydemir ÖZOK	(+)
2-Av.Selahattin AYDIN	(-)

M A R D İ N

1-Av.Yunus KAVAK	(-)
2-Av.Celil CAN	(-)

M E R S İ N

1-Av.Mahver ÖZTOP	(+)
2-Av.Turhan ÖZGÜNER	(+)

M U Ğ L A

1-Av.Faruk AKSOY	(+)
2-Av.Yaşar İLTER	(+)

M U Ş

1-Av.Şerafettin KAYA	(+)
2-Av.Tülay ÇİFTÇIOĞLU	(+)

N E V Ş E H İ R

1-Av.M.Zeki TEKİNER	(-)
2-Av.Ali İhsan AÇIKGÖZ	(+)

N İ Ğ D E

1-Av.Said ŞAHENK	(-)
2-Av.İsnaill ÖZMEN	(+)

O R D U

1-Av.Ahmet GÖNCÜ	(+)
2-Av.Salim GÜNEY	(+)

R İ Z E

1-Av.M.İhsan ORHON	(-)
2-Av.O.Mecdi AGUN	(-)

S A K A R Y A

1-Av.M.Raşit ABASIYANIK	(+)
2-Av.Salih SİPAHIER	(+)

S A M S U N

1-Av.İhsan SARAÇLAR	(+)
2-Av.M.Cahit ÜNAL	(+)

S İ N O P

1-Av.Hasan Ulvi SARABİL	(-)
2-Av.Yurdun OKAY	(-)

S İ V A S

1-Av.Ayhan İLGÜN
2-Av.Ali SÖYLEMEZOĞLU

{+}
{+}

S İ İ R T

1-
2-

T E K İ R D A Ğ

1-Av.Reha AKÇAKAYA
2-Av.Vecihi USEL

{+}
{+}

T O K A T

1-Av.H.Ali DİZMAN
2-Av.M.Orhan YILDIZ

{+}
{+}

T R A B Z O N

1-Av.Fethi ÇULHA
2-Av.Adil TUĞRUL

{+}
{+}

U R F A

1-Av.İzzettin RASTGELDI
2-Av.Necati AKGÖL

{+}
{-}

U Ş A K

1-Av.M.Selahattin YÜKSEL
2-Av.M.Şükrü GEDİK

{+}
{+}

Ş A N

1-Av.Burhan KOÇAK
2-Av.Necat ÖZMEN

{-}
{+}

Y O Z G A T

1-Av.Salih DEMİREL
2-Av.Muzaffer ÖZTÜRK

{+}
{+}

Z O N G U L D A K

1-Av.Mustafa GÜRAY
2-Av.Yıldırım PERÇİNEL

{+}
Yd.{+}

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

XI. OLAĞAN GENEL KURULU TUTANAĞI

Toplantı Tarihi : 12-13-14/Ocak/1978

Toplantı Yeri : DSI Genel Müdürlüğü Konferans Salonu

Toplantı Saati : 10.00

Toplantı Başkanı : Teoman EVREN (Ankara Barosu Başkanı)

BİRİNCİ GÜN
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati:10.00

BAŞKAN FARUK EREM- Çok değerli Senato Başkanımız, çok değerli yüce Mahkemelerimizin sayın Başkanları, muhterem konuklarımız, aziz meslektaşlarım;

Müsaadenizle Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun Onbirinci Döneminin açılmasına müsaade buyurmanızı rica etmekteyim.

Delege arkadaşlarım teşriflerinde çizelgeyi imza buyurdular. Toplantı nisabımız fazlasıyla mevcut bulunmaktadır.

Yıllardan beri süren geleneğimiz uyarınca toplantı yeri Baro Başkanının Genel Kurul Başkanlığı adaylığının ileri sürülmesi bahis konusudur. Bu geleneğimiz uyarınca Ankara Barosu sayın Başkanı Teoman Evren'in adaylığını yüksek takdirlerinize arz ediyorum. Kabul buyuranlar lütfen ellerini kaldırsınlar... İttifakla kabul edilmiştir.

Sayın Evren, buyurun efendim.

Kongre Başkanı TEOMAN EVREN- Türkiye Barolarının seçkin delegeleri;

Bir gelenek gereği de olsa benim şahsımdan ziyade Ankara Barosuna lütuf buyurduğunuz güvene teşekkür ederim.

Bir yere gelmenin yönteminden ziyade orada hakkıyla bulunmanın önemine inanıyorum. Bu inanç içinde görevimi yapacağım. Görevimi yaparken en büyük yardımcım sizlerin hoş görüleri olacaktır. Hepinizi saygı ile selâmlıyorum. (Alkışlar)

Efendim, şimdi gündem gereğince bir Başkanvekilinin seçimi gerekiyor. Bunun için aday rica ediyorum... ("İhsan Onar" sesleri)

Efendim, Konya Barosu Başkanı sayın İhsan Onar'ı teklif ediyorlar. Başka aday var mı acaba?.. Yok.

Konya Barosu Başkanı sayın İhsan Onar'ı reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Buyurun İhsan bey.

Efendim, Divanın teşekkülü için iki üye arkadaşımızın da seçil-

mesi gerekiyor. Divan üyeliği için iki aday rica ediyorum... ("Ayten Dik" sesleri)

Ayten Dik hanımı Divan üyeliği için oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bir üye daha rica ediyorum... ("Tekin Yurtman" sesleri)

Tekin Yurtman'ı oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Lütfen üye arkadaşlarımız Divana teşrif buyursunlar.

Efendim, Divan teşekkül etmiş bulunuyor.

Gündemimizin 5 nci maddesi gereğince, Türkiye'nin kurucusu ve kurtarıcısı büyük Atatürk'ün ve kaybettiğimiz değerli hukukçuların, değerli meslektaşlarımızın ruhlarını taziz için sizleri bir dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum.

(Saygı duruşunda bulunuldu)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Efendim, sayın Reiscumhurumuz Fahri Korutürk'ün kongremize başarı dileyen mesajları var, müsaadenizle arz ediyorum:

"Sayın Prof. Dr. Faruk Erem

Avukat, Türkiye Barolar Birliği Başkanı-Ankara

Türkiye Barolar Birliğinin Genel Kurul toplantısı dolayısıyla davetiniz için teşekkür ederim. Genel Kurul çalışmaları süresince ortaya konulacak görüş ve önerilerin, toplumumuzun hızla değişmekte olan sosyo-ekonomik yapısının hukuk alanına yansıyan sorunlarına yararlı katkılar sağlamasını dilerim. Ayrıca Birliğinizin onur belgesi ve plaketini alan değerli hukukçuları içtenlikle kutlar, hayatlarının bundan sonraki bölümünde de esenlikler dileğiyle toplantıya katılan üyelere sevgiler sunarım.

Fahri S. Korutürk

Cumhurbaşkanı"

(Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, sayın Başbakan Bülent Ecevit'in kongremize başarı dileyen mesajını iletiyorum:

"Türkiye Barolar Birliği
Genel Kurulu Başkanlığına

Hükümet çalışmalarının yoğunluğu nedeniyle Genel Kurul toplantınıza katılamadığım için çok üzgünüm. İnsan haklarını ve özgürlüklerini ve demokratik hukuk devletini korumadaki etkinliği dolayısıyla Türkiye Barolar Birliğini kutlarım. Ulusumuzun, devletimizin ve demokrasimizin ağır bir bunalımdan esenliğe yönelebilmesine bağımsız Türk adaletinde hak ve hizmetlerdeki değerli kuruluşlarımızla üyelerinizin de katkısı ülkemiz için bir kıvanç kaynağıdır. Türkiye Barolar Birliğinin sayın üyelerine özgürlük ve barış içinde başarılar, mutluluklar dileriz.

Saygılar sunarım.

Bülent Ecevit
Başbakan"

(Alkışlar)

BA.,KANVEKİLİ- Sayın Delegeler, yine teamül gereğince Ankara Baro Başkanının konuşması gerekmektedir. Sayın başkanı mikrofona davet ediyoruz.

ANKARA BAROBU BAŞKANI TEOMAN EVREN- Sayın Konuklar, değerli meslektaşlarım;

Türkiye barolarının seçkin delegelerini Ankara Barosu adına saygıyla selâmlarım.

Birkaç yıldır toplum yaşamımızın ufuklarını kaplayan bulutlar geçen yıl daha da yoğunlaşarak ülkemizde umutsuz bir karamsarlık yaymıştır. Tek egemen güç olması gereken hukuk eskimiş ve etkinliğini yitirmiş kural lar, tarafsızlığı kuşkulu kolluk kuvvetleri ve yeteneksiz görevliler yüzünden acze düşmüştür. Anarđi toplumun her köşesinde alabildiğine yaygın, korkusuz ve acımasız kendini göstermiş, Devletin varlık nedeniyle çelişen yeni bir aşama devresine girmiştir. Yüzlerce cinayetin suçlusu yakalanamamış, can ve mal güvenliğinin sağlanması ülkenin en önemli sorunu olarak ortadadır. Sokaklardaki ve öğretim kuruluşlarındaki olayların yasa dışı

güçlerle bastırılmak istenmesi büyük patlamalara neden olmaktadır. Binlerce genç serbest ve özgür eğitim yapma olanağından yoksun kalmışlardır.

Fikir ve vicdan hürriyeti antidemokratik yasaların, yasa dışı saldırıların baskısı ile karşı karşıyadır. Lâik hukuk düzeni bir kısım politikacının ve onların düzelmez tutkunlarının saldırılarına hedef olmaktadır. Atatürk ilkelerine ve devrimlerine açıkça yöneltilen saldırılar yurtsever aydınları tedirgin etmektedir. Toplum/^{un}gittikçe güçlenen dinamizmi Türk hukuk sistemini demokratik süreç içinde ilerlemeye zorlamaktadır. Bu aşamada sosyal-ekonomik yaşamda hukuk itici güç olma işlevine etkin biçimde yönelmelidir. Parlamentoda en büyük çoğunluğa sahip meslek grubunu oluşturan avukatların büyük bir güce sahip oldukları inancındayız. Türkiye barolarına ve bu baroların yetkili tek temsilcisi Türkiye Barolar Birliğine Türk pozitif hukukunun demokratik gelişiminin sağlanmasında önemli görevler düşmektedir. Birbiriyle uyum içinde yurt ve meslek sorunlarındaki güçlü mücadele dönemine girmelerinin gereğine inanmaktayız. Bütün hukukçular adalet reformunun biran önce gerçekleştirilmesini gün geçtikçe tükenen bir sabırsızlıkla beklemektedir. İnsan hak ve özgürlüklerinin temel güvencesi olan hukuk umut içinde bekleyenlere daha uygar, daha mutlu, daha iyi bir geleceğin yasal çatısını hazırlamak zorundadır.

Tarafsız adli zabitanın kurulması veya Cumhuriyet Savcılarının kolluk kuvvetleri üzerinde yeni yetkilerle güçlendirilmesi toplumu rahatsız eden olayların önlenmesinde etkili olacaktır. Türkiye Barolar Birliğinin kararı uyarınca Barolarımız geçen yıl yürütme organının yargı kararlarına uymamayı alışkanlık haline getirmesini kınamıştır. Giderek uygulamanın idareye karşı hukuk mahkemelerinden verilen kararlara yansıtıldığını üzüntü içinde izlemekteyiz.

Hak arama görevini vüklenmiş meslektaşlarımız için aldıkları bir kararın uygulanmadığına tanık olmak adaleti onarılmaz biçimde yaralamak-

tadır. Yargı kararlarına uyulmasının hukuka bağı devlet fikrinin kaçınılmaz sonucu olduğuna inanan meslektaşlarımız bu inancın en önemli desteğini yargıcın ve yargının saygınlığında aramaktadırlar. Adli idarenin gönüllerde yatan adalet sevgisini yaşatacak ve güçlendirecek bir denetim sistemini işlerle ortaya koyması bütün yurttaşların ortak kıvancı olacaktır.

Savunma hakkının kullanılması meslektaşlarımızın görevi olan kişinin temel vazgeçilmez haklarının en önemlisidir. Savunma hakkına getirilen yasal ve yasa dışı sınırlandırmalar sürmektedir. Başkasının haklarını aramayı üslenmiş olan avukatların kendi görevlerine ait hakları almakta duraksamaları meslek onurunu zedeleyici önemli bir çelişkidir. Barolara Türkiye Barolar Birliğine meslektaşlarımızı yaralayan geriye dönük özlere ortadan kaldırılınca kadar özverili, yürekli bir görev ve mücadele düşmektedir.

Sosyal güvenlik haklarının tüm çalışanlarla eşit şekilde sağlanması artık kaçınılmaz olmuştur. Sosyal Sigortalar Kurumunun iradesine tabi kılınan ve tip sözleşmelerle gerçekleştirilen yararlanma sistemi önemli ayrıcalıkların, büyük adalötsizliklerin kaynağını oluşturmaktadır. Kendiliğinden işleyen yeni bir düzenlemenin yasa değişikliğiyle gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Yeni çalışma döneminin hepimize mutluluk ve sevinç veren başarıların başlangıcı olması dileğiyle, Yüce Kurullarınıza saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, gündemimizin 6 ncı maddesine göre 40 yılı aşkın görev yapanlar ile, Türkiye Barolar Birliği organlarında görev yapan arkadaşlarımıza plaket verilmesi gerekmektedir.

Bu plaketlerin verilmesi sayın Barolar Birliği Başkanı Prof. Faruk Erem tarafından yapılacaktır. Kendilerini davet ediyorum.

BAŞKAN FARUK EREM- Değerli konuklarımız, aziz meslektaşlarımız; Bu seçkin olanaktan da faydalanarak mesleğimizde 40 yılın üstünde

emek veren ustadlarımıza plaketlerini armağan etmek istiyoruz. Bu tören den evvel Yönetim Kurulu adına kısa da olsa bazı konulardan söz etmeme müsaadenizi istirham etmekteyim.

Mümtaz kişilikleriyle ustatlarımıza saygılarımızı sunarken, bize en somut örnekleriyle meslek onurunun anlamını açıklamış bulunan ustatlarımıza gerçekten minnettarız.

Kamunun görevini sağlayabilecek biçimde mesleğini yıllarca sürdürebilmek görevini başaran ustatlarımızın mesleğimize neler kattıklarını çok iyi anlamaktayız. Bütün hayatı boyunca ve daha meslek kuralları saptanmamışken, bu kuralların şimdi bütün meslektaşlarımızca gönülden ve oy birliğiyle kabulünü sağlayabilecek ortamı elbetteki ustatlarımız hazırlamışlardır.

Mesleğimizin bütün özelliklerini onların yaşamlarında izlemek olanağını bulmuş oluyoruz.

Bir gün Almanya'da bir avukat yanındaki genç meslektaşıyla adliyedeki davasına yetişmek isterken bir trafik kazasına uğrar. Ruhunu teslim ederken yanındaki genç meslektaşına söylediği son söz şu: "Ne yazık bugün o kadar da çok işimiz vardı ki..."

Mesleğimiz kadar özel yaşantısının meslek içerisinde eriyebilmiş olan bir başka meslek hatırlayamıyorum. Bir gözlemde daha bulunmak istiyorum:

Ünlü Baro Başkanı Krus şöyle demişti: "Biz bütün memleketlerin yerlisiyiz, bütün yüzyılların da çağdaşı..." Bugün uygar ve demokratik ülkelerin avukatlık meslek kurallarıyla avukatlık kanunları şaşılacak derecede birbirinin aynıdır. Burada insanın duyduğu adalet hissini bir çeşit insanlık determinizmini yansıttığını kavramak mümkün olsa gerektir.

Ünlü Baro Başkanı Karpantie şöyle demişti: "Bağımsızlık bütün bir fikri ve manevi âlemi ortaya koyan kelime". Breyi insan sürüsünden

ayıran, onu gerçekten insan kılan herşeyi kapsayan kelime. Yıllar boyu bu iç bağımsızlığını koruyabilmek üstatlarımızın çabaları hiç küçümsene mez.

Bir memleketin uygarlığının göstergesi o memleketin avukatlarının ne derece bağımsız olduklarıyla ölçülebilir. Bu sorumluluğu yıllar boyu omuzlarında taşıyacak güce sahip olabilmek kıdemin en açık anlamını ortaya koymaktadır.

Bir açıdan meslek kıdemi hak değil, sorun gibi gözüküyor. Yıllar boyu bu mesleki sorunun bilinci içinde kalmış olanların kıdemli değil, belki sürekli öncü sayılmaları icabedecektir. Rönesans dönemine ait eski bir yapıtta avukat şöyle tanımlanmıştı: "Yumuşak, sakin, Tanrıdan korkan, hakikatı ve adaleti seven, inanan, inandırmasını bilen sorumlu kişi."

Fransız parlamenleri grubunda avukatların bir adı da şu idi: "Adalet şövalyeleri"

Kidem doğru yücelen ve yükseldikçe o kişiyi aşan, Türk avukatlığına değer kazandıran yaşam toplamı. Bu gözlemin bir sonucu da hepimizin olan bu değerler topluluğunda kişisel tasarruf hakkımız olmadığıdır. Kıdemsizin kıdemliye mutlaka birşeyler borçlu olduğunu kabul etmemiz gerekli. Bu borçtan bizler de bizden sonrakilere aynı örnekleri verecek ancak kurtulabiliriz.

Meslek vakarının dıştan sessiz görünümü altında nelerin saf saf yer aldığını sezme hiç de güç değildir. Her memleketin tarihinde ün kazanmış, fakat sonunu böylece bitirememiş kişilere rastlanıyor. Örneğin, eski Romanın imparatorluk dönemi tarih kitaplarında daima tenkit edilmiştir. Avukatlık müessesesi de bu yermelerden kendini kurtaramıyor. Bir yazar şöyle demişti: "İmparatorluk döneminde Çiçeron avukattı, ama artık avukat Çiçeron değildi." Mesleği yozlaştırmadan onur yaşana ulaşabilmek görevini yerine getirenler için mutluluk kelimesi yetersizdir. Başkalarının dertlerine, onlara yardımcı olmanın sorumluluğunu

sürdüremekten gelen huzursuzluk içinde yine de kişisel mutluluğunu koruyabilmek, uzun meslek yıllarını doldurabilmek büyük insanlara özgü bir ayrıcalıktır. Bu nedenle eski Roma'da evinin önüne bir palmye ağacı dikmek sadece avukatlara tanınmış bir ayrıcalıktı.

Mesleğimiz sonunda refah ve servet getiren türden değil. Bu he-meh hemen diğer memleketlerde de böyle. Zamanın en kudretli avukatı sa-yılan Berier, zaruret içinde hasta yatağında yatarken genç meslektaşları onu ziyarete gitmişlerdi. O zamanlar avukata vekalet ücreti ödenmez, u-fak bir kesenin içine konulan altınlar avukatın ayak ucuna bırakılırdı. Genç meslektaşları Berier'e, "Üstat, sizin ayağınıza o kadar keseler kondu ki, niçin bu haldesiniz?" Cevap şu oldu: "Çok kondu, ama almak için eğilmek lazımdı, yapamadım."

Zaman zaman, dönem dönem mesleğimiz yürekliliği de zorunlu kılar. Çekingen bir savunma mesleğe hiçbir şey kazandırmıyor. Marie Antuanet'in avukatı Şövelökart tutuklanmış, Berier şunları söylemişti: "Ben Konvan-siyona iki şey sunuyorum; hakikatı ve kafamı. Birincisini dinledikten sonra, ikincisi için de istediğiniz kadar tasarruf edebilirsiniz."

Türk avukatlığında bu denli yürekliliklerin örnekleri az değil-dir. Üstatlarımızın bunda payı pek büyüktür.

Toplumda bazı kişiler şunu öğütlerler: Mutlu yaşamak için gizli yaşamak lazımdır. Bu kural avukatlar için geçerli değil. Biz sessizce ya-şama hakkına sahip de değiliz. Bir insanın ömür boyu davranışları top-lamının değerlendirilmesi kesin bir sonuç verir; Kendisine saygı göste-rilmesini istemek hakkı. Üstatlarımızın kendilerine şimdi takdim kılı-nacak onur plaketlerini ve belgelerini en derin saygılarımızın teyiden arzı anlamında kabul buyurmalarını dilemekteyiz.

Sağolunuz efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, şimdi plaket alacakların isimlerini okuyoruz:

Efendim, şimdi Ankara Barosunda 40 sene ve 40 seneden fazla mes-

lek yürütmüş sayın arkadaşlarımızın isimlerini okuyorum:

Avukat Sait Tartan,
Avukat Saffet Nezihi Bölükbaşı,
Avukat Hüseyin Avni Tekel,
Avukat Asım Ruacan,
Avukat Kazım Ergül,
Avukat Turgut Genya,
Avukat Nail Hüseyin Akan,
Avukat Şeref Kazım Tükaş,
Avukat Basri Gözübüyük,
Avukat İsmail Hakkı Balamir,
Avukat Vasfi Şensözen

(Ankara Barosundan 40 yılını dolduran avukatlara Türkiye Barolar Birliği Başkanı Faruk Erem tarafından toplantıya-gelenlere plaketleri verildi)

BAŞKAN- Ankara Barosunda 40 yılını dolduran avukatlar adına sayın Kazım Ergül'e söz veriyorum, buyurun.

KAZIM ERGÜL- Efendim, evvelâ cümlelizi saygı ile selamlarım.

Barolar Birliğimizin ilk defa bizi huzuruza davet ederek ve 40 yılı doldurmuş kıdemli gençler olarak tasfir ederek bu plaketleri vermesinden dolayı cidden şahsen ve arkadaşlarım namına çok memnun kaldım. Bu Barolar Birliğimizin bundan sonra söylediğim gibi az miktarda değilde, çok sayıda kıdemli gençlere plaket vermelerini canıgönülden dilerim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, şimdi İstanbul Barosundan 40 yıldan fazla meslek yaşamı süren arkadaşlarımızı plaket almak üzere davet ediyorum:

Avukat Abdülkadir Özgen,
Avukat Nafiz Zeki Ekemen,
Avukat Hamdi Üge,
Avukat Yusuf Haşim Kocayusufpaşaoğlu,

Avukat Baki Tan,
Avukat Emcet Ağıç,
Avukat Ferit Eviçin,
Avukat Selâhattin Arıkmerey,
Avukat Mevhibe Rıza Somerk,
Avukat Übeyit Ümer, (Vefat etmiş olduğundan ailesine)
Avukat Aliş Ekrem Atakul,
Avukat Necmettin Gültekin,
Avukat Ekrem Özden,
Avukat Mesut Selen,
Avukat Fatma Faike Alpat,
Avukat Recai Atabek,
Avukat Fehamet Gökal,
Avukat Yusuf Bahri Korman,

(İstanbul Barosunda 40 yılını dolduran ve toplantıya katılan avukatlara Barolar Birliği Başkanı Faruk Erem tarafından plaketleri verildi)

BAŞKAN- Efendim, İstanbul Barosu üyesi arkadaşlarım adına Nafiz Zeki Egemen beyi mikrofonu davet ediyorum.

NAFİZ ZEKİ EGEMEN- Sayın Başkan, yüksek hakimlerimiz, sevgili meslektaşlarım;

43 senedir bu hizmette çalışıyorum. Bu 43 sene içinde çok konuştum, çok okudum, çok yazdım. Artık heyecan alacağımı tahmin edmiyorum. Fakat bugün İlhan kardeşimiz, İstanbul Barosu arkadaşlarım adına şükran borcunu eda etmek üzere bana vazife verdiğini söylediğinden beri heyecanlıyım. Ne söyleyeceğimi bilmiyorum, o kadar zihnim karıştı.

Şurada bir levha var; "Adalet mülkün temelidir." Bu sözde kaldıkça bunun hiçbir değeri yok. Fakat adaleti mülkün temeli yapmak için biz avukatlara düşen çok büyük vazife var. Türk Milleti oldum olasıya adalet aşığı bir millettir ve çok büyük hukukçular, çok büyük hakimler yetiş-

tirmiştir. Bu büyük hakimler eminim adalet tevzii sırasında kendilerine yardımcı olan dürüst, çalışkan ve bilgili avukatlara rastlamışlardır.

Adalet mülkün temeli olur, üç şarta riayet edildiği takdirde. Evvela akıl ve hikmet hareketlerimize rehber olacak. Her işimizi aklın terazisinde tartacağız. Avukat olarak, hukukçu olarak hislerimizden tecerrüt ederek hakkı arayacağız, hakikatı arayacağız, doğruyu arayacağız.

İkincisi, kuvvet ve akıl ve hikmetin gösterdiği yolu tamamlamalı. Kuvvet dediğim kanun korkusu, kanuna riayet, mahkeme kararına riayet; Her ne olursa, her kimden gelirse gelsin ve bunu güzellik süsleyecek. Yani, acaba böyle olur muydu, olmaz mıydı diye bir tereddüt olmadan hak, hakikat diye ortaya konulan ve kuvvetle tatbik edilmesi lazım gelen şey, güzelle tatbik edilir. Zannediyorum ki, Türk avukatı bu yolda büyük hizmetler yapmıştır ve layıktır.

Bendeniz uzun senelerden beri İstanbul Baromuzu dünya avukatlar birliği nezdinde temsil etmekteyim ve orada birçok garp memleketi avukatı ile temasım olmuştur ve olmaktadır. Emin olun biz bunların hiç birisinden geri değiliz. Ne bilgide geriyiz, ne ahlakta geriyiz, ne zekaca geriyiz. Hiçbir komplekse kapılmadan adalet hizmetinde çalışmaya devam edelim.

Bana bu konuşma fırsatını verdiğiniz için tekrar teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Biz teşekkür ederiz efendim.

İzmir Barosunda 40 yıl ve daha fazla meslek yapmış arkadaşlarımızı davet ediyorum:

Avukat Selim Hakem,

Avukat Fatma Zehra Tara,

Avukat Kerim Reşit Beşerler,

Avukat Macit Birsal,

Avukat Cebil Erk,

Avukat Tuğrul Tamer,

Avukat Habip Şen.

(İzmir Barosunda 40 yılını dolduran ve toplantıya katılan avukatlara Barolar Birliği Başkanı Faruk Erem tarafından plakeleri verildi)

BAŞKAN- Habip Şen beyi mikrofonu davet ediyorum.

HABİP ŞEN- Sayın meslektaşlarımız, hepinizi hürmetle selâmlarım.

Kutsî olan mesleğimizde 40 yılı bitirmem hasebiyle Barolar Birliğimizin gösterdiği lûtfе çok teşekkür ederim. HEPİNİZİ SEVGİYLE SELÂMLARIM. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Mersin Barosu:

Avukat Hüseyin Hüsnu Antepeli,

Kendilerini mikrofonu davet ediyorum, buyurun.

HÜSEYİN HÜSNÜ ANTEPELİ- Efendim, bizim için bir yurt kurtaran gazilere verilen bir İstiklâl Madalyası kadar mukaddes olan bu armağanı geriye kalan ömrümüzün devamı müddetince mukaddes bir emanet olarak saklayacağız ve evlât ve ahvadımıza da bunu yine mukaddes bir emanet olarak miras bırakacağız, tediye edeceğiz, teslim edeceğiz.

Barolar Birliğinin ve kıymetli Hocamızın bize büyük bir vefa ve kadirşinaslık eseri olarak lütfettikleri bu plaket hayatımızın en kıymetli bir hatırası olarak kalacaktır. Bütün meslek mensubu arkadaşlarımız, 40 yılın çok üstünde sağlıklı, başarılı ve mutlu yıllar temenni eder, Barolar Birliğinin yöneticilerine ve bize bu kıymetli hatırayı tediye eden arkadaşlarımıza şükranlarımı ve bütün meslektaşlarıma saygılarımı, sevgilerimi tekrar arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Efendim, sayın Faruk Erem söz istemişlerdir, kendilerine söz veriyorum.

BAŞKAN FARUK EREM- Sayın Başkanım, biraz evvel 40 yılını dolduran üstatlarımız verdiğimiz plaketleri kabul etmek lütfunda bulundular.

Şimdi, Barolar Birliğinin kuruluşundan bu yana hizmeti geçmiş olan meslektaşlarımıza plaketler vermek istiyoruz.

Türk avukatlarının bir amaç etrafında birleşebilmek olanağını Türkiye Barolar Birliği sanırız ki, sağlamış durumdadır. Gün geçtikçe barolar ve Birliğimiz toplumda yerini kabul ettirmek çabasını daha da yoğunlaştırdı. Kısmen sonuç alınabildiğini de söyleyecek durumdayız. Hiçbir karşılık beklemeden bu başarıya katkısı bulunan değerli meslektaşlarımıza hizmet plaketlerini sunarken duyduğumuz mutluluk sonsuzdur. Birlik organlarında görev alanların her birinin bu büyük yapıtın temelinde ve yaşamındaki emeği gelecek günlerin başarısında da onları anmak haklılığını doğurmaktadır. Birliğimiz bir araya getirilen emeklerin neler yaratabileceğinin en güzel örneğini verebildi. Hizmet plaketinin anlamı budur. Bunları kabul buyurmalarını değerli meslektaşlarımızdan rica ederken, Yönetim Kurulumuz en saygılı duygularımızla birlikte kendilerine teşekkürlerini sunar. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Efendim, şimdi Barolar Birliği organlarında görev yapmış arkadaşlarımızı plaketlerini almak üzere davet ediyorum.

Önce Disiplin Kurulunda görev yapmış arkadaşlarımızdan başlayacağım:

Sayın Avukat Mehmet Nomer,

Sayın Hulusi Naci Selek,

Rahmetli Ömer Gözübüyük ailesi,

Sayın Fadıl Altop.

BAŞKAN- Sayın Fadıl Altop'a söz veriyorum, buyurun.

FADIL ALTOP- Sayın Başkanım, sayın konuklar, çok sevgili meslektaşlarım.

Huzurlarınızda meslek yaşamımın en kıymetli hatırasını aldığım

şu anda beni iki dönem bu şerefli göreve reyleriyle seçen siz Yüce Heyete en derin şükranlarımı arz etmek isterim.

Dokuz yıla yaklaşan Barolar Birliği Disiplin Kurulu çalışmalarında her yönleriyle bana örnek olmuş değerli başkanlarım sayın Mehmet Nomer ve sayın Şemi Üge'nin unutulmaz hizmetlerini saygı ile hatırlamak isterim. Kendileriyle beraber çalıştığım Merhum Ömer Gözübüyük'ü de rahmetle anarım.

Çalışmalarımnda görev duygusuna ve fikir namusuna sahip her yönleriyle faziletli ve olgun meslektaşlarım sayın Hulusi Selek, sayın Sabahattin Bilge, sayın Hasan Cavit Turgay, sayın Davut Selçuki, sayın İlhan Kutay, sayın Ayhan Erol, sayın Hasan Basri Güder, sayın Mustafa Güray ve sayın Mahver Öztop'la beraber olmak son Başkan olarak yaşantımın en büyük mutluluğu olmuştur. Ayrıntısız hepsinin kişiliklerine ömrüm boyunca engin bir saygı duyacağım ve anılarını hiçbir gün unutmayacağım. Şimdi görevden ayrıldığım şu anda hepsine en derin teşekkürlerimi arz ederken, bundan sonraki yaşamlarında da sağlık, başarı ve mutluluklar diliyorum.

Çalışmalarımızda gereksinme duyduğumuz her konuda Disiplin Kuruluna engin ve anlayışlı yardımlarını gördüğüm, bugün de bu vefa örneği insanlık timsali töreni düzenlemek ve değerli meslektaşlarımın 40 yılını hizmet gören bizlerin de anılarını simgeleyen sayın Yönetim Kurulunun bütün üyelerine ve başlarında çok değerli Hocam sayın Faruk Erem'e yürek dolusu teşekkürlerimi ve minnetlerimi arz ederken hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Fadıl Altop.

Sayın Avukat Mahver Öztop,

Sayın Sabahattin Bilge,

Sayın H. Cahit Turgay,

Sayın İlhan Kutay,

Sayın Mustafa Güray,

Sayın Ayhan Erol.

(Disiplin Kurulu üyeleri plaketlerini aldılar)

BAŞKAN- Efendim, Yönetim Kurulunda görev alanları davet ediyorum:

Sayın Zeki Yücel,
Sayın Tacettin Sırmalı,
Sayın Cengiz İlhan,
Sayın Atilla Sav,
Sayın Erdoğan Bigat
Merhum Hikmet Tuncay ailesi,
Mehmet Kavaklılar,
Sadettin Tokbey,
Selâhattin Allıoğlu,
Rahmi Magat.

(Yönetim Kurulunda görev alan üyeler plaketlerini aldılar)

BAŞKAN- Efendim, Denetleme Kurulunda görev alanları davet ediyorum:

Sayın Vedat Burcuoğlu,
Refik Belgin,
Şinasi Develi,
Vasıf Üstün,
Yaşar Önal,
Fehmi Özçelik,
İsmail Hakkı Özersin,
Nuran Kortel.

(Denetleme Kurulunda görev alan üyeler plaketlerini aldılar)

BAŞKAN- Efendim, Barolar Birliğinde görev yapmış olan avukat arkadaşlarımızı temsilen Ankara Barosu üyesi Avukat Mehmet Nomer'e söz veriyorum. (Alkışlar)

MEHMET NOMER- Sayın Başkan, muhterem meslektaşlarım;

Türkiye Barolar Birliği organlarında hizmet görmüş olmamızdan

dolayı Birlik Yönetim Kurulu bizleri bir plaketle lütüfkâr bir jestte bulunarak onurlandırdı. Kendilerine ne kadar teşekkür etsek azdır.

Gördüğümüz hizmet gönüllü fahrî bir hizmetti. Hizmetlerin içinde en makbulü fahrî olanlardır. Bizim bu hizmet karşısında duyduğumuz manevi bir haz ve tatminden ibaretti. Şimdi, böylesine bir törenle Barolar Birliği Yönetim Kurulu bizi huzurunuzda mükafatlandırdı. Bundan dolayı hem biraz mahçup olduk, hem de büyük ölçüde sevindik, memnun olduk. Kendilerine arzı şükran ederim.

Türkiye'de yeni bir Avukatlık Kanunu çıkarılması ve bu kanun içerisinde bir Birliğe vücut verilmesi Türk avukatlarının ötedenberi tahakkukunu istedikleri bir fikirdi. 10-15 sene evvel bu fikir mahsulünü verdi, bugünkü Avukatlık Kanunu meydana geldi. O kanunun yapılması için takip ettiğimiz maksat ve bugün kanunda gösterilen amaç avukatın görev ifa ederken bağımsızlığını temel ve esas almıştır. Bittabi bu bağımsızlık içerisinde barolar organlarının bağımsızlığı da mevzubahistir. Bazı zihinler avukatlara tanınan bağımsızlığı bir meslekî egoizm telakki ederler. Bu yanlıştır, yanlış bir fikirdir. Avukatın bağımsızlığı müdafaa mesleğine ilişkindir. Müdafaa mesleğine ilişkin olduğu nispette de yargı mesleği kadar kutsal ve şerefli dir. Onun için, avukatın bağımsızlığı, baroların bağımsızlığı bahis mevzuu olunca, bütün yurttaşların, bütün insanlığın bunda hakkı vardır. Bağımsızlık yurttaşların, bütün insanlığın müşterek mameleki haline gelmiştir.

Türk avukatları, Türk baroları ve Barolar Birliği bunun bilincine vasil olmuştur. Bu bilinçle de mesleğini ifa için her türlü ayrıcalıklara hak kazanmıştır. Şu tören vesilesiyle bu fikirlerimi ifadeye imkân bulduğum için kıvançlıyım. Bizleri plaket vermek suretiyle onurlandıran Barolar Birliği Yönetim Kuruluna ve onun değerli Başkanına huzurunuzda tekrar şükranlarımı arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz sayın Mehmet Nomer.

Efendim, çalışmamızın öğleden önceki kısmına burada ara vermek zorundayız. Zira Anıtkabir'de 12'de bulunmak mecburiyetimiz var. Saat 14.00'te toplanmak üzere oturumu kapatıyorum. Kapanma Saati: 11.30

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN-- Genel Kurulun İkinci Oturumunu açıyorum.

Genel Kurulumuza gelmiş mesajlar ve telgraflar vardır, onları sunuyoruz:

Sayın Prof. Dr. Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı-- DSI Konferans Salonu

Ankara

Türkiye Barolar Birliğinin 11 nci Genel Kurulu nedeniyle nazik davetinize teşekkür eder, kuruluşundan bu yana Türk demokrasisinin gelişimi yolundaki etkin çalışmalarını yakından izlediğim Birliğinizin Genel Kurul çalışmalarının aynı etkinlik ve başarı ile geçmesini diler, saygılar sunarım.

Cahit Karakaş

Millet Meclisi Başkanı

(Alkışlar)

Sayın Prof. Dr. Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Sayın Prof. Erem, Türkiye Barolar Birliği 11 nci Genel Kurulu nedeniyle nazik davetinize teşekkür ederim. Davetiniz ancak dün öğleden sonra elimize geçti. Önceden daveti yapılmış Senato toplantısının yönetmek zorunda olduğundan Genel Kurulunuza katılamayacağım. Şahsınızda tüm Barolar Birliği mensuplarına saygılar sunar, Genel Kurula başarılar dilerim.

Prof. Dr. Doğan Karan

Rektör

(Alkışlar)

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Başkanlığına
DSİ Konferans Salonu-Ankara

Genel Kurul toplantınıza davetiniz için teşekkür ederim. Genel Kurulunuzun başarı içinde geçmesini diler, saygılarımı sunarım.

Orhan Eyüpoğlu

Devlet Bakanı-Başbakan Yardımcısı

(Alkışlar)

Sayın Avukat Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Göndermiş olduğunuz nazik davetinizi aldım, çok memnun oldum, teşekkür ederim. Yoğun çalışmalarım sebebiyle aranızda bulunamayacağım için üzgünüm. Genel Kurul çalışmalarınızın başarılı geçmesini diler, bu vesileyle sevgi ve saygılarımı sunarım.

Enver Akova

Devlet Bakanı

(Alkışlar)

Sayın Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Sayın meslektaşlarımla aralarında bulunmayı ve bu vesileyle toplantıya katılmayı son derece arzu ettiğim halde, Hükümet Programının Türkiye Büyük Millet Meclisinde okunmasının aynı güne rastlamasından dolayı üzüntülerimi belirtirken, başarı dilekleriyle saygılar sunarım.

Salih Yıldız

Devlet Bakanı

(Alkışlar)

Sayın Avukat Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

İşlerimin yoğunluğu nedeniyle 11 nci Genel Kurul toplantınıza katılamadığım için üzgünüm. Toplantınızın başarılı geçmesini diler, saygılarımı sunarım.

Doç.Dr. Ahmet Taner Kışlalı
Kültür Bakanı

(Alkışlar)

Sayın Avukat Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Hükümet programına ilişkin yoğun çalışmalarım dolayısıyla Birliğinizin 11 nci Genel Kurul toplantısına katılamayacağımı üzüntülerimle belirtir, alınacak kararların hayırlı ve başarılı olması dileğimle saygılarımı sunarım.

Güneş Öngüt

Ulaştırma Bakanı

(Alkışlar)

Sayın Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Türkiye Barolar Birliğinin 11 nci Genel Kurul toplantısı nedeniyle nazik çağrınıza teşekkür ederim. Şahsınızda tüm üyelere saygılarımı sunarım.

Ali Topuz

Köyşleri ve Kooperatifler Bakanı

(Alkışlar)

Sayın Avukat Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Türkiye Barolar Birliğinin 11 nci Genel Kuruluna çalışmalarında başarılar diler, kurulun değerli üyelerini şahsınızda saygı ile selâmlarım.

Alev Coşkun

Turizm ve Tanıtma Bakanı

(Alkışlar)

Faruk Erem

Barolar Birliği Başkanı

Hükümet Programı çalışmalarım nedeniyle 11 nci Genel Kurul toplantınızda bulunamayacağıma üzgünüm. Nazik davetinize teşekkür eder, başarı dileklerimle saygılar sunarım.

Tuncay Mataracı

Gümrük ve Tekel Bakanı

(Alkışlar)

Sayın Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Türkiye Barolar Birliğinin Genel Kurul toplantısına şu andaki takdir edeceğimiz yoğun çalışmalar nedeniyle katılamıyorum. Memleket yararına hukuk alanındaki verimli çalışmalarını yakından izlediğim kuruluşunuzu Genel Kurul toplantısında Bakanlığımıza yansıyacak her türlü kararlarınızın tatbikçisi olacağımı arzeder, çalışmalarınızda başarılar dilerim. Saygılarımla.

Dr. Mete Tan

Sağlık Bakanı

(Alkışlar)

Türkiye Barolar Birliği Genel Başkanlığına

Hükümet Programına ilişkin yoğun çalışmalarım nedeniyle Birliğinizin Genel Kurul toplantısına katılamayacağım. Ülke ve halk yararına olacağına inandığım kararlarınıza katılır, başarı dilekleriyle teşekkür eder, saygılar sunarım.

Vecdi İlhan

Orman Bakanı

(Alkışlar)

Sayın Avukat Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

11 nci Genel Kurul toplantınız için vaki nazik davetinizi aldım. Çalışmalarınızın başarılı olmasını diler, size ve meslek camianıza mutluluklar temenni ederim. Saygılarımla.

Süleyman Demirel

AP Genel Başkanı

(Alkışlar)

Türkiye Barolar Birliği 11 nci Genel Kurul Başkanlığına

Türkiye Barolar Birliğinin Türkiyemizde çağdaş hukuk devleti

ilkelerinin tümüyle benimsenip uygulanması amacına yönelik çabaları demokrasi tarihimizde önemli yer tutacaktır. Özellikle son yıllarda yoğunlaşan atılımlarınızın daha da güçlenmesini kişilerin bir numaralı temel hakkı olan can güvenliğinin bile ortadan kalktığı ve hukuk dışı saldırıların iktidarca desteklendiği bir toplumda hukukçulara düşen manevi sorumluluğun tüm hukukçularca anlaşılıp benimsenmesine hizmet edecek cesur girişimlerinizin bu dönemde doruğa ulaşmasını gönülden diler, Türk Hukuk Kurumu ve şahsım adına saygılar sunarım.

Türk Hukuk Kurumu Başkanı

Muammer Aksoy

(Alkışlar)

Sayın Avukat Faruk Erem

Barolar Birliği Genel Başkanı

Bağımsız savunma mesleğinin üst örgütü olarak Barolarımızı ve değerli avukatlarımızı temsil eden Birliğinize hukukun demokratikleştirilmesi ve siyasal iktidarların hukukla bağlı tutulması için vermekte olduğu hukuk savaşınızdaki DİSK takdirle izlemektedir. Mahkeme kararlarını uygulamak için geçen yıl içinde başarı ile uyguladığınız kınama eyleminin ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri Yasa tasarısına karşı aldığınız direnme kararının Türk Ceza Kanununun 141 ve 142 nci maddelerinin antidemokratik hükümlerinin kaldırılmasıyla ilgili bilimsel çalışmalarınızın işçi ve emekçi sınıflarımızın demokratik talepleriyle üstüste çakıştığını ve faşizmi geriletmediğini, tarihsel bir değer taşıdığını belirtmek istiyorum. Gerçekten de faşizmin her ülkede işçi ve emekçi sınıflarına düşman olduğu kadar, gerçek bağımsız ve tarafsız hukukçulara da düşmandır. Genel Kurulunuzun hukuk ve demokrasi savaşımında faşizme fırsat vermeyecek yeni başarılı kararları olacağına olan inancımızı belirtirim, başarılar dilerken Genel Kurulunuzu saygıyla selâmlarım.

Abdullah Baştürk

DİSK Genel Başkanı

(Alkışlar)

Sayın Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Baronuzun 11 nci Genel Kurulunda memleketimiz ve Birliğiniz için hayırlı kararlar alınmasını diler, saygılar sunarım.

Mehmet Alanyalı

Sosyal Sigortalar Kurumu

Genel Müdürü

(Alkışlar)

Türkiye Barolar Birliği

11 nci Genel Kurul Sayın Divan Başkanlığına

Sosyal, politik ve hukuksal sorunların son derece yoğunlaştığı bir dönemde toplanan Genel Kurulunuzun bu sorunlara çağdaş, ileri ve demokratik bir yaklaşım getireceğine inanıyor ve Genel Kurula başarılar diliyoruz.

Çağdaş Hukukçular Derneği

Genel Başkanı

Av. Niyazi Ağırnaslı

(Alkışlar)

Türkiye Barolar Birliği

Genel Kurul Divan Başkanlığına

Ülkemizi karanlığa boğan ve hukuku hiçe sayan faşist uygulamalardan kurtulma umudunun doğduğu, ancak faşist saldırılarla işkencelerin kan ve vahşet içinde devam ettiği bugünkü ortamda İlimizde toplanan Genel Kurulunuzu hukukun üstünlüğü, sosyal hukuk devleti ve düşünce özgürlüğü kavramlarını sözden çıkarıp devrimci bir biçimde hayata geçirmek için gerekli çalışmalarını yapacağınız inancı içinde kutlar ve başarılar dileriz.

Çağdaş Hukukçular Derneği

Ankara Şubesi Başkanı

Av. Tuğrul Çapkın

(Alkışlar)

Türkiye Barolar Birliği

11 nci Genel Kurul Başkanlığına

Bel kaymasından Hacettepe Hastanesinde yatmam nedeniyle 11 nci Genel Kurula katılamıyorum. Gerek Birlik Yönetim Kurulunun, gerekse Genel Kurulun değerli çalışma ve tartışmalarını yakından izleyememek olanağını, arzettiğim engel nedeniyle bulamadığımdan üzgünüm. Tek tesellim Birlik Yönetim Kurulu ve Genel Kurulun çalışmalarıyla 1961 Anayasasının Türk Ulusunun özlemini dile getiren lâik, demokratik ve sosyal hukuk devletinin ülkede bütün koşullarıyla oluşması ve uygulanması, Hukukun üstünlüğü ilkesinin yönetilenlerin ve özellikle yönetenlerin kafalarında ve tutumlarında gerçek yerini alması amacına yeniden büyük katkıda bulunacağına inanmamdır. Türk avukatları, Türk baroları ve Türkiye Barolar Birliği Yönetim ve Genel Kurulları 1961 Anayasasına hukukun üstünlüğü ilkesine dayalı çağdaş Türk Devletinin ve yönetici kadrosunun oluşmasına bugüne kadar değerli katkılarda bulunmuşlardır. Kanımca bu çalışmaların başlıca yaratıcısı ve takipçisi olmuşlardır. Bu inançlarımla Genel Kurulun sayın Başkanlık Divanını ve sayın üyelerini yürekten saygılarımla selâmlar, üstün başarılar dilerim.

Aw. Burhan Karaçelik

Zonguldak Delegatesi

(Alkışlar)

Türkiye Barolar Birliği

Kongre Başkanlığına

11 nci Genel Kurul toplantısının başarılı olması dileğiyle üye arkadaşlarımızı saygıyla selâmlarız.

Manisa Baro Başkanı

Şinasi Tandoğan

(Alkışlar)

Türkiye Barolar Birliği

Genel Kurul Divan Başkanlığına

Birliğimiz Genel Kurul toplantısının mesleğimiz ve meslektaşlarımız yönünden faydalı ve olumlu sonuçlar vermesi umudu ile saygılar sunar, başarılar dileriz.

Kayseri Baro Başkanı

Sümer Akşehirlioğlu

(Alkışlar)

Türkiye Barolar Birliği

Genel Kurul Başkanlığına

Türkiye barolarının mümtaz simalarından teşekkül eden Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna Antalya Barosunun, şahsım ve bütün üyeleri adına saygı ve başarı dileklerimi sunar, Genel Kurulunun Atatürk devrim ve kurallarına sadık bir biçimde yurt yararlarını gözönünde tutarak çalışmalar yapacağına olan güvencimizi teyit eder ve sayın Genel Kurula başarı dileklerimizi sunarım. Birlik Yönetim Kurulu ile beraber sayın Genel Kurulun hukukun her bakımdan üstünlüğünü kabul ettirecek düzeydeki faaliyetleri ve özgürlükçü demokrasi anlayışı ve bağımsız mahkemeler kavramlarına gösterilen özelliğe paralel olarak memleketimizin araç ve gereç gibi maddi ihtiyaçlarının ifade eylediği önemi Hükümete bir kere daha duyurulmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Zeki Şeremet

Antalya Baro Başkanı

(Alkışlar)

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

Sayın Başkan; meslekte 40 yılını doldurmuş olmam sebebiyle bir onur belgesi ve plaket verilmesi için Genel Kurul toplantısına davetiniz konulu yazınızı aldım. Yönetim Kurulunun kadirbilir, gönül okşayan kararından dolayı teşekkürlerimi sunarım. Sağlık durumum ve hava şartları ne yazık ki bu güzel törene katılmama olanak vermemektedir. Lütfen-

dilmesi kararlaştırılan belge ve plaketin adresime postalanmasını yahut almam için müracaat edecek oğluma verilmesini saygıyla rica ederim. Bu münasebetle Barolar Birliğimizin Genel Kuruluna başarılar dilediğimin duyurulmasına yardımcı olmanızı dilerim. Saygılarımla.

Asım Ruacan

Avukat

(Alkışlar)

Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna

Sayın Başkan ve delegeler; düşünce özgürlüğünün sınırlandırılması olarak kabul ettiğimiz stajiyerlerin toplantınıza katılıp sorunlarını anlatamamalarından doğan acıyı staj süresinin kısaltılması ve imtihanın kaldırılması doğrultusunda vereceğiniz karar azaltacaktır. Çalışmalarınızda başarılar dileriz.

İstanbul Stajiyerleri adına

Ali Naci Okay

(Alkışlar)

Barolar Birliği Genel Kurulu

Divan Başkanlığına

Türkiye ne yazık ki, insan haklarının en çok zedelendiği ülkelerden biridir. Bunların en başında can güvenliği gelir. Can güvenliğinin geçtiğimiz dönemde bu derece yok edilmesi, 12 Mart işkenceci ve katillerinden hesap sorulmamış olmasıdır. MC faşizminin işkenceci ve katillerinden hesap sorulmazsa gelecekte can güvenliğimiz tümüyle yok olacaktır. Temel hak ve özgürlüklerimizi tamamen kaybetmedikse bunu halkımızın bu uğurdaki mücadelesine ve yurtsever ve demokratik kişi ve kuruluşların hakkımızın bu mücadelesine yaptıkları katkılara borçluyuz. Aynı ayrı barolar ve Barolar Birliğinin özgürlük ve demokrasi mücadelemize katkısı büyüktür. Ne var ki, faşist 141 ve 142 nci maddelerin kaldırılmadıkça askerî mahkemeler basını yargılamayı kendilerine hak gördükçe, yurtseverlerin yargılanması için özel ceza mahkemeleri kuruldukça, savcılar

yan tuttukça, Anayasada geriye doğru yapılan değişiklikler kaldırılıp, Anayasa daha ileriye getirilmedikçe, cezaevlerindeki insanlık dışı koşullar ve baskılar sürdükçe ve işkencecilerden ve katillerden hesap sorulmadıkça ülkemizde hukukun üstünlüğünden söz etmek zordur. Yurtsever ve demokrat hukukçuların Genel Kurulda bu doğrultuda kararlar alacağına güvencimiz tamdır. Genel Kurula başarılar dileriz.

Armağan Anar

Tutuklu ve Mahkûmlarla

Dayanışma Derneği Genel Başkanı

(Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, şimdi gündemimizin 7 nci maddesine gelmiş bulunuyoruz.

"Başkanlık Raporu ile Birlik Yönetim Kurulunun 1977 yılı çalışma raporu, blanço, gelir-gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu Raporunun okunması ve görüşülmesi." dir bu maddemiz.

Efendim, bu konuda bir taktir var.

Genel Kurul Başkanlığına

Gündemin 7 nci maddesinde yer alan Başkanlık Raporu ile Yönetim Kurulunun 1977 yılına ait çalışma raporu daha önce delegelere gönderilmiş bulunduğundan, ayrıca okunmasına gerek bulunmadığından, okunmamasına karar verilmesini isteriz.

Kamil Akıncı

Emin Değer

BAŞKAN- Bu defa özetlenmesi de değil, okunmamasına karar verilmesini istiyorlar.

HASAN BASRİ GÜDER (İzmir)- İzin verilirse, benim özetlenmesi yolunda bir önerim var.

BAŞKAN- Hayhay efendim. En aykırı teklif olarak önce Kamil Akıncı ile Emin Değer'in vermiş olduğu taktiri reye sunacağım, sonra sizin sözlü önerinizi reye sunacağım.

KAMİL AKINCI (Ankara)- Biz Hasan beyin, özetlenmesi yolundaki önerisine katılıyoruz efendim.

BAŞKAN- Evet efendim. Hasan beyin teklifi özetlenme tarzındadır. Herhalde aykırı bir fikir yok.

Faaliyet raporunu
Sayın Birlik Başkanımızı/Özetleme yapmak üzere mikrofonu davet ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN FARUK EREM- Sayın Başkanımız, aziz delege arkadaşlarım; Raporumuz diğer yıllardan ayrı olarak gerçekten zamanında gönderilmiş bulunması nedeniyle benim özetim de vaktinizi fazla almayacak biçimde olacaktır. Yalnız, sözlerime başlamadan evvel huzurlarınızda bir yılı daha beraber çalışarak geçirdiğimiz Yönetim Kurulu arkadaşlarıma bu çabalarda gösterdikleri içtenlik, gayret, çaba ve arkadaşlık duygusu açısından minnet ve şükranlarımı arz etmek istiyorum.

Bu yılki Başkanlık raporunu şimdiye kadar Genel Kurullarımızın kararları, bildirileri vesair çalışmalarından acaba Birliğimizin Genel yönü nedir ve bir yörunge değiştirmesine lüzum ve ihtiyaç var mıdır, ihtiyacı ile kaleme aldım. Zaman zaman Birliğimize hatta bazen seviyesiz diyebileceğim yermeler yöneltildi.

Her şeye rağmen bunlar içinde acaba haklısı var mı, diye de Yönetim Kurulu olarak özenle bunları teker teker inceledik. Gördük ki, biz hem memleketimizin demokrasi açısından kaydettiği aşamalara ve hem de Genel Kurulumuzun ittihaz buyurduğu kararlara sadık kalmışızdır. Ve hiçbir değişiklik te düşünülmedi.

Bu dönemde Birliğimize siyaset yapmak gibi anlamsız ithamlar yöneltildi. Kısmen tekrar gibi görünse de, Bursa Genel Kurulunda yapabileceğimiz veya yapamayacağımız siyaset ayrımı içerisinde kaldığımızı ve burada da tutumumuzda bir değişiklik yapılmasının lüzumlu olmadığı sonucuna vardık. Başkanlık Raporu bu konuyu ele almış, arzetmeye, açıklamaya çalışmıştır.

Bu yılki çalışmalarımızı müsaade ederseniz, özeti sağlayabilmek için grup grup anlatmaya gayret edeyim.

Bu yıl olağanüstü toplantı dışında bazı faydalı olduğuna sandığımız toplantılara da katıldık. Bu yıl sosyal güvenlik hukuku kongresini toplamak istedikse de, olağanüstü Genel Kurulun buna tekaddüm etmesi bu yıl bunu yapmama gibi bir durumla bizi karşılaştırdı. Fakat, bu gecikmeden de istifade ederek önümüzdeki yıl yapmayı düşündüğümüz ve Genel Kurulumuza bu toplantıda bazı açıklamalar yapmak, olursa uyarıları da anlamak açısından raporumuzda geniş bir bölüm ayırdık. Maksadımız şudur:

Türk hukuku karşılaştırma hukuku metodu ile girecek olursak, bu noktada bir hayli geri kalmıştır. Bugün yabancı üniversitelerin hukuk fakültelerinde sosyal güvenlik hukuku diye artık ayrı kürsüler yaratılmıştır. Türk sosyal güvenlik hukukunun iş hukukundan arpa boyu ileri gitmekten öteye ulaşamamış olmasını gözlememiz, böyle bir çabaya girmemizde faydalar olabileceği umudunu bizde uyandırdı. Türk sosyal güvenlik hukukunun hiç olmazsa genel teorisini bile Barolar Birliği ortaya koyarsa, diğer yetkili kuruluşların da bir hamleye doğru açılmaları olanaklı sağlanabilir diye düşünüyoruz.

Bu yıl Türk Hukuk Girişim Kanunu tasarısı üzerinde çalışmalarımız oldu. Bunun için düzenlenen toplantıya Birlik Başkan Yardımcısı Enver Arslanalp arkadaşımızın Başkanlığında devam ettik. Bu toplantıya üniversitenin yetkili kürsülerinin elamanları ve aynı zamanda yüksek yargı kuruluşlarının, Adalet Bakanlığının ve diğer ilgili kuruluşların iştirakiyle uzun süren bir çalışma ile bir kanun tasarısı hazırlanmış bulunuyor. Maksadımız daha birkaç yıl evvel başladığımız hukuk açısından enformatiği de kapsamak üzere geniş ve yepyeni bir atılımın öncüsü olmaktadır.

Bu arada yeni Kira Kanunu, Kıyı Rejimi konuları ve benzeri güncel sayabileceğimiz konuların üzerinde Komisyon çalışmalarımızı yürütmekle

beraber Adalet Bakanlığı vesair kuruluşların temsilcileriyle birlikte tasarılarımızı hazırlamış bulunuyoruz.

Bu arada basın bayramından da istifade etmek suretiyle, Türk basınının demokrasimizin açıkça beliren gelişim düzeyinde görevini gereği gibi yapıp yapamayacağı, yapmasına engel ne gibi yasal önlemler vardır, bunları nasıl kaldırabiliriz açısından incelemelerde bulunduk. Bu çalışmaların bir kısmı belkide antidemokratik kanunlar hakkında Genel Kurulunuzun vermiş olduğu kararların bir kısmının uygulanması diye de özetlenebilir. Özellikle düşünsel basının bir tröst tehdidi altında acaba demokratik gelişmeye ayak uydurup uydurmadığı yolundaki kuşularımızın haksız olmadığı bu çalışmalarda daha da belirgin hale geldi.

Yasamaya ilişkin çalışmalarımızın grubu içerisinde Medeni Kanun tasarısı çalışmalarına Adalet Bakanlığınca Barolar Birliğinin de katılması istendiği için, çok değerli iki Yönetim Kurulu arkadaşımız bu mesaiye katıldılar. Sanırım ki, yakın bir zamanda daha iyi bir metnin esasları atılabilecektir.

Bu arada savunma hakkını kısıtlayan hükümlerden kurtulmak çabaları içerisinde de girdik ve bunların hiçolmazsa en sıkıcı olanlarının karşı gelinmesi hiç kimse tarafından haklı görülemeyecek derecede bariz olanlarını kaldırmak veya ne şekilde değiştirmek lâzım geldiği yolundaki tasarıyı Adalet Bakanlığına sunduk.

Kısa bir zaman evvel aldığımız bir haber bizi memnun etti. Belkide yürütmeye bir el değiştirme bu tutum değişikliğini de kanıtlayabilir. Nitekim, Adalet Bakanlığı bu sıkıcı hükümlerin kaldırılması için bir çalışma içerisinde girdiğini, Danıştay Kanunundakiler için ise bağlı olduğu yer Başbakanlık olduğundan, oraya bunun iletildiği öğrenildi. Sanırım ki, gelecek yıl Genel Kurul toplantımızda savunmayı biraz daha serbestliğe götüren bir sonucu sunmak olanağını bulabileceğiz.

Bu arada memleketimizin, özellikle Barolar Birliğinin öne attığı

ekonomik kamu düzeni açısından mihrak noktasını, odak noktasını meydana getiren Bankalar Kanunu üzerinde çok etraflı bir çalışma yaptık ve Maliye Bakanlığına bunu dava dosyalarından da istihraç ettiğimiz gerçekleri açıklayarak izah etmeye, yasal çarelerinin ne olduğunu göstermeye gayret ettik. Bu çalışmalar bize yakın bir gelecekte bankalar açısından Türkiye'de bir çöküntü kuşkusunu veya bankaların ekonomik düzen açısından neyin örtüsü olduğunu ortaya koyabileceğini zannediyoruz.

TRT Kanunu hakkında, antidemokratik kanunlar hakkındaki kararınız uyarınca bir tasarıyı yetkili makamlara sunduk. Özetlemek icabederse mevcut kanunla yönetim ne kadar değişirse değişsin, ne kadar el değiştirirse değiştiresin, yine de bazı şikâyetler ortadan kalkmayacaktır. Alman Nazi Kanunundan, mehzaz olarak o kanundan alınan bugünkü TRT mevzuatıyla demokratik bir TRT mümkün olmadığı kanısına vardık. Çünkü, hiçbir yerde anten hakkı bu kadar çok yürütmenin eline bırakılmamıştır. Anten hakkının paylaşılması anlayışına geçilmedikçe TRT'den şikâyetler devam edebilir.

Ayrıca Senato Başkanlığından aldığımız bir davet üzerine yasama kütüğü sistemi üzerinde çalışmalarda bulunduk ve Meclise bunun esaslarını arz etmeye çalıştık.

Devlet Güvenlik Mahkemelerine ittihaz edilen kararlardaki haksızlık şaibesinin giderilmesinin yargıya saygıyı da sağlayabileceği düşüncesiyle Devlet Güvenlik Mahkemelerince ittihaz edilen kararların re sen yargılamanın yenilemesi sistemine geçilmesini sağlayacak tasarıyı Sakarya toplantısındaki uyarılarınız gereğince ve onu yansıtacak şekilde bir metne bağladık ve Başbakanlığa, Adalet Bakanlığına sunduk. Kanun metni dağıtılmış, raporumuzda etraflıca gerekçesiyle birlikte gösterilmiştir.

Adli zabitanın kurulmadığı müddetçe hiçbir şikayeti önlememiz mümkün olmayacaktır. Sayın Cumhurbaşkanımıza da vaki müracaatlarımız ve

onun tarafından yapılan tenkitleri ve istekleri de yansıtan bir tasarı Adalet Bakanlığına, İçişleri Bakanlığına verilmiştir. Bu bir sadece kuruluş kanunu ile yapılabilecek birşey olmamak icabeder. Çünkü bugünkü zabıta tahkikatı Osmanlı Devrinden kalma karakol tatbikatından başka bir şey değildir. Hiçbir kanuni, usuli mesnedi de yoktur. Bu itibarla adli zabıta usulünün de usul kanununda gösterilmesi icabedeceği kanısındayız.

Bu arada Adalet Bakanlığında kurulan bir komisyon bu ayın 18'inde toplanacaktır. Ceza ve usul kanunlarımızda davaları uzatan, haksız sonuçlara götüren hükümlerin kaldırılması için bir toplantıya davet edilmiş bulunuyoruz. Bu toplantıda Barolar Birliği temsilcileri Genel Kurullarımızın bütün dileklerini mutlaka yerine getirecek ve mümkün olursa sonuç almaya gayret edecektir.

Pekçok meslektaşımızın ve pekçok vatandaşın ve hepimizin büyük kuşku duyduğumuz şiddet olayları açısından Birlik pasif bir duruma geçmemiş, Devlet Başkanına bizzat müracaat olanağı bulunmuştur. Bunun üzerine Cumhurbaşkanımız yargı organlarının başkanları ile Türkiye Barolar Birliği Başkanını bir toplantıya çağırdı. Açık olmayan bu toplantıda Yargıtay Başkanı dahil bütün adalet kuruluşları başkanları kanılarını ve önlem önerilerini açıkladılar. Ben de sizlerin Genel eğilimine en uygun fikirleri de açıklama durumundaydım.

Ayrıca bu yıl Senato'da kurulan Araştırma Komisyonuna, Birliğimize intikal eden bütün vakaları, dosyaları ve mesnetleri de gösterilmek suretiyle intikal ettirmiştir. Bu çabalarımıza bugün de devam ediyoruz.

Geçen yılın en önemli olayının kınama günü olduğunu elbette hepimiz takdir ederiz. Bu kınama günü belgide eylem benzeri ilk hareketimiz oldu. Buna değinirken, Yönetim Kurulu şu kanı içindedir: Kınama günü açısından Genel Kurulumuzun ittihaz buyurduğu kararın gerçekleşmesi açısından Yönetim Kurulu hiçbir kusur kaydetmedi demek cesaretini bağışlayın. Kınama gününün tespitini bize bırakmıştınız. 4 Mart gününü seçtik.

Bütün barolarımıza ne gibi önlemler de alınması lâzım geldiğini kaydetmek suretiyle genelgelerimizi gönderdik. Sonuç bizce arzu ettiğimiz düzeye ulaşmıştır. Bununla beraber, bazı meslektaşlarımızın bu kararı uygun bulmadıkları ve hatta resmî kurulların, özellikle Ankara'da Ankara Barosunun tertiplemediği, bütün meslektaşlara açık olan oturuma gelmeyipte kendi başlarına bir televizyon yayını o tarihteki Umum Müdürün himayesi altında yapmak ihtiyacını duyan arkadaşlar hakkındaki kanaatler herkesin kendine özgü kanaatleri olacaktır. Fakat hiç şüphe yok ki, Yönetim Kurulu bir açıdan şikâyetçidir. Bazı meslektaşlarımız bizleri savcılara ihbar ettiler. Benim ve Yönetim Kurulu arkadaşlarım hakkında Ankara Savcılığına, bir başka arkadaşım için de Balıkesir Savcılığına müracaat vakı oldu. Bunlar üzerinde durmak değerli olmayacaktır. Asıl sizlere açıklama istediğim şudur:

Ankara Savcılığı takipsizlik kararı verdi. Kararın metnini aynen rapora aldık. Sonuç; "Türkiye Barolar Birliğinin bunu yapmaya hakkı vardır." (Alkışlar)

Balıkesir Savcılığı takip izni için Adalet Bakanlığına müracaat etti. Ceza İşleri Umum Müdürlüğünün izin vermeme hakkındaki uzun kararını raporumuza aynen aldık. Sonuç; "Türkiye Barolar Birliği sadece vazifesini yapmıştır." (Alkışlar)

Bu itibarla bizleri şikâyet edenlerin bu kararları okudukları zaman herhalde üzüntüye kapılabileceklerini yine de ümit etmek istiyoruz.

Ayrıca adalet yılının açılışında seçimlere rastlayan tarihler hariç, daima Barolar Birliği orada konuşabilmıştır. Bu yılki konuşmasında en yüce yargı merciinin başkanı pek açıkca; "Mahkeme kararlarının uygulanması açısından:

1- Avukat arkadaşlarımın,

2- Türk barolarınının,

3- Türkiye Barolar Birliğinin bu çabasını minnet ve şükranla yadedeceğiz." demiştir. Konuşma metni aynen rapora alındı. O halde:

Bu toplam karşısında şu eylem benzeri hareketimizin yargı mercileri tarafından tasvibe uğradığını belgeleriyle bu rapora geçirmeyi ileriiki kararlar açısından da faydalı bulmaktayız.

Bununla beraber, hakim-sevci-avukat ilişkileri bu yıl Yönetim Kurulunu çok üzebilecek, çok uğraştırabilecek bir düzeye ulaşmıştır. Bu yoğunluğun sebebini pek iyi teşhis etmiş halde değiliz, ama vakıa ortada. Bize öyle geldi ki, Türkiye'de adaletin üç ayrı kolunda sadece avukatlar kendi kendilerini yazılı bir meslek kuralına bağlamak ihtiyacını başkalarından çok evvel duymuşlardır. Halbuki bugün pekçok memleketlerde yargı ve savcılar için de meslek kuralları mevcuttur. Bu itibarla Yüksek Hakimler Kuruluna müracaat ettik, meslek deontolojisini üçte bir sağlamakla netice alınamamaktadır."Size ait olan konularda da elimizdeki mevcut dokümanlardan sizlere faydalı olmaya amadeyiz. Gelin beraber şunu bütünleştirelim..." Henüz cevap alınamadı.

Değerli Başkanım, aziz meslektaşlarım;

Sosyal güvenlik konularımıza müsaade ederseniz biraz fazlaca değinmek istiyorum. Nedeni şu:

Uzun süredir yetkili mercilerle çetin müzakerelerimiz devam etti. Fakat sonuçlarını size rapor halinde arz etmek durumuna gelseydik, raporu zamanında gönderemeyecektik. Yalnız raporda işaret etmekle yetindik. Bu ayın 5'inde elde edilen sonuçlar şunlardır:

Raporda olmadığı için açıklamama, zapta geçmesine müsaadenizi istiyorum. Bilindiği üzere sosyal güvenlik sistemimiz kurulduğu zaman çeşitli nedenlerle, bu nedenler artık önemli değil, çeşitli nedenlerle meslektaşlarımız basamak seçiminde hatalı beyanlarda bulunmuşlardır. Bunun düzeltilmesi için uzun bir çaba sarfettik. Ancak, bu ayın 5'inde imzaladığımız protokolla bu gerçekleşti. Barolarımıza genelge dün imza edildi. Bu itibarla bir-iki güne kadar barolarımız gereğini yapabilecek duruma geleceklerdir.

Protokola dayanmak suretiyle barolarımızca şubeler arasında yapı-

lacak anlaşmadaki tip sözleşme burada merkezde tespit edilmiştir. İmza tarihinden itibaren 90 gün içerisinde bütün arkadaşlarımız kendi basamaklarını yeni baştan beyan edeceklerdir. Bu beyan basit bir hesaba dayanacaktır. Önünde emeklilik süresini tabandan doldurabilmek için sadece, "Yüzde onlarla ben şuraya varmam için nasıl bir taban beyan edeyim?" gibi basit bir hesaplama meslektaşlarımız durumlarını tespit edebileceklerdir.

Filhakika, "90 gün daha mı ziyan edelim?" denebilir. Yalnız iki ihtiyaç karşısındayız. Mevcudu az barolar için bu belki bir gün sürmekte; ama İstanbul Barosunu düşünün... Bu şartlar altında 90 gün gibi uzunca bir müddet kabul ettik. Fakat her şeye rağmen sayın delege arkadaşlarımızdan barolarına döndüklerinde şunu meslektaşlarımıza duyurmak çabası içinde olmalarını rica edeceğiz. Bu 90 gün içinde yine hatalar yapılabilir. O halde uygulamada hiç öngörülme durumu meydana gelmesi ihtimaline binaen, 90 günü kimse beklemez.

Müzakereler sırasında Sosyal Güvenlik Bakanlığını ve Sosyal Sigortalar Umum Müdürlüğünü çok kararlı gördük. Bir kere daha taban seçmek imkânını ya bulamayız, yahut çok uzun süre sonra belki. Bu itibarla hepimize uyarmada bir görev düşüyor.

İkinci konu: Nedenleri üzerinde durmuyorum. Pek çok arkadaşımız zamanında % 10 ları bildirmiyorlar. Ama bazen bu kusur, sağlam bir sekreteryası olmayan barolarımızda baroların ihmali ile bu durum hasıl olabiliyor. Hele bir baromuz, bir merkez hatası nedeniyle bütün avukat arkadaşlarımız geçen yıl % 10 hakkından mahrum kaldı. Demek ki bu sistem devam ettiği müddetçe hatalar devam edecektir. O halde sistemi değiştirmek lâzım. Değişiklik, üç merci arasındaki protokolda şöyle tesbit edildi:

Her dönem başında barolar hazırlayacakları bordrolarında otomatik olarak % 10 u ilâve edeceklerdir. Yalnız, istemeyen arkadaşımız varsa, onu barosuna, belli bir süre içerisinde bildirecek. Bildirmediği takdirde otomatik olarak % 10. Ama bu sefer denilebilir ki, istemiyorum demede

gecikme olur. Bu büyük bir zarar değil. Müteakip sene bildirir, mesele yok.

Üçüncü konu; genel kuşku şu idi: Biz tavana, yani 8400 rakamına ulaşamıyoruz, kıdemsiz arkadaş tabanın artırılmasıyla kıdemlinin yanı başına geliyor. Bu kuşukular da izale edilmiştir. Tabanın her değişikliğinin sirayeti olağan. Tavanın otomatik sirayeti de protokolda kabul edilmiştir. Bu itibarla, şartları yerine getirsem de tavana ulaşamayacağım kuşukusu mümkün değildir, açıkça ifade edilmiştir.

Ara kademelere gelince; ara kademeler bundan evvel elimizde hiç bir metin mevcut olmadığı halde, zamdan, uzun tartışmalar sonunda da olsa istifade etmişlerdir. İlk defa konuyu, bir metin üzerinde değil, ama fiilen sigorta ile vaki çetin çatışma sonunda % 35 olarak elde ettik. Bundan iki sene evvel % 22 oranı elde edilmiştir. Bugün tavan ve tabanda değişiklik olması nedeniyle yine bir nisbet tahtında ek husule gelebilecektir ve bunun da taban ve tavandaki artışa dayanan oran ölçüsüne göre kaydı da protokola alındı. Bu itibarla keyfi bir takdir bahis mevzuu olmayacaktır.

Sigorta, bunu yapıp yapmamakta ihtiyarîlik iddiasında bulundu, kabul etmedik, mecburi halde yapılıır şeklinde hükme bağladık. Sanırım ki şu düzeltmelerle, hiç olmazsa bir tıkanıklık giderilmiş, az da olsa bir ferahlık sağlanabilmiştir. Buna rağmen, sosyal güvenlik sistemimizin tamamlandığı iddiasında değiliz. Yapamadıklarımız, bazı geçmiş hizmetlerin borçlandırılmasında süreyi kaybetmiş olan arkadaşlarımıza bu yılda bir şey getiremedik. Çünkü kanun mevzuu idi. Stajdan itibaren sosyal güvenliğin başlamasını sağlayamadık. Bayan arkadaşlarımızın 50 yıl 20 sene konusunu, kanun meselesi olduğu için çözemedik; fakat bunların metinlerini de hazırladık. O halde bir yasa yoluyla bu işlerin çözümü 1978 yılının en çetin konusu olacağına benzemektedir.

Mesken kredisi konusunda bir anlaşmaya varamadık kurumla. Esasında ayırdıkları fonun azlığı, kim daha fazla muhtaç ise ona ver-

me eğilimi anlaşmamıza engel olmuştur. Hukukî dayanakları şudur:

Mesken kredisi, bütün kollardan, sigortalı olanlara tananmıştır. Siz bir tek sigortadan istifade ediyorsunuz. Mukabil cevap; bu anlayış doğru değil, kim hangi koldan mecburi sigortalı ise, bu o demektir. Hatta daha ileri gittik; eğer sigorta kollarının primlerini düşünüyorsanız, o halde siz bize ihtiyarlık sigortası açısından vermiş olduğumuz primle orantılı bir meslek kredisi verin. Fakat bütün bunlar maalesef bir sonuca gelmiş de değildir. İşte yaptığımız ve yapamadığımız konular.

Kamu kesimi avukatlarına ilişkin, özellikle Maliye Bakanlığının anlayışlı bir tutuma bir ara girmiş olması nedeniyle, iyi sonuçlar elde ettik. Bu itibarla, iş güclüğü zammı ve benzeri konuların hepsi çözüme bağlandı. Resmî sektör avukatlarının, artık mukayyet avukat ismini kullanmak istemiyorumuz, resmî sektör avukatlarının durumunu ıslah edici neler yapılırsa hepsini rapora geçirmek olanağını sağladık.

Son olarak; bu yıl dış ilişkilerimiz biraz daha genişlemiş durumdadır. Ezcümle, 1978 yılı içerisinde Nisan ayında İstanbul'da milletlerarası barolar birliğinin toplantısı yapılacaktır. Ev sahipliği durumunda olacağımızı söyleyebiliriz. Fakat bu kuruluşun masraflarını da üstümüze almış değiliz; zaten onların statüsü cümle masrafların onlar tarafından verilmesidir. Bunu söylemekteki maksadım hasislik değil. Çünkü geldikleri zaman, meselâ 1000 avukat gibi geliyorlar. Bizim kudretimizin çok dışında ve her gittikleri memleketeye bazı faydalar da sağlıyorlar. Yazışmalar neticesinde biz dedik ki, bizim size ikramlarımız, mütevazî olacaktır. Buna rağmen, bir şeyler istiyoruz. Nedir? İşte meslek kurallarımız içerisinde kalem kalem şu konular var: Biz bunları genişlettirmek çabası içerisindeyiz. Bir açık oturum yapalım, bütün avukatları çağıralım ve bunları sizinle orada tartışalım. Konular teke teke gelmiştir. Zannediyorum ki, bir başka memleketin avukatının, meselâ sosyal gü-

venliği hakkında bize vereceği bilgiler, çeşitli konular hakkındaki tartışmalar bize bazı kaynakları da kolaylıkla sağlayabilecektir. Kuşkusuz bu toplantının kesinleştiginde bütün ayrıntıları delege arkadaşlarımıza zamanında sunulacaktır.

Milletlerarası Af Örgütü ile bazı ilişkilerimiz kurulmuştur. 12 Mart içerisinde ve onu takibeden yıllarda bizim de bazı şikâyetlerimiz olmuştu. Milletlerarası Af Örgütü bazı gözlemciler gönderdi ve bundan dört ay kadar evvel de bütün dünyaya bir rapor hazırladı. Bu raporu da kısmen bizim kendi raporumuza aldık. Orada görüleceği üzere, Türk Baroları ve Türkiye Barolar Birliğinin 12 Mart olaylarında kendisine düşen vazifeyi yaptığını kaydedilmiştir.

Bu arada, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı nihai senedi üzerinde, İstanbul'da tertiplenen toplantıya da katıldık. Bu senedin bir maddesindeki konuyu biz Birlik konusu olarak seçtik. Konu şu idi: Göçmen işçilerin insan hakları. Bunu niçin seçtiğimizi de takdir etmek mümkündür. Ayrıca, bu yıl Uluslararası Yargıçlar Merkezinin hazırladığı toplantıya da katıldık. Bu toplantı bizler için bir özellik arz eder ve aşağı yukarı genel grev hakkındaki fikirlerin çok çatıştığı dönemde onlardan da bazı şeyler öğrenebilmek ihtiyacı bizi bu katılmaya sevketmiştir. Raporumuzda bu husus da özetle de olsa bazı bilgiler verilmiştir ve grev hakkı üzerindeki çalışmalarımız devam etmektedir; bu çalışmaların, yasalarla ilgili bazı çalışmaların yapılacağı söylenen bu günlerde çok faydalı olabileceğini sanıyorum. Fazla vaktinizi almamak için biraz özetlemekte aşırıya gittiğimi ben de biliyorum. Ama, eldeki rapor en iyi duygularla, en açık kalplilikle hazırlanmıştır. Tetkik edildiği muhakkak olan bu raporun içerisinde bazı kısımlar, esasen gündemimizin ayrı maddesi halinde olduğu için, o maddeler geldiğinde, mesela Birliğimizin mali durumu. Yetkili arkadaşlarım bizim Yönetim Kurulu

olarak bazı dertlerimizi dile getireceklerdir. Bu itibarla özetimde, gündemde ayrı konuyu teşkil edenler üzerinde bir açıklamada bulunmuyorum.

Beni dinlemek lütfında bulunduğunuz için saygılarımı arz ederim efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Başkan.

"Bilanço, gelir-gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu raporunun okunması ve görüşülmesi."

Sayın İlhan Kutay, buyurun.

(Sayman İlhan Kutay tarafından, Birlik 1967 yılı bilançosu okundu)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Denetleme Kurulu raporunu okumak üzere Sayın Jülide Yumlu, buyurun.

(Jülide Yumlu tarafından Denetleme Kurulu raporu okundu.)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Efendim şimdi faaliyet raporu üzerinde söz vereceğim.Şu ana kadar sekiz arkadaşımız söz istemişlerdir.Diğer söz isteyenleri de kaydedeceğiz efendim.

HURŞİT KANGAL (Balıkesir)- Sayın Başkan, usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

HURŞİT KANGAL (Balıkesir)- Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; yıllardan beri uygulamada bir hususu görmekteyiz: Gündemin bu maddesi, yani raporlar üzerinde konuşmalar, eleştiriler maddesi genellikle üçüncü günü öğleye kadar -onun cevaplandırılması da dahil sayın Başkanımızca- sürmektedir. Halbuki, eskiden olduğu gibi, geçen yıllarda olduğu gibi, bu yıl da özellikle, yüklü bir gündem karşındayız. Pek tabii ki, bir kısıtlama doğru olmuyor konuşmalarda.Anca, kısıtlama yapmamakla diğer gündem maddelerini gereği gibi tar-

tışabilmek olanaklarını sağlamak bakımından bir çelişki oluyor. Ve yine geçen yıllar uygulamasında gördüğümüz gibi, gündemin ondan sonraki maddeleri sanki ikinci üçüncü sınıf maddeler miş gibi, üzerinde yeterli derecede durulamıyor ve çok zaman da üçüncü günü arkadaşlarımızın çoğu yol hazırlıklarına düştüğü için, o gündem maddeleri üzerinde gereği gibi durulamıyor. Bendeniz bu noktayı vurgulamak ve buna bir çare bulunmasını dilemek maksadıyle usul hakkında söz aldım. Bir de bu yılki gündemimizde önemli seçim maddeleri olduğu da dikkate alınarak, sayın Başkanlık Divanından bu hususa bir çare getirmesini, şimdiden çare getirmesini bilhassa diliyorum. Aksi takdirde sonraki konuşmaları kısıtlamak mecburiyetinde kalırsak o da büyük haksızlıklara sebebiyet veriyor. Kısıtlamazsak diğer gündem maddeleri adeta öksüz maddeler haline geliyor. Bu sebeple söz aldım, arz ederim efendim.

BAŞKAN- Buyurun efendim.

TURHAN ÖZGÜNER (M_arsin)- Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım; gündemin 7 nci maddesi ile 16 nci maddesinin birleştirilmesi karar altına alınmasa dahi, (Bir önerge getireceğim, karar altına alırsınız, ya da almazsınız) uygulamada her kongrede, sadece Barolar Birliğinin toplantılarında değil, her kongrede böyle olagelmektedir. Raporlar üzerinde konuşacağım diyen arkadaşlarım sınırları istese de istemese de aşmakta ve genel konuşmalara yönelmektedir. Bu bakımdan uygulama ile birleşebilmek için, ben yazılı önerge veriyorum; Gündemin yedinci maddesi ile genel dilekler maddesinin, 16 nci maddesinin birleştirilmesini teklifinize arz ediyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Efendim teşekkür ederiz.

Efendim konu ile ilgili bir önerge var.

"Başkanlığa

Faaliyet raporu hakkındaki konuşmaların 10 dakika ile sınır-

landırılmasını arz ve teklif ederim.

Elâzığ Barosu Adına Necati Özkaya."

Önerge sahibi konuşmak istiyorlar mı?..Yok.

Aleyhte Sayın İlhami Güven, buyurun.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Sayın üyeler, bir yıl Türkiye çapındaki bu yeni kuruluşumuzun toplantısını hasretle bekliyoruz. Dertlerimiz~~le~~ biriktiriyoruz, evvelâ baromuzun sözgecinden geçiyoruz ve büyük şehir barolarında seçilmek, huzura gelmek mühim bir problem, büyük bir şeref, ondan sonra buraya geliyoruz; daha ilk anda bir sayın arkadaşımız çıkıyor, telkin mahiyetinde, affetsinler beni- Başkanlık Divanı tedbir alsın diyor. Yadırgadım bunu. Başkanlık Divanı bizim konuşmalarımız hakkında tedbir almaz; burası demokratik bir kuruluştur, genel kurul alır bu tedbiri. Genel Kurul emrederse 10 dakikaya da iner, 5 dakikaya da iner. Şimdi, istirhamım şu: 10 dakika, bütün baroların temsilcileri sıfatıyla burada olduğumuza göre, ağır sorumluluklar taşıdığımızı göre, oylarının ağır sorumluluğunu taşıdığımızı göre, 10 dakika ile tahdit, bizim söz hakkımızın açıkça selbedilmesi demektir. Aleyhindeyim. Saygılar sunarım efendim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Güven.

Efendim lehte söz isteyen?..Buyurun.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Tüm arkadaşlara saygılar sunarım.

Aziz meslekdaşlarım; gerek dilekler konusunda, gerek rapor üzerindeki konuşmalarda hakikaten geniş bir zamana sahip olmak, her meseleyi enine boyuna bütün hassasiyetle tartışmak, hem demokrasinin gereğidir, hem mesleğimizin icabıdır ve bu toplantının gayesine de uyacaktır. Ancak, tatbikatta görüyoruz; bendeniz Bursa'dan beri, şöyle böyle 6-7 seneden beri geliyorum, tatbikatta görüyoruz; sona doğru kısıtlamalar yapılıyor ve böylece 15 nci, 10 ncu, 25 nci sırada söz alan arkadaşlarımıza düşüncelerini, arzularını arz etmek

imkânı kalmıyor. Ve tatbikatta da bir adaletsizlik oluyor, bir eşitsizlik oluyor. Ya bize sonuna kadar, üçüncü günün akşamının saat 20 sine, 21 ine, 23 üne kadar sabırla ve tüm kadro ile dinlemek ve müzakere etmek imkânını bahşediniz, yahut da eğer kısıtlayacaksanız şimdiden kısıtlayın. Benim maruzatım; şimdi kısıtlamaktan daha çok, ileride vaki olacak bir kısıtlamaya peşinen karşı gelmek gayretinden doğuyor; açıkça söyleyeyim. Eğer ileride kısıtlamaya gidilecekse şimdiden lütfen kısıtlansın, herkes ona göre izahını hazırlasın.

İkincisi, genellikle, İlhami beyin söyledikleri gibi, rapor üzerindeki konuşmalarla temenniler içiçe giriyor. Turhan beyin işaret buyurdukları gibi içiçe giriyor, tedahül ediyor. Bunu, çok hassas davranarak ayırmak da, bazen kürsünün heyecanı, bazen dertlerin vahdet arzemesiyle mümkün olamıyor. Bu nedenlerle, rapor üzerinde konuşacak arkadaşlarımızın ince bir tefrik ile, rapora münhasır kalmalarını ve dilekler için de zamana imkân vermelerini bilhassa istirham etmek istiyorum. Bendeniz, kısıtlamaya gidileceği endişesindedim; 5 seneden beri süregeldiği üzere, bu itibarla şimdiden 10 veya 15 dakika olarak sınırlandırmakta, yarın öbürgün konuşacak arkadaşlarımıza imkân verme yönünden fiili bir zaruret görüyorum. Saygılarımla arz ediyorum.

BAŞKAN- Efendim önerge açık; lehte vealeyhte bir arkadaşımız konuştu. Reylerinize vaz ediyorum: Konuşmaların 10 dakika ile sınırlandırılmasını kabul edenler lütfen işaret buyursunlar...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir. Konuşmalar 10 dakika ile sınırlandırılmıştır efendim.

Efendim, gündemimizin 7 nci maddesi ile 16 ncı maddesinin birleştirilmesi konusunda Sayın Turhan Özgüner tarafından bir önerge verilmiştir ve arkadaşımız daha evvel konuşmuşlardı. 7 nci madde faaliyet raporunun görüşülmesi, 16 ncı madde de dilekler.

Efendim, lehte konuşmak isteyen arkadaşımız var mı?..Yok.

Aleyhte konuşmak isteyen?..Buyurun.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Arkadaşlarım, mademki lüt-fettiniz, 10 dakika ile konuşmaları sınırlandırdınız; o halde bu 10 dakika içerisinde hem faaliyet raporu hakkındaki tenkitleri, hem de dilekleri sığdırmak gibi bir karışıklığa imkân vermeyelim derim. Faaliyet raporu neticâ itibariyle oylarınızla değerlendirilecek bir konudur. Ve konuşmaların faaliyete münhasır kalması gerektir. Biz avukatlar konuşmanın hangi mevzua ilişkin olacağını, sınırının nerede başlayıp nerede biteceğini ömrü boyunca talim eden kişileriz. Bu itibarla, faaliyet raporu üzerinde ayrı konuşmalıyız, dilekler üzerinde ayrı konuşmalıyız.

Turhan bey arkadaşımızın haklı olarak bir endişesi var sanıyorum; dilekler konuşulacağı safhada ilgi azalıyor. Bu büyük bir endişedir, hak veririm bu noktadan kendilerine; ama geliniz bu endişeyi yenelim, faaliyet raporu üzerindeki hassasiyetimizi fazlasıyla dilekler üzerinde de gösterelim. Her birimiz bir yerden gelmiş, en az 15 sene bu meslekte çalışmış, bütün sosyal ıstırapları bilen kişileriz. İmkân veriniz, her birimizin dileği de, bir faaliyet raporu kadar mühim değilse de, kendi çevresinin havası, kendi çevresinin arzularını, dertlerini yansıtmaları itibariyle muhteremdir ve önemlidir. Bu nedenle ikisi içiçe karışmasın. 10 dakika ile sınırladık, daha az konuşanlar, hem dileğini beraber söylemek isteyenler daha az konuşurlar, diğer ifadelerini, dileklerini dilekler faslında arz ve izah ederler. Bu nedenle avukatlık camiasına yaraşan konulara münhasır konuları ayırmak ve her değeri kendi yerinde istimal etmek bakımından bu önerinin aleyhindeyim. Bu topluma her konuya münhasır konuşmayı tefrik etme gücü ve şerefi ve idraki yakışır. Bu hassasiyeti gösterelim; faaliyet raporunu ayrı müzakere edelim, dileklerde de lütfen itibar edelim, hazır bulunabılm ve birbirimizin getirdiği havayı teneffüs edelim. Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- Sayın Başkanım, benim ikinci verdiğim önerge ayrı bir oylamaya konulmasın, birincinin tamamlayıcısı mahiyetindedir.

BAŞKAN- Bir dakika efendim.

Gündemimizin 7 nci maddesi ile 16 ncı maddesinin birleştirilmesini kabul buyuranlar lütfen işaret, buyursunlar...Kabul etmeyenler...Kabul edilmemiştir.

Efendim, konuşmaların 10 dakika ile sınırlandırılması oya vazedilmişti ve kabul edilmişti. Oya vazedildikten ve kabul edildikten sonra yeni bir önerge verilmiş bulunuyor. Ben hoşgörünüze sığınarak bu önergeyi de reylerinize sunacağım. Önerge sahibine söz veriyorum. Konuşmak istiyorsa buyursun.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- Evvelâ Sayın Başkanın tutumundaki yanlışlığı belirtmek için aklarına sığınarak arz edeyim; birinci önerge ikinci önerge ile ilgili olduğu halde, birinci önerge oylandıktan sonra ikincinin gereğinin kalmadığını izaha bile gerek yok. Kendilerine yardımcı olmak istedim. Fakat peşin hükümlü gibi davrandılar, yani 10 dakika sürdürülecektir. Öyle değil; ben üç günlük süre içerisinde, çok sıkışık olan şu gündeme, şüphesiz sayın Başkanın bütün gayretine rağmen, 16 ncı maddede hâkim olacağı kanısında değilim. Seçimlerden sonra bu toplantı bu ilgiyi görmeyecektir. Sayın Cemalettin bey arkadaşımın belirttiği haklılığa ben de katılıyorum. O kadar önemli bir maddede, gündemin en ağır konularının söz konusu olacağı 16 ncı maddede burada bu topluluğu bulamayacaksınız sayın Başkanım. O halde, 10 dakika ile sınırlandırmadan sonra birleştirme önergesi değil, onunla ilgili ikinci önerge de okunmuş olsaydı, 15 dakikaya çıkması halinde şüphesiz şurada sayılan 19 rakamı daha artabilir, belki de galip gelebilirdi. Bu bakımdan, tutumun ters olmasıyla bu kararın böyle tecelli ettiği kanısındayım, herhalde bir oylamanın

gerekli olacağı kanısında değilim. Ancak sayın Başkan şimdi benim bu yeni önergemi oya koyduğu takdirde, o halde bir ölçüde tekriri müzakere niteliği taşıyacaktır ve öyle söz konusu olursa, birleştirilmek suretiyle 15 dakika olduğu neticesine varılacaktır. Öyle değil mi sayın Başkanım?

BAŞKAN- Hayır efendim.

TURHAN ÖZGÜNER (Devamla)- Hayır ise neyi yapacağınızı ben anlayamadım.

BAŞKAN- İki önergeniz ayrı ayrı verilmiştir. Başkanlık Divanı bir hata içerisinde olduğu kanısında değildir. Önergenizi geriye alıyorsanız...

TURHAN ÖZGÜNER (Devamla)- Önergemin gereği kalmadığı için geri alıyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Faaliyet raporu üzerindeki müzakerelere geçiyoruz.

Sayın İskender Özturanlı, buyurun.

İSKENDER ÖZTURANLI (İzmir)- Saygıdeğer arkadaşlar, son iki yıl hariç, 1970 yılından beri genel kurullarda yaptığım konuşmalar da Yönetim Kurulunun çalışmalarının yetersiz olduğunu söyleyen bir arkadaşınızdır. Son bir iki yılda Yönetim Kurulu gerçekten eyleme benzer bazı girişimlerde bulunmuştur. Kendilerini kutlamak isterim huzurunuzda.

Arkadaşlarım, bir örgütün başarı derecesi, kanıma göre tasarladığı şeyleri gerçekleştirmesine bağlıdır. Ne kadar tasarıları varsa, ne kadar gerçekleştiriyor, başarı derecesi bununla orantılıdır.

Efendim, rapora baktığımız zaman, karşımıza ülke ve dünya sorunları diye 22 konu getirilmiş. Bendeniz tetkik ettim, 1970 yılından beri alınmış bu konu, tetkik ettim tam 89 konu buldum. Demek ki biz, 1970 yılından beri 89 konu üzerinde durmuşuz. Bu, öyle ayrıntılarına inmiş değilim, sadece Avukatlık Kanunu dedim, bunun detay-

larına inmedim. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu dedim, bunun detaylarına inmedim. Bunu arz ederim. Efendim, 10 dakika ile sınırlandırıldığına göre bunları saymayacağım. Ancak, raporda meslek sorunları, hukuk sorunları ve yasamaya ilişkin çalışmalar var. Bankalar Yasasından TRT yasasına kadar hepsi var. Ve sonuçta biz bu 89 veya daha ziyade konu üzerinde durmuşuz, sonuçta ne elde ettik biliyor musunuz arkadaşlarım?..Bence hiç. Yalnız bir tek kanunun çıkmamasında bir etken olduk; o da Devlet Güvenlik Yasası. O da, kanunun çıkarılması da değil, engellemede bir etkinliktir, çıkmada değil.

Efendim, savunma özgürlüğü istiyoruz yıllardan beri, savunma hakkı diyoruz. Kısıtlayıcı hükümlerin kaldırılmasını istiyoruz yasalarımızdan. İthamın başladığı yerde savunma vardır diyoruz. Hak arama özgürlüğünden bahsediyoruz. Biliyorsunuz 1970'lerde adli yardımlardan başladık; Artık raporlarda adli yardım yoktur dikkat ederseniz. Çünkü, ikinci beş yıllık planda adli yardım getirilmişti, fakat programlara getirilmemişti. Üçüncü beş yıllık planda adli yardım yoktur. Bu sefer de adli yardım yoktur, biz de artık bu konuyu ele almıyoruz. Ama ülkemizde bir mahkeme önüne davasını götürecektik kadar parası olmayan kişiler hak arama özgürlüğünden yararlanamamaktadır. Efendim, Devlet Güvenlik Mahkemesi mahkûmiyet kararlarının yenilenmesini istiyoruz. 141-142 ve 163 ncü maddelerin kaldırılmasını istiyoruz. Düşünce özgürlüğünden söz ediyoruz ve düşünce suçunun kaldırılmasını istiyoruz. Bilim ve sanat özgürlüğünden bahsediyoruz, 1970 yılından beri. Neden gerçekleşmiyor bu arzular? Hep aynı şeyleri tekrar etme durumunda kalıyoruz, sevgili Hocamın biraz önce ifade buyurdıkları gibi ve bakınız 1976 Ankara Genel Kurul Başkanlık raporunda hangi sözcükler yer almışsa, bugünkü raporda aynı sözcükleri görüyoruz.

Acaba diyorum ben; siyaset korkusu mu egemen oluyor bu gerçekleşmeme hususuna ve aynı şeylerin tekrarına: Barolar ve Türkiye

Barolar Birliği Siyasetle uğraşamaz...Ana mütemadiyen Dördüncü Ceza Dairesinin 1967 tarihli kararını getiriyoruz bir gerekçe olarak.Aca-ba bu gerekçeden vazgeçmek durumu artık yok mudur? Biliyorsunuz ka-rarı, süreklilik olursa siyaset oluyor, süreklilik olmazsa siyaset dışına çıkıyor. Halbuki geçen yıl Sakarya'da, Tutanağın 218 nci say-fasında, Ali Dinç arkadaşımız siyasete fazla eğilim gösterildiğın-den bahsettiği zaman, sevgili Başkanımız şöyle demiştir: Siyaset yasağı ile demokrasi birleşemez. Dernekler yasasında, kamu niteli-ğindeki meşlek kuruluşlarında artık siyaset yasağının kaldırılması zamanı gelmiştir. Gelecek yıl takdim edeceğimiz rapor bu yolda ola-caktır, diyorlardı sevgili Başkanım. Ama bu yolda rapor çıkmıyor. Nasıl çıkıyor? 1973 yılında Hatay'da durmuşuz 1967 tarihli Yargıtay Kararından bahsetmişiz raporda ve o zamandan beri de daha ileri bir aşamaya gelmiş olmamıza rağmen, gene 1967 tarihli kararı ele alıyo-ruz. Oysa ki bu iş benim kanıma göre İzmir Olağanüstü Toplantısın-da halledilmiştir. Orada sunulan raporda, gelişmekte olan ülkelerde baroların ve avukatların görevlerini yaparken siyaset yasağı ile etkisiz hale getirilmesi isabetli değildir deniliyordu. Ve genel kurul siyaset yasağının yasadan çıkarılmasına karar aldı. Bütün bun-lardan sonra bu yıl Yönetim Kurulu raporunda, ki 73 ncü sayfada, Dernekler Yasasının demokratik hale getirilmesinden söz ediliyor, ama Başkanlık raporunda, Dernekler Yasasına dayanılarak, içtihadı dayanılarak, ve doktrine dayanılarak bir ölçü tayin edilmiştir, si-yaset ölçüsü tayin edilmiştir diyor. Demek ki Dernekler Yasasına dayanıyoruz, bir taraftan ise Dernekler Yasasının antidemokratik olduğu gerekçesiyle değiştirilmesinden yanayız. Bu tutumun isabeti belirtiliyor, aysaki bu tutuma isabetlidir diyemem.Aynı zamanda sa-kıncalıdır diyebilirim. Çünkü, siyaset yasağı kaldırılmalıdır bir kere, bu yasak kalsa bile önem taşımaz düşüncesindeyim. İçtihadattan medet ummak gerekmez düşüncesindeyim.

Efendim, biz iktidara talip miyiz dendi İzmir'de; hayır dedik ve gene hiç bir sözümüz o bakımdan hiç bir davranışımız siyaset olmamalıdır. İktidar savaşı mı veriyoruz dedik, iktidar savaşı da vermiyoruz. Şu halde bir baskı grubu olarak hukuk yolunda, özgürlük yolunda, demokrasi yolunda düşünce savaşı vermekteyiz. Bu, politika değildir arkadaşlarım. Bu, bir insanlık görevidir ve bunu insanlık görevi olarak ele almak mecburiyetindeyiz.

Efendim, işkenceye, şiddet olaylarına karşıyız diyoruz, Sakarya'da geçen yıl bunun üzerinde tartışmalar yapılmıştır, Meclis Araştırma Kuruluna sevgili Hocam demmiştir ki; şiddet olayları konusunda bizden Meclis Araştırma Kurulu somut belgeler istedi, üzülerek utanarak 3-5 somut örnek verebildik dediler. Ve aynı zamanda, o zaman ülkeyi kan götürüyordu ve barolara ivedi kaydı ile yazılan yazılara hiç bir cevap gelmediğinden şikâyetçidir Sakarya'da; bu raporda gene aynı şikâyet var. O halde barolar ile Barolar Birliği arasında bir kopukluk mevcuttur.

Bu seneki İzmir raporunu tetkik edecek olursanız, Barolar Birliğine yazılan yazılara cevap alamadıkları şikâyeti vardır. Barolar Birliği barolardan şikâyetçidir, bunu da bir derecede önlemek gerekmektedir.

BAŞKAN- Bir dakikanız kaldı sayın Turanlı.

İSKEİNDER ÖZTURANLI (Devamla)- Mersi.

Efendim, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde Barolar Birliği gibi kuruluşlar akademik değil, dinamik ve pratik olmak zorundadırlar. Türkiye gelişmekte olan bir ülkedir, Türkiye Barolar Birliği gelişmiştir ama, Türkiye daha henüz gelişmemiştir. Barolar ve avukatlar bunun üzerinde durmak mecburiyetindedir. Avukatlar Türkiye'yi, özgürlük ülkesi, hukuk ülkesi, barış ülkesi haline getirmek mecburiyetindedirler. Sessizce yaşamak hakkına sahip değiliz dedik yıllarca önce. sessizce yaşadık. Ölümün karşısında sessiz

kaldık, kıyımlar karşısında sessiz kaldık, işkenceler karşısında sessiziz. Kimimiz belki neme gerek diyoruz, kimimiz de biraz önce söylediğim gibi siyasetten korkuyoruz.

Efendim 4 Mart eylemi gerçekten büyük bir harekettir; İktidarın hükümlülük belgesi verilmiştir 4 Mart 1977'de; ama ne oldu, iktidarı bildiğini gene okudu. Başarı vardır, fakat bunu sürekli hale getirmek lâzımdır.

Efendim, şunu ifade etmekle sözlerimi tamamlayacağım: Sayın Divanın müsaadesiyle. Değişiklik bahanesiyle biliyorsunuz Anayasa kaldırılmıştır; ama biz süreklilikten korktuğumuz için bunların üzerinde duramıyoruz. Toplantılar yapmak durumundayız, seminerler düzenlemek durumundayız, yetkilileri devamlı surette etkilemek durumundayız, kamuoyunu sürekli olarak uyanık tutmak durumundayız. Bunları yapamadığımız sürece, bendeniz etkili olabileceğimiz düşüncesinde değilim.

Türkiye Barolar Birliği Türkiye'de bir karar verdiği zaman, Türkiye Barolar Birliği bir kararı uygulamaya başladığı zaman, iktidarda bulunan kişiler, hangi partiden olurlarsa olsunlar, Türkiye Barolar Birliğinin kararı karşısında düşünmeliler, davranışlarını ona göre tayin etmelidirler. Bunu yaratmak mecburiyetinde olan bir teşekkülün mensuplarıyız ve bu çalışma temposunu hızlandırdığımız zaman bunu yaratacağımız kanısındayım.

Hepinizi saygı ile selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Özturanlı.

Sakarya Deleşesi Sayın Raşit Abasıyanık, buyurun.

M. RAŞİT ABASIYANIK (Sakarya)- Sayın Başkanlar, çok değerli delege arkadaşlarım; hepinizi saygı ile selâmlar, Sakarya Barosunun kucak dolusu selâmlarını iletirim.

Sayın Birlik Başkanımız, çalışma ve faaliyet raporunu özetle bizlere sundular. Bu raporda yer alan çalışmalardan dolayı ken-

dilerini öncelikle kutlamak isterim. Yaptıkları faydalı çalışmalar sonucunda, Birliğin kuruluşundan bu yana Türk avukatları, Türk kamuoyu içinde ve hatta dünya kamuoyunda kendi varlığını kabul ettirmiş ve giderek yücelen bir mevkie erişmiştir.

Ben, faaliyet raporunda noksan gördüğüm iki konu üzerinde özetle durmak isterim. Bunun bir tanesi, faaliyet raporunda yasama bölümünde yer alan çalışmalar. Bu çalışmalar arasında, evvelce ekonomik hukuk kongresine sunulan tebliğlerde değinilen bankalar kanununun çalışmalarındaki aksaklıklar, TRT kanunu, Devlet Güvenlik Mahkemeleri, 141, 142 ve 163 ncü maddelere açıklık getiren çalışmalar kutlanmağa değer. Ancak, bir noktaya değinmek isterim; bizde bir söz vardır: "Marangozun evinin kendi kapısı yoktur" diye. Çok değerli arkadaşlarım, İzmir Olağanüstü Genel Kurul Toplantısından bu yana, ki o toplantıda Avukatlık Kanununun hükümleriyeniden gözden geçirilmiş ve değişiklik önerileri sunulmuş, o yüce genel kurulda da bu değişiklikler benimsenmişti. Biz 10 ncü Sakarya Genel Kurul toplantısında, o zaman da faaliyet raporunda Avukatlık Kanun tasarısı üzerinde çalışmaların yapılmadığına değinmiş ve bu konuyu eleştirmiştik. Sayın Birlik Başkanımız o zaman bize verdiği yanıtta, ki tutanak sayfa 254'tür, Avukatlık Kanunu tasarısı üzerindeki çalışmaların ilerlememesi nedeni olarak da o zaman ve sık sık görülen yasama çalışmalarındaki aksaklıkları bize örnek olarak göstermişlerdi. Biz yasama organının zaman zaman çalışmalarında tıkanıklıklar olduğunu kabul ediyoruz; ama insafla söylemek gerekirse, çalışma raporunun yasama bölümünde faaliyetler arasında yer alan ve de- in zikrettiğimiz TRT Kanunu, Devlet Güvenlik Mahkemesi kanunu, Bankalar Kanunu, 141-142 ve 163 ncü maddeler üzerinde yapılan çalışmalar ve bunlar hakkındaki tasarıların ilgili makamlara sunulduğu açık seçik beyan edilmiştir. Bunları takdirle karşılıyoruz; ama değerli arkadaşlarım, eğer Avukatlık Kanununun tasarısındaki değişik-

likler hakkındaki çalışmalar tamamlansaydı ve hiç olmazsa bu tasarı nihaî metin halinde ilgili yerlere verilmiş olsaydı, bugün şu kürsüden, huzurunuzda yapılan şikâyetlerin bir kısmı önlenmiş olacaktı. Demin bize dağıtılan bir önergede de, İzmir Olağanüstü Genel Kurul Toplantısında Sayın Ayten Dik arkadaşımızın bir önergele-ri kabul edilmiş, ancak bugüne kadar gerçekleştirme olanağı bulunmadığı için bugün tekrar genel kurulda bu konuda teyiden karar alınması istenmektedir. Biz yeni seçilecek olan Birlik Yönetim Kurulumuzdan, bu konudaki büyük boşluğun doldurulması ve öncelikle ülkenin diğer çözüm bekleyen ağır sorunlarının da mevcut olduğunu kabul etmekle beraber, kendimizin olan yasanın, yani bizi biz yapan tasarının bir an önce hazırlanarak bunun gerekli yerlere verilmesi ve kabulü için gerekli çabanın gösterilmesi zamanının hatta geçmiş olduğu kanaatindeyiz.

İkinci nokta sosyal güvenlik hakkındadır. Sosyal güvenlik çalışmaları raporda çok kısa bir yer almıştır. Sayın Genel Başkanımız, burada o sosyal güvenlikle ilgili çalışmaların bir kısmının tamamlandığını ve 5 Ocakta, şikâyet edilen, tip sözleşmede boşluklar bulunan konuların doldurulduğu müjdesini verdiler. Kendilerine teşekkür ederiz. Ancak, hepimizce de bilindiği üzere, sosyal sigortalar Kanununun yaşlılık aylığından yararlanma şartlarını düzenleyen 60 ncı maddesinin (E) bendi, 11.5.1976 tarih ve 1992 sayılı bir yasa ile değiştirilmiştir ve bu yasa hükümlerine göre, 50 yaşını doldurmamakla beraber, en az 20 yıldan beri sigortalı bulunan ve bu süre içinde en az 5000 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primini ödemiş olan kadın sigortalılara istekleri halinde yaşlılık aylığı bağlanır hükmü getirilmiştir. Sosyal Sigortalar Kanununda yapılan, bu maddenin (E) bendindeki değişikliğin saygıdeğer hanım avukatlarımıza da yaygınlaştırılarak kendilerini bu değişiklik-

ten yararlandırma olanaklarının araştırılması gerekir. Bu konuda şayet Avukatlık Kanununun ilgili maddelerinde bir değişiklik yapılması gerekiyor ise, hazırlanmasını önerdiğiniz değişiklik tasarisına, bu konuda, bununla paralel bir değişiklik hükmü getirilebilir. Şayet böyle bir değişikliğe gerek yoksa, tip sözleşmeler yoluyla bu boşluğun doldurulmasıyla büyük yarar sağlanacağı kanaatindeyiz. Bu yolda Birlik Yönetim Kurulumuza önümüzdeki dönemde yapacağı çalışmalarda başarılar diler ve uzun boylu şikâyet konusu olan bazı konuların önümüzdeki dönem sonunda giderileceği umuduyla kendilerine iyi çalışmalar diler ve bizi dinlediğiniz için sizlere teşekkür ederiz. Saygılarımızla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz sayın Abasıyanık.

Sayın Nabi İnal, buyurun.

NABİ İNAL (Hatay)- Sayın Başkanlar, değerli arkadaşlarım; rapor hakkındaki görüşlerimi çok kısa olarak arz etmeğe çalışacağım.

İlk olarak bir noktaya değinmek istiyorum. Geçen yılki kongrede de Genel Kurula arz ettiğimiz gibi, içe dönük bir sorumuz vergi meselesi idi; Vergg Yasasındaki avukatlarla ilgili eşitsizlik ve ters çalışma. Bununla ilgili görüşlerimizi geçen genel kurulda arz etmiştik, yıl içerisinde de yazılı olarak Birliğe bildirdik; fakat çalışma raporunda buna dair herhangi bir işaret görmedik. Bunu bir eksiklik olarak gördüğümüzü ifade etmekle yetineceğim.

Arkadaşlar, yıl içinde, savunma müessesesi büyük tecavüzlere uğradı. Özellikle yörenizde bu tecavüzler güvenlik kuvvetlerinden gelir nitelikte oldu. Bu herhalde dikkat çekicidir. Yine bazı arkadaşlarımız, seçim yasakları nedeniyle kısa bir süre için tutuklandığında, saçlarının kesilmesiyle karşı karşıya geldiler. Bu, özellikle siyasi iktidarın savunma müessesesine karşı görüşü ve kötü tutumunu açıkça gösteren bir davranıştır. Bu davranışa kar-

şı, Türk avukatları olarak herhalde gerekli etkin cevabı veremedik kanısındayım. Bunu da bir eksiklik olarak işaret etmek istiyorum.

Yine geçtiğimiz yıl öğrenim, can ve mal güvenliğinin tamamen ortadan kalktığı bir yıl olmuştur. Barut ve kan kokusu her tarafta buram buram tütmüştür. Bu anarşinin zârveye kadar tırmanması bir ölçüde, hatta büyük ölçüde hukuk devleti ilkesinin zedelenmesi, hukukun üstünlüğü ilkesinin yok olması demektir. Türk avukatları olarak, avaba bu davranışa karşı yeterli, etkin cevabı ve tepkiyi gösterebildik mi? Ben gösteremediğimiz kanısındayım ve bunun üzüntüsü içerisinde olduğumu ifade ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın İnal.

Efendim, 13 Ocak 1978 Cuma günü saat 20.30'da Türkiye Barolar Birliğinin davetlisi olarak Küçük Tiyatroda "8 Kadın" temsilini gidilecektir. Biletler aşağıda danışmadadır. Her arkadaşımıza iki bilet verilecek; yalnız biletler kısıtlı olduğundan, gitmeyecek veya bir kişi olarak gidecek arkadaşlarımız ona göre bilet alabilirler. Bunu arz ediyorum.

Bu arada, 40 yılını doldurmuş meslektaşlarımızdan birisinin Genel Kurulunuzdan isteği ve bir önerisi var, bunu arkadaşımız size şimdi sunacaklar.

DİVAN ÜYESİ AYTEN DİK (İstanbul)- 40 yılını doldurmuş avukat arkadaşımız, üstadımız Av.Sait Tartan tarafından gönderiliyor.

Kendisi plâketini almağa gelemediği için bu yazının okunmasını özellikle rica ediyorlar. Okuyorum:

"Türkiye Barolar Birliği Başkanı Sayın Prof.Av.Faruk Erem;
26.12.1977 tarih ve 2395 sayılı yazınıza:

Birliğiniz 11 nci Genel Kurul toplantısı yapılacağını ve bu arada mesleğimizde 40 yıl ve daha fazla hizmeti geçen arkadaşlarımıza törenle plaket ve belge verileceğini bildiren çağrınızı aldım.

Çok memnun oldum. Bu töreninize mutlaka katılma arzusunda idim, zaten fırsat buldukça basılmış broşürlerinizle meslekî bilgiler veriyorsunuz, bunlardan çok istifade ediyoruz. Bundan dolayı da toptan bir teşekkür yazmak istiyordum.

Yakın akraba ve damadımız olan medeni kanun profesörü Ankaralı Ali İnan oğlumuzun hakkınızdaki övünçlü duygu ve bilgileri beni daha çok sevindirmiştir. Bu çağrınızın vaktinidefterime heyecanla kaydediyordum, uğursuz kalp hastalığı beni yine korkuttu, onun üzerine bu tezkereyi yazmak zorunda kaldım. Bir de o şerefli, kutsal topluluğa saygı göstermek için acizane bir konuşma hazırladım, mümkünse benim yerime onu okutmanızı, değilse mesleğimize karşı son veda duyguları olmak ihtimali vardır; dergilerinizden birinin bir köşesinde yer vermenizi sizden ve baronuzdan baklerim.

Sonsuz sevgi ve saygılar.

Av.Sait Tartan

Ben Ankara Barosundan Sait Tartan. Sayın arkadaşlarımız; şerefli ve kutsal mesleğimiz hizmetinde en aşağı 40 yılını doldurmuş olan arkadaşlarınız arasındayım. Hastalığım dolayısıyla geleceğimin üzüntüsünü duymaktayım, özür dilerim.

Türkiye Barolar Birliği şeref ünvanı altındaki bu topluma katılmayı çok isterdim. O'nun Genel Kurulu huzurunda töreninize girmekten yoksun kaldım. Tanrının bir lütfu diyebileceğim bu ulaştığım noktadan hepinizi derin sevgi ve saygılarımla selâmlıyorum.

Aziz meslektaşlarım;

Bu meslek içi zenginlik bize daha geniş bir güven ve düzen duyurmaktadır. Şu bütün çalışma ve çabalarımız hiç şüphesiz tarihten gelen hukuka olan aşkıımızdır. Daha temelden düşünürsek, gökten inen bütün kitaplarda Tanrı'nın kullarına başlıca önemli buyruğu, "Adalet" olmuştur. Hakkın üzerine hiç bir şey yükselmez. Bir saatlik adalet 70 yıllık ibaretin üstündedir. Bunlara benzer açıklamalar yapan da Tanrı'nın son ve üstün tutulmuş elçisidir.

İşte biz, bu hakkı arayan, koruyan ve bunu meslek edinen mutlu insanlarız. Şu halde bir avukatın görevi başında bulunması ne derece kutsal ve kulluk olduğu açıktır. Tanrı yolu adaletin mihrabına yönelmiş demektir. Hatta bu adalet ana yolunda bugünkü çalışmamızda bile Türkiye'de sanırım 16 bin meslektaşın da asil olarak gönülden saf tuttukları inancındayım. Adalet yolunda hile, hurda karıştıranların veya saygısızlık gösterenlerin vey haline.

Ne mutlu Birliğimize ki, bugünkü toplantı ve törenle yüce mesleğimize yeni bir şeref tablosu daha vermiş bulunmaktadır. Bu konuda özlü çalışmalar yapan saygıdeğer Birlik Başkanımız başta olduğu halde, diğer yardımcı arkadaşlarımıza açıkça ve içten teşekkürü borç biliriz.

Aziz kardeşlerim;

Bağlılığımızla övündüğümüz yüce mesleğimizden ayrılmaksızın, onun 40-45 yıl şerefini taşımış bulunuyoruz. Aşağı yukarı ömrümüzün yarısını bu alanlarda yorucu dahi olsa seve seve harcamış bulunmaktayız. Ne mutlu bize ki, alınterlerimizi saklayan böyle armağanla beratlar, belgelerle gömüleceğiz. Bunlarla hakkın huzuruna çıkacağız.

Sayın arkadaşlarım;

Adımız ve andımız olan adaletin yolunda çalışanlar bizim kardeşlerimizdir. Bu dünkü ortaklarımızdan bir kısmı bugün kayıplarımızdan olmuştur. Ulu Önderimiz Rahmetli Ebedi Ata'mızın açmış olduğu iç devrim savaşlarında bizlere düşen adli cephelerde beraberce yol almıştık. Büyük Ata'mızın kesin direktifleriyle yeni hukuk esaslarını başarıyla getiren büyük hukukçumuz Mahmut Esat Bozkurt'un aziz hatırası önünde

eğiliyoruz. Onun ardından yürüyen arkadaşları da unutmuyoruz, bugün bile saflarımızda boş kalan yerlerini eski hizmetleriyle dolduruyoruz. Onlar için de Tanrı'dan bol rahmetler dileriz.

Sevgili arkadaşlarım;

Çocukluk bu ya, çok küçük yaştan beri evimizi bayraklarla süslemeye meraklıydım. Bugün hakka tapan bayrağımızı adaletin kucağından mezakıma kadar getirdim. Bu adalet aşkıma da onunla bağladım. "Adle sayga Kuran'dır." yazan sembol bayrağım, kitap mizan diyerek başladım.

Yüksek müsaadenizle hatırımda kalan şu kıtalarımıla sözümü tamamliyorum:

Adli meslek Soyadım Tartan,

Saygım Hakka doluyum her an,

Hâkim iken de korkum Hak'tan,

Hem odur aşkım ruhu saran.

Rabbin sayısız adı var, en başı Hak,

Ne şereftir Hak için yargıya çıkmak.

Hak yoludur, hiç olamaz saldırmak;

Ancak yüce adle dengini aldirmek.

Sağolun, varolun arkadaşlar. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, söz sırası Ankara Delegatesi Sayın İlhami Güven'de.

Buyurun Sayın Güven.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Türkiye Barolar Birliği 11 nci Genel Kurulunun sayın üyeleri;

Yüksek Kurula seslenmenin verdiği derin orun içerisinde hepinize saygılar sunarım.

Sayın arkadaşlar;

Rapor, başından sonuna kadar hakikaten değerli bir eserdir ve bu eserle Türkiye Barolar Birliği kuruluşunu yapmış, kamuoyuna kendisini baskı grubu olarak kabul ettirmiş ve bu şekilde teşekkülünü tamamlamıştır. Barolar Birliğinin başta değerli Başkanı Sayın Hocamız Faruk Erem Beyefendi olmak üzere, Barolar Birliğinin kuruluşundan bu yana hizmeti geçmiş görevlilere huzurunuzda şükranlarımı arz etmekle yetiniyorum,

teşekkür ediyorum.

Sayın arkadaşlar;

Naçız kanım odur ki, Türkiye Barolar Birliği; ancak sekiz senede çok kısa bir süredir büyük bir başarıdır, kuruluşunu yapmıştır. Bu kuruluşla tavanda dolaşmıştır. Şekli görevlerini yapmıştır. Meslek sorunlarına eğilmemiştir; ama ben bunu aksi yönde bir eleştiri olarak arz etmiyorum. Haklıdır; şimdi sıra gelmiştir buna. Bünyemiz rahatsızdır, bunalım içerisindedir ve rahatsızlık günden güne artmaktadır. Büyük şehirlerdeki avukat arkadaşlar, öyle tahmin ediyorum ki, 17 bin çok değerli avukatın üçte ikisi nispetindedir. Bu üçte iki nispetindeki avukat arkadaşlar, avukatlık yaptıkları büyük şehirlerde büyük zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Heyecan, huzursuzluk ve adliye binaları arasındaki koşmaca yetmiyormuş gibi, kâtiplerden sempati hırsızlığı yapmak (Afedersiniz, mazur görün), kalemlerde falan kâtip bana biraz sempati besliyor, o belki yapabilir diye emin olun kalemlere girerken heyecan çekiyoruz. Meslekte 24 senelik eski bir arkadaşınız olmama rağmen bir işi yaptırmak için hâlâ heyecan çekmekteyim ki, kendimi sevdirmiş olmama rağmen.

Şimdi evvelâ bu rahatsızlığa çare bulmak lâzım. Büyük şehirlerdeki avukatların zor koşullarına çare bulmak lâzım. Adalet mensupları, adalet saraylarındaki görevli memurlar maalesef her gün biraz daha avukatlardan uzaklaşmaktadır. İcra memurlarına iş yaptırmak bir problem olmuştur arkadaşlar. Kapılarda sıra beklemek, aktörlük yapmak artık bizim tabii sanatımız haline gelmiştir bir işimizi yaptırmak için. Bunun karşısında da velinimetimiz olan müvekkillerimiz başlarını eğmektedir işlerinin gecikmesinden dolayı. Biliyorsunuz işlerimiz müddetlidir.

Binaenaleyh, bütün meslektaşlarımızın tedirgin oldukları bu çalışma düzensizliğine Barolar Birliğinin eğilmesi gerekmektedir.

Raporda Türk Hukuk Bilişim Kurulu. Alkışlarım, çok güzel; ama bir kurul daha kurulsun, bir komisyon daha kurulsun, mesleki dertlerimize eğilsinler lütfen. Artık bunun zamanı gelmiştir. Artık kuruluş mazereti

kalmamıştır.

Bir de İzmir'deki olağanüstü toplantıda İzmir Barosunun şükranla karşıladığım birçok önerileri vardı. Bunlar kabul edildi. Raporda sadece, "Bunlar kabul edildi." deniyor. Acaba bunlar tasarı haline getirilmedi mi?.. Önemli konulardır. Şimdi İzmir'deki en mühim konu şu:

Arkadaşlar;

Bir kıdem müessesesi var. Biz diyoruz ki, çoğulcu, özgürlükçü, demokrasiyi benimseyerek bu demokrasi ilkeleri içerisinde demokrasinin öncülüğünü yapıyoruz; arkasından kendimiz demokrasiye aykırı harekette bulunuyoruz. Kıdem müessesesi var. Yine duracağım, her geldikçe, Barom bana teveccüh gösterdikçe, beni buraya gönderdikçe bunun üzerinde yine duracağım. Bu bir anti demokratik hükümdür. Bir günlük genç arkadaşımıza milyonluk bir davayı takip etme hakkını veriyoruz. Bir günlük genç arkadaşımıza katili savunma hakkı veriyoruz; ama diyoruz ki, gel Genel Kurula otur, seç; ama seçilemezsin. Büyük bir haksızlıktır bu. Yetenek-aranmalıdır arkadaşlar, kıdem değil. Ben naçiz kanımca şöyle görüyorum ki, biz Türkiye Barolarını temsil etmiyoruz; çünkü biz kıdemli avukatlarız. Biz kıdemli avukatlar topluluğuyuz. Türkiye Baroları bir günlük avukatla, kıdemli avukat arasında fark ayırmayan demokratik bir kuruluşur. Binaenaleyh, tam temsil etmiyoruz biz. (Alkışlar)

Süratle İzmir Barosunda 10 seneye indirilmesine dair olan önerinin bir kere daha gözden geçirilip bu anti demokratik hükmün, bu kıdem müessesesinin tümü ile yasadan çıkarılmasını arz ve teklif ediyorum efendim.

Sayın arkadaşlar;

Bir staj müessesemiz var. Genç stajyer burada konuşamaz. Bir günlük genç avukat da konuşamaz; ama ben içimde hissede hissede, duya duya tekrar ona bir nokta koymak istiyorum: Staj müessesesi. Hepimiz o yoldan geçtik. Ben şahsen unutmadım. İki çocuğumla birlikte yanında staj gördüğüm sayın üstatımın kâtipi yoktu. Büyük Üstat Sami Alaçam'ın yanında staj yaptım. Kâtipi yoktu; ama çocuklarım var, idealim avukat olmak, yararlı olmak, iki çocuğumla birlikte perişan haldeydim. Sayın

Avukat, "Kâtip arıyorum." dedi. "Benden iyi kâtip olamaz." dedim. "Eş-
tağfurullah" diye cevap verdi. Ben sobasını yaktım, yazıhaneyi süpürdüm,
bu mesleğe kavuştum. Ne çabuk unuttuk arkadaşlar. Öyle zannediyorum ki,
hiç biriniz de benden daha iyi durumda değildiniz.

Binaenaleyh, zaten dört sene baba, ana o çocuğu okutmak için türlü
meşagatler çekiyor. Bir sene niçin yetmiyor?.. Anlarım, staj müessesesi
si kökünden halledilir, yararlı hale gelir, o zaman bir sene de olsun,
iki sene de olsun. Anlarım ki, staj müessesesinde avukat stajyerleri
gibi Devlet maaş verir kamu görevi olduğuna göre, o zaman iki sene ol-
sun; ama staj müessesesi bundan 24 sene evvel ne ise, bugün de odur
arkadaşlar. En ufak bir yarar sağlamamaktadır.

BAŞKAN- Bir dakika Sayın Güven, süreniz doldu.

İLHAMİ GÜVEN (Devamla)- Her halde vaktim geldi, ikaz edildim.

İçim çok dolu. ("Devam etsin" sesleri)

BAŞKAN- Olmaz efendim, olmaz.

İLHAMİ GÜVEN (Devamla)- Efendim, biraz evvel ben devam edilmesi
gerektiği yolunda oy kullanmıştım. Yüksek Heyet "Hayır" dedi, 10 dakika-
ya indirdi. Saygım büyüktür. Teşekkür eder, hepinize teker teker saygı-
lar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Güven.

Efendim, söz sırası Sayın Hürşit Kangal'da. Buyurun Sayın Kangal.

HURŞİT KANGAL (Balıkesir)- Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

Birliğimizin Sayın Başkanı ve Yönetim Kurulunun sayın üyeleri;

Önce içimde bir uhde kalmaması için bir hususu tavzih etmek lüzü-
munu hissediyorum. Bendeniz usul hakkında söz alıp da bir çalışma düze-
ni saptansın, buna Divan bir çare düşünsün derken iki hususu kesinlikle
kastetmemiştim. Birincisi, kısıtlamayı kastetmemiştim. Aksine, ileride
bir kısıtlama mecburiyeti olmamasını sağlayıcı tedbir alınmasını iste-
miştim. Çünkü, kısıtlamanın her katıldığım toplantıda açıkça belirttiğim
gibi her zaman karşıyındayım; ama Yüce Kurul böyle bir karar almıştır,
sayacağız ve uyacağız.

İkincisi, İlhami Bey arkadaşımın dile getirdiği gibi, ben Başkanlık

Divanı bir çare bulsun şeklindeki arzımı Başkanlık Divanı pek tabii ki, Yüce Kurulun takdirine ve kararına sunacağı bir çare bulsun manasına söylemiştim. Yoksa, Başkanlık Divanınının Yüce Kurula bir hususu empoze etmesinin pek mümkün olmadığını pek tabii ki bilenlerdenim. Bu iki hususu tavzihe lüzum görmüş bulunuyorum.

Rapor hakkındaki konulara gelince. Bu kısıtlama karşısında pek tabii ki bunların satırbaşlarına temasla yetineceğim.

Öncelikle Başkanlık raporunda konu edilen siyasetle uğraşma yasasında tabii her insanın kendine herhangi bir konuda çıkarmak istediği bir pay olabilir. Müsaade ederseniz bir pay çıkarmak istiyorum kendime. Bursa Genel Kuruluna 1972 senesinde konuyu ilk defa açık ve seçik olarak getirmiş bir arkadaşınızım. O zaman Genel Kurulda konunun pür hukuki bir konu olduğunu, yalnız Genel Kurulumuz, yalnız Birliğimiz ve Barolarımız açısından değil, en yüksek ve en dinamik hukuk topluluğu olarak Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun bu terime, "Siyaset yapma yasağı" veya "yasaklanan siyaset" terimine bir açıklık getirmesi lüzumuna değinmiştim. Hatırlarsınız, Türkiye'nin geçirdiği en çalkantılı bir dönemde idi bu isteğim. Sayın Başkanımız lütfettiler, müteakip Hatay Genel Kuruluna bu konuyu Başkanlık raporunun bir maddesi halinde ele aldılar. O zaman da yine söz alarak kendilerine bu konuyu Başkanlık raporunun bir maddesi halinde ele alıp etüt ettikleri için ve Genel Kurulda bu hususta bir müzakere açılmasını sağladıkları için teşekkürlerimi sundum ve ekledim, bir ele alış tarzıdır, bir yaklaşımdır; ama yeterli değildir, geliştirilmelidir, demiştim. Bunda belki teorik gelişmeler uzun boylu olmadı; ama olaylar neyin siyaset olabileceği, neyin siyaset olmayacağı hususunda birtakım ölçüler bize getirdi. Burada bir hususa daha değinmek istiyorum.

Sayın arkadaşımız Özturanlı bir özlemini dile getirdiler. Şöylece ben bir cümle ile özetleyeyim müsaade ederseniz: Türkiye Barolar Birliği bir konuda bir şey söylediği zaman, kamuoyu bundan sarsılmalıdır. Bu bir özlemdir, katılmamak mümkün değil. Hakikaten Türkiye Barolar Birliği kamuoyuna bir görüş sunduğu zaman, kamuoyu bundan fazlasıyla

etkilenmeli, hatta etkilenmekle kalmamalı, yararlanmalı ve bu görüş dalga dalga makes bulmalı ve sonuçlar elde etmelidir. Ben hiç bir zaman Sayın Özturanlı arkadaşımın bahsettiği gibi bir hareketiyle Türkiye Barolar Birliğinin veya Türkiye Barolarının tüm hareketi halinde hemen bir iktidar değişikliğine müncer olunabileceği hayali içinde değilim; ama her zaman tekrarladığım gibi Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye Baroları özellikle hukuk ve adalet sahalarında ve pek tabii ki bunların mazrufu durumunda olan bütün olaylarda öne süreceği görüşlerde kamuoyunu derinlemesine etkilemesini bilmelidir.

Burada Sayın Hocamızın raporunda bahsettiği bu konudaki tutumlarımızdan dolayı Barolar veya Türkiye Baroları olarak dışarıdan gelen yermeler pek tabii ki bir yerde önem taşır ve davranışlarımızı değerlendirmede bir ölçü olur; ama bunun yanında kendi içimizdeki tepkileri, kendi içimizdeki bu konuyu algılamaların ne biçimde olduğunu muhakkak dikkatten uzak tutmamamız lâzımdır. Bunları, bu soyut sözlerimi müsaade ederseniz bir misalle açıklamak istiyorum: Kınama günü.

Bir eylem şeklinde, konuya tamamen benimsemekle beraber, yani yargı organlarının kararlarının uygulanmamasını kınamanın mutlaka lüzumuna inanmakla beraber, duruşmalara girmemek suretiyle bir kınama yapmanın bende birtakım tereddütleri vardı ve bunu defaatle her fırsatta izah etmiştim. Ancak, özellikle bu kınama gününün uygulanmaya konduğu günlerde bir Baronun görevlisi olarak tavrım, şahsi görüşümü bir tarafa bırakarak bütün Baronun üyelerinin bu görüşe uymalarını sağlamak merkezinde olmuştur ve bunu temin ederken de öncelikle Yönetim Kurulunda konuyu yedi saat tartışarak, kendi fikirlerimi ortaya koyarak, karşı fikirleri de dinleyerek; ancak çıkacak karara saygılı olacağımı da beyan ederek bunu önce Yönetim Kurulunda hallettik ve Yönetim Kurulundan karar çıktıktan bir saat sonra baskıya verilen bir tamimle hemen kınama gününden zannediyorum 25 gün evvel bütün arkadaşların eline geçecek şekilde kınama gününe katılmalarını istedik. Şahsi temaslarla da bu sağlanmıştı. Burada ne kendi hareketimi methetmek gibi veya ne de şahsi fikirlerimden fedakârlık etmiş olduğumu beyan gibi bir görünüm

içinde kabul edilmememi rica ediyorum.

Burada arz etmek istediğim husus şudur. Biz kendi içimizde avukatlar olarak, Türkiye Baroları olarak, Türkiye Barolar Birliği olarak birliği sağlamak mecburiyetindeyiz. Öncelikle bu eğitimden geçmek, bu davranış biçimini bir ilke haline getirmek ve vicdanlarımızda bunu yerleştirmenin mücadelesini yapmak mecburiyetindeyiz. Başarımızın büyük ölçüde buna bağlı olduğuna inanıyorum ve bu raporda değinmek istediğim bazı sözlerim, bazı düşüncelerimden en önemli gördüğüm buna temas etmekle yetiniyorum.

Günümüzde en önemli adli sorunlardan birinin münhal mahkemeler olduğuna bilhassa işaret etmek isterim. Bütün arkadaşlarım şahittirler, görmekteyiz, vatandaş mahkeme kapılarından çoğu zaman davaya bakacak hâkim bulunmadığı için geri dönmektedir. Bunun adalete ne derin yaralar açtığını izahı varestedir. Bunun üzerinde büyük önemle durulmalı ve münhal mahkemeler konusu süratle halledilmelidir. Örneğin, Balıkesir il merkezinde bugün beş tane hâkimlik münhal vaziyettedir. Münhal hâkimlik mevzuunun hallinden sonra da bir şahsi öneri olarak pek tabii tartışılmaya çok müsait bir şahsi öneri olarak, eskiden olduğu gibi hâkim muavinliği konusu da ele alınmalıdır. Mutlaka kabul edilmelidir şeklinde değil, fayda ve mahzurları ele alınmalıdır. Çünkü, bir hâkimin bir mahkemeye 12 ay devamlı bakması mümkün olmamaktadır. Çeşitli sebeplerle izinler halinde davaya sahip çıkacak bir hâkimin mevcudiyeti lüzumuna adaletin süratle tecellisi bakımından ve biraz evvel arz ettiğim acı görüntülerin önlenmesi bakımından fayda mülahaza etmekteyim.

Avukatlık Kanununun hazırlanıp bir metin halinde gerçekten bir an önce ilgililere verilmesi lüzumuna ben de katılıyorum.

Meslek kuralları içinde bir noktaya eksik bulunduğumu beyan etmek isterim. Telefon rehberinde isminin başka türlü daha büyük harflerle dahi yazılmasını yasaklayan meslek kurallarımızda bu madde içinde avukat levhalarının da bir düzene konulması gereğine inanıyorum. Reklâm yasağı ile bağdaşmayacak avukat levhaları günden güne çoğalmaktadır. Bunun da önüne geçmenin bir meslek kuralı olarak ebadıyla, yazış tarzıyla

le bir kurala bağlanması gereğine inanıyorum.

BAŞKAN- Sayın Kangal, süreniz doldu efendim.

HURŞİT KANGAL (Devamla)- Teşekkür ediyorum. Sözlerimin başındaki tavzihimin; yani kısıtlamaya asla taraftar olmadığımı, bir ters yorum olacak; ama her halde Yüce Kurulun da kararına ihtiran etti, sebebiyet verenin ben olmadığının kabulünü rica ediyorum.

Teşekkürlerimle saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Söz sırası Sayın Cahit Ünal'da, buyurun efendim.

M. CAHİT ÜNAL (Samsun)- Sayın Başkan, değerli meslektaşlarım;

Türkiye Barolar Birliğinin 11 nci Genel Kurul toplantısı nedeniyle Sayın Başkan Faruk Erem'in Başkanlık raporunu büyük bir zevk ile okuduk. Kendilerine böyle bir raporla bizleri aydınlatmış ve duygularımıza tercüman olduklarından dolayı Samsun Barosu adına teşekkür ederim.

Aziz meslektaşlarım;

Bugün memleketimizin içinde bulunduğu ortam ve koşullar içinde Anayasamızca kabul edilen temel hak ve hürriyetlerin korunması bakımından Türkiye Barolar Birliğinin tutum ve faaliyetleriyle genç demokrasi-mizin en büyük teminatlarından biri olduğuna candan inanmakta ve bu inanın tüm memleketimizce de kabul edildiğini görmekle çok mutlu ol-maktayım.

Türkiye Barolar Birliğinin ;

1- Özgürlüklerin, özellikle düşünce özgürlüğünün kısıtlı tutulma-sına karşı oluşunu,

2- Olağandışı yargı kuruluşlarını önleme çabasında bulunarak, bunda başarılı oluşunu,

3- Hukukun üstünlüğüne inanılmasını sağlamaya çalışma mücadelesi-ni vermesini,

4- Yargı kararlarının uygulanmasını sağlamadaki ısrarlı çalışma-sı,

5- Anti demokratik kanun hükümlerini kaldırmak isteyerek, fikirce baskı görevinin bilinci içinde oluşunu ve bu husustaki çalışmalarını

takdirle karşılamaktayım.

Bunun aksine yapılan bir davranışı özgürlükçü demokrasiye, hukukun üstünlüğü prensibine ve hak ve hürriyetlere bir ihanet olarak kabul etmek gerekir kanısındayım.

Türkiye Barolar Birliğinin baskı grubu olarak bu husustaki fikri faaliyetleri, gelişmekte olan memleketimizde kamuoyunca gayet olumlu karşılandığını burada ifade etmekle çok büyük bir mutluluk duyduğumu belirtmek isterim.

Biz, Türkiye Barolar Birliğinin bu açık faaliyetlerini içtenlikle tasvip etmekte, siyasetle iştigal taşımadığı ve sürekli olmayışı olduğunu bilhassa belirtmek isteriz ki, kendilerine bu yöndeki çalışmalarından dolayı teşekkür ederiz.

Aziz meslektaşlarım;

İçtenlikle söyleyeyim ki, Başkanlık raporu hakkındaki takdirkâr ve iyimser sözlerimizi bu rapor hakkında söyleyemediğim için üzüntülüyüm. 191 sayfa ve 11 bölümden oluşan Yönetim Kurulu çalışma raporunu büyük bir sabır ve dikkatle okudum. Yönetim Kurulu çalışma raporunun giriş kısmında, çalışmaların meslek ve adalet sorunlarının yanı sıra, genel yurt sorunlarını yansıttığını ve faaliyetlerini bu çerçevede içinde düzenleyerek gerçekleştirdiğini kabul etmiştir. Ne yazık ki, itiraf etmek gerekir ki, Yönetim Kurulunun meslek ve adalet sorununa dair çalışmalarının faaliyet raporuna göre çok çüzi kalmakta ve bizleri tatminden uzak bulunmaktadır.

Faaliyet raporunun ayrıntılarla dolu ve lüzumundan fazla çok geniş tutulduğu kanısındayım.

Faaliyet raporu 11 bölüm halinde aynen aşağıdaki şekilde gösterilmiştir ki, biz de eleştirilerimizi bu sıraya göre yapacağız.

Birinci bölüm, 12 sayfadan ibaret olup, toplantılara ayrılmıştır. Burada iştirak edilen toplantılar bütün ayrıntılarıyla rapora dercedilmiştir.

İkinci bölüm, Barolar ile ilişkilerdir ki, maalesef üç sayfadan ibaret bulunmaktadır. Meslek sorunlarının en yoğun olduğu ve gittikçe

önem taşıdığını bu dönemde Yönetim Kurulunca öteki sorunlara verilen geniş önem, mesleki sorunlara verilmemiştir. Yönetim Kurulunun mesleki sorunlara öncelikle ve geniş anlamda önem vererek, onların derhal olanaklar müsaade ettiği ölçüde hal çaresi bulmasının başlıca görevlerinden olduğu kanısındayım.

41 sayfadan ibaret yasamaya ilişkin çalışmalarda ise, Yönetim Kurulu savunmanın kısıtlanması konusunun işlenerek ilgililerin dikkati çekildiği belirtilmektedir. Aziz meslektaşlarımızın çeşitli yönlerden yoğun bir şekilde diyebileceğimiz yakanmalarına yol açan avukattan evrak saklanması, deri ayrıcalığı ve ceza kovuşturmalarındaki gizlilik gibi mesleğimizin hak arama özgürlüğüne dayanan temel haklarımızı teşkil eden bu önemli sorunlar karşısında Yönetim Kurulunun sadece ilgililerin dikkatini çekmekle yetinmesi bizlerce yetersiz karşılanmıştır. Gönül arzu ederdi ki, Sayın Yönetim Kurulu, mesleğinizin esas sorunlarını teşkil eden bu sorunlar karşısında yalnız ilgililerin dikkatini çekmekle kalmayıp, sorunları halledecek esaslı ve köklü girişimlerde bulunmasıdır. Bu da yasalarımızda kavunma hakkını kısıtlayan hükümlerin kaldırılması için her türlü çalışma ve girişimlerde bulunmakla olacağı kanısındayım.

Sayın Yönetim Kurulunun bu yöndeki çalışmalarının başarılı olmasını daha şimdiden dileriz. Memleketimizde son şiddet olayları dolayısıyla Türkiye Barolar Birliğinin Sayın Cumhurbaşkanına başvurusunu taşıyan dördüncü bölüm ile, başarıyla geçtiğine kani olduğumuz kınama günü hakkındaki beşinci bölüm faaliyet raporundaki çalışmaları takdirle karşıladığımızı belirtmek isterim.

Faaliyet raporunun altıncı bölümünde, hâkim, savcı, avukat ilişkileri hakkındaki kısımda Yönetim Kurulunun meslek kurallarınının 17 nci maddesine dayanak her nedense çok saygı ve anlayışın avukattan beklenmesinin kabul edildiğini görmekteyiz ki, bizler buna katılmamaktayız. Hâkim ve savcı ile aynı şekilde adaletin asli unsurlarından olduğu artık inkârı kabul edilmeyen avukatların aynı saygı çerçevesinde görülmesinin hâkim ve savcılarca da kabul edilmesi gerekmekte olduğu kanısındayım.

Hâkim ve avukat ilişkilerinin görevi ve statülerini düzenleyen yasalardaki genel ve objektif hükümlerin hâkimlerce ve savcılarca artık gözönünde tutulmasının bir yasa ve ahlâk kuralı olduğunu hatırlatmak isterim. Bu husustaki çalışmalarda Sayın Yönetim Kurulumuza büyük görev düşmektedir.

Avukatların hak ve ödevlerine ait ve 21 sayfadan ibaret yedinci bölümde, avukatların sosyal güvenliği ile ilgili ve meslektaşlarımız için ciddi hayati bir önem taşıyan avukatların sosyal güvenliği ile ilgili çalışmalara sadece maalesef yarım sayfa ayrılmıştır. Bu da 21 nci sayfanın yarısı kadardır. Bu husus bizler için ciddi üzücü olmuştur.

Sosyal Sigortalar Kurumu ile yapılan çalışmalar yeterli görülmemiş. Yeni basamak bildirimini ile asgari ve azami günlük kazançlarda meydana gelen artış oranlarının taban ve tavan arasındaki primlerin neden ibaret olduğu aradan altı ay geçmesine rağmen hâlâ kati bir neticeye bağlanmamıştır.

Ancak, şunu söylemek isteriz ki, bir gün evvel elimize ulaştırılan bir bültende, konut kredisi düşük düzeyde emekli ve malullük maaşı alan avukatların durumu, kadın avukatların 20 yılda emekli olması sorunu gizli konular yasa değişikliğini gerektirmekte olup yasama düzeyinde bir çalışma ve gerekli zorunluk kıldırını bildirilmiştir ki, Sayın Hocamızın da burada vermiş olduğu izahattan kendilerinin teşekkür ederiz.

Netice olarak şunu arzetmek isteriz ki, bugün büyük bir çoğunluğu maddi sıkıntı içinde olan meslektaşlarımızın mesleki sorunları gittikçe yoğunlaşarak üzüntü ve endişe verici durum arz etmeye başlamıştır. Bu hayati meslek sorunlarına Sayın Yönetim Kurulunca öteki sorunlardan daha çok önem verilmesi gerekirdi kanısındayız.

Ayrıca, Barolar Birliğinin özerkliğe hâlâ kavuşamamış olması bizler için üzüntü olmakta devam etmektedir. Barolar Birliği İdare Kurulunun bu yöndeki çalışmalarını az bulmakta, bu dönemde bunun yoğunlaşmasını temenni etmekteyiz.

Avukatlık mesleğinin, demokratik niteliğine sınırlayıcı ve kısıtlayıcı hükümlerin en kısa zamanda yasalardan temizlenerek avukatlık mes-

leğinin tam demokratik bir hüviyete kavuşmasını sağlamak için büyük bir çaba harcanmasını, Türkiye Barolar Birliğinin bu büyük Kongresinde bir kere daha tekrarlayarak temenni etmekteyiz.

Hepinizi saygı ve sevgi ile selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Ünal.

Efendim, Mustafa Ateş isimli arkadaşımız Divana bir dilekçe ile başvurarak beş dakikalık konuşma hakkı istemekteler. Ancak, sanıyorum ki, deminden beri konuşmaları izliyorlar. Burada delege olmayan arkadaşlarımıza dahi söz hakkı vermemekteyiz. Sayın İlhami Güven söylediler, stajyer arkadaşlarımıza, avukat arkadaşlarımıza söz hakkı tanımadığımız Kongremizde bu arkadaşımıza söz hakkı vermemin olanağı yoktur. Kendilerinden özür dileriz. Eğer bekliyor iseler beklemesinler.

TURHAN ÖZGÜNER -- Eğer Kongre karar verirse delegeler dışında olanlar da konuşabilirler.

BAŞKAN- Efendim, bu hususta ilke kararı da var. Sanıyorum söz verme olanağımız yok.

MUSTAFA ATEŞ - Sayın Başkan, teşekkür ederim, sağolun, varolun.

BAŞKAN- Efendim, söz sırası Sayın Yüksel Koşkin'da, buyurun.

YÜKSEL KESKİN (Manisa)- Sayın Başkan, Türkiye Barolar Birliği 11 nci Genel Kurulu sayın delegeleri ve saygıdeğer avukatlar;

Türkiye Barolar Birliği olarak iki görevi üstlenmiş durumdayız. Bu görevlerden birisi, bir meslek kuruluşu olarak meslektaşlarımızın mesleki sorunlarına eğilmek, onların meslek dertlerine, avukat, savcı; avukat-yargıç, özellikle avukat-kalem ilişkilerinde avukat olma onuru ile bağdaşır türde mesleki saygınlık kazandırmak, avukatın geleceğini ilk gününden son gününe kadar güvence altına almaktır. Bu, kuruluşumuzun mesleki yönden birinci görevidir.

Bunun yanında bir ikinci görevimiz vardır Türkiye Barolar Birliği olarak. Bu, hukukun üstünlüğünü kabul etmiş, özgürlükçü ve çoğulcu demokratik rejimlerde fikirce baskı grubu olarak kamuoyu oluşturmak, yasama erkini bu yolda harekete geçirip, sosyal hak ve ilkeler doğrultusunda sosyal düzenin daha iyi işleyebilmesini gerçekleştirmektir. Bu

konuda hiç bir fikirce baskı grubu Türkiye Barolar Birliği kadar Türkiye'de etkin ve kuvvetli değildir. Çünkü, biz avukatlar olarak iyi bir uygulamacı olduğumuz kadar, uygulamadaki aksaklıkları gören, olanla yetinmeyen, olması gâzım geleni araştırıp bulan ve bunun olması için çalışma veren bir grubuz ve Türkiye Barolar Birliği olarak da ayrıca bir avantajımız, yasama erkinde en fazla üye bulunduran ve Türkiye'nin geleceği yönünden çok daha olumlu yasaların çıkmasını sağlayabilecek bir güce sahibiz. Bu, bizim büyük avantajımız olmasına rağmen ne yazık ki, bugüne değin kendi Kanunumuzda dahi biz bu kuvvetimizi, bu avantajımızı kullanamadık. İlkki, faaliyet raporundaki çalışmalarını takdirle yadettirmek mümkün değil; ama İzmir Olağanüstü Kongresinde bir avukatlık Kanunu taslağının hazırlanması konusunda Yönetim Kuruluna verilen görev hakkında çalışma raporunda TRT'den Bankalar Kanununa kadar söz edilmesine rağmen, kendi Kanunumuz hakkında bir tek kelime söz edilmemiştir. Bu, benim tenkitlerimin birinci şikkını teşkil eder.

İkincisi, bugüne değin Sosyal Sigortalarla yapılan tip sözleşmesinde onların emirlerinde, onların isteklerine uygun hareket ettik geldik. 18 yıllık avukat bugün mesleğe yeni atılan bir avukattan daha az prim ödüyor ve bu sosyal bir adaletsizlik olduğu kadar o avukatın ileride emekliliğinde aleyhine işliyor idi. Bugün hocamız bunun müjdesini verdiler, 5 Ocak günü sözleşmenin imzalandığından söz ettiler. Ancak, bugüne değin bu işte gecikmiş olmanın zararını aramızdan emekli olarak ayrılmış arkadaşlar çekmişlerdir ve bugüne değin bu işi acele olarak tutmamamızdan dolayı bu arkadaşlarımız komik ücretlerle emekli olmuşlardır ve emekli oldukları için de emekli olmalarına rağmen hâlâ bu mesleğin kahrını çekmek zorunda kalmışlardır. Bu bakımdan da Yönetim Kurulunu eleştirmek isterim.

Ayrıca, Sayın Hocamız burada özet olarak faaliyet raporundan bahsederlerken dediler ki, "Bazı Baroların geçmiş hizmet belgelerini Sosyal Sigortalar Kurumuna vermemiş olmasından dolayı yaşı tutmuş olmasına rağmen beş bin işgünü çalışmamış olması nedeniyle emekli olmadıkları bir gerçektir. Bu konuda yine hiç bir şey yapamadık demekle

yetiniyoruz." Oysa, Parlamentonun % 60'ı bizden. Ellerin kaldırdıkları zaman çıkarılacak bir af kanunu ile bu yapamadık deniş oldukları iş ufak bir çalışma ile yapılabilirdi. Yani, yasama erkini Türkiye Barolar Birliği olarak % 60'ına sahip olmamıza rağmen çalıştıramıyor isek, biz fikirce baskı grubu olarak ortaya çıkmayalım, kamuoyu oluşturuyoruz demiyelim, şamata yapıyoruz diyelim ve bununla yetinelim.

Ben bir de fikirce baskı grubu olduğumuz fikri üzerinde, yine de inanıyorum ve yeni seçilecek arkadaşlarımız bu konuda iyi bir çalışma verirlerse gerçekten başarılı olacaklarına inandığım için bir noktaya daha değinmek istiyorum. Raporda bunu da görmek istedik; ama göremedik.

Bugün Türkiye'de en büyük dertlerimizden bari, hâkimin iki dudağının arasındaki, "Seni tutukladım" deyip cezaevine göndermesidir. Vatandaşlar yerli yersiz, yasaya uygun veya uygun olmayan bir türde cezaevine gönderiliyor ve tutuklanıyorlar; fakat bu konuda raporda aradık, hakikaten dert yanmışlar; fakat bir tek cümle ile dert yanılmış raporda ve deniliyor ki, "Kurucu Mecliste hiç müessese Türkiye'de tevkif müessesesi kadar kötüye kullanılmamıştır dendiği doğrudur." Halbuki, hepimizin en büyük dertlerinden biri olan, en büyük yaralarımızdan biri olan tutuklama müessesesi hakkında raporda bu kadar bahsedilmemesi lâzım gelirdi. İsterdik ki, haksız yere tutuklanıp, sonradan aka çıkan, salıverilen kişilerin sıyaları Barolardan öğrenilsin ve burada kamuoyuna açıklansın. Şu kadar kişi haksız olarak tutuklanmıştır, şu kadar kişihaksız olarak tutuklanmasına rağmen bereat etmiştir ve bunun hakkında takibat yapılmamamıştır diye açıklansın, kamuoyuna ilân edilsin ve böylece kamuoyu tutuklanma için oluşturulsun isterdik. Maalesef bunu da göremedik; ama yine TRT'den, Bankalar Birliğinden, hukuk bileşiminden bir sürü şeyden bilgi sahibi olduk.

Şimdi ben sözlerimi burada bitirecektim; fakat Sayın İlhami Güven Üstatının tam hissiyatıma tercüman olduğu bir konuşmayı tamamlamak istiyorum. O stajın sonuna kadar getirdi, "Yıl insin" dedi. Benim de istediğim şu: O bir yasa hükmüydü. Benim yasa hükmü dışında Genel Kurul içinde bir isteğim var. Bugün avukat olan arkadaşlarımız maalesef önce

bankalara muhtaç oluyorlar. Bankalara muhtaç olmakla kalmıyorlar, banka müdürleri onlara, "Her yerde imzamızın değeri vardır, bankada değeri yok." Bir beye kefil için gönderiyor ve almış olduğu borç ile sağdan soldan almış olduğu borç ile bu arkadaşımız yazıhane açıyor.

BAŞKAN- Bir dakikanız var efendim.

YÜKSEL KESKİN (Devamla)- Bitiyor Sayın Başkan.

Oysa, alacağımız bir kararla yeni yazıhane açanlara, stajını yeni bitirenlere sosyal yardım fonu ayıralım ve onlara bu fondan döner seymaye olarak iki veya üç yıl vadeli olarak yardımda bulunalım. Bu da o arkadaşlarımızın en doğal hakkıdır, bizim de görevimizdir.

Hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Sayın Necati Özkaya, buyurun efendim.

NECATİ ÖZKEYE (Elâzığ)- Hepinizi hürmetle selâmlarım.

Şimdi evvelâ Sayın Yönetim Kurulundan raporda Elâzığ için bir yanlışlık var, onu düzeltmelerini rica ediyorum. Zannederim raporun 156 ncı sayfasında yıllık kesenek ve ölüm aidatlarını göndermeyen Baroların ismi teşhir edilmiş, bu arada Elâzığ da var, "İhtiyat haline getirilmiş" deniyor. Halbuki biz 1976 yılının beşinci ayında gerek Barolar keseneğini gerek ölüm yardımını 30480 lira olarak Barolara gönderdik. Bu yıl da 8.11.1977'de 14520 lira kesenek, 14520 lira da ölüm yardımı gönderdik ve özür dilerim şimdi Baro Başkanı benden rica etti, lütfen "İhtiyat haline getirmiş" kelimesinin rapordan Elâzığ için çıkarılmasını istirham ediyorum. Fotokopileri bendâ, makbuzları var.

Muhterem arkadaşlar;

Raporu okudak. Hakikaten yasama ile ilgili çalışmalar çok iyi. Bilmediğimiz konularda bilgi sahibi olduk. TRT, grevle ilgili ve daha birçok konularda bilgi sahibi olduk. Yalnız bu yasama ile ilgili çalışmaların da raporda olmasını isterdik. Nitekim İzmir Barosu aynı konuyu getiriyor. Benim bu hususta daha fazla açıklama yapmama gerekiyok.

Bugün Türkiye'de milli iradenin tecellisi bana kalırsa demokraside en büyük aşamadır; ama Siyasi Partiler Kanunundaki önseçim sistemi, Tür-

kiye'de bu milli iradenin tecellisen en büyük manidir. Bu hususta Barolar Birliğinin bir çalışma içerisinde olması istenirdi, raporda görmedim.

Sosyal durumumuzla ilgili hususlar hakkında Hoca bilgi verdiği için fazla bir şey söylemeyeceğim; ama Sigortadan sayılmayan hizmetlerimiz için daha iyi bir çalışma yapılabilirdi. Ayrıca, geçmiş senelerdeki raporlardan bildiğimize göre, bizim 1970 ile 1975 arasında Sosyal Sigortalar Kurumuna vermiş olduğumuz prim miktarı 180 milyon lira. Bunun faizi 8 milyon lira; ama bu arada biz bir mesken kredisi edinemiyoruz. Ki, genç arkadaşlarımız var, bilhassa büyük vilâyetlerde çok büyük paralar ödeniyor. Avukatların hiç değilse bu 250 bin liralık krediden istifade etmeleri lâzımdır. Bu hususta iyi bir çalışma yapılırsa idi, ki bir arkadaşımın da bildirdiği gibi Meclisin üçte biri hukukçudur. Hiç değilse bir kanun teklifi yapıлып bu sağlanabilirdi. Bu konudaki çalışmaları da ben kâfi görmedim.

Muhterem arkadaşlar;

Şimdi esas söylemek istediğim konuya geliyorum. Raporda baskı grubu nedir, bunun uzun uzun anlatımı yapılmış, misaller verilmiş. Hakikaten bugün Türkiye'de yazılı metinler dışında aynen siyasi partiler gibi bazı kuruluşlar demokratik hayatın bir cüzüdür, bu hale gelmiştir. Başarılı çalışmalar yapıyorlar. Şimdi bizim Barolar Birliğinin bu konudaki yerine gelelim.

Ben şahsen Barolar Birliğinin bu müesseseler içerisinde bir baskı grubu olduğuna kani değilim. Gerekli çalışma yapılmamıştır. Geçen sene Milli Güvenlik Mahkemelerinin kurulmasıyla ilgili boykotumuz oldu; ama ben bunu da baskı ile ilgili bir şey saymıyorum, müvekkilin kesesinden verdik biz bu mücadeleyi. Müvekkilin davasına girmedik; ama Türkiye'de büyük aksülamel yarattı.

Şimdi Türkiye'de hiç bir kuruluş bizim kadar mümtaz üyelere sahip değildir. 17 bin tane yüksek tabisilli, toplumun her kesimi ile ilişkisi olan ve hatta siyasetin her dalında ilişkisi olan insanlardan müteşekkiliz; ama meelesef Türkiye'de bir hava yaratamıyoruz ve yaratamayız dı.

Arkadaşlar,

Şimdi Türkiye'de sosyal konularda Barolar Birliği ne düşünüyor, diye düşünülmedikçe, biz gerek Barolar olarak, gerekse Barolar Birliği olarak baskı fonksiyonunu yaptığımızı iddia edemeyiz. Bir TÖB-DER var, mensupları öğretmendir, tayin tasarrufu demokles'in kılıcı gibi başlarında sallanır, Türkiye'nin en ücra köşelerine gönderilirler; ama bu TÖB-DER şu iki senelik, ki Nabi İnal arkadaşımızın çizmiş olduğu havada Türkiye Barolar Birliğinden ve hatta Barolardan çok daha üstün bir faaliyet göstermiş ve etkinliğini kabul ettirmiştir. Biz, yüzlerce genç öldürülmüştür Türkiye'de, kanun hâkimiyeti kalmamıştır, hukukun üstünlüğü prensibi zedelenmiştir, birçok şeyler olmuştur; ama Barolar Birliği olarak sesimizi lâıykıyla yükseltememiştir, etkin olamamıştır. Bence bu büyük bir eksikliklerdir. Biraz evvel de söylediğim gibi sosyal konularda Barolar Birliği ne düşünüyor, biz bunun havasını yaratmazsak başarılı olamayız. Bunun formülü vardır, yolları vardır. Her şeyden önce Barolar Birliğinin aynen siyasi partilerde olduğu gibi, ki Barolar bir hükmi şahsiyetler, birbirinden ayrıdır; ama siyasi partilerde olduğu gibi bir teşkilâttir, teşkilâtla sıkı işbirliği, konferanslar, seminerler ve eylem şarttır. Bundan sonraki arkadaşların bu konuda durmalarını önemle rica ediyorum.

Muhterem arkadaşlar;

Temennilere benzemekle beraber bir konuyu daha burada dile getirmek istiyorum. Vergi meselesi ve Vergi İtiraz Komisyonları. Arkadaşlar, hesap uzmanı veya vergiyle ilgili şahıslar bir vilâyete geldiği zaman en kolay yol, serbest meslek erbabını inceliyorlar, eczacı, doktor, avukat. Biz Elâzığ'da bunun büyük zararını gördük. Aşağı yukarı diyebilirim ki 17 avukat arkadaşımın malı hacizlidir, bankadaki parası hacizlidir, bunlar vergilerini ödeyemedikleri gibi çok güç şartlar içerisinde. Bu konu Barolar Birliğini belki ilgilendirmez. Çünkü, avukatların şahsiyle ilgili bir konudur; ama takip edilen sistem mühim.

Şimdi Türkiye'de Usul Hukukunda bir delil müessesesi vardır. Yazılı bir vesikanın aksi yazılı bir vesikayla ispat edilir. Hesap uzmanı

ne yapıyor?.. Geliyor, müvekkilini çağırıyor, dinliyor, hatta bazı yerlerde ona telkinle bazı tahrik ediyor, bir zabıt tutuyor, müvekkil bu zaptın altını imza ettiği takdirde bu bir yazılı vesika. Bu İtiraz Komisyonlarında geçerli, Temyiz Komisyonlarında da geçerli ve Zonguldak avukatları bunları çok iyi bilir, maalesef Danıştayda da geçerli. Konu şu:

Müvekkilden parayı tahsil ediyorsunuz, Devletten, Su işlerinden, şuradan, buradan. Parayı müvekkile veriyorsunuz. "Şu kadar lirayı avukat falandan aldım. Hiç bir alacağım kalmadı" diye bir yazı.

BAŞKAN- Vakit tamam, toparlayın efendim.

NECATİ ÖZKAYA (Devamla)- Peki, dilekler kısmında tamamlamaya çalışırım.

Teşekkür ederim efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Sayın Turhan İmre, buyurun.

TURHAN İMRE (Afyonkarahisar)- Sayın Başkanlar, Sayın Yönetim Kurulu üyeleri ve Yüce Genel Kurulun değerli delegeleri;

Barom ve şahsım adına hepinizi saygılarla selâmlıyorum.

Muhterem meslektaşlarım;

Birliğimizin 11 nci Olağan Genel Kurul toplantısı münasebetiyle Sayın Başkanlık raporu ve Yönetim Kurulu çalışma raporu için söz almış bulunuyorum.

Birliğimizin mali durumuyla ilgili cetveller ve ekleri incelendiğinde, Barolarımızın genellikle kesenek borçları ve ölümden dolayı yardımdan Birliğimize borçlular oldukları görülmektedir. Bugün ekilimize geçen ikinci rapor ekiyle beraber tetkik ettiğimizde, bakiye borçlar bulunduğu görülmektedir. Barolarımızın Birliğimize olan borçları gecikmeli biçimde ödenmesi veya hiç ödememeleri nedeniyle Birliğimizin 30 Aralık 1977 tarihi itibarıyla kesenekten bir milyon 108 bin 813 lira, ölüm yardımından 750450 lira, kitap, kimlik, rozet ve cübbe borçlarından da 108 160 lira olmak üzere toplam olarak 2067423 lira Barolarımızdan alacaklı bulunduğu mateessüf görülmektedir.

Sayın Başkanlık raporunun 170 nci sayfasında 30 Kasım 1977 tarihi itibarıyla işlemleri tekemmül ettirilmemiş 22 adet 462 198 liralık ölüm yardımı talebinde bulunduğu görülmektedir. Bu durum, Birliğimizin hizmetlerini ifa etmesinde çok ciddi bir endikap olarak ortaya çıkmaktadır. Bugün takdir buyurulacağı veçhile, hizmetler parasal değerlerle ölçülebilirlik niteliğini arz etmekte bulunduğu cihetle, Yüce Genel Kurulunun eğer takdirine mazhar olacaksa önerimizi arz ediyoruz:

Birliğimiz, Barolarımız ve Barolarımızın Birliğimize göstereceği banka şubeleriyle bir protokol yapılması ve bu protokol gereğince Birlik kesenek ve ölüm yardımı taksitlerinin sürelerinde banka şubelerine tarafından otomatik bir şekilde Birliğimize gönderilmesi, ayrıca birer dekontla Birlik ve mahalli Barolarımızın keyfiyetten haberdar edilmeleri halinde hem borçların ödenmesi, hem de Birlik alacaklarının zamanında intikali ile hizmetlerin görülmesinde kolaylık yaratılmış olacaktır. Ancak, önerimizin sakıncalı bir yanı da;

Bugün türlü nedenlerle Barolarımızın nakitleri muhtelif banka şubelerinde olması itibarıyla mükerrer ödeme vs. karışıklıkların önlenmesi bakımından mevcutların tamamının veya önemli bir kısmının bir banka şubesinde toplanması gerekmektedir. Saniyen, Birliğimizin İzmir Olağanüstü Genel Kurulunda Sayın Başkanımızın belirttikleri veçhile vefat eden bir avukatın mirasçılara o zamanki hesap cüzi itibarıyla 18075 lira ödemenin sıkıntısı içinde bulunmamak için ölüm yardımının değişen sosyo-ekonomik durum ve devalüasyon dolayısıyla Yüce Genel Kurulun tensip buyuracağı aktüel bir düzeye çıkarılması ve bu yardımın İzmir Sayın Barosunun teklifi paralelinde yaşlılık yardımı olarak ödenmesine karar verilmesi gerekmektedir. Bu aktüel düzey, Birlik kesenekleri içinde bahis konusu bulunmaktadır. Ayrıca yaşlılık yardımından yararlanma koşulları içinde 55 yaştan sonra mahalli Barolar levhalarında 60 ay müddetle kayıtlı olmak şartının da çıkarılması icap etmektedir.

Maruzatıma burada son verirken, Yüce Genel Kurulun sayın delegelerine, Genel Kurulunuzun çalışmalarında başarı dilekleriyle hürmetler sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Sayın İsmail Özmel, buyurun.

İSMAIL ÖZMEL (Niğde)- Hürmetler ederim efendim.

Faaliyet raporunu büyük faydalar sağlayarak inceledik. Buradaki yapılan konuşmalar da ilâve edildiğinde, Barolar Birliğinin beklenen fikri ağırlığı Türk fikir hayatında gösterememektedir gibi bir yakınmayı tespit ediyoruz.

Bu yakınmada haklıyız. Yalnız, sebebi nedir, bu konuyu araştırabiliriz ve düşünebiliriz.

Barolar Birliği, olaylara bir terazinin iki kefesinden birine ağırlık koymak suretiyle varlığını gösterdiği sürece, diğer kefeye ağırlık koyanlarca tutulmayacaktır. Barolar Birliği, fikri kefelere birine ağırlık koymak yerine, terazinin ibresi olmaya gayret ederse, fikir hayatımızdaki yerini bulacaktır efendim. Buna biz tarafsızlık ve objektiflik diyoruz.

Danıştay kararlarını Hükümet uygulamadı dedik, eyleme geçtik. Müvekkillerin sırtına bindik, iktidarın saçlarını yolmaya çalıştık. Acaba kanuna uymaz tutum yalnız o zamanın iktidarında mı vardı?.. Yüksek mahkemelerin tenkide değer hiç kararları çıkmamış mıdır?.. Fransız Danıştayınının 53 yılda 40-50 kadar yürütmeyi durdurma kararı vermesi karşısında bizim 7 yıllık geçmişimizde 56 bin yürütmeyi durdurma kararı ve 114 ncü maddeye rağmen idari işlem ve fiil, yani tayin anlamında karar vermiş olduğu haller olmamış mıdır?.. Niye bunun karşısına hiç olmazsa ilmi bir oturumla çıkamadık?.. Tenkit edemiyorsak yorum yaparız. Deriz ki, 114 ncü maddeyi bñz şöyle anlıyoruz deriz. Danıştay kararı iptal eder, yalnız idarenin yerine geçip tayin yapamaz.

Peki, Anayasa Mahkemesi Toprak Reformu Kanununu iptal etti. Anayasa Mahkemesi (Tabirimi mazur görün) Af Kanununu taksitle iptal etti şekil yönünden. Toprak Reformu Kanununa bir yıllık süreyi koydu. Meclis bu Kanunun yerine bir yıl süre içinde yeni bir kanun vazedebilirdi, kanunudur bu; ama Af Kanununu bu süreyi tanımayarak Reiscumhur ve Meclise ait olan af yetkisini dolaylı olarak Anayasa Mahkemesi kullanmış oldu.

Barolar Birliği bu konuda ses çıkarabildi mi?.. ıkarmamalı mıydı?.. Çok mu kanuna aykırı bir tezdır bu?.. Barolar Birliği elbet etkin olamaz arkadaşlar. Terazinin bir kefesine ağırlık koymak yok. İbre, adalet, hukukun üstünlüğü demek önce kanunların adil tatbikatı demektir. Ondan sonra kanunların düşündüğümüz üstün hukuka, o ideale doğru yönlendirip, geliştirilmesi, ona göre kanunlaştırılması yolunda çalışmalar yapmak demektir. Biz hayale dalıyoruz. Anayasanın 136 ncı maddesi vardır, Devlet Güvenlik Mahkemelerini kur" diye Meclise emir vermiştir. Biz burada geliyoruz, Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanunu çıkmasını diyoruz. Hem de biz tatbikatçıyız arkadaşlar. Buraya eğer bir üniversite toplantısında tatbikatla hiç ilgisi olmayan , nazari hukukla uğraşan arkadaşlarımız yapsa ben saygı ile karşılarım. Niye?.. Biliyorum ki, her şeyi bilmek mümkün değildir. Biz tatbikatçıyız arkadaşlar. Anayasanın 136 ncı maddesini bilmek mecburiyetindeyiz.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- 163 ncü madde , "Devlet güvenliğiyle ilgili..." der.

İSMAİL ÖZMEL (Devamla)- "Devlet güvenliği ile ilgili mahkeme kurulur" der.

BAŞKAN- Bir dakika efendim, müdahale etmeyelim konuşmacıya lütfen.

İSMAİL ÖZMEL (Devamla)- Adını değiştirelim efendim. Diyelim ki, Adana Devlet Güvenlik Mahkemeleri demiyelim de, başka bir isim koyalım; ama Devletin güvenliği ile ilgili bir mahkeme kurulacak diye emir vermiştir.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- O mahkeme değil efendim.

BAŞKAN- Bir dakika efendim. Konuşma kısıtlı, arkadaşımız bitirsin. Devam edin efendim.

İSMAİL ÖZMEL (Devamla)- Müsaade buyurun efendim, anlatalım. Sizin de söz hakkınız vardır. Kısaca anlatmak istiyorum. Mesele derindir, bunu iyi düşünelim. Ben herhangi bir siyasi görüşü burada dile getirmek istemem, hepimizin bir siyasi görüşü vardır; ama bu kanunların âdil , eşit ve her zaman tatbikini gerektiren bir prensiptir.

Şimdi arkadaşımızın tabirini kullanalım, Devletin güvenliği ile

ilgili kurulacak bu mahkemeyi biz kurulmasın diye mücadele verirken, ne yapıyoruz, Anayasa uygulanmasın diyoruz. Eğer Anayasada bu maddeyi istemiyorsak kaldırılması konusunda fikri etütler yapabiliriz ve Barolar Birliği bu konuda bir etüt yapmıştır, onun üzerinde durayım. -ki etüt var, ikisini de inceledim. Bazılarımız zannediyor ki, genç arkadaşlardan dinledim, Devlet Güvenlik Mahkemeleri Türkiye'de bir kısım görüşte olan şahısların icadı zannediyor. 20-30yıl evvel birçok devlette, hem de milli geliri bizim milli gelirimizin 20,30 misli olan devletlerde, iktisaden kalkınmış devletlerde, meselâ Fransa'da Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurulmuştur. Bu yasağan aktarmalar vardır.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- İyi incelememişsin.

İSMAİL ÖZMEL (Devamla)- Konuşun kardeşim, siz de konuşun.

BAŞKAN- Lütfen efendim.

İSMAİL ÖZMEL (Devamla)- Ben notla geldim. Orada iki hâkimden biri seçiliyor. Burada üç hâkimden biri seçiliyor.

BAŞKAN- Sayın konuşmacı konuşmasını bitirsin. Ondan sonraki arkadaş cevap verir. Lütfen devam edin efendim.

İSMAİL ÖZMEL (Devamla)- Arkadaşlarım, istirham ederim, eğer bizim toplantımızda söz hakkı kullanılmazsa, Türkiye'nin hiç bir yerinde hak kullanılamaz. Madem özgürlükçüyüz, ben böyle düşünüyorum.

Arkadaşlar,

Devlet Güvenlik Mahkemesi diyorum ben buna, çünkü kanun öyle çıkmıştır. Bu kanun bir ihtiyaçtan doğmuştur Türkiye'nin şartlarında. Bir davada bir sanık geldi, şahitlerin hepsi tanıyamadı sanığı ve o şahıs bir mahkemede tahliye oldu. Neden?.. Çünkü, suç işlediği zaman sakal, bıyık ve üstü pejmürde vaziyette bir insandı, duruşmaya geldiği zaman bunların hepsini kesmiş, modern bir kıyafete bürünmüş halde geldi, hiç birisi tanıyamadı. Şimdi bu mahkemedeki hâkimler profesyonel suçlularının ne kılıklara gireceğini bilmiş olsaydı, suçlunun bu tutumuna karşı hiç olmazsa delil toplarken bunların resimlerini çektirir, şahitler tanıyamadığı zaman, " Şu resmi tanıyor musun?" diye sorabilirdi.

BAŞKAN- Sayın konuşmacı, rapor üzerinde lütfen.

İSMAIL ÖZMEL (Devamla)- Evet, İhtisâs Mahkemelerine ihtiyaç vardır arkadaşlar. Devlet Güvenlik Mahkemeleri konusunda Barolar Birliğinin tutumunu ben şahsen tasvip etmiyorum.

Üçüncü nokta; şimdi Türkiye'de 141 ve 142 nci maddelerle ilgili siyasi olsun, fikri olsun birtakım propagandalar var. Türkiye'nin dünyanın hangi noktasında bulunduğunu düşünen, Türkiye'nin iktisadi şartlarını, siyasi şartlarını, jeopolitik durumunu düşünen insanlardan biri olarak bu 141 ve 142 nin yalnız komünizmi değil, milli duyguları yok etmeye matuf faaliyetleri de önlemesi bakımından bu maddelerin daha bir süre Türkiye'de büyük bir ihtiyaca cevap vereceğine kani bulunuyorum. Bu konuda Barolar Birliğinin tutumunu da tenkit ediyorum arkadaşlar.

BAŞKAN- Bir dakika lütfen sayın konuşmacı. ("Kesintilerde devam" sesleri)

İSMAIL ÖZMEL (Devamla)- Kıymetli arkadaşlarım;

Ankara'dan veya bir büyük şehrimizden hadiseler nasıl görünürse görünsün, şu anarşiden şikâyet edildiği hepimizin ortak kanaatidir; ama anarşinin tespiti ve anarşinin önlenmesi konusunda Barolar Birliği kabule şayan bir teklif getirememiştir. Bu da, kefe olmaktan, yani terazinin bir gözüne ağırlık koymaktan doğuyor. -bre olmaya çalışmak mecburiyetindedir Barolar Birliği.

Burada mesleki birkaç konuya da dokunmak istiyorum efendim. Genç meslektaşlarımız Niğde'den hem hürmetler gönderdiler, hem de Barolar Birliğinde görev alacak arkadaşlara mesken kredisi konusunda bir, ikincisi asgari ücretlerle otomatik artan primler konusunda bir çalışma yapılmasını istiyor arkadaşlarım. Bir arkadaşımızın da temas ettiği gibi, onların da seçilerek buraya kadar gelmesi konusundaki dileklerini ben iletiyorum efendim delege olarak.

Söyleyeceklerim bu kadardır. Yalnız, Barolar Birliği Sayın Hocamız ve İdare Kurulu elinden geldiğince bir gayret göstermiştir, bunları da inkâr etmeye imkân yoktur.

BAŞKAN- Vaktiniz tamam efendim, aşmayalım zamanı.

İSMAIL ÖZMEL (Devamla)- Efendim, bir iki cümle ile bağlayayım.

Bu çalışmaların daha obyektif bir noktada, daha etkili bir noktaya gelmesini ve bu hususta bizlere de görev verilmesini saygıyla arz ederim.

Hürmetlerimi sunarım efendim.

BAŞKAN- Sayın Turhan Özgüner, buyurun.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım;

Öncelikle Sayın Başkanı ve Yönetim Kurulunu çalışmalarından dolayı tebrik ederim. Sözlerime böyle başlamamın nedeni, üç noktada yasa bakımından eleştireceğim, raporda gerekli aramama rağmen bulamadım, eleştirim doğrudan doğruya kendilerine değil, yasa boşluğuna biraz fazla eğilmemiş olmalarındandır.

Sayın arkadaşlarım;

Ancak, evvelâ bir sayın arkadaşımızın hatırlatması sebebiyle söylemeyi gerekli bulurum. Bu Barolar Birliği toplantısı pek isim olarak da bana uygun görünmüyor. Baroları temsil ettiğimiz iddiası biraz fazlaca bir iddiadır. 15 yılı doldurmadan buraya hangimiz gelebiliyoruz?.. Bu, Türkiye Barolarınının 15 yılı doldurmuş olanlarının Birliğidir. Bu sebeple, bu boşluğu yasa boşluğu olarak görüyorum. Buna Sayın Başkanın da taraftar olacağını, Sayın Yönetim Kurulu üyelerinin de taraftar olacağını ümit etmekteyim. Yani, yaşlı avukatlar birliği demek daha isabetlidir. Bunu yadırgamak gerek arkadaşlarım, olmaz bu.

Bir eleştiri de, Sayın Yönetici durumunda olan Kongre Başkanı için söylemeyi gerekli görürüm. Her toplantıda dışarıdan söz isteyenler Kongre kararına sunulur, konuşturulur ya da konuşturulmaz; ama karar Kongreye dilek olarak geldiyse muhakkak sunulur. Bu boşluğu, yasaları kılı kırk yararcasına tatbik durumunda olan biz yaparken bu hatayı yapmamalıydık. Sayın Başkanın hatasını bundan böyle olmasın diye belirtmeyi uygun gördüm.

Kıymetli arkadaşlarım;

Üç yasa üzerinde duracağım dedim. Bir tanesi, şu Barolar Birliğine gelen delegeler meselesini halletmek lâzım. Yeni avukat da buraya gelebilmeli. İkincisi, adli zabıta konusu. Üçüncüsü, Barolar Birliğinin de,

Baroların da, şüphesiz tüm avukatların da Türkiye'de yasalar içerisinde politika yapabilmeleri ve yasağın kaldırılması hususunda yasa getirilmesi.

Evvelâ adli zabıttan başlayalım.

Kıymetli arkadaşlarım;

Bir günlük gözaltına alma süresi 7 güne çıkarıldıktan sonra Türkiye'de Devlet içerisinde ayrı bir devlet olan polis, büyük engizisyon mezalimine taş çıkaracak ölçüde zulüm yapmaktadır, işkence yapmaktadır. Buna Baroların bütün üyeleri tanıklırlar; ancak yegân yegân gözyaşartıcı çok kötü olaylar karşısında dahi Baro olarak, avukatlar olarak, Barolar Birliği olarak ne yapabilmekteyiz. Yasaların bu kısıtlaması karşısında ne yapabilir, bunun üzerinde durmak lâzım.

Bir örnek vereceğim;

Kıymetli arkadaşlarım;

Mersin'de nezarete düşmüş bir kişiden haber alabildim. Yani, dışarıya kuş uçurulmuyor. Haber aldım; ama ben de muhatap olmaktan endişe ediyorum; çünkü sahte zabıt da tutulabilir. Ancak, vekâletini alabildim. Hatta noter kâtibini kovmalarına rağmen. Çünkü, üçüncü defa savcıyı da araya sokarak. Çünkü, feci dövmüşler. Avukatın girmesiyle alınacak bir rapordan endişe etmektedirler. Savcının aracılığıyla vekâlet alabildim ve acele hükümet tabibine gönderilmesini istedim. Savcı çağırıldı ve "Dövlüdü mü sen?" diye sordu. "Dövlümedim" dedi; çünkü yanında polis var ve tekrar nezarethaneye götürecektir. Daha dövlümesinin dördüncü günü, üç gün daha dayak yiyecek adam. "Dövlümedim" diyor. Bunu zapta alıyor ve hükümet tabibine usulen gönderiyor. Hükümet tabibine de "Dövlümedim" diyor. Ayaklarının altını göstermiyor; ama iki tane polis ellerinden tutuyor. Tekrar haber alıp gittiğim zaman savcı, "İşte aldım ifadesini, dövlümemiş; işte hükümet tabibinin raporu, dövlümemiş. Bu işe daha fazla eğilirsen Barolar Birliği Başkanlığına şikâyet ederim ve savcılığa ayrı bir dosya açarım." demiştir. Duyulmasını isterim arkadaşlarım; çünkü hepinizin başında bu. Bundan şüphesiz gurur duyarım. Ancak, şimdi hikâyeyi kısa keselim. Çok şükür 7 günü geçirdik ve Bu kişiyi doktora gönderdiğimiz zaman ayaklarının altının patlamış olduğu

ve vücudunun birçok yerlerinde sigara yanıkları bulunduğunu tespit ettirdik, ayrı bir dosya açıldı Türk Ceza Kanununun 243 ve müteakip maddeleri gereğince. Şimdi beni Barolar Birliğine şikâyet etmek ve ayrı bir dosya açmak suretiyle şikâyete tabi tutacağını söyleyen savcı bu memleketin savcıları. Yani, bir kere artık şu memlekette şikâyetimiz yalnız karakollar değil, bir kısım savcılar da artık bu memlekette Baro olarak, Barolar Birliği olarak savcıların da bu tür düşünceleri karşısında varlık göstermeliyiz. Ben kendisine ayrıca resimlerini de çektik, güvenimiz kalmadı bazı yerlerle, bunlarla beraber gittiğim zaman, "Kim kimi şikâyet edecek sayın savcım, saygım büyük size." dedim. Türkiye'nin gerçeklerini bilmek lâzım. Neden oluyor bu?.. Bir günlük nezaret süresini 7 güne çıkarmış olan yasadan dolayı.

Şimdi doymamış giden bir iktidar elbette arkadaşım bu konuşmamla benim taraf tuttuğumu zanneder. Hukukun üstünlüğünden yana isek bunda beraber olacağız. 15 güne çıkarmak istersen gitti. 15 güne çıkarmak istiyorlardı. Yani, buna ne yapılabilir?.. Bir tek madde değişikliği. Yasa değişmelidir.

Sayın Başkanım, sayın yöneticiler;

Bu yasa değişmediği sürece polisden avukatlar olarak hakarete maruz kalırız, vekâlet bile alamayız. O kişiyi 7 gün müddetle dövülmekten kurtaramayız, savcılık da böyle bigâne kalır. Buna eğilmenizi rica ederim. (Alkışlar)

Kıymetli arkadaşlarım;

Baroların siyasetle uğraşması yasağı kalkmalıdır. Kesinlikle kalkmalıdır. Yan tutmadan söylüyorum, kalkmalıdır. O arkadaşım şimdi her halde beni dinler ve anıyar ki deminki müdahalede taraf tutmadan ben bir siyasal örgütün elbette içinde ve yanındayım; ama Baroda siyaset yaparken hukukun üstünlüğü yanındayım. Bunda yan tutmam. Hukukun üstünlüğünden yana isek, burada siyaseti 141, 142 derken, 163 ncu madde de kalkacaktır diyecek kadar hukukun üstünlüğünün olduğundan yanayım. Burada tarafsızım; ama arkadaşım aynı biçimde yaptığım müdahaleye, "Onu da sen söyle." dedi. Sen neden söylemiyorsun?.. Hanı Barolar Birliğinin

kefenin bir tarafında olduğunu, ibre olamadığını söyleyen sen neredesin? 163 ncü maddeye neden eğilmiyorsun?.. Yan tutuyorsun çünkü sen. (Alkışlar) Ben yan tutarım; ama Barolar Birliği içerisinde bu yan, hukukun üstünlüğünden yanadır, ezilenleri korumaktan yanadır, düşünceyi suç sayanın karşısında olmadan yanadır. (Alkışlar)

BAŞKAN- Süreniz doldu efendim.

TURHAN ÖZGÜNER (Devamla)- Sayın arkadaşlarım;

Türkiye'de polis, hükümet içinde hükümetken, hatta devletken Türkiye'de bir kısım gençlerimiz, tabiri caizse tütün yaprağı gibi doğranırken, Türkiye'de grev bahanesiyle lokavt doyasıya tatbik edilip işçi ezilirken ve Türkiye'de bir kısım vatandaş, hele ki işçi ve köylü ikinci sınıf müamelesi görürken, elbette Türkiye'de siyaseti kendisi için değil, Türkiye için yapmalıdır Baro, Türkiye için yapmalıdır Barolar Birliği, Türkiye'de hukukun üstünlüğünün savunucusu son umut bütün hukukçular için değil; ama bütün Türkiye için Barolar Birliğinde toplanmalıdır. Arkadaşım haklı söyledi, "Bu siyaset yaparsak" Kendisi iktidara mı gelecek?.. Siyaseti yan tutmadan, Türkiye için yapacak ise, katiyen korkmadan, çekinmeden Barolar Birliği diyebilmelidir ki, eğer yasalarda benim siyaset yapma yasağım hâlâ devam edecekse görevimi yapamam. Bunlar kınama biçiminde de olsa uyarı o seviyeye ulaşmalıdır. Bunu bekliyoruz.

Saygılar sunar, teşekkür ederim (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Özgüner.

Efendim, salonun müsaadesi 17.30'a kadar. Onun için toplantıyı yarın saat 9.30'a erteliyorum.

Kapanma Saati: 17.30

İKİNCİ GÜN

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 9.30

BAŞKAN- Buyurunuz Sayın Apaydın; toplantıyı açıyorum.

ORHAN APAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli meslekdaşlarım, üstatlarım;

Gündemimizi oluşturan çalışma raporunun, birlik yönetim kurulunun yasal görevleri:

Birliğimizin en yüksek organı olan -bu deyim yasal bir deyimdir- Genel Kurulların geçen toplantılarda talimat niteliğinde, Yönetim Kuruluna talimat niteliğinde aldığı kararlar ve ortaya koyduğu görüşler ışığında irdelemek ve eleştirmek gerekmektedir.

Yalnız, Yönetim Kurulu Raporunun eleştirisinden önce gene yasa gereği olarak Sayın Birlik Başkanı tarafından Genel Kurula sunulan Rapor üzerinde durmak da yararlıdır. Yararının da ötesinde gereklidir.

Sayın Başkanımız her yıl yasa gereğince Genel Kurula bir rapor sunmaktadır. Bu raporun amacı ve niteliği ne olmalıdır:

Rapor, Başkanın, yani Birliğin yürütme organının başında olan Başkanın geçen bir yıllık dönem içinde ağırlık taşıyan, yönetimde ağırlık taşıyan sorunlara Genel Kurulun dukkatini çekmek ve kamuoyuna bir mesaj niteliği taşımak durumundadır.

Bu yılki Başkanlık Raporunda Sayın Başkanımız Birliğin yasal görevlerinin yerine getirilmesinde siyaset yasağının, yasada belirtilen siyaset yasağının aşılip aşalmadığı konusundaki savların tartışılmasına yer vermiştir ve bu savları tartışmakla yetinmiştir. Buna neden zorunluk görmüştür?.. Raporda bu savların yerinde olmadığı belirtiliyor. Daha önce Genel Kurulların kararlarıyla çözüldüğü belirtiliyor. Kaldı ki, bu savların ciddi bir nitelik taşımadığı ve kamuoyunda benimsenmediği de açık bir gerçek olarak yine yıllık Başkanlık Raporunda belirtiliyor.

Bu bakımdan, bu savlara ve bu tartışmaya Başkanlık Raporunda yer verilmesinde biz bir isabet ve bir yarar görmüyoruz. Kaldı ki, siyaset

sayılan, Yönetim Kurulunun görevlerini yerine getirmesinde siyaset sayılan uğraşlar başlıca iki noktada toplanıyor. Birincisi, yargı kararlarının yürütme organınca yerine getirilmemesini kınama niteliğinde yasal eylemler. İkincisi, bağımsız yargı organı dışında yarı askeri, siyasal nitelikte ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri adı altında 12 Mart faşizminin ürünü olan DGM'lerin kuruluşuna karşı çıkmak, bu yoldaki eylemler.

Şimdi değerli meslektaşlarım;

Bu eylemler ve bu uğraşlar esasında ve Yüksek Genel Kuruldan kaynaklanmaktadır. Yüksek Genel Kurulun kararlarından kaynaklanmaktadır. Böyle savlar varsa, bu savların muhatabı Yüksek Genel Kuruldur, Birlik Yönetim Kurulu değildir. Birlik Yönetim Kurulu, alınan kararları uygulamak durumunda kalır. Bu uygulama, kınama gününün 4 Mart 1977 gününde yapılan bir günlük duruşmalara girmemek şeklindeki eylemde barolarca, yalnız Birlik Yönetim Kurulunca değil; Barolarca da Genel Kurul kararının uygulanması niteliğindedir. Bu bakımdan Sayın Başkanın raporda bu konudaki savları tartışma gereği duymasının aşırı bir duyarlık sayarım.

İkincisi, Sayın Başkan Birliğin demokrasi anlayışını, demokrasi sözü dışında ifade etmek gerekirse, demokratik hukuk anlayışının belirtmek gereğini de duymuştur. Bu konuda iki tezi ortaya koyuyorum. 18 nci yüzyılların büyük düşünürü Russo'dan kaynaklanan ulusal irade ve milli hakimiyet tezi, ki bu demokrasi deyimiyle ifade ediliyor ve bunun yanında bir de sürekli katılım anlayışı.

Şimdi bu tezlerden ikincisine itibar edeceğiz ve Birlik Yönetim Kurulunun bu ikinci anlayışı benimsediği ortaya konuyor ve bu noktada da Bursa toplantısında çizilen çizginin gerisinde kalınmadı ve bu çizginin de aşılmadığı ileri sürülüyor. Çok saydığım, sevdiğim Sayın Başkanım bu kanaatine katılmıyorum. Türkiye Barolar Birliği Bursa toplantısında çizilen çizginin de ötesindedir. Oya indirgeli demokrasi anlayışı, ki artık çağımızın dışında kalmıştır; yani böyle bir anlayışın demokratik bir nitelik taşıması artık tartışma götürmez, terk edilmiş, devrini tamamlamış ve bir devirde çok değerli; fakat toplumsal gelişmeler içinde değerini yitirmiş bir anlayıştır. Bunu bir kenara bırakalım, sürekli katılım

anlayışı diye ifade edilen ve baskı grubu niteliği olarak bu anlayışın da çok ötesindedir. Bursa toplantısındaki çizgi geçen genel kurullarda aşılmıştır. Bundan da doğal olan bir şey yoktur. Dünyü hiç bir zaman yaşamak mümkün değil diyalektik açıdan. Toplum değişiyor, toplum gelişiyor, bununla birlikte Barolar Birliği de değişiyor. Barolar Birliği de yeni görüşleri, yeni anlayışları benimsemek durumunda kalıyor. Bundan daha doğal olan bir şey yoktur arkadaşlarım.

Şunu da ifade etmek istiyorum: Gelişme o kadar hızlıdır ki, yalnız ülke çapında değil, evrensel çapta da, yalnız topluma dönük değil, dünyaya dönük olarak da Birliğin anlayışı değişmek zorundadır.

Batı demokrasisine ve hukuk anlayışına hâkim olan bir ilke, kendisine yapmadığın bir haksızlığa, bir zulme, kendisine yapılmassa da, bir başkasına da yapılsa, kendine yapılmak ihtimali her zaman için bulunduğundan karşı çıkacaksın. Bu evrensel kitapta da böyledir.

BAŞKAN- Bir dakikanız kaldı efendim.

ORHAN APAYDIN (Devamla)- O zaman hiç bir şek konuşmak mümkün değil. Arkadaşlar, ben konuşma meraklısı değilim. Eğer konuşmamda bir yarar görülmüyorsa zaten konuşmaya gerek yok; ama bir şeyler anlatmak istiyorum.

Şimdi iki, üç sayfalık bir Yönetim Kurulu raporu. Bunu uzak yerlerden geldik ve burada toplandık, her halde bir şeyler söylememiz gerekiyor. Gelecek yönetim Kurullarına ışık tutmak için eleştiriyoruz Birlik Yönetimini; fakat Birlik Yönetimi nasıl olmalıdır, nasıl çalışmalarını yürütmelidir, bu da Genel Kurullarda belirir.

BAŞKAN- Efendim, biz konuşmayı tahdit etmiyoruz, Genel Kurul 10 dakika ile tahdit etmiş bulunuyor. Bunu hatırlatmak istemiştik.

ORHAN APAYDIN (Devamla)- Ben daha sözümü bitirmemiştim.

BAŞKAN- O halde, Orhan Bey'e söz sırasını veren arkadaşımız varsa, onun sırasını verebiliriz.

DAVUT SELÇUKİ (Aydın)- Ben söz sıramı verdim.

BAŞKAN- Peki arkadaşlar.

ORHAN APAYDIN (Devamla)- Arkadaşlar, şimdi dünyaya da dönük durumda

olmalıyız. Şili'nin despotik rejimine karşı çıkacağız. Ülkemizde de aynı durumlara uğramamak için çok uzak bir yerde de olsa İran'daki zulme karşı çıkacağız hukukçu oluruk, bize yapılmaması için, bizim de başımıza gelmemesi için. Yani, şunu demek istiyorum; anlayış, hukuk anlayışı yalnız ülke içindeki değişimlerle değil, dünya çapındaki değişimlere bağlı olarak da yeni biçimler alıyor ileriye dönük olarak. Türkiye Barolar Birliği bunun dışında kalamaz. Oya indirgeli deyimiyle ifade edilen bu sözcüklere, benimsemiyorum, sürekli katılım teorisi, bunu da benimsemiyorum, Sayın Başkan, çok değerli bilim adamı da gayet iyi bilirler ki, hukuk bir üst yapı kurumu olarak üretim biçiminin etkilerine bağlıdır, onunla biçimlenir; ama aynı şekilde üretim biçimini de etkiler. Değişimler bu yoldadır. Oya indirgeli, sürekli katılım anlayışı falan değil hukuk anlayışı. Kimin yanındadır Türkiye Barolar Birliği?.. 1930'ların Almanya'sında olduğu gibi zalimlerin yanında mıdır, yökse ezilenlerin, sömürülenlerin, haksızlığa uğrayanların yanında mıdır?.. Kimin çıkarlarını savunmaktadır?.. Hukuk anlayışı bu ölçülere göre tespit edilir. Türkiye Barolar Birliği de hukuk anlayışını bu yönde geliştirmektedir. Bunu açıklık ve kesinlikle belirtmek gerekir. Türk Ceza Yasasının çok aşındı 141, 142 nci maddeleri, bunların kaldırılması gerekçeleri. Bu raporda da yer alıyor. Geçen raporda ekonomik özgürlükler, insanların ekonomik sorunları, özgürlük ortamında çözmesi için bu maddeler kaldırılmalıdır gerekçesi ileri sürülüyordu. Gerçekçi midir arkadaşlarım, bilimsel midir bu görüş arkadaşlarım?.. Bu raporda terk edilmiş; fakat yine gerçekçi bir hukuk anlayışına dayandırılmamış kaldırılma gerekçesi. Nedir mesele, çok aşındı. Yalnız 141, 142 değil, İstanbul Olağanüstü toplantısında tüm politik hukukumuza hâkim olan faşist nitelikteki hükümler anti demokratik hükümler tespit edildi ve bunların kaldırılması yolunda tasarılar hazırlandı. Nedir durum?.. 141,142'de odaklaşıyor. Doğrudur, bu maddeler faşizmi korumak için konmuştur. Faşizm neyin ürünüdür?.. Bir kitlenin ürünüdür. O sistem durdukça faşizm de duracaktır. O sistem gerektiğinde kendisini korumak için hukuk yoluyla birtakım önlemlere başvurulacaktır. 141,142 nci maddeler böyle yer aldı faşist

İtalyan Ceza Kanununda. Neyi temin etti?. Bir sosyal sınıfın zora dayanarak ezdiği, sömürdüğü sosyal sınıfları haklarından mahrum ederek zorla iktidarda kalmayı temin etti. Bunu bu açıdan değerlendirmek, sorunu cesaretle bu şekilde ortaya koymak gerekir. Başkanlık raporunda ileri sürülen görüşlere genel hatlarıyla katılmamak mümkün değil. Çok değerli bilim adamının, bildiğimiz yeteneklerinin bir ürünü olarak saygıyla karşılıyoruz; fakat katılmadığımızı, güncel bulmadığımızı ve gerçeği de yansıtmadığını belirtmekten kendimizi alamayız ve bunu söylemeyi de bir görev sayarız.

Arkadaşlarım;

Yönetim Kurulu raporlarının hacimli olmasına itina ediliyor.

İtiraf edelim, delege seçimlerinden sonra bu raporlar, delege seçimleri olmasa da Genel Kurullarda bir hafta önce en erken ellerimize geçiyor. İtiraf edelim, bu raporları gereği gibi okuma imkânına da kavuşamıyoruz. Hacim sadece değeri ifade etmez. Hacimli olmak üçyüz sayfa değil, beşyüz sayfa da olabilir rapor ve o beşyüz sayfayı da biz 10 gün de olsa bu toplantıya gelirken okuruz. Ben okumaya çalıştım. İnce ince okumaya çalıştım. Fakat itiraf etmek gerekir ki, bu hacimdeki bir rapor, eski raporların tekrarı niteliğinde görülmekte ve bazı alıntılarla, ki bilimsel değeri çok tartışmalı bazı isimler var, bilimsel değeri de tartışmalı gereksiz teorik araştırmaları da içermektedir. Raporun bu biçimine katılmıyoruz.

Faaliyet raporu, yapılanları, yapılmayanları, yapılmayanların neden yapılamadığını açıklık ve kesinlikle belirtmesi gerekir. Bu hacimdeki bir raporda ise bunları sistemli bir şekilde bulmak olanacağını ben elde edemedim. Bilmiyorum, belki başka arkadaşlarım elde etmiştir. Çok dikkatli okumama rağmen elde edemedim.

Şimdi bu raporda yenilikler görmüyoruz. Bilinenlerin tekrarında ne yarar görüldüğü zihinlerimizde bir soru olarak yer alıyor. Her halde Sayın Yönetim Kurulu bu tekraralarda niçin yarar gördüğünü bize açıklayacaktır.

Yapılanları, mesleki sorunlarla ilgili olanları yasal görevlerin

asgari gereğidir. Bu asgari çizgi birçok yerlerde aşılmış. Gerçekten değerli çalışmalar yapılmıştır; fakat gerekenlerin yasal görevler nite-liğinde de hepsinin yapıldığını söylemek mümkün değildir. Yasal görev-ler arasında değerli arkadaşlarım bizi çok yakından ilgilendiren bir konu var. Avukatların haklarını korumak. Birinci derecede önemli mese-lemiz. Avukatlık mesleğinin gelişmesini sağlayıcı çalışmalar yapmak. Sosyal durumlarının gelişmesine yönelik çalışmalar yapmak. Bu 200 sayfalık raporda bu yasal görevlerin gereği gibi yerine getirildiği konusunda yeterli bilgiyi bulma imkânını elde edemediğimizi belirtmek istiyorum.

Örneğin; avukatlık mesleğinin gelişmesi.

Arkadaşlar, avukatlık mesleği nasıl gelişir?.. Avukatlık mesleği-nin gelişmesinde birtakım engeller vardır. Yasaların koyduğu engeller başta gelir, ekonomik engeller de tabii söz konusudur; fakat yasaların koyduğu engeller bizim için önem taşımakta, bütün genel kurullarda ele alınmaktadır. Genel Kurul bütün bu sorunlara önceki toplantılarında eğilmiştir.

Bir örnek vereyim: Raporda avukatın gözaltına alınan kişiyle görüşme olanğının bulunmadığı, bir avukatın müvekkilini karakolda telefonla dahi durumunu sorma imkânının bulunmadığı açık bir gerçek ve raporda acı acı yakınılıyor bundan. Bunun için ne yapılmıştır?.. Bunu Genel Kurul Sakarya toplantısında ele almıştı. Sakarya toplantısında alınan kararı, ki karar aynı zamandabilimsel niteliktedir. Bilimsel nitelikte bir yorum mahiyetindedir. Şöyle demiştik aldığımız kararda: Polisin gözaltına alma işlemi sırasında insanlık onurunu hiçe sayan işkenceler daha da artarak sürmektedir. Türkiye'nin uluslararası söz-leşmelerle yüklendiği taahhütlerine ve Anayasaya aykırı insanlık dışı davranışların önlenmesinde avukatların savunma görevlerinin itham ile birlikte başlaması yönteminin uygulanması etkin bir önlemdir. Hazırlık soruşturmasında, avukatın yetkilerini sınırlayan açık bir yasal kural yoktur. Avukatlık Yasasının ikinci maddesi, özellikle son fıkrasına atıf yapmıştık, savunmanın polis işlemlerinde de görev yapmasını öngör-mektedir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda kabul edilen 1966 tarihli

antlaşma (medeni ve siyasi haklar antlaşmasıdır bu), bu antlaşmada hakkında ithamda bulunulan herkesin kendi seçtiği bir müdafii ile görüşme yetkisi olduğu kabul edilmektedir. Şöyle başlamıştık: Avukatın gözaltına alınan kimse ile görüşmesini engelleyecek yasal bir kural pozitif hukukumuzda yoktur. Bugünkü uygulama yanlış yorumlara dayanmaktadır. Türkiye Barolar Birliği ve Barolar bu yanlış yorumların ortadan kaldırılması ve avukatların gözaltına alınan kişilerle görüşebilmelerinin sağlanması için etkin bir mücadeleye girişmelidirler.

Arkadaşlar;

Raporu dikkatle okudum ve Yönetim Kurulunu izledik de tabii.

Soruyorum Birlik Yönetim Kuruluna, bu konuda ne gibi çaba sarf etmişlerdir?.. Belki benim gözümde kaçtı, raporda yer almış olabilir. Raporda yer alsın, almasın, bu kadar önemli konuda avukatlık mesleğinin yücelmesinden, onurunun korunmasından söz ediyoruz. Bu bakımdan önemli bir konu. Bu konuda Türkiye çapında avukatlık kuruluşu, 16 bin avukatı temsil eden kuruluş ne gibi çabalar sarf etmiştir?.. Bize anlatmalıdırlar.

Arkadaşlar;

Yine meslek sorunu niteliğindedir. Zaten bize siyaset niteliği diye söylenen uğraşlarımız özünde meslek sorunlarını ilgilendiriyor. Özü özü meslek sorunlarının çözümünü bu konularda bulmamızdır.

Şimdi Anayasa ve yasalar kitap, dergi ve gazetelerin toplatılmasına ilişkin kurallar koymuştur. Biz avukatlar olarak bu uygulamayı sağlayacağız. Bir yerde yanlış bir yargısal uygulama, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 88 nci maddesinin uygulanmasında bir Sulh Ceza Hâkimi bir suç iddiasıyla kitapları, gazeteleri, dergileri toplatıyor. Biz bunun karşısına çıkıyoruz, bireylerin haklarının savunulmasında; fakat bir Genel Kurul kararıyla yaptığımız savunmalar geçerli olmuyor. Biz bu konuyu da tetkik etmiştik Sakarya toplantısında ve talimat niteliğinde Birlik Yönetim Kuruluna bu yargısal uygulamanın değişmesi için gerekli çabayı göstermesini istemiştik. Ne yapılmıştır bu konuda?.. Sakarya toplantısından bu yana geçen süre içinde bunu da kendilerinden soruyorum. Bulamadım yanıtını. Çalışmalarda ve raporda bulamadım.

Arkadaşlarım;

Avukatlık mesleğinin sosyal durumu, bir sendikal nitelikte avukatların sendikaları yok. Mesleki çıkarlarını korumak, geliştirmek yolunda faaliyette bulunacak ve birtakım ekonomik mücadele araçlarıyla donatılmış bir örgütleri yok. Bunu bugün Barolar bu sendikal görevleri de üstlenmek zorundadırlar sendikaları bulunmadığına göre. Emekleriyle geçinen bir grup olarak avukatlar, sosyal durumlarının gelişmesinde ölüm yardımı dışında , öldüğümüz zaman 20 bin lira gibi para alıyoruz, tabii ailelerimiz alıyor. Bundan başka sorunlarımız da var. Bunlar tabii Barolarca ele alınıyor; fakat Türkiye çapında olan bir örgüt bu konuda ne gibi etkin çalışmalar yapıyor arkadaşlarım?.. Bu soruların yanıtlarını raporda ve izlediğimiz Birlik çalışmalarında bulmak mümkün değil.

Olumlu eleştirilerimiz de olacak, olumsuz eleştirilerimiz de olacak, bunları yapmamızı doğal bir görev saymalı. Yapmazsak, arkadaşlarımıza büyük saygı ve sevgimiz var; ama bu görev yerine getirilmezse bu saygı ve sevginin etkisi altında görevimizi yapmamış duruma geliriz. Rapor çok güzel, bilimsel niteliklerini belirterek yaptığımız konuşmalar şüphesiz yararlıdır ve bunlarda da gerçek payı olduğunu kabul ediyorum; ama katı yanlarını da söylemek, gelecek Yönetim Kurullarının çalışmalarına ışık tutmak bakımından bizim için kaçınılmaz bir görevdir. Sevgi ve saygımız bulunmakla birlikte ve arkadaşlarımızın güçlüklerini de bilmekte bize yanıtlarını vereceklerdir.

BAŞKAN- Bir dakikanız kaldı Sayın Apaydın.

ORHAN APAYDIN (Devamla)- Arkadaşlarım, müsaade ederseniz ötetliyorum.

Avukatlığın yalnızülke çapında geliştirilmesi, etkinliğinin artırılması değil, evrensel boyutlarda artırılması bugün için güncel bir sorundur. Bugün Türkiye, Yunanistan, Malta ve Kıbrıs dışında Avrupa Konseyi ülkeleri, İspanya da bugün Avrupa Konseyi üyesi olmuştur, İspanya avukatları da bunun içinde, Portekiz de üye olmuştur, yani bütün kara Avrupası, sosyalist ülkeler dışında kalan kara Avrupa'sı ülkelerinde avukatlar bireylerin haklarının savunulmasında iç yargı yollarının tüken-

mesi durumunda uluslararası yargı organlarına başvuruyorlar ve orada görev yapıyorlar. Bu konuda hazırlanmış bir sempozyumda da Türkiye'yi temsil ettik ve tabii orada seyirci olarak kaldık. Gelişmiş bir meslek bir yerde. Uluslararası yargı organlarında görev yapacak nitelikte , genellikle avukatlık ulusal sınırlar içinde kalmıştır son günlere dek. Fakat bugün Avrupa çapında bu sınırlar aşılmıştır. Tarftar değilim, yani Enver Aslanalp itiraz edecektir, görüşlerine saygılıyım, müşterek pazarda bunun ülkemiz için yararlı olup olmadığı ayrı bir konu, müşterek pazar ülkelerinde avukatlar ulusal sınırlarını aşmışlar ve...

BAŞKAN- Sayın Apaydın, süreniz doldu efendim.

ORHAN APAYDIN (Devamla)- Başka ülkelerde görev yapma yoluna gitmişlerdir.

Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine üye bir devlettir. Bu sözleşme onaylanmış ve iç hukuk kuralları durumuna gelmiştir. İç hukukta doğrudan kanaatimce uygulanmak durumundadır. Türkiye Barolar Birliği ve avukatlar bu uygulamayı sağlamakla yükümlüdürler. Bu yolda Türkiye Barolar Birliği gerekli çalışmalarını yapmalıdır değerli arkadaşlarım.

Bunun yanında, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde bireylerin...

BAŞKAN- Sayın Apaydın, lütfen bağlayınız efendim, süreniz dolmuş bulunuyor.

ORHAN APAYDIN (Devamla)- Bağlıyorum efendim.

Bunların kaldırılması için Türkiye Barolar Birliği gerekli çabalarını göstermelidir.

Bunun yanında, Birleşmiş Milletler örgütünde medeni ve siyasal haklar sözleşmesi de yürürlüğe girmiştir 1976 yılında. Bu sözleşmede de bireylerin İnsan Hakları Komitesine başvurma hakkı tanınmıştır iç yargı yollarının tükenmesi durumunda. Avukatlığı bu hüküm uluslararası çapta genişletmiştir. Türkiye bundan da yoksundur. Çünkü, Türkiye bu anlaşmayı imza eden devletler arasında yoktur, imzalamamıştır. Yenikurulan Hükümet, programında ifade edilen ilkelere göre bu sözleşmeyi imzalamalı ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesindeki çekinceleri kaldırılmalıdır.

Neden çekiliyor?.. Bunu da söylemeyi gerekli bir vazife sayıyorum.

Diğer teknik konularda özellikle demotografik özgürlük konusunda, sanat dokunulmazlığı gibi bir kavramla ezilmemeli, son çıkan sansür tüzüğü ki,

çağdışı bir anlayışı yansıtıyor, buna karşı Barolar Birliği gerekli tüzüğün kaldırılması için bugün ulaştığımız ortamda gerekli çalışmaları yapmalıdır.

Arkadaşlar;

Vaktim doldu, hepinize teşekkür ediyorum. Daha söyleyecek sözlerim vardı; ama Sayın Başkan bana çok hoşgörü ile davrandı, onu suistim etmek istemiyorum.

Arkadaşlar;

Beni dinlediğiniz için hepinize saygılarımı ve sevgilerimi sunuyorum, lütfen kabul edin. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Apaydın.

Efendim, söz sırası Sayın Salih Sipahier'de, buyurunuz.

SALİH SİPAHİER (Sakarya)- Sayın Başkanlar, 11 nci Genel Kurulun saygıdeğer delegeleri;

Genel Kurulumuzda büyük davalar derin ve geniş konularda üstatlarım konuştu ve konuşacaklar. Bu şahsen benim çapımın üstünde olduğu için ben gündem maddesinde yer almış bulunması itibarıyla, gündemimizin yedinci maddesinde, mali durum, kesin hesap raporu ve geçen yılın bütçesiyle ilgili olarak Denetleme Kurulunun da vermiş olduğu rapor hakkındaki görüşlerimi olanak ve bulanakların çokça konuşulduğu bir ortamda Birliğimizin mali durumunu çok bulanık gördüğümü ifade etmek isterim. Şöyle ki;

1- Denetçiler Kurulu raporunda da açıkça ifade edildiği gibi, Birliğimizin normal keseneklerden 1 milyon 108 bin lira olmak üzere 750 bin lira da ölüm yardımı keseneklerinden, ki ceman 1 milyon 859 bin lira mahalli barolardan alacağı vardır. 1978 yılı Bütçe taslağı gözönünde tutulursa, bu Birliğimizin mali gücünün üçte ikisine tekabül etmektedir. Bu durumda Denetçiler Kurulunun raporunda önerilen tedbirler, Genel Kurulun borçlarını ödemeyen Barolara kınama yazılara gönderilmesi, ödeyenlere de teşekkür yazıları gönderilmesi hususunda karar alınmasının yetkin ve yeterli bir tedbir olmadığı kanısındayım. Bu paraların tahsil edilmemesi halinde, Birliğimizin çalışmalarını yürütmesine imkân

yoktur. Diğer taraftan, hiç birimizin dikkat nazarından kaçmaması lâzım gelen bir husus var. Hepinizin malumu olduğu üzere, 1136 sayılı Kanununun 82 nci maddesinin ikinci bendi ile giriş aidatı ve normal aidatların tayin ve tespiti hakkındaki hüküm, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş bulunmaktadır. 8 Mayıs tarihine kadar bu konuda bir kanun çıkmadığı takdirde, keseneklerin tahsili müeyyidesiz ve kanunen mesnetsiz hale gelmiş bulunacaktır.

Çalışma raporunda bu hususla ilgili olarak mahalli barolara iki genelge gönderildiği ve bir kanun teklifinin de Meclise sevki için çalışmalar yapıldığı belirtilmiş ise de, akşam dinlediğimiz kadarıyla yüklü olan Hükümet programının yasama organlarına getireceği geniş kapsamlı bir faaliyet düzeni içinde Türkiye Barolar Birliğinin 1136 sayılı Kanununun 82 nci maddesinin ikinci bendinin iptali ile ortaya çıkan durumu bertaraf edici yeni bir kanunun trafiğinin çok sıkışık olduğu bir dönemde Meclisten yeşil ışık göreceğine inanmıyorum. Bunun en belirli delili de yıllar evvel Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği ve bugün kıvranan belediyelerin biraz nefes almasına imkân verecek 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun levha resmiyle ilgili maddesinin iptaline rağmen bugüne kadar bu yanlışlığı düzeltici bir yasal yol açılmış değildir.

1978 çalışma yılı ile ilgili olarak Birliğimiz Yönetim Kurulunun sizlere takdim ettiği Bütçe taslağında kesenekler miktar olarak belirlenmiş, 15'er lira üzerinden hesaplanmış. Ancak, Bütçe yönetmeliğini tetkik ettiğimiz zaman Yönetmeliğin bu hususla ilgili ikinci maddesinde keseneklerin tahakkuk zamanı tayin ve tespit edilmemiştir. Keseneklerin miktarını tespit Genel Kurulunuza aittir. Bunun ödeme zamanının tayin ve tespiti ise mahalli Barolarda olduğu gibi Yönetim Kuruluna aittir. Yönetim Kurulu Bütçe Yönetmeliğinde de keseneklerin 8 Mayıs tarihinden önce muaceliyet kesbetmesini öngören bir hüküm getirmediğine göre, 1978 yılı itibariyle de tahakkuk ve tahsil işlemleri çok zor duruma gelecek, geçmiş yıllardan tahsil edilemeyen paralar yanında 1978 yılının da keseneklerini tahsil imkânı hasıl olmayacaktır. Biz kendi yağımızla kavrulan bir kuruluşuz. Ancak, yağ olmadan kavrulan maddenin kül ve kömür haline gele-

ceğini de bilmemiz lâzım.

Maruzatım bundan ibaret. Hepinizi saygıyla selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Söz sırası Sayın Turgut Bulut'ta, buyurun efendim.

TURGUT BULUT (Bursa)- Sayın Başkan, muhterem Yönetim Kurulu ve çok değerli meslektaşlarım; şahsım ve Bursa Barosu üyeleri adına hepinizle derin sevgi ve saygılarımla selâmlarım.

Türkiye Barolar Birliğinin 11 nci Genel Kurula sunulan raporunu büyük bir dikkatle inceledim. Benden evvel konuşan birçok arkadaşlarıma bu yönden katılıyorum, rapor büyük bir kalıpla açıklığı ile birçok meselelerimizi ele almış ve bunlara değinirken görüşlerini belirtmiştir. Ancak, değinilen hususlar uygulama sahasında ne kadar yer almıştır, ne kadar yararlanma olanağı sağlanmıştır konusunda elbette ki çok az bir hizmetin geçme olanağının bulunduğunu saptamış bulunuyorum. Yönetim Kurulumuz elinden geleni yapmıştır. Türkiye Barolar Birliği olarak kuruluşundan bu yana özgürlükçü demokrasiye büyük katkıda bulunulmuştur, hukukun üstünlüğü özdeyişi Türk toplumuna benimsetilmiştir. Bu büyük hizmetleri ve çalışmalarını önümüze sunulan rapordaki incelemeleri takdirle anmamak da elimizde değildir.

Ancak, yapıcı eleştirilerimizle gelecek dönemlere daha yararlı bir çalışmanın sağlanmasını arzu etmek de bir yerde görevimizdir.

Bazı hususlara kısa kısa vurgulama yaparak muhterem kurulunuza sunmak isterim. Öncelikle Türkiye Barolar Birliğinin Barolarla olan ilişkisinin istenilen oranda bir diyalog halinde olmadığı ve kopukluklar bulunduğunu belirtmekle bir yere işaret etmek istiyorum.

Bunun dışında, Türkiye Barolar Birliğinin yasama organı ve Meclislerde yüzde 50'yi bulan avukat arkadaşlarımızın topluluğu olan diyalogunun da gereği gibi bulunmadığını birçok görevli arkadaşlarımızın ağzından işittik. Gerçekten bu diyaloga ihtiyacımız vardır. Birçok yasaların ayıklanmasında, kendilerinden yararlanmamız, bu diyalogu güçlendirmekle mümkün olacaktır kanısındayım.

Özellikle Türkiye Barolar Birliğinin Anayasa Mahkemesine dava

açma hakkının sağlanması açısından tüm avukat arkadaşlarımızın Meclislerde yardımı ile gerekli yasal gücü elde etmek zorundayız. Bugün yasa yapma sanatının ustaları Türk Meclislerinde yapılan yasalara etkili olamıyorsa, bunda memleketimizin de büyük kaybı vardır İnancındayım.

Türkiye Barolar Birliği geçen dönem çalışmalarında yargı organları ve sorunları üzerinde eğilmiş ve çok yararlı sonuçlar almıştır. Öyle hatırlıyorum bir dönem avukat stajyerleri sayısı kendi Baromda 120'yi bulduğu halde, yargıç stajyerleri 3-4 kişiyi geçmiyordu; fakat Türkiye Barolar Birliğinin girişimi ve yargı organlarına sağlanan olanaklar sonunda şimdi bugün görüyorum ki, yargıç ve savcı adaylarının adedi artmış, buna mukabil avukat stajeri adedi normal düzeye inmiştir.

Elbette ki gerek memleket sorunlarına, yargı sorunlarına olan Türkiye Barolar Birliğinin katkısını şükranla anmakla beraber, esas savunma mesleğimize, avukatın sorunlarına eğilmesi açısından bu ilginin çok daha kuvvetli olmasını bekliyoruz. Benden evvel konuşan arkadaşlarım bu konularda birçok hususları dile getirdiler. Ben bunlar dışında değinmek istediğim hususları açıklayayım.

Stajyer arkadaşlarımızın sorunları parasal sorunları oluyor. Bursa Barosu olarak kendi yardımlaşma sandığımızdan bu arkadaşlarımıza ufak çapta da olsa bazı olanaklar sağlıyoruz; ama Türkiye Barolar Birliği olarak stajyerlere ve mesleğe yeni başlamış arkadaşlarımıza kredi açılması yolunda çalışmalar yapılmasını , öğrendiğime göre bu konuda yazılı bir tahrir de sunulmuştur, bu tahriri biz de benimsiyoruz, bu tahririn de ele alınmasını rica ediyorum.

Baromuzda bazı arkadaşlarımızın ve birçok yerlerde de söz konusu olduğu gibi daima konuşuruz, avukat arkadaşlarımıza silah taşıma ruhsatı için müracaat edilmiştir. Senelerden bunun mücadelesi yapılmaktadır. Henüz bir sonuç alınmamıştır. Avukatın trafikte geçiş üstünlüğünü sağlayacak, tıpkı doktorlarda olduğu gibi Barolar Birliği ambleminin avukat özel taşıtlarına konulmak suretiyle geçiş üstünlüğünden yararlanmasının sağlanması. Bunlar mesleğimize bir yerde onur getirici hizmetlerdir.

lerdir.

Avukatın konut sahibi olabilmesi için yararlandığımız Sosyal Sigortalar kredisinin kesilmesi gerçekten yeni dönemde görev alan arkadaşlarımızı sıkıntıya sokmaktadır . Biz Bursa Barosu olarak böyle bir olanaktan yararlandık. Kısmetse 15-20 gün sonra böyle bir Bursa Barosu Yapı Kooperatifinin açılışını yapacağız ve birçok arkadaşımıza konutlarını teslim edeceğiz. Gönül arzu ediyor ki, bundan böyle bu değişikliği yapmak suretiyle tüm Türkiye Baroları da bu olanağa sahip olsun.

Bir konuya daha değinmek istiyorum. Sayın Apaydın da konuya değinmiştir. Memleketimiz her gün ekonomik alanda gelişmekte ve yasal sorunlar bunları takip etmektedir. Ekonomi gelişen bir insanın vücudunu temsil ederse, hukuk ve yasalar onun giysisidir. Vücut geliştikçe bu giysi dar gelir ve bir yerde patlar, yırtılır ve yamalar yamamak mecburiyetinde kalırız. Gelişen bu bünyeye, geride kalan hukuku ileri götürmek, o yırtılan yamalı giysi yerine, o bünyeye uygun bir giysiyi giydirmek bizim görevimiz olacaktır. Biz Türkiye Barolar Birliği olarak bu giysinin hazırlanmasında en büyük yardımcı olmalıyız. Türk hukuk Kongresi, Ekonomik Hukuk Kongresi zannediyorum geçen sene yapılacaktı, oradaki çalışmaların o konuda büyük katkısı oluyordu. Yapılmamasını yadırgadık. Temenni ederiz ki, yakın zamanda bu Kongre tekrar toplanarak zamanın koşullarını uygun biçimde çalışmalarını yürütecektir.

Sözümü bitirmeden önce bir konuya daha değinmek isterim.

Sevgili arkadaşlarım;

Okul sıralarında gönül verdiğimiz bu mesleği elde etmek için avukatlık ruhsatımızı alabilmek için büyük çabalar sarf ederiz ve o ruhsatnameyi aldığımız zaman avukatlık sıfatını da kazanırız. Fakat bu titrin kazanılmasında, kullanılmasında ve korunmasında maalesef bir açıklık mevcut değildir. Bir doktor Dr. ünvanını alır ve bunu kesintisiz hayatı boyunca kullanır. Ancak, avukatlık titri, av. titrini biz ancak bir baroya kayıtlı olup çalıştığımız sürece kullanabiliriz. Halbuki birçok arkadaşlarımızın hayat boyunca emekli olmak suretiyle başka meselelerle mesleği terk ettiği anda bu titri terk etmesi zorunluluğu yoktur.

Ne olursa olsun, onun mezar taşında belki "Avukat falan burada yatıyor" diye oraya kadar gidecektir. Sayın Yönetim Kurulumuzdan kendi titrimize sahip olmanın ve korumanın açıklığı açısından da çalışmalar bekliyorum.

Hürmet ve saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Bulut.

Söz sırası Sayın Ali Şahin'de, buyurun efendim.

ALİ ŞAHİN (Burdur)- Sayın Başkan, değerli delege arkadaşlarım;

Ben konuşmamı daha ziyade Baroların iç durumlarıyla ilgili mevzu-
lara temas etmek suretiyle yapacağım. Benden önce konuşan kıymetli
arkadaşlarım Baroların hukuksal yönden garantiye alınması için ne şekil-
de çalışacaklarını izah ettiler. Ben de iç durumu itibarıyla Türkiye
Barolar Birliğinin Barolarımıza nasıl yararlı çalışmalar yapabileceğini
örnekler vererek ikaz etmeye ve bazı hususlardaki çalışmalarda göster-
diği başarıları takdir etmeyi bir görev biliyorum.

Değerli arkadaşlarım;

Barolar Birliğinin hazırlamış olduğu 191 sayfa ve 11 bölümü kap-
sayan Yönetim Kurulu raporunu dikkatle okudum. Hakikaten rapor titiz-
likle ve büyük bir çalışma eseri olarak hazırlanmış. Takdir ediyoruz ve
bu büyük çalışmalarından dolayı teşekkürlerimizi, tebriklerimizi , şük-
ranlarımızı arz ediyoruz.

Yalnız, bu çalışmalar içinde Bankalar Kanunundan Televizyona
varıncaya kadar yeni fikirler, demokratik görüşler, halka yararlı bazı
kurallar getirmiş olmasına rağmen Barolarımızın başından beri ıstırap
duyduğu bazı mevzularda Baroları dolayısıyla bünyesinde yaşattığı avu-
katları tatmin edici çalışmalar yapılmış değildir.

Şimdi bir örneğini vereceğim: Geçen yıl Sakarya Barosunda yapılmış
olan Olağanüstü toplantıda birkaç mevzua temas etmiştim. Bunların
ne dereceye kadar yerine getirilmiş olduğunu hem Barolar Birliği yönün-
den, hem de Barolar olarak kendimiz yönünden eleştiriye tabi tutacağım.

Bir defa, Barolar Birliğimiz çok saydığım, çok sevdiğim , çok
kıymetli meslektaşlarım ve hocamı ele alarak hitap ediyorum, avukat,
hâkim, savcı münasebetlerini gereği gibi yoluna sokamamışlardır. Diye-

ceksiniz ki, bu bir yasa meselesidir. Bu yasalar çıkmadıkça avukat, hâkim, dolayısıyla savcı münasebetleri istenilen yöne gidemez. Bu babta Barolar Birliğinin çalışmaları olmuştur, olmaktadır. Fakat netice daima avukatların aleyhine tahakkuk etmiştir. Ben şahsen affına maruren arz etmiş olacağım, hâkimlik, savcılık mesleklerinde bulundum. 20 yıldır da avukatlık görevini ifa ediyorum. Bu bakımdan mesleğin her kademesinden geçmiş bir arkadaşınız olarak olaylara eğiliyorum.

Efendim, bölgemizde bir iki olay vaki oldu, bunlara anında Barolar Birliğine intikâl ettirdik. Bu noktaya temas etmeden evvel, hâkimlerimizimizin avukatlar hakkındaki düşüncesini çok belirli şekilde gösteren bir olaydan bahsetmek istiyorum. Bir hukukhâkimimiz, 30 sene hizmet etmiş, mesleğinin son kademesinde. Bir gün duruşmada, belki lâtime olsun diye söylüyordu; ama içgüdüsünün bir ifadesiydi bu, "Ali Bey, bizler çalışıyoruz, çırpınıyoruz, karar veriyoruz, emeği, yorgunluğu bizim oluyor; ama para size gidiyor." dedi. İşte bu hâkimin içgüdüsünü bütün açıklığı ile ifade etmesi idi. Bu hâkim arkadaşımızı yine değerli bir avukat arkadaşım daha önce yetersizdir diye, meslekte çok fazla şekilde yetersiz olduğu için şikâyet etmişti, bu tahkikat da devam ediyordu. Ben kendilerine, "Beyefendi, ben de hasbelkader sizin makamanızda 10 sene falan oturdum; ama avukatlık mesleğini tercih ettim, şimdi avukatım. Şayet sizde de böyle bir arzu varsa, yasaya lüzum yok. Cübbe-yi çıkarın, bizim gibi bir cübbe giyin, siz de çok kazanın." dedim. Hâkimden aldığım cevap şu oldu; "Gayem odur." Bu muhterem hâkim bey emeklilik birikintisini aldıktan sonra Ankara'da yazlıhane açtı, o parayı ve elindeki bütün sermayesini kaybetti, perişan duruma geldi. Bu örneği arz etmekten maksadım şu:

Avukatlar nedense, hâkim ve savcı arkadaşlarımız karşısında yalnız para kazanan bir ticarethane sahibi olarak görülüyor. Görevlerini yaparlarken de bu gözlük çerçevesi içinde bize bakıyorlar. Bir defa bu noktadan onları sıyrabilmek lâzım. Türkiye Barolar Birliği avukatların koruyucusu olması icap eder ön safta, herkesten çok hâkimleri, savcılarını savunmuştur, onların mali güçlerini artıracak yasaların çıkmasında

büyük rol oynamıştır. Birçok haklarının savunuculuğunu yapmıştır; ama buna rağmen onlardan avukatlara karşı hiç değilse yarısı kadar alâka sevgi ve muhabbet göremiyoruz. Bizler için değil; ama genç arkadaşlarımız için bilhassa çok değişik şartlar tatbik ediyorlar, her gün şikâyetlerine maruz kalıyoruz. Örneğini vereceğim:

Efendim, kıymetli iki genç arkadaşım nezarettte olan bir arkadaşlarıyla konuşmak isterler. Bir ilçedeki savcı arkadaşımız bunu men eder. Üstelik yanındaki müvekkillerinin yanında onu küçültücü ve hakaretamiz beyanlarda bulunur. Bu durumu mercimiz olan Barolar Birliğine intikâl ettirdik. Çok sağolsunlar, aldıkları kararı Adalet Bakanlığına intikâl ettirmişler. Tahkikat yapıldı. Binnetice takipsizlik kararı.

İkinci bir olay daha oldu. Bir komiser, yine nezarettteki bir müvekkiliyle konuşmak isteyen iki arkadaşına müsaade etmemiş. Geri dönerlerler gıyabında hakaret etmişler. Arkadaşlar duymuş, intikâl ettirdiler. Mercimize bildirdik. İlgili merciye gönderdiler sağolsunlar. Tahkikat yapıldı. Suç görülmedi, muameleye mahal yoktun denildi.

Yine bölgemizde bir olay daha oldu. Bu daha enteresan. Bir avukat arkadaş duruşmada hâkimin baskı arz eder şekilde başarıarak ifadesini arzu ettiği şekilde alması üzerine arkadaşım bu durumun aynen zapta geçmesinde ısrar eder, kabul etmez. Avukatın çıkmasını ikaz eder. Avukat haklı olarak çıkmaz. Mübaşire emreder, kolundan tutturup dışarı atar. Çok acıdır mesleğimiz için. Bunda bir karar aldık, muhakkak Barolar Birliğimiz bunu yerine getirecek ve Barolar Birliği Dergisinde protesto mahiyetindeki kararımızı bütün meslektaşlarımıza duyuracağına inanıyoruz. Ama hâkim hakkında yapılacak tahkikat sonucunun muhakkak suç olmadığı yönünde bir karar çıkacağına da inanıyoruz. Bu durumu arz etmekten maksadım şudur efendim:

Hâkimi, savcayı bağlı bulunduğu merciler avukatlarakarsı koruyarlar, yasalar dışı koruyorlar. Nedense her olayda avukatlar haksızdır, hâkim ve savcı haklıdır gibi bir kanala girmişler, buradan kurtarmaya imkân yok. Bu yönden Barolar Birliğimizden istirhamım; yasalar çıkmadığına göre veya henüz Mecliste bu ortamı bulamadığımızı göre, hiç olmazsa

bunların başında bulunan Hakimler Kurulu ve Savcılar Kurulu Başkanları Adalet Bakanı ile daha sıkı temaslar kurmak suretiyle bu yasalari gereği gibi tatbik etmeyen hâkimleri ikaz ederek avukatlara karşı daha saygılı hareket etmelerini temin etmelerini istirham edeceğim.

Değerli meslektaşlarım;

İkinci bir hususu arz etmek istiyorum.

BAŞKAN- Vaktiniz doldu efendim.

ALİ ŞAHİN (Devamla)- Bir cümle söyleyip kapatıyorum.

Efendim, Burdur Barosu 39 kişidir. Geliri azdır. Malum üyelerin aidatına dayanmaktadır. Buna rağmen Barolar Birliğine karşı görevimizi her zaman yaparız. Mali raporu tetkik ettim, ölüm yardımından 2340 lira Birlik keseneğinden 2340 lira, ki ceman 4680 lira borç çıkarmışlar. Biz bu paranın tamamını yatırdık. 12'nci ayın ortasına doğru göndermiş-tik. Bir yanlışlık olsa gerek. Bu paranın karardan çıkarılmasını istirham edeceğiz.

FAİK MUZAFFER AMAÇ (İstanbul)- Sayın Başkan, ben konuşma hakkım-dan feragat ediyorum. Söz hakkımı Ale Bey'e veriyorum.

ALİ ŞAHİN (Devamla)- Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlarım;

Mali rapora temas etmek istiyordum, saolsunlar, müddetimiz dolduğu halde kıymetli meslektaşım bana bu imkânı verdiler.

Efendim, mali raporu dikkatle okudum. Mali raporda küçük Barolar gerek ölüm keseneklerini, gerekse üye aidatlarını zamanında yatırmış-lar, borcu olan kısım ise çok az; ama büyük Barolarımız darılmasınlar, çok fazla borç yapmışlar. Bunun sebebini bir türlü anlayamıyorum. Buraya gelen delege arkadaşlarıma da kusur izafe etmiyorum. Daha çok Baro Yönetim Kurulları görevini yapmadığı kanısındayım. Avukatlık Ka-nundaki sarıh bir maddeye göre Baro aidatını yatırmayan yazılı ikazdan sonra Baro levhasından kaydı silinebilir. Bunu ısrarla tatbik etmemek görevini yapmamaya giriyor. Dolayısıyla, Barolar Birliği de mali gücü-nün zayıflığı dolayısıyla birçok mevzularda hizmetini yapamıyor.

İkinci bir husus; Sakarya Barosunda Barolar Birliğimiz bir öneri

getirdi, aidatlar azdır, % 50 artırılsın. 10 lira aidat 15 liraya çıkıyordu aylık olarak. Bir delege arkadaşım kürsüye çıktılar, o zaman latife olsun diye de söylemiştim, hani bekâra karı boşamak çok kolaydır, arkadaşım dedi ki, "Bu çok azdır, ekonomik şartlar çok ağırdır, bu 30 lira olsun." dedi. Ben mali rapor cetveline baktım, o arkadaşımın mensup olduğu Baronun 99 bin lira borcu var. Haklı olarak gidip dedim ki, "Arkadaşım, evvelâ borcunu öde, ondan sonra artırım talebinde bulun." Şimdi halen bu borçları devam ediyor. Tetkik ettiğim çalışma raporunda Barolar Birliğimiz mali gücünün zayıflığı, aidatların azlığından yakılarak 25 liraya çıkarılmasını istiyor. Daha biz Sakarya Barosunda aldığımız kararı bu yıl tatbik edeceğiz, 15 liraya çıkmıştı geçen yıl, bu sene 25 liraya çıkmasını istiyor. Bu büyük bir hatadır, sakıncalıdır, bunun sebebi de, bizleri, yani aidatlarını, borçlarını zamanında ödemeyen Barolardır. 25 liraya çıktığı takdirde ne olur arkadaşlarım, şimdi bunu kısaca izah edeceğim. Benim küçük Baromda aidat arkadaşlarımın 1000 lira iken 978 Bütçesine 1500 liraya çıkardık. Sondum birçok Barodaki yöneticilere en fazlası 800-600-500 lira aidat veriyor. Eğer 25 liraya çıkacak olursa, ben Barodaki üyelerimin aidatını o zaman 2000-2500 liraya çıkarmam icap ediyor ki, küçük barolar için büyük bir yük teşkil ediyor. Orta Anadolu ve Şarkta üye adedi az olan arkadaşlarımız, barolarımız bundan büyük sıkıntı çekmektedirler. Biz buna rağmen kanuni yetkimizi kullanıyoruz, tahsil imkânlarını buluyoruz. Tekrar istirham edeceğim, büyük barolarımız bu gayretin içine girsinler.

Muhterem arkadaşlarım;

Biz her şeyden evvel Türkiye Barolar Birliği ile Barolar arasında sıkı bir diyalog kurmamız lâzım. Bu diyalogun kuruluşu Barolar Birliğinin bizden akseden sedalarını tam manasıyla cevap verip zamanında yerine getirmesi, biz de dertlerinizi onlara zamanında duyurabilmemizdir. Maalesef edindiğim intiba şudur ki, birkaç değerli arkadaşım da temas ettiler, temaslar çok az oluyor, temaslar Kongreler ve olağanüstü kongrelerde gelen delegeler kanalıyla oluyor. Bizim üye adedimiz 16 bin kişiyi geçmiş durumdadır. Büyük kitle yerlerinde. Barolar Birliğinin

imkân olduğu nispette , her zaman demiyorum, birer üyesi Anadolu veya diğer bölgelerdeki barolara gezmek ve sohbet babında gidip, onlarla toplantı yaparak konuşması, onların dertlerini dinlemesinde ve dolayısıyla bu kurullara getirilmesinde büyük yarar var. Çünkü, biz buraya geliyoruz, delege olarak bu sıkıntılarımızı arz ettiğimiz zaman yalnız bu delegeler söylüyor zannediliyor; ama biz bulunduğumuz mahallerde bütün üyelerin tenkiti altındayız, yükün ağırlığını biz yöneticiler çekiyoruz. Bu bakımdan bana söz sırasını verip, konuşma imkânımı biraz daha uzatan değerli delege arkadaşımıza saygılar ve diğer bütün arkadaşlarıma da sevgiler sunar, hürmetle huzurlarınızdan ayrılıyorum.

BAŞKAN- Buyurun Turhan Bey.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- Sayın Arkadaşlarım;

Yanlış bir uygulama devam etmesin diye yardımcı olmak istiyorum Sayın Başkanlığa. 10 dakika ile yapılan tahdit, istenmeyerek ve 10 dakikayı aşıyor. Ne oluyor?.. Sayın arkadaşlarımızdan şimdi hiç söz istememiş olanlar, bir konuşmacı olarak gelen arkadaşımızın konuşmasına ben de söz istiyorum diye yazdırıp, rahat bir saat verebilirler. Şimdi hiç yazılmamış olanlar yazılabilir. Konuşmaların tahdidine dair bir önerge gelip de kabul edilmemiş olduğuna göre bu kapı açık. O halde 10 dakika için çıkacağız, konuşma sırasında beş tane arkadaş söz sırasını verebilir.

Sayın arkadaşlarım;

Dernekler Kanununda, Dernekler İçtüzüğünde noksan olan hususlar vaki olduğunda başvurulması icap eden yola da ters düşüyor. Nasıl ters düşüyor?.. Ters düşmesi şu: Şimdi Dernekler Tüzüğünde noksan olan hususlarda Meclisler İçtüzüğüne başvurulur. Yani, Millet Meclisi İçtüzüğü, Senato İçtüzüğü ve Birleşik Toplantı İçtüzüğüne başvurulur. Oradaki hususlara riayet olunur, uygulama budur. Orada ne yapılır?.. Bu ilâveler şeklinde değil, orada söz almamış bir kişiye bir Milletvekili veya bir Senatör kendi söz hakkını verir, ama ilâve değil. Dikkat buyurunuz Sayın Başkanım, ilâve olmaz. Söz hakkı verilir; ama ilâve biçiminde olmaz. Bu İçtüzüklere ters düşer. O uygulama daima derneklerde böyle yapılır. Burada yanlış bir uygulamaya başlandı. Bundan evvelki sayın

arkadaşımıza, şimdi de bir sayın arkadaşımıza yapıldı. Bu alışılağelse, İçtüzüklerin tatbikatına aykırı olur, hem de yanlış bir uygulama sürer gider, toplantılar şüphesiz istismar edilmez, kötü niyetli bir arkadaşımız yok; ama günün birinde buraya kötü niyetli bir kişi veya kişilerin de geldiğini düşünerek bu kapıyı şimdiden kapıyalım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Efendim, Divan uyguladığı yöntemde bir usulsüzlük olmadığını kanı-sındadır. Aynı uygulamaya devam edeceğiz.

Teşekkür ederim efendim.

HASAN BASRİ GÜDER (İzmir)- Divan ittifak halinde mi Sayın Başkan?

BAŞKAN- Evet efendim.

Söz sırası Sayın Yılmaz Tokman'da, buyurun efendim.

YILMAZ TOKMAN (Eskişehir)- Sayın Başkan, sayın delege arkadaşla-rım;

Raporun genel özünden Barolar Birliğinin muhtelif çalışmalar yap-tığını, toplumsal ve hukuksal alanlarda yasa tasarıları hazırladığını ve bazı muayyen konularda da görüşlerinin ne olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz. Çalışmalar yapılmasına, yasa tasarıları hazırlanmasına ve görüş bildir-melerine rağmen, Birlik istenen sonucu sağlamış mıdır?.. Yani, tasarılar yasalaşmış, yürütmenin yargıya saygısı sağlanmış, toplum daha ileri bir hukuk düzenine kavuşmuş ve avukatların sorunları halledilebil-miş midir?.. Yapılan işleri katiben küçümsemiyorum. Takdirle, saygıyla anıyorum; fakat bu soruya evet demenin de zorluğunu takdirlerinize su-nuyorum. Sayın Başkanımızın ve Yönetim Kurulunun gösterdikleri çaba ve gayretler ve iyi niyetli çalışmalar, sorunların tamamını çözmeye yetme-miştir. Neden yetmemiştir?.. Karımızca, görevlerin somutlaştırılması gerekmektedir. Zira, somutlaştırma, bizi çözümlere götürecektir, yöntem ve araçları belirlememize de yardımcı olacaktır.

Çalışmalar, yazışma, demeç vermeç bildiri yayınlama düzeyinde kaldıkça da bu böyle olacaktır. Birlik, ülkemizde mücadele veren demok-ratik kitle örgütleriyle, meslek kuruluşlarıyla, sendikalarla, baskı grup-

larıyla güç ve işbirliğine gitmelidir. Güçler birleştirilmelidir. Demokrasi mücadelesi veren örgütler yalnız bırakılmamalı, gücümüzü bu örgütlerden esirgememeliyiz. Örneğin, memurlara sendika kurma ve grev hakkının tanınması için mücadele veren örgütler şimdiye kadar desteklenmeli, bu isteklerin yasal dayanakları hazırlanmalıydı.

İkinci önerim; siyaset yapıyor suçlamalarından çekinilmemeli, korkulmamalıdır. Bir sorunun görev olarak önümüze gelmesi beklenmemeli, sorun ister siyasi olsun, ister olmasın üzerine gidilmelidir.

Üçüncü önerim; kamuoyu oluşturulmalı, yasa ve uygulamaların anti demokratik, Anayasaya ve hukuka aykırı olduğu somut hale getirilmeli, halk kitlelerine benimsetilmelidir.

Son önerimseşudur; eylemde bulunmak yeterli değildir. Eylemin başarılı olabilmesi için sürekli olması da gerekmektedir. Dört Mart kınama günü başarılı bir eylem olmasına rağmen, sonuçta yürütme organı bildiğini okumaktan şaşmamıştır.

Bu kısa eleştirimizden sonra raporda eksik bulduğum veya üzerinde daha fazla durulmasını istediğim toplumsal ve hukuksal sorunlara değineceğim.

İnsanların en doğal hakları yaşamaktır. Yaşamak bir insanın hakkı ise, onu yasaları araç ederek öldüremezsiniz. Ya yaşama hakkı vardır, ya da ölüm cezası vardır. "kisi birden aynı hukuk düzeni içinde buluşamaz. Anayasamızın 14 ncü maddesi bir insanın yaşama hakkına sahip olduğunu, 11 nci maddesi ise, bir hakkın özüne dokunulamayacağını göstermesine rağmen, 64 ncü maddesi, ölüm cezasını zımnen benimser görünmektedir. Görülüyor ki, Anayasa bir iç çelişki içindedir. Peki Barolar Birliği Ne yapmalıdır?.. Ben ölüm cezasına karşıyım demek yetiyor mu?.. Yetmiyor. Eğer öyle olsaydı ölüm cezası kalkardı. Birliğin ölüm cezasının kaldırılması için üstün bir çaba ve gayret göstermesi, Anayasa Mahkemesinde konunun tekrar görüşülmesinin sağlanması, protesto toplanmaları düzenlemesi, Parlamenteoyu harekete geçirmesi, anketler tertiplemesi, ölüm cezalarının infazlarının arefesinde boykotlara gitmesi şarttır.

İkinci husus şu; yargılama hakkı Türk ulusu adına bağımsız mahkemelere icra edilir. Bir merciin kaza organı olarak vasıflandırılabilmesi için kazai bir usul uygulamasından başka, üyelerinin de tam bağımsız ve hâkim niteliğinde ve statüsünde bulunması şarttır. Vergi Usul Kanunu ile Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa baktığımızda, idari yargı olarak itiraz komisyonları, temyiz komisyonları, ve prim itiraz komisyonunun görev yaptıklarını görürüz. Bu komisyonların üyeleri hâkim statüsünde değildirler, bağımsız değildirler, tarafsız değildirler, bir devlet memurudurlar. Bu anti demokratik uygulamaların yasalarımızdan çıkarılması için büyük bir çabaya ve gayrete ihtiyaç vardır. Bilirkişilik müessesesi ise gittikçe yozlaşmakta, sakıncalı boyutlara ulaşmaktadır. Bilirkişinin zorunlu olarak dinlenmesi gereken haller vardır. Tatbikatta ise gelişen durum nedir?.. Mahkemeler bu zorunlu haller dışında ilgili, ilgisiz, hemen hemen her meselede bir bilirkişi dinlemek yolunu tercih etmişlerdir. Sizlere iki çarpıcı örnek vereceğim:

Birinci örnek; Sosyal Sigortalar Kurumu aleyhine açılan bir davada mahkeme Barolar ile Sosyal Sigortalar Kurumu arasında aktedilen Topluluk Sigortası Sözleşmesinin yorumunu ve uygulamasını bilirkişiye bırakmıştır.

İkinci örnek; 6570 sayılı Yasanın 15 nci maddesine göre kiracının tercih hakkının bertaraf edilip edilmediğinin saptanması da yine bilirkişiye bırakılmıştır. Peki bilirkişiler ne yapıyorlar?.. Bilirkişiler de istismar ediyorlar. Uygulamada mahkemelerin bu büyük hatalarından istifade ediyorlar, yetki gaspında bulunuyorlar. Sözleşmeleri yorumlamakta uygulanması gereken kanun maddelerini göstermekte, hatta delilleri takdir ederek davanın reddinde veya kabulünde birinci derecede rol oynuyorlar. Bu sakim ve tehlikeli yolun bir an önce yasal yollardan kapatılması için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

45 sayılı Yüksek Hâkimler Yasasınının 37 nci maddesi, bir kimsenin hâkimlik mesleğine kabul edilebilmesi için yeterlilik ve verimlilik şartlarını da aramaktadır. Oysa hâkimlerin mesleki yeteneklerine yönelik

şikâyetlerin incelenmesi, araştırılması mümkün değildir. Yetenek, yeterlilik ve verimlilik vasıflarını da kapsar. Bu iki kural yan yana olamaz. -kisinden birisi fazladır. Şikâyeti önleyen kural ile hâkimler muayyen birkaç halin dışında yönetim dışı bırakılmak istenmişlerdir. Biz hâkimlerin meslekteki yeteneklerine, bilgilerine, tecrübelerine ve çalışkanlıklarına, yeterli olup olmadıklarına bakarız. Sizlere yine bir örnek vereceğim:

Bir trafik kazasında ölüme sebebiyet veren tam kusurlu kişi ~~ak~~heyhi- ne istenen karar reddedildi. Gerekçe şu: Tazminat davasının sonunda belirlenecek zararın davalı tarafından ödeneceğinin belli bulunması. Bu karar, bir hâkimin meslekteki yeteneğini açıkça göstermektedir. Kendilerini denetlemek hakkından mahrum bulunduğumuz yargı organlarının kuruluş kanunlarındaki bu anti demokratik hükümlerin de tasfiye edilmesi gerekmektedir. Savcılar, Adalet Bakanlığının güdümünden kurtarılmalı, dava açma yetkisi mühhasıran savcılara tanınmalıdır. İş ve çalışma hayatını düzenleyen yasalardaki Anayasaya aykırı ve anti demokratik madde ve yasaların toplum hayatından silinmesi gerekmektedir. Grev hakkını sınırlayan, sendikalaşmayı önleyen anti demokratik hükümler ile, lokavtın kaldırılması için çalışılmalı, sendikalar ile işbirliği yapılarak güçler birleştirilmelidir.

İş kazaları ile meslek hastalıkları tedbirsizlik ve dikkatsizlik boyutlarını aşmış, cinayet ile vasıflandırılacak boyutlara ulaşmıştır. Ölenler, zehirlenenler, sakat kalan insanlar bizim insanlarımızdır. Bu soruna sınıfsal bir yaklaşım yapılmalı, işçilerin, emekçilerin yaşama haklarına sahip çıkmalıyız. Toplum ve baskı gruplarını bu yönde uyara- cak girişimlerde bulunmalı, kamuoyu yaratılmalıdır. Sendikalarca düzen- lenen toplantılara katılmalı, Birlik olarak somut önerilerimizle yardım- cı olmalıyız.

İş güvenliğini denetlemekle görevli kamu personelinin görevi ihmal...

BAŞKAN- Sayın Yılmaz Tokman, dileklerden bahsediyorsunuz, lütfen rapor üzerinde görüşelim.

YILMAZ TOKMAN (Devamla)- Raporda eksik bulduğum hususları belirtiyorum efendim.

BAŞKAN- Ama dilekler faslında izah etseniz.

YILMAZ TOKMAN (Devamla)- Dilek değil efendim. Bundan çok daha fazla dilekler kısmında konuşacağım.

BAŞKAN- Süreniz dolmak üzeredir, lütfen özetleyin efendim.

YILMAZ TOKMAN (Devamla)- Görevi ihmal veya suiistimal suçları ve yargılanmaları yolları açılmalıdır. Demokrasi sorunu ile özgürlüklerin kitlelere benimsetilmesi sorununa gelince:

Demokrasi mücadelesi ülkemizde her zaman güncel bir sorun olarak oldu. Var olan demokratik hak ve özgürlüklerin korunması, gâderek yeni hak ve özgürlüklerin elde edilmesi ve bunların kökleştirilmesi her zaman görev olarak durdu. Özellikle 12 Mart rejiminde 1961 Anayasasında yapılan budamalar ve bu dönemde uygulanan yöntemlerin kazandırdığı alışkanlıklar görevlerin yerine getirilmesine daha bir önem kazandı. Yaşadığımız birinci ve ikinci cephe iktidarı, iktidarın da hukuka muhtaç olduğu ilkesini açıkça gösterdi. Hukukun üstünlüğü ilkesi bu dönemde ayaklar altına alındı. Faşist baskı ve rejim arzuları açıkça ortaya konuldu. Demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılması hep ve uzun mücadelelerin sonucunda elde edildi. Bu hakların korunması ve geliştirilmesi, bu haklardan yana olanların kararlılığı ve bilinci ile mümkündür. Ama kazanılan bu hak ve özgürlükler ifadelerini, meşruiyetlerini hukuk düzeyine kendilerini yansıtarak bulurlar. Zaten hukuk soyut bir kavram olmayıp, nihayet toplumsal ilişkilerin ve gelişimlerinin objektif bir unsuru , yani gerçek bir sosyal olaydır.

BAŞKAN- Süreniz tamamdır efendim.

YILMAZ TOKMAN (Devamla)- Sonucunu bağlayayım efendim.

Ülkemizin demokratikleşmesinden, hukukun üstünlüğü ilkesinin korunmasından yana olan örgütümüz, her somut olayda, her anti demokratik baskı ve uygulama karşısında toplumun ilerlemesini engelleyecek her türlü yasal düzenlemeye karşı çıkmak, kendi kitlelerini harekete geçirmek, halka gerçekleri açıklayarak kamuoyu yaratmak zorundadır.

Ancak, bütün bunlar yapılırken, toplumdaki baskı gruplarıyla demokratik meslek kuruluşları ve sendikalarla, demokratik kitle örgütleriyle belli bir uyumluluk ve giderek bir ortaklık sağlanmalı ve böyle bir mücadele- nin demokrasi mücadelesinin bir halkası olmalıdır. Ayrıca Barolar Bir- liği, Barolar, önerilerini , hazırladığı kanun tasarılarını geniş bir kitleye yaymalı, anketler tertiplenmeli, Barolar da iç toplantılar ve halka açık toplantılar düzenlemeli, hukukun hayata geçirilmesi için demokratik kuruluşlarla ortak çalışmalar yapılmalı, gerektiğinde boy- kot, yürüyüş gibi etkin ve sürekli eylemlerde bulunmalıdır.

Birliğimizi temsil eden Sayın Başkanımıza ve Yönetim Kurulu üye- lerine Eskişehir Barosunun sevgi ve saygılarını sunar, hepinizi hürmet- le selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, şimdi Divana sunulmuş bir yeterlik önergesi var, onu okuyorum.

"26 kişi söz almış olduğuna göre, bu 26 kişinin 10 dakikadan konuşması altı saatten çok sürecektir. Bu konuşmaların akşama kadar biteceği şüphelidir. Bu duruma göre söz alanların hakkı saklı kalmak üzere yeterlik önergesinin oylanmasını arz ederiz.

Orhan Barlas Salih Demirel

Ali Şahin Hayrettin Amacı

BAŞKAN- Önerge sahiplerinden konuşmak isteyen var mı?.. Yok. Lehte konuşmak isteyen?.. Yok. Aleyhte konuşmak isteyen?.. Yok. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim. Söz almış olanların hakları saklıdır. Bundan sonra söz vermeyeceğiz.

Söz sırası Sayın Günay Dinç'te, buyurun efendim.

GÜNAY DİNÇ (İzmir)- Sayın meslektaşlarım;

Sayın Başkanlık raporunda Türkiye Barolar Birliğinin yargı karar- larının uygulanmaması, Anayasaya aykırı yasaların saptanarak kaldırılma- sı yolundaki girişimlerin, çalışmaların bazı çevrelerce siyaset yapmak olarak suçlandığı belirtilmekte ve rapor tümüyle bu suçlamaları cevap- layan gerekçeleri içermektedir.

Aslında bu tür suçlamalara en iyi cevap, raporun içerisinde yine vardır. Denilmektedir ki, "Bizim bu yöndeki çalışmalarımızı siyaset yapmakla suçlayan odaklar, siyaset içinde bulunan kişi ve kuruluşlardır." Mesele bu kadar net ve açık olduğuna göre, Başkanlık raporunda bu konuya çok fazla ağırlık verilmesi, aslında Sayın Genel Kurulu olumsuz yönde yönlendirecek bir nitelik almıştır. Sorun, Türkiye Barolar Birliğinin toplumsal konularda siyaset yapıp yapmadığı sorunu değildir. Sorun, Türkiye Barolar Birliğinin sürekli, katılımlı demokrasi uygulaması içerisinde kamuoyunun oluşturulması için kendinden beklenenleri yerine getirmiş olup olmadığıdır.

Hemen kısaca belirtelim, burada birçok sözcü arkadaşımızın da anlattıkları gibi gerçekten bu konudaki toplumsal işlerimiz gereğince yerine getirilmemiş bulunmaktadır.

Bu konudaki çalışmalar şunlardır: Kararlar alınmıştır, Genel Kurul kararları vardır, Yönetim Kurulu kararları vardır. Bu kararlar nasıl yaşama uygulanmıştır?.. Bu kararlar, bazı devlet organlarına duyurulmak, dilekçe verilmek, sözlü istemlerde bulunmak suretiyle bu kararların uygulanması, çalışılmasıyla yetinilmiştir.

Mesele bu değildir. Artık Türkiye Barolar Birliği ve Türk avukatları belli bir aşamaya gelmişlerdir. Bu aşama, bütün meslektaşlarımızın demokratik düzenin korunması, Anayasal hakların korunması yolunda çok büyük bir çoğunlukla ortak karara varmış olmalarıdır. Bu kararlar nasıl uygulanacaktır?.. Örneğin raporda, 1977 yılı Haziran İstanbul Olağanüstü Genel Kurulu sonuçlarıyla ilgili değerlendirme bir cümle ile ifade edilmektedir. Anti demokratik yasaları saptayan yedi komisyon raporu Genel Kurulca kabul olunmuştur. Sonra ne olmuştur?.. Sonra ne olduğu konusunda hiç bir açıklama yoktur.

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu bir yasama organı değildir. Bizler anti demokratik yasaları saptadığımız zaman, bunlar anti demokratiktir dediğimiz zaman, bu yasalar değişmiş olmamaktadır, yürürlüklerini sürdürmektedir. Şu halde bizler bir aşamayı büyük ölçüde geçmiş bulunmaktayız. Bu, toplumdaki ödevlerimizin neler olduğunun ve doğru

kararların saptanması aşamasıdır. Önceki Genel Kurullarla bunlar yapılmıştır. Şimdi bunların yaşama uygulanması dönemine gelinmiştir. O zaman yeni yöntemler, yeni bağlantılar, yeni çalışmalar bulmak zorundayız. Bu Genel Kurulumuzda biraz da sezilmekte olan tıkanıklığın nedeni, bu yolların bulunma çabalarına girilmemiş olmasıdır .

İşkence yapanlara, işkence yapmayın demekle, işkencelerin önu alınmaz. Birtakım anti demokratik faşist yasaların ardına sağınan tekelci burjuvaziye "Sen bu yasaları değiştir" demekle, bu yasaların kaldırılması sağlanmaz. Şu halde sınıflı bir toplum içerisinde bulunduğumuz ve hukukun bu sınıflı toplumun üst yapısı olduğu gerçeğinden yürüyerek buna göre tavrımızı belirlemek, ilişkilerimizi buna göre kurmak, eylemlerimizi, yöntemlerimizi buna göre saptamak zorundayız.

Bu durumda Türkiye Barolarının ve Türkiye Barolar Birliğinin örgütsel bağımsızlığını korumak koşuluyla bizim amaçladığımız ilkeleri benimseyen toplum sınıflarının, toplum katmanlarının örgütleriyle ilişkiler kurulmamış bulunması nedeniyle bu çalışmaların hayata uygulanmadığını saptamak gerekmektedir..

Şu halde yapılmayan ve yapılması gerekeni bizim gibi kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütleriyle ilişkiler kurulması, demokratik kitle örgütleriyle ilişkiler kurulması ve sınıfsal nitelikleri gereğince bizim gerçekleşmesini arzu ettiğimiz ülkeleri zorunlu olarak benimseyen demokratik sınıfsal örgütlerle ilişkiler kurulması...

BAŞKAN- Rapor üzerinde konuşun lütfen.

GÜNAY DİNÇ (Devamla)- Rapor üzerinde konuşuyorum, yapılmayanları anlatıyorum.

Bu ilişkilerin kurulması ve bu yönde çalışmalara girilmemiş olduğu içindir ki, Türkiye Barolar Birliği kararları uygulanmamıştır. Şu halde bunlar eleştiridir. Ancak, elbette dilek vasfını taşımaktadır. Biz eleştirilerimizi geleceğe yönelik ve bugünün noksanlarının yarın giderilmesi amacıyla söylediğimiz içindir ki, eleştirilerimiz bir yerde dilek niteliğine bürünmektedir.

Bugün bütün bu olumlu kararlara, bütün bu Genel Kurul kararlarına

ve bu kararların Türk toplumunda kaçınılmaz bulunan sorunların çözümüne yönelik olmasına rağmen, amaçların gerçekleştirilememiş olmasını biraz önce anlattığım toplumsal kitle ve sınıf örgütleriyle ilişkiler kurulamamış olmasına bağlamaktayım.

Bunu kendi örgütümüzü bu ilkelere uygun olarak çalışacak duruma getirmek suretiyle sağlayabiliriz. Bunun için de şu sorunları çözmek gerekmektedir. Burada birçok arkadaşımız da söylediler, artık Türkiye Barolarında ve Türkiye Barolar Birliğinde görev alacak meslektaşlarımızın belli bir yaş sınırının üzerinde tutulmasını zorlayan yasal engeller kesinlikle kaldırılmalıdır. İzmir Barosu Genel Kurulu bu konuda oybirliğiyle karar almış ve bunun Genel Kurulunuza duyurulması ödevini bize vermiştir. Biz buraya geldik, bazı dostlarımız, büyüklerimiz, genç arkadaşlarımız gelmeye başladılar dediler, aslında biz buraya yaşlanarak geldiğimizin farkındayız. Şu halde meslektaşlarımızın büyük kesiminin dinamizminden yararlanma olanağını bizden yoksun tutan bu yasal engellerin kaldırılması için yapılmayan çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Ayrıca, biraz önce belirttiğim toplumsal ittifakların kurulması gerekmektedir.

Üçüncü sorun şudur; artık Türkiye Barolar Birliği yöneticilerinin ve yöneticiliğinin bir amatör çalışma düzeyinden çıkarılması zorunlu hale gelmiştir. Bugün en az üyesi bulunan sendikalarda bile daha değişik biçimdeki mesleksel örgütlerde makul ücret karşılığında çalışma fedakârlığını gösteren yetenekli kişilerce, örgütlere dinamizm katılabilmektedir. Bizim gerek toplumsal konulardaki örgütsel ödevlerimiz, gerekse meslektaşlarımıza onların özel sorunları konusundaki ödevlerimiz, amatör çalışmalarla aşılabilecek boyutları çoktan geçmiştir. Bugün büyük kentlerde Baro Başkanlıkları dahi bir ikinci çalışma biçiminde yürütülemeyecek boyutlara gelmiştir. Mesele bu kadar geliştiği bir zamanda, bizlerin ikinci, üçüncü, dördüncü veya daha gerilerdeki sıralardaki uğraşlar olarak bu kadar önemli konularda vereceğimiz zamanların yetersizliği ortadadır. Şu halde Birlik Yönetim Kurullarında

görev alacak olan arkadaşlarımızın yavaş yavaş makul ücret karşısında bu fedakârlığı gösterecek yetenekli kişilerden oluşturulmasına çalışmaktayız.

Benim eleştirilerim, biraz önce belirttiğim gibi dileklerimi kapsamaktadır. Bana konuşma olanağı sağladığı için Sayın Başkanlığa ve sayın delege arkadaşlarıma teşekkür ve saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Söz sırası Sayın Hayrettin Abacı'da, buyurun efendim.

M. HAYRETTİN ABACI (Malatya)- Sayın Divan, sayın delege arkadaşlarım;

Raporu okuduk, Şüphesiz ki, birçok çalışmalarını içeren bir rapor; fakat Türkiye'mizin yakın süreler içinde olağanüstü durum geçirdiği meydana. Olağanüstü bir durum geçirilen ülkede, Barolar Birliğinin yaptığı çalışma olağan bir düzeyde kalmıştır ve dolayısıyla yeterli sayılamaz.

Hukukun üstünlüğüne yer verilmediği kanlı girişimlerin olduğu, olağanüstü bir dönem yaşayan bir toplumda, Barolar Birliğinin bugünkünden çok daha farklı bir çalışma içinde olmasını arzu ederdik. Çalışmalar genellikle akademik bir düzey, akademik bir nitelik taşır gibi gözüktü. Oysa ki, çağın, dönemin gerektirdiği çalışma güncel ve pratik sorunlara çok daha etkin şekilde el atan bir biçim taşınması gerekirdi diye düşünüyordum.

Konuşma süremiz kısıtlı olduğu için sistemli bir konuşma yapmak mümkün olamayacak. Bu itibarla şöyle bir plan vermek istiyorum.

Bugün karşı karşıya olduğumuz sorunlar, yönetimde ve yöneticilerde hukuka saygınlık ilkesini benimsemelerini sağlamak, buna karşılık toplumda yönetilenlerde, yöneticilerin hukuka saygınlık içinde olmaları gerektiği yolunda bir bilinç taşınmaları ve öte yandan hukuk uygulaması içinde de avukatların saygınlık kazanması konuları önemli diye düşünüyorum.

Bu konularda da raporda yeterli bölümler mevcut değil. Hukuk

uygulanmasında avukatlara saygınlık kazandırılması konusu, Barolar Birliği kurulduktan sonra bütün Genel Kurul görüşmelerinde söz konusu olmuş, raporlara girmiş; fakat hiç bir gelişme sağlanmamıştır denilebilecek kadar yetersiz çalışmalar içinde kalınmıştır.

Avukata saygınlık kazandırmak için ne yapmalı hukuk uygulamasında? Birçok şeyler söylenebilir ve düşünülebilir. Özellikle bizim aklımıza şu birkaç konu geliyor:

Savcı ve yargıç olmak ile avukat olmak arasında birtakım farklar var. Yani, herhangi bir avukat, ki birçok avukat arkadaşlarımız bu durumdadır, yargıç olmak için, savcı olmak için başvurmuşlardır; fakat bunların çok az bir kısmına iş verilmektedir, birçokları işe alınmamaktadır. Bu geçiş kolaylaştırılırsa öyle sanıyorum ki, avukatlık biraz daha saygınlık kazanacaktır.

Öte yandan, bazı Avrupa ülkelerinde olduğunu öğrendiğimiz bir uygulama; yargıç ve savcı olmadan önce muayyen bir süre avukatlık yapmış olmak şartı. Böyle bir uygulama da olursa, zannediyorum ki, avukatlık saygınlık kazanacaktır. Daha başka bir konu şöyle geliyor aklıma:

Her ilde adalet komisyonları vardır ve bunlar yargıçlardan kurulur. Bu komisyonlarda Baroların temsilcilerine de yer verilirse, zannediyorum avukatlık biraz daha saygınlık kazanacaktır.

Daha pek çok şeyler söylenebilir; fakat ne yapıлып edilip, avukatlığa hukuk uygulamasında, mübaşirlerden tutun da, yargıçlara kadar diğer uygulayıcılar nezdinde bir itibar sağlanması zorunlu hale gelmiştir.

Öte yandan, hukukun üstünlüğüne karşı girişilen eylemler, gerçekten hukukçu olan bir kişiyi utandıracak düzeye çıkmıştır. Anadolu da birçok il ve ilçede adliye deposu, adliye emanet yeri yasak kitap adı altında çuvallar dolusu kitaplarla, dergilerle doldurulmuştur. Bendeniz Ankara'ya gelmeden önce İstanbul'a da uğradım, gerek Ankara'da, gerek İstanbul'da bulvarlarda gayet serbestçe satılan pek çok kitap Anadolu da jandarmanın, polisin, savcılarının ve hatta yargıçların uygulaması içinde yasak kitap sayılmakta ve çuvallara doldurulmaktadır. Bu çok çirkin bir

görünüm vermektedir.

Öte yandan, yine hukukun üstünlüğünü sağlamak bakımından fikir ve düşünce üzerindeki bütün baskıların ortadan kaldırılması gerektiği bir dönemde yaşıyoruz. 141 ve 142 nci maddeler fikir ve düşünce özgürlüğü açısı içinde hiç bir surette savunulamaz maddeler haline gelmiştir ve daha da önemlisi, zaman bu maddeleri aşacak kadar bir gelişim getirmiştir yurdumuzda. Demek oluyor ki, bu maddelerin hâlâ yaşıyor olması, hukuksal bir gerilik içinde olduğumuzun kanıtıdır. Bu konudaki çalışmaların, bu maddelerin kaldırılması için yapılacak girişimlerin de daha etkin bir şekle getirilmesi gerekir diye düşünüyoruz. Oysa ki, raporda bu maddelerle ilişkili çalışmaların pek de tatmin edici bir düzeyde olmadığı görülmektedir.

Hukuka karşı yönetimin saygısızlığı o kadar ileri kaddelere varmıştır ki, son zamanlarda Malatya'da bir avukat arkadaşımız apar topar polis tarafından nezarete alınmış, evinde ve yazıhanesinde arama yapılmış, ondan sonra da polis nezaretinde Ankara'ya sevk edilmiş, Ankara'da yine bir gün polis nezaretinde kaldıktan sonra sevk edildiği nöbetçi savcılıkta kendisine çok basit şeyler sorulmuş ve salıverilmiştir. Kendisine sorulan şey şu: "Senin Türkiye Halk Kurtuluş Partisiyle bir alâkan var mı?.." Avukat arkadaşın cevabı, "Yok" olmuştur, yoktur gerçekten de. Yalnız, avukat arkadaşın yaptığı, kendisinin Türkiye Halk Kurtuluş Partisi mensubu olduğunu ileri süren bir kimsenin işlediği bir suçtan dolayı avukatlığını yapmaktır. Arkasından bu keyfiyet sorulmuş, "Sen falanın avukatlığını yapıyor musun?.." diye. "Evet yapıyorum" demiş. "Para aldın mı?.." diye sormuşlar. "Aldım, şu kadar aldım" şeklinde cevap vermiş. Savcı, "Buyurun serbestsiniz" demiştir. Bu kadar basit bir şey için bu avukat arkadaşını Malatya gibi küçük sayılabilecek bir ilde apar topar polis nezaretine almak çok büyük bir suçluymuş gibi gösteri içine girmek, hukuka karşı, insan hak ve hürriyetlerine karşı girişimlerin ne kadar yoğunluk kazandığının açık bir kanıtıdır. Bir avukata yapılan bu eylem, bir başka vatandaşa çok daha fütursuzca ve çok daha acı ölçüler içinde yapılabilmektedir ve işin daha garibi; bu avukat arkadaş nezarete alındığı andan itibaren Baro Başkanı da dahil

hiç bir avukat arkadaşı ile dahi görüştürülmemiştir ve ısrarla saklanmıştır.

Şüphesiz Barolar Birliğinin çalışmaları olmaktadır ve oluyor. Ancak, bunların demin de söylemeye çalıştığım gibi çok daha büyük bir düzeye ulaşmasını bekliyoruz. Bir bülten yayınlanmaktadır, bülten bu yıl biraz yayınına kısa kesmek zorunda kalmıştır. Yayınlandığı süre içinde de genelgeler külliyatı halindedir . Bunun çok daha değişik bir yöntemle yayınlanması ve birkaç yıl evvel yapıldığı gibi dünya hukukunun gidişinin özet halinde de olsa bu bültende yer almasının yararlı olacağını düşünüyoruz.

Kısaca söylemek lâzım gelirse, elbette ki Barolar Birliği çalışmaktadır; fakat bu çalışmaların özellikle hukukun üstünlüğünü sağlama doğrultusunda çok daha etkili biçimlere bürünmesi şarttır, gereklidir.

Saygılarımı sunarım.(Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Söz sırası Sayın Orhan Barlas'da, buyurun efendim.

ORHAN BARLAS (İstanbul)- Sayın Başkanlar, değerli arkadaşlarım;

Yüce Genel Kurula özde ve kendi gönlümce yöntemde, biçimde ekzantrik, yani aykırı ve ayırksı bir konuşma yapmak isterdim; fakat 10 dakika engeli kondu. Kendimiz ettik, kendimiz bulduk. Belki bundan Yüce Genel Kurul kârlı çıktı; ama sanırım hem şu anda görev yapan Yönetim Kurulu üyeleri, hem de bundan sonra seçilecek Yönetim Kurulu üyeleri her halde zararlı çıktılar. Çünkü, 10 dakika yerine 15 dakika eleştiri yapsaydık, belki önümüzdeki dönemde bundan daha çok yararlanacaklardı.

Bu nedenle bu konuşmamda bazı satırbaşlarına değinmekle yetineceğim.

Önce, kira Yasası. Kira Yasası konusunda benden önce konuşan değerli arkadaşlarım, bu Yasanın çıkarılması gerektiği üzerinde oybirliğine vardılar. Burada ilginç bir durum var. 1963 yılında iptal edilen ve o günden bu yana yasalaşmayan Kira Yasası, sürekli değişken ve akışkan olan iştihatlarla Türkiye'nin bugünkü koşullarına uygun, bir yere vardı. Bu örnek üzerinde düşünmeye değer. Acaba kira Yasası bundan sonra

Türkiye'deki siyasal olasılıkların verdiği imkânlar nispetinde yeni bir yasa ile mi daha iyi çözümdür, yoksa git gide değişen, akışan içti-hatlar bizi şurada bir noktaya getirmişti, burada şu içtihat hukuku acaba bundan sonra katı bir çözüm getirecek yasadan daha mı iyidir, düşünmeye değer.

Bankalar konusunu ben hiç bilmem, bundan sonra da öğrenmeye niyetim yok. Yalnız burada bir örnek kafamı karıştırdı. Türkiye'de bir banka var, bu banka Cumhuriyet Dönemini inceleyen birçok düşünürlerce, ekonomistlerce çok önemli bir örnek olarak alınır. Ayrıntılarını değerli arkadaşlarım daha iyi bilirler, bu bankanın yönetimine, çalışanlar katılır, büyük hisseleri vardır, acaba yönetime mi katılırlar, yoksa kazançtan pay mı alırlar, bunu kesinlikle bilemiyorum. Şimdi bu bankanın özel durumu, bu bankanın devlet sektörü mü, özel sektör mü, yoksa son günlerde ortaya atılan ve tartışma konusu olan halk sektörü mü olduğu üzerinde bizi bir türlü düşünmeye yöneltse yeridir. Anladığım kadarıyla bu banka yine raporda uzun boylu yakınmak konusu olan yöntemle çalışır. Yine bu banka, dış kaynaklı sermaye ile ilişikürmaktan kaçınmaz, hatta bunda yarar görür. Öyle ise, çalışanların bir bankada hissedar olmaları, yönetime katılmaları veya kazançlardan kâr almaları yani onların bir türlü ne oranda bilinmeyen halk sektörü oluşu bu konuyu çözümlenmeye yetecek midir, yetmeyecek midir, isterdim ki. bankalar konusu tartışılırken bu örnek ele alınsın, bize aydınlık getirilsin.

Üçüncü satırbaşım; terör. Raporda da değiniliyor. Bütün dünyada yaygın olan terörizm bir yerde karşıtını buluyor. Devlet terörü. Devlet terörü, yine satışbaşlarıyla anlatacağım, bazı şeyler anımsattı bana. Biz ölüm cezası, Uluslararası Af Örgütünün son seminerinde Stokholm'de komisyonlardan birisinin konusu hükümetlerce işlenen adam öldürme suçları veya hükümetlerce göz yumulan adam öldürme suçlarıydı. Raporu uzun boylu incelemek olasılığını bulamadım. Yalnız bu raporda ikisi Afrika'da, ikisi Güney Amerika'da dört Devlet alınıyor, bu devletlerde hükümetlerce işlenen veya hükümetlerce gözyumulan adam öldürme suçlarının önemi üzerinde duruluyordu. Yıllar yılı ben en başta ölüm

cezasına karşı elimizden geleni yapmak yolunda dilimin döndüğü kadar, aklımın yettiği kadar konuştum. Şimdi ortaya bambaşka bir sorun olarak bu çıkıyor.

Bunun akla getirdiği ikinci satırbaşı; ülkemizde birtakım kimse-lerin politik sorumluluklar veya yetkiler aldıktan sonra bazı suçlar işlediği ileri sürülür. Bunlar gazetelere geçer. Sonra dönemler olur, anlaşmalar olur ve bunlar unutulur. Öyle kanlı suçlar falan ileri sürmek istemem, aklımdan geçmez, alâlade, diyelim görevi savsaklamak, yahut suiistimal falan gibi. Kanımca böylesine iddialar, Ahmet, Mehmet, Hasan, Hüseyin, her kimse, onlar için söylendikten sonra bir kalem kapatılmamalıdır. Türk avukatları ve hukukçuları böylesine iddiaların en yansız, en gerçek yargı organları önünde tartışılmasını sorun yapmalıdırlar. Eğer her işlenen veya her işlendiği iddia edilen yanlış fiil bir kalemde bir yeni dönemde unutulursa, biz imkânı yok bu işin sonunu alamayız.

Terörün bana ansıttığı üçüncü olgu, az önce konuşan değerli Malatya'lı arkadaşımın da konuşmalarıyla destek bulan krovasan olayı. Bu bizde de büyük ilgi gördü. Değerli arkadaşımın anlattığı olay da aşağı yukarı buna benziyor. Buradan şu sonuca varmak isterim; yıllar yılı Avrupa Konseyi, Avrupa'da çoğulcu demokrasi şöyle yapıyor, böyle yapıyor falan , işte bunların örneklerinden gidelim diye konuştuk , söyledik, destek bulmaya çalıştık. Oysa, Malatya'da bir örneği görülen Krovasan olayı bize gösterdi ki, böyle biz Almanya'dan, Fransa'dan falan örnekle gitmeyeceğiz. Biz, kendi sorunlarımızı, kendi gücümüzle çözmek zorundayız. Bu olay, nasıl devlet terörünün bir türlü devamı olarak Almanya'da bir örnekse, hukukun uygulanmaması bakımından Fransa'da bir başka örnek olarak bize yeniden sorunlarımızı kendi önümüzde çözmek imkânını bahşettiyse bu bir kârdır.

Eğer izin verirsiniz, sonunda kendimizi biraz övmek istiyorum. Türk hukukçuları bir yerden bir yere geldiler. Bir cümle yazdığı kitap yüzünden mahkemeye verilen ve mahkûm edilen bir Türk hukukçusu bundan bir süre önce bütün dünyada insan haklarının alınması için bir milyon

250 bin imzalı bir dilekçeyi dünyanın en büyük örgütüne verdi. En büyük kusuru bu hukukçuyu savunmak olan bir başka hukukçu, Yüce Kurulunuzun üyesidir; ama şimdi hasta olduğu için yazık ki burada değil, bir başka değerli arkadaşım, yine değerli Kurulunuz üyesi olan hukukçu bize ayrıcalık veren; ama Anayasaya aykırı şekilde savunma haklarını kısıtlayan bir Avukatlık Yasası maddesinin iptalini gönüllü olarak ortaya attı ve bu iddiası Anayasa Mahkemesince oybirliği ile kabul edildi. Bu ne anlama gelir?.. Şu halde bugün Türk hukukçusu kendisine ayrıcalıktan önce hukuku, Anayasayı ve birtakım demokratik ilkeleri benimsemektedir. Bununla kalmadı, yine bugün burada üye olan bir başka Türk hukukçusu, yalnız bu şekilde bir değişikliğin ve iptalin yeterli olmadığını, bugün başka Türkiye'de binlerce kimsenin savunma olanaklarından yoksun kaldıklarını, bununla beraber onlara savunma olasılıkları tanımamız gerektiğini, bundan iki üç gün önce yazdı.

BAŞKAN- Süreniz dolmuştur efendim.

ORHAN BARLAS (Devamla)- Şunu söylemek istiyorum; Türk toplumu değişiyor, Türk hukukçusu Türk toplumu içinde bu sürekli gelişmeye ayak uydurarak ileri adımlar atmıştır; fakat bu ileri adımlar yetmez, bu ileri adımlarda hepimize canan, gönülden başarılar diler, saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Barlas.

Söz sırası Sayın Şinasi Yelden'de, buyurun efendim.

ŞİNASİ YELDEN (Kocaeli)- Saygıdeğer arkadaşlarım;

İzin verirsiniz konuşmama başlamadan evvel bir uyarıda bulunmak istiyorum. Sıralarımız bir hayli tenhalaştı. Acaba ara mı verdik diye düşünsek gerektir. Her halde ara vermedik değil mi Başkanım?..

Arkadaşlar, biz birbirimize değer vermez, birbirimizi dinlemezsek, bizim dışımızdakiler bizi hiç dinlemezler. Şimdi rapor üzerindeki eleştirilere geçmek istiyorum.

Arkadaşlarım;

Hep gördüğümüz gibi rapor bir savunma ile başlamıştır. Türkiye Barolar Birliğinin raporu bir savunma ile başlamamalıydı. Üstelik bu konu benden evvel konuşan arkadaşlarımızın da belirttiği gibi o derece önemli, yani raporumuzun başına alınacak derecede önemli değildi. Çünkü, bu suçlamayı yapanlar kimlerdir?.. Yine raporda belirtildiği gibi, bu suçlamayı yapanlar, siyasetin ta içinde bulunan kişilerdir. Bu kişiler Türkiye Barolar Birliğini siyaset yapmakla suçlamışlardır. Kimdir bu kişiler?.. Bu kişiler, sabah başka, öğlen başka, akşam yine başka türlü konuşmayı olağan sayan kişilerdir. "Dün dündür, bugün bugündür" deyip, ülkeyi 70 sent dövize muhtaç etmiş kişilerdir. (Alkışlar)

Bunların sözlerine bu derece değer vermemiz, gerekmezdi.

Üstelik gördüğümüz kadarıyla raporda siyaset de tam anlamıyla tanımlanmış ve yerine oturtulmuş değil. Eski bir yargıtay dairesi kararına atıf yapılarak tanımlama yapılmış ve savunmaya geçilmiştir.

Oysa ki, politika bir toplumun özgür ve mutlu yaşamının koşullarını saptamak ve bunları gerçekleştirmek sanatıdır. Böyle olunca, politika yapmak, politika ile uğraşmak hepimizin ve bütün kurumların bir yerde görevidir. Hele bizim gibi can güvenliğinin kalmadığı bir ortama itilmiş toplumlarda Türkiye Barolar Birliği politika yapacaktır. Ama diyeceksiniz ki, yasal bir engelleme var. Yasada Barolar Birliğinin politika ile uğraşması yasaklanmış. Bizim anladığımız kadarıyla bu yasaklama şuna münhasırdır: Barolar Birliği hukukun üstünlüğünü savunurken, elbette ki bazı bazı partilerle paralel, bazı partilerle karşıt düşecektir. Bu demek değildir ki, Barolar Birliği paralel düştüğü partinin peşindedir ve onun iktidarını önermektedir ve onun iktidarı için çalışmaktadır. Eğer böyle ise, bu politikadır. Yok, hukukun üstünlüğünü savunuyorsa, bunu söylerken bazı partilerle paralel düşmüşse, bu politika değildir. Yani, politika, dar anlamda yasanın yasakladığı politika, bir partiyi iktidar yapmak için o partinin peşine düşüp, o partiyi över biçimde bütün eylemlerini ona yöneltmişse, o zaman politika yapılıyor demektir ki, böyle bir yasaklama yasada olmasa dahi, Türkiye Barolar Birliği esasen böyle bir işlevin içine girmez.

Sayın arkadaşlarım;

İkinci değinmek istediğim konu, Devlet Güvenlik Mahkemeleriyle ilgili olanıdır. Daha önceki arkadaşlarımızın da belirttikleri gibi, biz bir konuyu ortaya atıyoruz, onun için bazı bildirimler yayınlıyoruz, ancak bunu sürekli olarak takip etmiyoruz, sonuna kadar bu konuyu izlemiyoruz.

Bakın Devlet Güvenlik Mahkemeleri Yasa Tasarısı hakkındaki çabalarımızda nasıl bir noktaya geldik. Bu Yasa tasarısının Anayasaya aykırı olduğunu önce avukatlar, Barolar, Barolar Birliği, üniversite öğretim üyeleri, daha sonra Yargıtay üyeleri yazmış oldukları makalelerde ortaya koydular ve açık saçık dediler ki, "Bu Yasa tasarısı Anayasaya aykırıdır." Buna inanan ve biz hukukçulara güvenen kişiler, Anayasayı savunmak için bizim mahkemelere girmediğimiz gibi, onlar da işlerini bir süre bıraktılar, yani grev yaptılar; ama karşılarında kimi buldular arkadaşlar?.. Karşılarında, "bu Yasa tasarısı Anayasaya aykırıdır" diyen bir kısım avukat arkadaşlarımızı buldular. Bir kısım avukat arkadaşlarımız işverenlerle birlik olup, bu işçi arkadaşlarımızı savcılıklara şikâyet ettiler., "Yasa dışı grev yapıyor." dediler. Savcılar bu arkadaşlarımız hakkında davalar açtılar. Bununla da yetinilmedi. Açılan davalarda yasa zorlandı. Gerek savcılarca, gerek bu avukat arkadaşlarımızca, gerek maalesef Yargıtayca.

Konuya müsaade ederseniz biraz daha eğilmek istiyorum. Yasa dışı grev için 275 sayılı Yasada iki madde var; 54 ncü ve 55 nci madde. 54 ncü madde, yasa dışı grev yapan, yasa dışı greve katılan işçiye para cezası öngörülmüştür. 55 nci maddede ise, eğer yasa dışı grev bir devlet kararını protesto etmek, onu değiştirmek, geri aldirmek amacıyla yapılmışsa, o zaman 6 aydan az olmamak üzere hapis cezası öngörülmüştür. Bununla da yetinilmemiştir, 274 sayılı Sendikalar Kanununa ayrıca bir hüküm getirilmiş, böyle bir suçtan hüküm giyen işçinin cezası tecil olursa dahi, sendikalarda görev almaması öngörülmüştür.

Şimdi Devlet Güvenlik Mahkemeleri Yasa tasarısı iki tane milletvekili tarafından hazırlanmış ve Meclise sunulmuştur. Hükümet dahi buna sahip çıkmamıştır. Bu tasarıyı protesto etmek, soruyorum arkadaşlar, bir

devlet kararına karşı çıkmak mıdır?.. İki milletvekilinin hazırlamış olduğu bir tasarı devlet kararı mıdır ki, bunakarşı çıkmak olmak , devlet kararına karşı çıkmak olsun?.. Maalesef bu böyle yorumlandı ve Yargıtaydan da böyle geçti. Hatta Yargıtayın bir kararında bu eylemlerin siyasi mahiyette olduğu, siyasi nitelikte olduğu, grevin siyasi nitelikte olduğu, onun için 54 ncü maddenin yerine 55 nci maddenin uygulanması gerektiği söyleniyor. Oysa ki, 275 sayılı Yasa ile siyasi grev yasaklanmıştır diye bir hüküm yok ve 55 nci maddede siyasi grev lafı da yok.

Arkadaşlarım;

Üçüncü olarak değinmek istediğim konu, çok söylenen 141, 142, 163 ncü maddeler üzerinedir. Söylenenleri tekrar etmek istemiyorum. Ancak, bu konuda karşıt görüşlü olanların, yani bu maddeleri savunanların sığındıkları bir Anayasa Mahkemesi kararı var. Diyorlar ki, "141, 142nci maddeler 1965 yılında Anayasa Mahkemesine götürülmüş.

BAŞKAN- Bir dakikanız var efendim.

ŞİNASİ YEMDEN (Devamla)- Bu Anayasa Mahkemesi kararıyla diyorlar, bu maddenin Anayasaya aykırı olmadığı saptanmıştır. Binaenaleyh, iptali gerekmez, yani bu maddelerin kaldırılması gerekmez, Anayasaya uygundur- lar.

Arkadaşlarım,

Bir mahkeme kararı sadece sonucu ile değil, gerekçeleriyle birlikte geçerlidir. Gerekçelerine baktığımız zaman bu gerekçede 141, 142' ye cebir unsuru da girer. Yani, 141, 142 'de cebir unsuru kaldırılmıştır deniyor; ama Anayasa Mahkemesi hâlâ bunun mevcut olduğuna karar vermiştir ve bu karar alınırken çok zayıf bir ekseriyetle alınmıştır. Belki karar alınırken bulunmayan bazı üyeler bulunsaydı, tam aksine bir karar da çıkacaktı. Nihayet bu kararın alınmasından 15 yaldan fazla bir zaman geçmiştir.

Sözlerimi toparlamak için söylüyorum, aynı zamanda bu kararda bir de şu söylenmiştir, Türkiye'de bu Anayasayla bir sosyalist parti iktidara gelir ve iktidar edebilir. Bu Anayasa Mahkemesi kararını savunan arkadaşlar, acaba bu son söylediğim şeyi Türkiye'de savunabilecekler mi?..

Vaktimin dolmuş olması sebebiyle Divanın sabrını da taşırmamak için sözlerime burada son veriyor, beni dinlediğiniz için hepinize saygılar sunuyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Söz sırası Sayın Hüseyin Saçaklıoğlu'nda, buyurun efendim.

HASAN HÜSEYİN SAÇAKÇIOĞLU (Manisa)- Sayın üyeler ve Sayın Başkanlık, hepinizi saygıyla selâmlarım.

Ben, benden evvel konuşan sayın meslektaşımın izin verirse kaldığı yerden konuya devam etmek istiyorum ve sözüme terörle başlıyorum.

Terörün kaynağı nedir?.. Niçin Türkiye'de terör vardır, niçin fukara çocukları sokaklarda kasaplar gibi birbirini öldürürler?..

Arkadaşlar;

Bugüne kadar hiç kimse bunun üzerine yaklaşmadı. Ben söyleyeyim, terörün kaynağı, Türk Ceza Yasasınının 141, 142 nci maddeleridir. Sosyalist olan, emeği ile, alınteriyle, şerefiyle geçinen insanlar, emekçilerin iktidar olmasını, hak ve hukuklarını iktidarda savunmalarını isterler. Bunu yasaklayan hüküm isyana, haksızlığa karşı gelmeye karşı olan genci isyan ettirir. Eline silah alır suç işler. Bu sol terördür. Sebep, bir fikrin savunmasına mani olmaktır. Savunma hukukunun, savunmanın kudsiyeti buradadır. Savunulan yerde hakkın, tahakkuku serbestçe elde edilen yerde silahlar konuşmaz. Savunma hakkının kısıtlandığı yerde silahlar konuşur, çatışmalar olur. Müddet hususunda Başkanlık Divanının ikazında bazı arkadaşlarımın pek te hoş olmayan karşı çıkmalarını gördüm. Bu, sizin huzurunuzda bir savunmanın yine sizin emrinizle; ama kendi kaderimizi kendi elimizle yaptığımız için bür şey diyemiyoruz, kısıtlanmasından ileri geliyor.

Sözüme geçiyorum. Sol terör, demek ki bir fikrin savunulmasına engel olduğu için vardır. Buna karşılık sağ terör, yine fukara çocukları şartlandırılmaktadır. Komünist, şapkanı as, git karısıyla yat. Komünist vatandır. Komünist, şudur, budur. Kültürden yoksun olan, o fukara çocuğu bütün yoksulluğun nedenlerini bu mefhum üzerinde toplar, yapacağı şey, sokaklarda adam öldürür. Biz buna faşizmin hukuksal tırmanışı diyoruz.

Muhterem arkadaşlar;

Meslektaşlarımız raporu eleştirirlerken Bankalar Kanununa hiç lüzum yokken, mesleki sorunlar kucak kucak doluyken neden bu kadar yer ayrıldı derler. Herkes de saygı duyarım, bu raporu dikkatle okuduğunu söylediler. Halbuki arkadaşlar, benim naçiz kanaatime göre, raporun en alkışlanacak ve Türk hukukçularına ışık tutacak en güzel bölümü bankalar mevzuatı üzerindeki düşüncelerdir. Finans kapitalin Türkiye'de kaç tane bankada toplandığı, finans kapitalin demir stokçusuna, gıda stokçusuna, çimento stokçusuna verilmek suretiyle fukaradan toplanan bu mevduatın nasıl fukara aleyhine kullanıldığını yasanın maddeleri açık seçik belli edilmek suretiyle izah edilmiştir ki, bu hepimizi uyandıracak ve finans kapitalin ve bunun uzantısı olan oligarşinin vehametini Türk hukukçularının, Türk münevverlerinin gözünün önüne en güzel sergileyen güzel bir eserdir.

Arkadaşlar;

İçinizde alinteri, şerefi ve göznuruyla yaşayan arkadaşlar var, hepimiz öyleyiz sanıyorum. İçinizde elbette ki seyyadı biinsafa hizmet edenler de bulunabilir; ama seyyadı biinsafa hizmet edenler var diye, şu ülvi topluluk, şu yüce kültür meşaleleri elbette ki kötülenemez. Biz hakkın savunucuları olarak, finans kapitalin oyunları ile kazançlarımızın stokçuların cebine dolmasına göz yumarsak, fabrikalarda, tarlalarda, atölyelerde çalışan işçi kardeşlerimizin hakları da elbette ki onlar vasıtasıyla çalınacak ve çalınacaktır.

Muhterem arkadaşlarım;

Eskiden beri dilimizden düşürmediğimiz laflar var. Fikre galabe, yine fikrin şanındandır. Anadolu'da avukatlara yalancı derler, avukatlar hakkında çok kötü sözler vardır. Bunu da orada kendine avukat süsü veren birtakım arzuhalcilerin yakıştırmalarıdır.

Arkadaşlarım;

Düşününüz ki, avukata böyle deniliyor; fakat avukat, "Sen ne oluyorsun kardeşim?.. Ben avukatım. Ben o kadar şerefliyim ki, benim ayaklarımın önüne kese içinde altın konulurdu eskiden, ki bunu eğilip

almayan insanların, büyük Türk hukukçularının devamıym ben. Hakkı, hukuku savunarak geçimini sağlayan çok şerefli bir adamım." demediğinizi kabul edin, halk ne diyecektir?.. "Avukat yalancı" diyecektir. Onun için arkadaşlar, 141, 142 nci maddeler mutlak ve mutlak kaldırılmalıdır. Cemiyetlerdeki tekamül bir helezonik hat üzerinde devam eder. İlerici güçlerle gerici güçler cemiyetlerde daima mücadele halindedir, fakat ilerici güçler mutlaka ve mutlaka galip gelirler. Bunu sosyalist ekonomi de, kapitalist ekonomi de her türlü ekonomi sistemi de açıkça kabul etmiştir ve bunu ilim olarak lanse etmiştir.

Arkadaşlar;

Şu halde bu ilerici güçlerin safında hukukçuların olması kadar doğal, hukukçuların önderlik etmesi kadar eski tabirle tabii hiç bir şey olamaz. İlericiliği temsil eden gençliktir. Onun için diğer konuşmacı arkadaşlarımla da işaret buyurdıkları gibi buraya yaşlılar topluluğu demekten tevakki eyleyeyim, bundan uzaklaşalım. Genç arkadaşlar, kudretli arkadaşlar da seçilsinler, gelsinler, düşüncelerini söylesinler, onları da demin söylediğim gibi bir patlamaya, bir zorlamaya itmeyelim. Onun için şu 15 senelik müddet kısıtlamasına tamamen karşıyım, gerekçem budur.

Arkadaşlar;

Bana göre birtakım düşüncelerim daha var. Belki hiç birinizin hoşuna gitmeyecek, izin verirsiniz kısaca bunu da arz etmek istiyorum.

BAŞKAN- Yalnız bir dakikanız kaldı efendim.

HASAN HÜSEYİN SAÇAKLIOĞLU (Manisa)- Ben derim ki, gerekçelerini siz düşünün, emekli olan avukatlar yaşamaya haklı olabilecek bir gelire sahip olmalıdırlar. Cemiyete bugüne kadar çalışarak verdikleri yeter, bundan sonra onların istirahatata hakkı vardır. Bunun için de emekli olduktan sonra avukatlar çalışmamalıdır. Arkadan gelecek gençlere yeni iş sahaları açma bakımından buna da zaruret vardır.

Ayrıca, adliyenin hukukun tatbikçisi olan yüce yargı mercilerinden kopup da avukatlık yapan, avukatlığa dönen emekli hâkim ve savcılarımız her halde hukuk aşığı olduklarından dolayı avukatlığa gelmiyorlar. Para kazanmak için geliyorlar. Bunu benden evvel de bir avukat arkadaşım

dile getirdiler. Bunlara da müsaade etmeyelim. Çalışabiliyorsan, gücün yetiyorsa hâkimliğine devam et diyelim. Ama orada emekli olacaksın, emekli maaşı alacaksın, prim ödemeyeceksin, ondan sonra da avukatlık yapacaksın, bu olmaz. Şu halde bundan sonraki toplantılarda naçiz kanaatimce bunun üzerinde durmanın avukatlık haysiyetini yüceltme bakımından çok rolü vardır. Şahit oldum, yaşlı, fakat reverans yapmamış yerdekini toplamamış, halkın zannettiği gibi yalancılık yapmamış, hakkı zaruret içerisinde bir duruşmada uyuyor ve ağzının salyası akıyor, hâkim de, oradaki dinleyiciler de bakıp gülüyorlar. Ben bir avukatın bu duruma gelmesini istemiyorum. Avukat, avukattır, avukat hak savunucusudur.

Hepinizi saygıyla selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Söz sırası Sayın Hasan Basri Güder'de, buyurun efendim.

HASAN BASRİ GÜDER (İzmir)- Sayın Başkanlar, Divanın ve Yönetim Kurulunun değerli üyeleri, benim aziz meslektaşlarım;

Sizleri en içten duygularla, selâmlıyorum.

Bir hatibe sormuşlar, "Bir saat, yahut daha fazla konuşmak için ne kadar hazırlanırsınız?.." demişler. Hatibin sözü şu; "Eğer bir saat daha fazla konuşacaksam hiç hazırlanmam. Yarım saat konuşacaksam bir gün hazırlanırım. Eğer 5 veya 10 dakika konuşacaksam, 3 gün, bir hafta hazırlanırım." demiş. Yüksek Kurul bir karara vardı. Konuşmaları 10 dakika ile kısıtladı. Buna saygımız ve şahsen saygım vardır. Hatta daha önce konuşan hürmet ettiğim ve zevkle dinlediğim Sayın Apaydınlı vaktin dolmakta olduğu ihtarı yapılırken, "Daha yeni başladım." dediler. Bunu takiben de Sayın Divan bir karara vardı. Evvelâ Sayın Divanın bu tutumuna değinmek istiyorum. Kendileri yanlış bir yöntemle yeni bir uygulama getirdiler. Kanımca Genel Kurulun kararına ters düştüler. Kendilerine oturduğum yerden bir sual tevcih ettim, dedim ki, "Bütün Divan aynı kanaatte midir?.." Sayın Genel Kurul Başkanı, hiç bir istişareye gerek görmeden "Evet" dediler. Ama ben o kanaatteyim ki, müteakiben gözlemime göre, Divanın tüm üyelerinin aynı kanaatte olmadıkla-

rını tespit ettim. Şimdi Divana şu soruyu tevcih ediyorum, zabıtlara geçsin, ittifak var mıdır, yok mudur?..

BAŞKAN- Yoktur efendim, oy çokluğu ile verilmiştir.

HASAN BASRİ GÜDER (Devanla)- Teşekkür ederim efendim.

Sayın arkadaşlarım; Sevgili ve Saygıdeğer Başkanım;

Raporun içtenlikle ve gerçekçi olarak hazırlandığına işaret buyurdular. Ben de aynı kanaatteyim. Kendilerini gerçeklerden ve içtenlikten hiç bir zaman ayrılacak çizgide görmedim, görmüyordum ve hatta düşünmüyorum da. Ancak, bunları biz kâfi görmüyoruz. Çünkü, Sayın Başkanın yasa gereği Genel Kurula sunma lütfunda buldukları Başkanlık Raporuyla Yönetim Kurulu raporunda işlenen konular satırbaşlarıyla kısaca şöyle özetlenebilir:

Barolar Birliğinin politika yapıp yapmadığı ve ne durumda olduğu meselesi. Sosyal güvenlik meselesi. Yeni Kira Kanunu. Kıyı rejimi ve güncel işlerdeki yasa tasarıları hazırlamaları. Basın Bayramından istifadeyle yapılan çalışmalar ve düşünsel suçlar. Medeni Kanun çalışmalarına iştirak. Savunma hakkını kısıtlayan hükümlerin kısmen de olsa kaldırılmaları yolundaki çalışmalar. Ki, bunun neticesi daima yürütmemin değişmesi ihtimaline bağlanmıştır. Kendi beyanları aynen böyledir. Ekonomik kamu düzeni. Bankalar Kanunu çalışmaları ve bu yolda yapılan hazırlık ve müracaatlar. TRT yasası. TRT'nin durumu. Anten hakkı. Yeni bir konu, yasama kütüğü meselesi ki, Senato Başkanlığının müracaatı üzerine olmuştur. Devlet Güvenlik Mahkemeleriyle ilgili çalışmalar, ki anti demokratik yasa ve hükümlerin kaldırılması yolundaki İstanbul Olağanüstü Genel Kurulunda yapılan çalışmalar ve verilen direktifler yolunda olmuştur. Adli zabıta. Ceza ve Usul yasalarındaki değişiklikler. Eylem benzeri tabirinin kullanıldığı kınama günü. Hâkim-savcı ve avukatlık ilişkileriyle sosyal güvenlik meseleleri. Dış ilişkiler.

Sayın arkadaşlarım;

Rapor üzerinde tenkitte bulunabilmek için müspet veya menfi sonuca varmış bir çalışmanın öne getirilmesi gerekir. Kanımca bazı yeni konular dışında rapora alınmış bulunan bütün hususlar evvelce defaatle görüşülmüş hususların tekrarından başka bir şey değildir. Özellikle Başkanlık

raporu benden evvel konuşmuş pekçok arkadaşlarının temas ettiği veçhile bir savunma mahiyetindedir. Barolar Birliği politika yapıyor mu, yapmıyor mu?.. Bunun kıstası da konulurken, sık sık temas buyuruldu, 1967 yılında çıkan ve 1968 yılındaki bir kararlar dergisinde neşredilmiş olan Yargıtay kararındaki sürekliliğe bağlanan politikanın tarifindeki kelime üzerinde ısrarla durulmuştur. Bu süreklilik kelimesi Barolar Birliğini bir meseleyi devanlı kavuşturmaktan alıkoymuştur kanaatindeyim. Yani, bir korkaklık vermiştir, tabirimi mazur görsünler.

O halde ne yapmak lâzım?.. Yapılacak şey; politika yapma korkusu içinde kalmayarak meselenin üzerine mühim addedilen her meselenin üzerine cesaretle, korkusuzca gitmektir kanaatindeyim.

Biraz evvel konuşan Saçaklıoğlu arkadaşım temas buyurdular, Barolar Kararındaki yapılan çalışmaları ve hazırlanan tasarıyı ben de şahsen takdirle karşılıyorum. Buna benzer çalışmalarından dolayı da kendilerine şükranlarımı arz ediyorum.

BAŞKAN- Vaktiniz tamam efendim.

HASAN BASRI GÜDER (Devamla)- Toparlayayım efendim.

Bir hususun vuzuha kavuşmasını rica edeceğim Sayın Genel Kuruldan. Sosyal güvenlik çalışmalarıyla ve Sosyal Sigortalarla yapılan çalışmalar hakkında verilen bilgilerde tabanın yasa gereği otomatikman uygulanacağı belirtildiği halde, tavan ücretlerin Sosyal Sigortaların takdirine bırakıldığı yolunda bir cümle var. Halbuki Sayın Başkanımız izahları sırasında ve raporu özetlemeleri anında 5 Ocak 1978 tarihinde yapılan anlaşmada hiç bir şek ve şüpheye mahal bırakmayacak şekilde bu hususun halledildiği şeklinde bir beyanda bulundular. Ben çelişkiyi halledemedim. Acaba çalışma mı doğrudur, yoksa bir yerinde mi ben bir yanlış anlamaya vardım, bu hususun kendilerince açıklanmasını istiyorum.

Bir de yine bizim Yasamızın bir hükmü var. Burada Barolar Birliğinin avukatlık mesleğinin gelişmesine, avukatların haklarının korunmasına ve sosyaldurumlarının geliştirilmesine yarayacak incelemeleri yapmak, vardığı sonuçları ve teklifleri Genel Kurula sunmak gibi bir görevi olduğu halde, Birlik Yönetim Kurulu bugüne kadar bu yolda hiç bir çalışma

yapmamıştır. Bu da benim kendilerinin noksan çalışmalarını yönünde tenkidim mahiyetinde olmakla beraber bir genel dileğimdir de.

Beni dinlemeniz nedeniyle sizlere ve müsahhası nedeniyle de Divan Başkanlığına saygılarımı tekrarlarım efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlarım; saat 14.30'da toplanmak üzere oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati: 12.35

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.30

BAŞKAN- Toplantıyı açıyorum. Kongremize gelmiş bazı başarı telgrafları ve mesajlar var, şimdi onları takdim ediyoruz.

"Sayın Faruk Erem;

Çağrınıza teşekkür ederim. Hükümet Programının Meclislerde okunma nedeniyle kokteyl davetinize katılamıyorum. Kokteyle katılanlara başarı ve esenlik dileklerimle saygılarımı sunarım.

Başbakan

Bülent Ecevit (Alkışlar)"

"Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Divan Başkanlığına;

Toplumumuzun düşünme ve örgütlenme özgürlüğü önündeki engellerin kaldırılması, kıyasal iktidarlarca bu özgürlüklere yeni engeller konma girişimlerine karşı mücadelede işçi ve emekçi kitlelerden yana yasa ve tüzüklerin uygulanmasında bağımsız yargı erkinin gerçekleştirilmesinde, genel olarak toplumun tüm alanlarda demokratikleştirilmesinde sömürsüz ve baskısız bir toplum için işçi sınıfımız öncülüğünde emekçi halkımızın vermekte olduğu toplumsal mücadelede etkin ve önemli bir işlevi olan örgütünüzün 11 nci Genel Kurulunun bu doğrultuda kararlar alacağına inanıyor ve Türkiye Çimento, Tuğla, Porselen ve Toprak Sanayi İşçileri adına başarılar diliyoruz.

Seramik-İş Sendikası

Merkez Yürütme Kurulu (Alkışlar) "

"Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Başkanlığına;

Çağrınıza içtenlikle teşekkür eder, Türkiye'nin demokratikleşmesi doğrultusundaki çalışmalarında Genel Kurulunuza başarılar dilerim.

Behice Boran

Türkiye İşçi Partisi

Genel Başkanı (Alkışlar)"

"Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul Divanı Başkanlığına;

Hukukun üstünlüğü ve çağdaş demokrasinin dayandığı ilkeleri içtenlikle savunan Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna başarılar dileriz.

Bursa Barolar Yönetim Kurulu

adına Başkan

Av. Şükrü Akmansoy (Alkışlar)"

"Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Kongre Başkanlığına;

Genel Kurul toplantısının mesleğimiz açısından başarılı olmasını dilerim. Ancak, mensubu bulunduğumuz teşkilâtın hâkim, savcı, avukat ve güvenlik kuvvetleriyle avukatlar arasındaki ilişkilerin bu husustaki şikâyetlerimizin daha yakından takip edilmesini arzu ediyorum. Eğer bir hâkim, bir avukatı duruşma salonundan mübaşir vasıtasıyla kolundan tutup atma cüretini gösterebiliyorsa, eğer bir ağır ceza mahkemesi Başkanı avukatın mesleğini çok hafife alıp, avukatlara lââyık olduğu değeri vermiyorsa, ve hakkında yapılan şikâyetler semeresiz kalıyor ve Birlik olarak bu derde çare aranmıyorsa, avukatlık mesleğinin halk arasında itibarını bu kabil olaylar yüzünden yitirmeye başladığını üzümlere bildiririm.

Saygılarımla.

Burdur Barosu Avukatlarından

Erkan Bilgin (Alkışlar)"

"Türkiye Barolar Birliği

Ankara

Annemin rahatsızlığı nedeniyle yarınki törene katılamayacağımdan üzgünüm. Lütfen mazur görülmesini dilerim.

Bilgili ve azimli çabalarıyla Birliğimizi kuran ve her gün güçlendiren değerli ustalarımıza minnet ve şükranlarımı arz eder, mesleğimize 40 yılını vermiş sayın meslektaşlarıma en içten dileklerimi sunarım.

Derin Saygılarımla.

Av. Selim Hakmen (Alkışlar)"

BAŞKAN- Rapor üzerindeki görüşmelere devam ediyoruz.

Söz sırası Sayın Ali İhsan Açıkgöz'de, buyurun efendim.

ALİ İHSAN AÇIKGÖZ (Nevşehir)- Sayın Başkan ve kıymetli meslektaşları;

Barom ve şahsım adına hepinizi en içten duygularla selâmlar, say-

gılar sunarın.

Benden evvel konuşan arkadaşlarım benim söyleyeceklerimin bir kısmını uzun uzun anlattılar. Ben de aynı şeylerin tekrarını yapmaktan kaçınarak size birkaç hususta Baromun bana önerdiği mevzularda söz almış bulunuyorum.

Çalışma raporunda hâkim ve savcılarla ilişkilerimiz yönünden epey çalışmalar olduğu ve bu arada da Yüksek Hâkimler Kurulunun hâkimlere yazdığı genelgelerin bazı örnekleri raporda belirtilmiştir; fakat bu yazışmalara rağmen biz Barolar Birliğinin hâkimler üzerinde bir otorite unsuru olamayacağız; ama bizim dertlerimizi, meslektaşlarımızın onuruna yakışacak şekilde avukatlara ilgi gösterilmediği kanaatindeyiz.

Her nedense buradaki toplantılarımızda bizler hâkimler üzerinde hiç durmayız. Hâkimlere dokunmamak sabırlılığını gösteririz, bunun sebebi de, duruşmalarda devamlı hâkimlerle karşılaştığımız için acaba hâkimleri kıracak mıyız deriz. Ama muhterem arkadaşlarım, saygı duyduğumuz bazı hâkimler olmakla beraber, bazı hâkimlerimiz de var ki, biz avukatları hiçe saymaktadır. Hiç kimseyi yaşı nedeniyle küçük görmüyoruz ama bizim çocuklarımız yerinde olan genç hâkim arkadaşlar dahi yaşlı avukat arkadaşlara çok büyük saygısızlıklar yeri geldiği zaman yaptırılar.

Size bir örnek anlatacağım. Bizzat benim başından geçmiş bir örnek. Ben Nevşehir ilinin Büyükşehir ilçesinde avukatlık yapıyorum. Nevşehir'de bir gün iki duruşmam var. Hâkim duruşmanın bir tanesini karara bağlayacak. Üstelik de merci karar olarak karar verilecek. Bulduğum takdirde tebliğe de lüzum olmadan kesinleşecekti. Aynı gün hâkim icra tetkik merci olarak kararını beni duruşmada gelmiş gibi göstererek karar verir. Aynı hâkim aynı gün ikinci duruşmamı avukat duruşmaya gelmemiştir diye 409'a göre müracaatta bırakır arkadaşlarım. Aynı gün işte görüyorsunuz hâkimlerinizin tutumunu. Bu durumda hâkimler var. Aynı gün aynı avukatın duruşmasının birinde avukatı gelmediği halde gelmiş gibi gösterip karar verirsin, ikinci duruşmasını müracaata çıkartırsın. Geldiğin zaman hâkimle görüştüm. "Bu ne rezalet, nasıl iştir bu?.." dedim. Aynen, "Ka-

leme uğrayın da ne gerekiyorsa yapılsın." dedi. Arkadaşlarım, biz bu kadar mı avukatlar olarak hâkimlerin kalemle işinizi yapın denecek duruma düşüyoruz?.. Bilmiyorum belki küçük Baro olduğumuz için hâkimler bizlerin dertleriyle bu şekilde hareket ediyorlar. Belki büyük Barolardaki arkadaşlarım da aynı şeylerle karşılaşılıyorlar.

Yine bunun benzeri, Nevşehir ağır cezasında olan bir olayı nakledeceğim. Yine bir duruşmam var. Saat 14.00'e talik edilmiş. Hâkimlerimizimizin huyunu bildiğimiz için bir de mazeret teli çekiyoruz. Saat 14.00'te beklenilsin diye. Öğleden sonra duruşmaya geliyoruz, duruşmamız alınmış ve zapta yazılan aynen şu: "Her ne kadar avukat mazeret teli çekmişse de, öğleden sonra hâkimler arasında değişiklik olacağından beklenilmemesine..." Arkadaşım, daha evvel duruşmayı saat 14.00'e koymuştun. Bir de mazeret dilekçesi gönderdik. "Yaptığınız ayıp değil mi?" dedim öğleden sonra kendisine. Dedikleri şu: "Biz duruşma zaptında saat 14.00'e talik edildiğini bilmiyorduk. Eğer farkında olsaydık 14.00'ü beklerdik." Bizim hâkimlerimiz bu kadar zabıtları okumayan veya okumuşsa, biz avukatları hiçe sayan durumdadırlar. Buna Barolar Birliğinin eğilmesini ben ısrarla istiyorum. Çünkü, bizim Baroda hâkimlerin bu tutumu eleştirme mevzuu oldu.

BAŞKAN- Efendim, lütfen rapor üzerinde konuşun.

ALİ İHSAN AÇIKGÖZ (Devamla)- Peki efendim.

Sayın meslektaşlarım;

İkincisi, yasal çalışmalar vardır raporumuzda. Fakat bu yasal çalışmalar arasında ben şunu da görmek isterdim; bizim mesleğimizle ilgili olmayan bazı kanun mevzuları getirilmiştir rapora; ama bu arada Anayasada bir uyumsuzluk mahkemelerinin kurulmasına dair madde vardır. 1961 Anayasası ile getirilmiş, halen bu uyumsuzluk mahkemesi kanunu getirilmemiştir. Bu yüzden bazı meslektaşlarımız epeyce sıkıntı çekmektedir.

Ayrıca, yine Anayasada bir hâkimler kanunu meselesi vardır. Bunu özellikle şunun için söylüyorum; hâkimler kanunu halen çıkmamıştır. Bunu son zamanlarda Yüksek Hâkimler Kurulu şöyle bir prensip kararı almıştır:

Eskiden stajyer hâkimlerimiz stajı bitirince mahrumiyet bölgelerine gönderilir ve oradaki vatandaşların davası dava değilmiş gibi elinde kitap yok, tecrübeli danışacağı hâkim yok, böyle durumlarda hâkim arkadaş sıkıntı çeker, dava sahipleri sıkıntı çeker, avukat meslektaşlarımız sıkıntı çeker. Gerçi Yüksek Hâkimler Kurulu bir prensip kararına varmıştır; ama bu prensip kararını ilerde Yüksek Hâkimler Kurulu değiştirdiği zaman ne olacaktır. Bunun için Anayasadaki hakimler kanununun çıkarılması ve bunun bir organize edilmesinde fayda olduğunu kanaatindeyim.

Bazı arkadaşlarımız değindiler, İzmir'deki Genel Kurul toplantısında avukatlıkYasasında yapılması gereken değişiklikler halen bir tasarı olarak getirilmemiştir. Bizim gibi küçük Barolar da mecburi delegelek durumundayız. Genç avukat arkadaşlarımız bize tabii delege veya tabii senatör diye hitap etmekte. Bunun bir an evvel kaldırılmasını canı gönülden arzu etmekteyiz.

BAŞKAN- Süreniz doldu efendim.

ALİ İHSAN AÇIKGÖZ (Devamla)- Bitiriyorum efendim.

Bazı hususları açıklayacaktım; fakat Baromuzla ilgili bir hususu Başkanın müsaadesine sığınarak arz edeyim.

Raporda şöyle bir şey var, Avukatlık Odaları üzerinde hassasiyetle durulmuştur diye. Biz Nevşehir'in üç ilçesinde yeni Hükümet konağı yapıldı, üçünde de avukatlar için bir oda ayrılmadı. Duruşma salonlarında avukatların oturacağı masa ve sandalyeleri avukatların yaptırmaları için sıkıntı çekmekteyiz. Kozaklı ilçemizde bir Avukatlar Odası vardı. Bir savcı yardımcısı gelmiş, savcı yardımcısına oda bulunamadı diye avukatların eşyalarını bir yaşlı avukatın yazıhanesine göndermek suretiyle bizi mağdur etmişlerdir. Yeni seçilecek arkadaşların önemli bu meslek sorunlarına eğilmelerini istirham ediyoruz.

Hepinize saygılar sunarım. Beni dimlediğiniz için teşekkür ederim efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Söz sırası Sayın Cengiz İlhan'da, buyurun efendim.

CENGİZ İLHAN (İzmir)- Sayın Başkan, Barolar Birliği 11 nci Genel Kurulu sayın delegeleri;

Aslında Sakarya'da da söylediğim gibi konuşmaktan utanıyorum. Buraya gelirken şu karara varmıştım, artık ben bu Genel Kurulda söz almayacaktım. Bunun çeşitli nedenleri vardı. Birinci neden şu: Ben burada kendimi bir hukuk kongresinde görevli bir delege olarak kabul etmiyorum. Barolar Birliği Genel Kurulu üyesi olarak kabul ediyorum ve Barolar Birliği Yönetim Kurulunun çalışmalarını, faaliyetlerini denetlemekle sorumlu görüyorum kendimi. Oysa, yıllardan beri Barolar Birliği Yönetim Kurulu çalışma raporunu o biçimde düzenliyor ki, bu bir yönetimin denetlenmesi, eleştirisi olmaktan çok, bazı hukuki konular üzerinde fikir teatisi niteliğini kazanıyor. Üstelik bu bazı hukuk konuları da, değişmiyor. Şöyle bir şaka yapabiliriz: Biraz 141, biraz 142, bolca düşünce hürriyeti, biraz anti demokratik kanunlar, Danıştay kararlarının uygulanmamasından da eğer söz ederseniz, işte size önünüzde Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun yıllık çalışma raporu çıkar.

Zannediyorum ki, Sayın Genel Kurul uzun çalışmalarında, uzun toplantılarında bu konudaki fikirlerini aşağı yukarı ortaya koymuştur ve Genel Kurul bu konularda Yönetim Kuruluyla mutabıktır. Bunu tekrarlamamıza, tekrar kendi kendimize bunları ispat etmemize gerek yoktur.

Buna ne eleştiri getirebilirdik ve yeni ne söyleyebilirdik. Bu bakımdan söz almayacağım; ama toplantının başında cereyan eden iki olay beni fazlasıyla üzdü. Birincisi şu: Daha Başkanlık Divanı teşekkül etmeden, Barolar Birliği Başkanı bu Genel Kurulun geçici Başkanı iken kendisine bir önerge verdim. Önergemi aynen okuyorum:

"Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Geçici Başkanlığına

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu 1969 Ekim İstanbul İkinci Olağan Genel Kurul toplantısından bu yana toplantı yeri Barosu Başkanını davet ve ev sahibi olmasını da gözönüne alarak Genel Kurul Başkanlığına seçmiş, gerçekten yerinde ve her bakımdan yararlı bir geleneğin tesisini sağlamıştır. Kanımızca, Genel Kurulumuzun Birliğin yasal Merkezi

Ankara'da mahal Barosunun herhangi bir davetine dayanmaksızın, örneğin bu toplantıda olduğu gibi sadece Birliğimizin merkezi olması sebebiyle yapılmasına karar verdiği Genel Kurul toplantılarını yukarıda belirlenen geleneğin kapsam ve sınırları dışında kabul etmek gerekir. Aksi halde, geleneğimizin mahiyeti değiştirilmiş, bir bakıma Ankara Barosunun saygıdeğer Başkanları, Genel Kurulumuzun tabii Başkanı olarak görevlendirilmiş olacaktır. Zira, kural Genel Kurulumuzun birlik merkezinde toplanmasıdır. Diğer illerde davet üzerine alınan toplantı kararları ve bu kararlar uyarınca yapılan veya yapılacak olan toplantılar bunun istisnasıdır. Bu nedenlerle, Eylül 1976 Olağanüstü Ankara Genel Kurul toplantısında o zamanki Ankara Barosu Başkanı Sayın Nejat Oğuz'u Ankara delegesi olarak Genel Kurul Başkanlığına önermiştik. Bu kere de aynı nedenlerle Sayın Av. Teoman Evren'in Ankara delegesi olarak Genel Kurul Başkanlığına öneriyor, önceki önerimizde olduğu gibi bu önerimizle de Birliğimizin yasal merkezinde mahal Barosunun daveti olmaksızın yapılmasına karar verilen Genel Kurul toplantılarının toplantı yeri Barosu Başkanının Genel Kurul Başkanı olarak seçilmesine ilişkin geleneğimizin kapsamı dışında kaldığına işaret etmek istiyoruz.

Saygılarımızı sunarız."

Maalesef Geçici Başkanımız, Türkiye Barolar Birliği Başkanı, kendisine verilen ve Geçici Başkanlığı görevi dahilinde olan bu önergeyi okuma yükümünü yerine getirmemiştir. Bu bir Baronun önerisidir. Sorumluluk Baroya aittir ve fikir özgürlüğünden, öneri özgürlüğünden büyük kelimelerle söz eden Türkiye Barolar Birliği bir öneriyi huzuruza getirmeme gibi, artık ne şekilde nitelendirirseniz nitelendiriniz, bir davranışa girmiştir. Bundan gerçekten üzünfö duydum.

İkinci üzüntüm de şu; burada bir tören cereyan etti. 40 yılını doldurmuş olan meslektaşlarımıza armağanlar verdik. Sonra ben de bir ödöl aldım. Arkadaşlar, ya bir şeyi tam yaparız, ya hiç yapmayız. Eğer burada 40 yılını doldurmuş yaşlı meslektaşlarımızı işportadan çorap seçer gibi hepsini bir masanın başına toplayıp ödöl vereceksek, onları hiç çağırmasaydık. Ya çağıracağız, yücelteceğiz, hiç değilse bir beşer

dakika , hiç değilse bir 10'ar dakika onlara ayıracağız, ya da ayrı bir toplantı yapacağız, ya da hiç yapmayacağız. Bu bakımlardan söz aldım. Tabii bunlar büyük şeyler değil. Hukukun üstünlüğü, düşünce özgürlüğü ve buna benzer büyük hukuk sorunlarıyla ilgili şeyler değil. Ben zaten burada büyük şeylerden bahsetmeyeceğim. Ben sadece küçük şeylerden bahsedeceğim. Ben bir Baronun Başkanlığım, idareciyim ve bu sorumluluğun içinde konuştum.

Şimdi bağımsızlıktan çok söz ediyoruz. Baroların bağımsızlığını. Arkadaşlar, bağımsızlık bir iki kanun maddesi meselesi değil. Bağımsızlık, önce bilincine varılması gereken bir mesele. Yani, önce biz kendimizi bağımsız hissetmeliyiz. Size iki örnek sunacağım: Bir askeri savcı, savcılığı sırasında savunmaya karşı çok olağanüstü sert tedbirler almış. Örneğin, avukatla müvekkilini 20 metre arayla konuşturmuş. Bu zat emekli olduktan sonra Baromuza başvurdu. Normal işlemler tamamlandı. Kayıt kararı verecekken itiraz ettik. Yapılan tahkikatta gerçekten bir savcının, bir hâkimin savunmaya karşı almaması lâzım gelen çok sert tedbirler aldığı tespit edildi. İzmir Barosu bunun kayıt işlemini 5-c'ye göre reddetti. Pek tabii ki, İzmir Barosu da, İzmir Barosunun görevli arkadaşları da bunun Danıştaydan döneceğini, 5-c'ye girip girmediği husususunun tartışma konusu olacağını biliyordu; ama bu kabül hâkim ve savcılara önce bir ders verdik. Onlara şunu hatırlatmak istedik; eğer siz savunmaya gerekli değeri vermezseniz, ileride bir savunucu olmak istediğiniz zaman büyük güçlüklerle karşılaşacaksınız. İtiraz edildi; ama bu kararı da gazeteler yazdı. Duyulması üzerine, o savcının meslektaşları Baromuza tebrikler yağdırdı. Meselenin bu boyutlar alacağını bilmiyorduk. Barolar Birliğine itiraz edildi ve Barolar Birliği Yönetim Kurulu maalesef şunu gözönüne almadı; bu Yönetim Kurulu, bu Başkan, Danıştayın bu konudaki içtihatlarını biliyordu. Bilmesine rağmen bu kararı aldığına göre bunda bir iş var, acaba nedir, diye sorma lüzumunu dahi hissetmeksizin kararı bozdu ve iade etti. Bu bağımsızlık oluyor sonra arkadaşlar. Biz bu bağımsızlığı kendi içimizde duymazsak, biz kendi şuurumuzu, kendi bilincimizi karşımızdakine

intikâl ettiremezsek, öbür tarafları ancak bürokratik birtakım işlemlerden öteye gidemez.

Bir başkası da aynen buna benzer bir örnek. Nakil cezası almış bir hâkimi reddediyoruz. Barolar Birliği Yönetim Kurulu bunu bozuyor. Sonra da aynı Yönetim Kurulu bize burada bağımsızlığın faziletleri hakkında büyük raporlar hazırlıyor. Ben böyle şeye inanmıyorum arkadaşlar. Ya fiilimizle kavlimiz bir olur, ya da olmaz.

Bir başka örnek daha getireceğim. Çok özür dilerim. Şu bakımdan özür diliyorum; mesele kişisel bir mesele değildir; ama öyle yorumlanabilir. Türkiye Barolar Birliği, başladığından bugüne kadar işkencenin karşısında olmuştur. Şüphesiz avukatlar bağımsızdır; ama Baro idarecileri o kadar bağımsız değildirler. Baroların fikirleri ve ortaya koydukları görüntü ile çalışmalarının aynı yönde olması lâzımdır. Bir karakolda polisler bir adamı dövüyorlar ve adam ölüyor. Bunun davası açılıyor. Maalesef Başkanımız, acaba mahal Barosu bu konuda ne der, nedir, bunu sormadan dahi o polisin vekâletini alıyor, ertesi gün gazetelerde "Barolar Birliği Başkanı işkenceci polisi savundu" diye başlık çıkıyor ve biz orada İzmir'de hesabını veriyoruz. Fiilimizle kavlimiz bir olmalıdır arkadaşlar. Olmazsa, hiç kimseye kendimizi inandıramayız. Bunlar küçük şeyler tabii; ama bence önemli şeyler.

BAŞKAN- Sayın Cengiz İlhan, süreniz doldu. Yalnız İhsan Bey size söz hakkını veriyor. İsterseniz 10 dakika daha konuşma olanağı var.

CENGİZ İLHAN (Devamla)- İzmir'in bir adliye binası sorunu vardı. Bir yerden bir yere taşınacaktı. Kimden yardım beklersiniz?.. Tabii ki, Barolar Birliğinden. Birkaç defa söyledim Barolar Birliğine, Hocamıza, valla kimse ilgilenmedi. Bir bina sorunumuz vardı. Acaba bir yerden kredi bulabilir miyiz diye çırpındım. Hocamıza birkaç defa söyledim, acaba sizin o sorununuz ne oldu diye dahi sorulmadı. En önemlisi arkadaşlar, bunlar büyük şeyler değil, bunlar çok küçük şeyler, sigorta işi için bize soruyor meslektaşlarımız, ne oluyor diyor, biz Barolar Birliğine yazı yazıyoruz. Meslektaşlarımızın şu şu sorularına muhatap oluyoruz, cevap bile verilmiyor. Bu olmaz. Hiç olmaz ve her şey para

meselesi değil. Kabul edin ki, hizmeti Barolar yürütüyor. Benim sırasında elimde 5-10 bin lira olmuyor ve o gün bilmem ne kadar para haczetmek lüzumunda, zorunda kalıyorum, Barolar Birliğinden bana telgraf geliyor; "Pana gönder." Bir hizmet yapacak mıyız, meslektaşlarımızı biraz daha rahata, küçük rahatları kavuşturabilecek miyiz, örneğin onların önüne bir fotokopi koyabilecek miyiz, örneğin onlara bir masa, bir yazı makinesi daha ilâve edebilecek miyiz, biz buna çarpınıyoruz, biz bunun telâşını içerisindeyiz, Barolar Birliği bizden para istiyor?.. Arkadaşlar, hizmet yapılır, onun için hizmet için para istenir. Eğer bir araştırma, bir şey söz konusu ise, komisyonlar parasız çalışmaz arkadaşlar... Barolar Birliği çalışma konularını rahatça hepimize tevdi edebilir ve biz meal memnuniye bunu yerine getirebiliriz. Bunun yakın örneğini geçen seneki İstanbul Olağanüstü Genel Kurulunda gördük. Kabul edin ki, Ocak'ta Anayasaya aykırı kanunlar meselesi huzurunuzda kabul edildi, Haziran'a kadar İzmir Barosu da, İstanbul Barosu da, Ankara Barosu da mükemmel raporlarla hazır toplantıya geldiler. Eğer bu araştırmaların konuları varsa, daha önce söylediğimiz gibi neden Barolardan, Baroların büyük potansiyelinden yararlanmıyorlar da, dar bir ölçü içerisinde sınırlandırıyorlar?.. Bunu da bir tarafa bırakalım.

Raporda TRT konusu çok güzel işlenmiş. Hiç bir itirazım yok. Ama şu geçtiğimiz sene içerisinde önemli bir olay cereyan etti. Anayasa Mahkemesi bildiğiniz gibi ahdat maddesini iptal etti. Şüphesiz sonucu itibariyle olumsuz bir tutumdur; ama burada Baroların hukuki mahiyeti tartışılıyor. Bu karara göre ortaya ikinci bir sorun çıkıyor. Bir, Barolar savunma hizmetlerini örgütlemekle yükümlü devlet kuruluşlarıdır. İki, Barolar, meslektaşların ihtiyaçlarını karşılayan meslek dernekleridir. Aslında Anayasa Mahkemesinin kararı gerekçesi itibariyle Baroların, hukuki mahiyetini bizim istediğimizin, bizim düşünebildiğimizin çok daha üstünde ortaya koymuş bulunuyor. Türkiye Barolar Birliği yıllık çalışma raporunda madem ki hukuk sorunlarına yer açıyor, Baroları ilgilendiren çok önemli hukuki sorunu bu kadar görmemezlikten gelmesine doğrusu ya şaşmamak elde değil.

Burada Sayın meslektaşlarımızın çoğu İzmir Olağanüstü Genel Kurulu toplantısından söz ettiler. Biz bundan tabii önür duyduk. Yalnız bir noktayı eklemek istiyorum. İzmir Olağanüstü Genel Kurul toplantısında sadece Avukatlık Kanunu tartışılmamıştır. O toplantının iki gündemi vardır. Birisi, Avukatlık Kanunu değişiklikleri. Diğeri de, yargı ve yargı hizmetleri sorunudur. Ülkemizde yargı nasıl olmalıdır?.. Bu hizmetler nasıl en rasyonel bir biçimde gerçekleştirilir?.. Bu önemli bir sorundur. Bu sorun o kadar önemli_dir ki, bunun cezasını biz çekiyoruz; ama bizden daha fazla çeken halk var.Şu insanların yaşamına bir katkıda bulunmak istiyorsak biraz da bu sorunlara eğilelim.

Barolar Birliğinde, orada İzmir Barosunun hazırladığı Rapor kabul edildi. Aslında bu rapor bir tartışmaya zemin olmak üzere hazırlanmıştı. Kabul edildi, ne oldu?.. Orada duruyor sonuç.

Bir başka sorun da, önergemizle huzurunuzda getirdik; avukatların içinde buldukları güç durumdur.

Arkadaşlar, her şeyi konuşalım, her şeyi tartışalım. Şüphesiz Barolar Birliği Genel Kurulu çok ilerici, çok devrimci; ama lütfen ilerilik, devrimcilik yarışına girmeyelim.

Bir de bizden hizmet bekleyen, günlük yaşamlarında biraz aydınlık bekleyen onbinlerce genç var. Şöyle bir hesap yaptım ben İzmir Barosuna, kaba bin anket. Barolar Birliği bugüne kadar o anketi dahi yapmak lüzumunu hissetmedi. Mevcudu bini aşan İzmir Barosunda acaba faal serbest çalışan avukat kaç kişidir?.. Çıkardığım kadarıyla 250'si emekliye ayrılıyor, 250'e yakını da ücretli avukat, geriye kalıyor 500 kişi. Yine bir karşılaştırma yaptım. Koskoca İzmir ilinde 500 serbest avukat ve bunların yarısından fazlası gizli işsizlik halinde. Ortada bu önemli bir sorun arkadaşlarım. Çok önemli bir sorun. Eğer biz bu soruna çare bulamazsak belki bazı meselelerimiz ortaya getirmiş oluruz; ama asıl görevlerimizden bir tanesini de yapmamış oluruz. Bizi suçlarlar sonra. Bu meslefe sahip çıkmak, bu mesleğin geleceğini hazırlamak, sağlam temellere oturtmak, dolaylı olarak bu memlekete hizmet etmektir. Eğer savunmayı

sağın, solun etkisine bırakırsak, artık karpantiye döneminde değiliz, avukatlık bir asilzade mesleği değil, avukatlık halk çocuklarının mesleğidir. Bugün Türkiye'de avukatlığı halk çocukları yapıyor ve bunlar karınlarını doyurmak için yapıyorlar. Bir asilzade eylencesi olarak yapmıyorlar. Meseleyi 19 ncu asır perspektifleri içerisinde bakarsak, belki bundan gurur duyarız, onur duyarız; ama maalesef hiç bir şey halletmek istemeyiz. Yeni ufuklar açmak, yeni temeller koymak zorundayız. Bunu nasıl yapacağız?.. İnceleyeceğiz, araştıracağız ve bu sorun da diğer sorunlardan daha küçük bir sorun değil.

Sözlerimi bitiriyorum arkadaşlar. Bir tek önemli hukuk sorunundan da bahsetmek istiyorum. O da, âdeti yerine getirmek üzere bir önemli hukuk sorunu, sanıyorum ki, geçtiğimiz yıl içerisinde önemli bir olay oldu. Magodişu baskını ve Shleer olayı. Burada devlet hukuk yolu dışında, hukuku gerçekleştirme gibi bir girişimde bulundu. Sorun şu; buna hakkı var mıydı?.. Kişi hukukun hem temeli, hem amacı olduğuna göre, devlet kamu düzenini sağlamak üzere kişi hayatını tehlikeye atabilir mi?.. Zannediyorum ki, önümüzdeki zamanlarda bir sorun olarak da bu tartışılacaktır ve bu sorun hem günümüz Türkiye'si, hem de uluslararası bir sorun olarak devam edecek.

Arkadaşlar;

Ne konuşsak az. Tabii diliyorum ki, yine bunlar tutanaklara geçecek, yine kongre bitecek, herkes, evli evine, köylü köyüne, hayat devam edecek. Benim maruzatım bu.

Saygılarımı lütfen kabul edin. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın İlhan.

Söz sırası Sayın Aytan Dik'te, buyurun efendim.

AYTEM DİK (İstanbul)- Saygılarımı sunarım efendim.

Kuzum bu Barolar Birliği ne iş yapar?.. Bunu ben sormadım. İstanbul Barosu Genel Kurul toplantısı yapılırken, Baroyu eleştiren meslektaşlarımızdan Sayın Av. Mehmet Ali Sebük hafif ironiğiyle karışık olan bu suali bize tevcih etti, yani Genel Kurula. Biz bunu Sakarya toplantısında eleştiri konusu yapmıştık. Baronun ağırlığını koyamadığını, her-

kesin kulaklarına ve gözlerini bize kapadığını bildirmiştik, açıklamıştık. Sayın Birlik Başkanımız verdiği cevapta, "sokaktaki adamın da, Barolar Birliğini artık bildiğini" söyledi. Tamam, kabul, bilebilir; ama bilmek, çok iyi bilmek hiç bir zaman görevini yapmakla, ağırlığını koymakla eşdeğerli değildir. Biz neler neler biliriz işin orasını açarsanız.

Sayın Baro Başkanımız bunu cevaplandırmak gereğini duydu. Zaten biz de bu eziklik içinde ne kadar kendimizde bunu eleştirsek, ezikliğini hissediyoruz, cevap vermek gereğini hissediyoruz: Saydı , tabii en ele gelen kınama günü. Rahatlıkla bunu söyledik. Ondan sonra alınmış bir yığın kararlar. Fakat uygulama diye bir şey yok. Kararlar saydı, Devlet Güvenlik Mahkemelerini, uygulanmayan Danıştay kararlarını, savcı, polis, tebligat işlerini, akla gelen ne varsa hepsini saydı; fakat uygulama olarak sadece kınama günü. Ama tabii Baro Birliğinin yaptığı işler arasında Baro Başkanımız temas etmedi; ama zannederim bizim toplantı ayın 17'sinde idi, hemen ondan birkaç gün evvel gazetelerde Barolar Birliğinin bir demeci yayınlandı Sayın Faruk Erem Başkan olarak. 11 Aralık yerel seçimler nedeniyle Adalet Partisinin adayı vefat etmişti. Bunun yerine yeni bir aday gelip gelebileceği konusunda bir demeç verdi Sayın Birlik Başkanımız. Bu demeci de, kanunda bir boşluk olduğu ve yerine başkasının konabileceği şeklinde açıkladılar. Bunda kişisel fikirlerimiydi, yoksa Birliğin fikri miydi, bilmiyorum, yanıtlarlarsa tabii aydınlanırsınız. Ancak, gazetede ki Barolar Birliği Başkanı olarak bir açıklamaydı. Biz bunu da Birliğin faaliyeti olarak tanımlayabiliriz.

Uygulanmayan Danıştay kararları için Cumhuriyet Savcılığına başvurulması İzmir Kongresinde karar altına alınmıştı. Bu Cumhuriyet Savcılığına başvurma bir yerde eylem niteliği de taşıyor. Bunun hakkında ne işlem yapıldığı hakkında raporda biz hiç bir bilgi sahibi olmadık.

Ancak, tabii bu yeni hükümet döneminde bunlar ele alınacak. Adli zabıta için Adalet Bakanlığına yazı yazmışlar, sonuçtan haberimiz yok.

Devlet Güvenlik Mahkemelerinde mahkûm edilenler için yeni bir yasa tasarısı hazırlanmış, Adalet Bakanlığına sunulmuş. Bunun sonucu ne olmuş?.. Yani, Adalet Bakanlığından şekva mı bekliyoruz?.. Hiç bir bilgimiz yok.

141, 142, 163 ncü maddeler aynı şekilde ve 141, 142 için Adalet Bakanlığının cevabı açıklanıyor. Anayasa Mahkemesi Anayasaya aykırı görmemiştir diye. Bundan sonra ne yaptık?.. Biz bunu kabullendik mi?.. Kamuoyunu oluşturmak yönünden ne gibi çabalarımız oldu?.. Bunlar hakkında da raporda bir şeye rastlamadık.

Polisin gözaltına aldığı kişilerle yaptığı işkenceler, avukatların bunlarla görüşme olanağını sağlayabilmeleri için savunmanın poliste başlaması gerektiği hakkında ne gibi işlemler yapıldı?.. Bunlar da alınan kararlar arasındaydı. Bunlar hakkında da bizim bilgimiz yok.

Ayrıca, demokratik esaslara uygun olarak bir sıkıyönetim kanununun hazırlanması görev olarak kendilerine verilmişti. Bu sıkıyönetim Kanunu tasarısının hazırlanmışına raporda biz rastlamadık.

Bununla beraber Avukatlık Kanunu da söz konusuydu. Ancak bir istihbarata göre Avukatlık Kanunu hazırlanmış deniyor. Sadece bize verilmiş bir söz vardı. Sakarya toplantısında bu İzmir toplantısında söz konusu olmuştu. Sakarya toplantısında bu elinizde olacak deniyordu. Bize çok kısa bir dönem verdiniz, üst üste toplantılar oluyor; ama önümüzdeki toplantıda bu elinizde olacak, elbet haklısınız, şeklinde bize cevap verildi; ama Sakarya'da da biz bunu elde edemedik.

Ayrıca, yabancı ülkelere yapılacak tebligatların, bunlar hakkında bir çalışma yapılması lâzımdı. Altı aylık süreler tanınması, bir yığın masraf. Ayrıca, hukuk usulünde tebligatlar hakkında konsolosluk yoluyla tebligat yapılabileceği kayıtlı olmasına rağmen kişisel gayretlerle yaptırabilmemize rağmen kanuni olarak bizi engelledikleri, bu bakımdan tebligat hususunun bir hal çaresine bağlanması kendilerine tebligat edilen işler arasındaydı. Bu hususta da raporda biz bir şeye rastlamadık.

Bunlara yine devam edersek, Baroların vesayetten kurtarılması için

ne gibi çabalar harcandı?..

Barolar Birliğinin bağımsızlığını ve güvencesini daha sağlam temellere kavuşturulması için hiç bir çalışma yapıldığına rastlamadık.

Bugün şunu açıklayabiliriz ki, Sakarya toplantısına Sayın Ecevit'in bir telgrafı gelmişti. O telgrafta bize verilmiş bir söz var Ecevit tarafından. Diyor ki, "Gerekli çoğunluk sağlandığında Parlamentoda, düşünce ve örgütlenme özgürlükleri önündeki demokrasiye aykırı sınırlar kaldırılmak, savcılar ve Barolar Birliğinin bağımsızlığını ve güvencelerini daha sağlam temellere kavuşturmak için gereken girişimlerde bulunulacaktır. Verdiğim sözler tutulacaktır." Cumhuriyet Halk Partisi Başkanı olarak. Gerçi Halk Partisi olarak Parlamentoda bir çoğunluk sağlanmadı; ama yine de bir iktidar oluşturuldu. Bilmiyorum böyle bir girişimde yarar var mı, takdirlerinize sunuyorum. Ama bütün bunlar Adalet Bakanlığı aracılığıyla yapılan çalışma denemeleri diyelim artık bunlara veya karşı taraf bize ne verirse onu kabullenmek, bizi nereye götürür?.. Bunu zannederim çok çok önce Filone yazmıştır. Size çok ufak bir pasaj okuyacağım:

"Devlet arasında anlaşma yapıldıktan sonra her halde hatırlarsınız. Don Abastiyo bize demişti ki, artık köylüler için bir saadet devri başlıyor. Çünkü, Papa İsa'dan sizin için birçok kolaylıklar elde etti. İşte o zamanlar ben rüyamda Papa ile

çarmıhtaki İsa'yı konuşurlarken gördüm. Çarmıhtaki dedi ki, bu anlaşmayı kutlamak için Fuçina gölünden kazanılan toprağı onu işleyen köylülere vermek iyi olur. Papa cevap verdi; Yârap, prens Torlonya buna razı olmayacaktır; Prens Torlonya'nın Papalık kasasına bir hayli yardımda bulunduğunu unutma. Çarmıhtaki dedi ki bu anlaşmayı kutlamak için köylüleri vergilerden kurtarmak iyi olurdu. Papa cevap verdi; Yârap, hükümet buna razı olmayacaktır. Hükümetin köylülerden aldığı vergilerden 2 milyon lireti papalık kasasına verdiğini unutma. Çarmıhtaki dedi ki bu anlaşmayı kutlamak için herşeyden evvel fakir köylülerle ırgatlara iyi bir mahsul hazırlayacağım. Papa cevap verdi; Yârap, fakir köylülerle ırgatların mahsulü iyi olursa ekin fiyatları düşecektir. Bizim bütün piskoposlarımızla kardinallerimizimizin büyük arazi sahibi olduklarını unutma.

BAŞKAN- Sayın Ayten Dik, lütfen rapor üzerinde.

AYTEN DİK (Devamla)- Evet, raporla ilgili.

BAŞKAN- Divan ilgili görmüyor hanımefendi.

AYTEN DİK (Devamla)- Rapordaki çalışmalarını eleştiriyorum.Yaptıkları çalışma bu yönde.

BAŞKAN- Süreniz de dolmak üzeredir.

AYTEN DİK (Devamla)- Ve sonuçta yapabildikleri; halk tatlı tatlı kaşınınsın, günah işlemesin diye halkın üzerine bit atmışlar. Bize yapılan da zannederim tatlı tatlı kaşındırmaktan başka bir şey değil.

Mahkeme kararları gerekçesiz yazılıyormuş. Yargıtay kararları aynı şekilde gerekçe gösterilmiyor. Danıştay kararları uygulanmıyor, fikir özgürlüklerini insanlar çok hapislerde yatarak öduyorlar. Öğrenme özgürlüğü ve bunun sonucu olan düşünme özgürlüğü elden alınmakla insanı insan yapan, hayvandan ayıran en önemli kıstas engellenmiş elimizden alınmış oluyor. Bütün bunların dedeni şu şekilde özetlenebilir: Hâkim güçlerin yararları ile ulusal yararların özdeşleşmesinin bir sonucu oluyor bütün bunlar.

Efendim, raporu eleştirirken önemli olan bir husus daha var. Sakarya toplantısında 1977 senesinin af özgürlüğü için uluslararası af örgütü tarafından af yılı ilân edildiğini belirtmiştim ve buna katkıda bulunmamız, katılmamız gerektiğini de açığa vurmuşum, söy-

lemiştim. Aradan bir sene geçti, bu uluslararası örgüt Nobel barış ödülünü aldı, ondan sonra şimdi bizim raporda bu örgütle ilişki kurmamızın iyi olacağı, bunu Genel Kurula arz etmeyi düşünüyorlar. Biraz fazla gecikme olmuyor mu bu? Her şey geçtikten sonra, hiç bir katkıda bulunmadıktan sonra barış ödülü alan bir teşekkürle biz de artık ilişki sağlayalım diyoruz.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Sayın Oğuz Arın.

OĞUZ ARIN (Kocaeli)- Sayın Başkan, Yönetim Kurulu Başkanı ve üyeleri ve kıymetli arkadaşlarım; benden evvelki arkadaşlar, faaliyet raporunu eleştirirken, hemen hemen söyleyeceklerimin çoğunu söylediler. Bana bir şey kalmadı gibi; ama bir iki noktaya da temas edeyim, sabrınızı taşırmıyayım.

"Tez, tez, tez" ilk defa Barolar Birliğine geldiğim zaman döndüm, Kocaeli'ne, arkadaşları topladım, aman dedim, ne kadar güzel, yakında herşey düzelecek. İkinciye geldim; "tez, tez, tez" döndüm gittim, ne haber Oğuz dediler. Bu sefer dedim. Geldim yine "tez, tez, tez" iyiki Sakarya'da bir kınama kararı aldık. Faşizm tırmandı, dökülen kanlar arttı, hukukun üstünlüğü gittikçe daha çok baltalandı yine geldik buraya; "tez, tez, tez"

Bir profesör evinde tabanca kurşunu ile vurulmak istendi. Almanya'daki gibi, Raystah yangını gibi bir okul yakıldı 78 senelik. 6000 öğrenci dışarıda kaldı, halen açıkta. 5000'i Anadolu'dan gitmiş ekonomik güçlükler içinde. Ses yok, yine geldik "tez". Belki de yine hâlâ siyaset, ne yapıyoruz, yapalım mı yapmayalım mı düşünceleri var mı diye şüpheyiz, hallettiğimiz halde bu meseleyi. Demin arkadaşım hatırlattı; Nömark Almanya'da iken, babası gelmiş, faşizm tırmanıyor, oğlum siz bir şey yapmayacak mısınız, bir şey düşünmüyor musunuz? Biz siyaset yapmayız baba demiş. İkinci defa gelmiş, (Hatırladığım kadarı ile böyle, ama değişik de olabilir, özet bu.) baba demiş biz ilim yapıyoruz, siyaset yapmayız. Babası demiş ki, bir gün siyaset yapanlar sizi yakalayacak sizi, siyaset ugruna gideceksiniz. Ve netice başlarına da gelmiş. Bunu ben dinlemedim, bizzat kendisinden dinleyen bir arkadaşım anlattı.

Arkadaşlar, çok şükür ki, ümit ışıkları belirirdi. Bu şu kısacık tenkitlerimi de bundan sonra gelecek Yönetim Kuruluna bir uyarı olarak söylüyorum. Diğer hususlarda arkadaşlar hepsini, yapılanları yapılmayanları anlattılar açıkladılar sabrınızı taşırmayayım, hatta ve hatta bana söz bırakmadılar, biraz da benim söyleyeceğim sözleri söyledikçe şöyle içimden "Ah bunu ben söyleyecektim" demiş idim.

Beni dandilediğiniz için teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Oğuz bey.

Sayın Ali Turgan.

ALİ TURGAN (İstanbul)- Sayın Başkan, sayın üyeler; ben de söylenenleri tekrar etmemek ve daha kısa sürede huzurda kalmak için bir iki nokta üstünde durmakla yetineceğim.

Raporda, bilim ve sanat özgürlüğünden söz edilen bölümde, çok önemli bir konuya, sansür konusuna değinilmemiştir. Sansürün kaldırılması için hiç bir öneri getirilmemiştir. Öysa sansür, çağ dışı bir kurumdur ve Anayasamıza ters düşen bir kurumdur. Sansürü getiren Polis Vazife ve Sâlahiyetleri Kanununun 6 ncı maddesi açıkça Anayasanın 5 nci, 11 nci, 14 ncü, 20 nci ve 21 nci maddelerine aykırıdır. Dolayısıyla buna uyularak hazırlanmış olan, bu Yasaya uyularak hazırlanmış olan sansür tüzüğü de Anayasaya aykırıdır ve çağ dışı hükümlerle doludur. Polise yetki verilmiştir bilim ve sanat değeri var mıdır yok mudur polis kararlaştıracaktır. Yasada 6 ncı maddede bu açıkça bellidir. Pek tabii yasa böyle olunca, polis de memurlardan Emniyet Genel Müdürlüğünden ve bazı ilgili sayılan bakanlıklardaki memurlardan kurulu bir denetleme kurulu teşkil etmektedir. Yüksek Denetleme Kurulunda da o bakanlıkların mensuplarından memurlar dahi yoktur ve sinema sanatı bu kıyıcıların eline teslim edilmiştir. Barolar Birliği raporunda maalesef bu konuya hiç değinilmemiştir.

Sinemanın yaygın, çok etkileyici bir sanat dalı olduğu ileri sürülerek, kötü niyetle kullanıldığı takdirde bunun zararlarının telafi edilemeyeceği görüşü bugün tamamiyle geçersizdir. Birçok ülke bugün zaten bu sorunu halletmiştir. Yetkili, özel şekilde kurulmuş bilim ve sanat kurulları birtakım kurullarla var-

sa sakıncaları zaten önleyebilir; rüsum tedbirleri getirir çok nitelikli filimlerden az rüsum alınır. deelet çok nitelikli film-
lere hatta ödül verir. Pornografî şiddet filmlerine karşı ise
çok yüksek rüsumlar getirilir; 18 yaşından küçüklerin seyretmesi
engellenir. Bu yeter. Ondan sonra, basına ne uygulanıyorsa, bura-
ya da, filmlere de aynı şey uygulanabilir.

Polis Vazife ve Salâhiyetleri Kanununun bu itibarla kal-
dırılması gerekir kanaatindeyim. Bunun için bir önergemiz de var-
dır, bir karar suretini sayın Başkanlığa takdim edeceğim. Sırası
geldiği zaman karara bağlanmasını rica edeceğim.

TRT konusunda epey etraflı bir hazırlık yapıldığı anlaşı-
lıyor. Burada bir iki noktaya sadece değinmekle yetinmek istiyoy-
rum. Bu, çeşitlilik ve tercih hususu. Çeşitliliğin tarafsızlığı
sağlayacağı raporda belirtiliyor. Esas itibariyle doğru olmakla
beraber, bizim TRT'miz çok kısa bir geçmişi olmasına karşın, epey
başarılı hizmetler verebilmiş, ürünler ortaya koymuş bir TRT'dir.
Bizim TRT'nin bu başarılı geçmişi 12 Mart'a kadar sürmüştür. 12
Mart'tan sonra bir bunalıma girmiştir. Şimdi, tercih ve çeşitli-
lik alanlarını iyi belirleyen bir sistem olursa her ikisine de
iyi bir dozla ayarlamak mümkün olursa siyasal eşitliği gözetmek
için yerine göre çeşitlilik ögesine yer vermekle beraber TRT'
nin yayın ilkeleri gözetilerek tercih ögesini de kullanmak TRT'
nin bağımsızlığının gereği olacaktır. kanaatindeyim.

Değerli arkadaşlar, sansür ile ilgili önerimizi sayın Başı-
kanlığa vererek huzurunuzdan ayrılıyorum. Teşekkür ederim. (Alkış-
lar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Sayın Ümit Doğanay.

ÜMIT DOĞANAY (İstanbul)- Sayın başkanlarım, sayın arkadaş-
larım; ben bu Barolar Birliği faaliyet raporunu okudum; tabii
daha çok genel kurallar dışında şu konuda da raporda bazı nokta-
ları eksik gördüm, daha üzerinde durulması ve açık seçik kamuoyu-
na bu faaliyet raporunun duyurulmasını, bizlere de bu konuda
aldığı olumlu girişimlerle karşımıza gelmesini isterdim. Bu yine
kendi içinde bulunduğum kurumla ilgili olan öğretim özgürlüğü

sorunu ile üniversiteler yükseköğretim kurumlarının durumu.

Gerçi öğretim özgürlüğü hakkında raporda bazı irişimler var; fakat bunların somut girişimler olarak öğretim özgürlüğünü kısıtlayıcı olaylar karşısında kesin tavırlar takınarak gerçekleştirilmesi gerekirdi. Türkiyemizde son 3 yıldan beri öğretim özgürlüğü bilinçli bir şekilde kısıtlanmaktadır. Bu, komando denilen, hepimizin bildiği sağ eğilimli bir grubun maksatlı ve planlı bir şekilde öğretim özgürlüğünü kısıtlaması biçiminde oluşmuştur. Bunu iki biçimde oluşturdu bildiğiniz gibi; bazı öğretim kurumlarını hiç öğretim yapamaz duruma getirdi; bazı öğretim kurumlarını da, kendi denetimleri ve gözetimleri altında öğretim yapar duruma getirdi. Birincisi, tabii öğretim kurumlarının kapanması, orada eğitimin yapılmaması gibi çok ciddi bir sorun getirirken, diğeri ülke için, ülkenin geleceği için daha ağır, belki düzeltilmesi senelere müncer olacak bir durum yarattı. O kurumlarda öğretim, tam anlamıyla özgürlük sınırlanmak suretiyle belli yönde bir eğitim ve öğretim şeklinde gelişti. Bu belki tıp fakültelerinde konu itibariyle mümkün olmadı ama sosyal bilimler eğitimi yapan özellikle biz avukatların kaynağını teşkil eden hukuk fakültelerinde açık ve seçik bir şekilde gerçekleştirildi. Öyle sanıyorum ki bu ağır durum, bizim kaynağımız olan gençlerin tek yönlü eğitilmeleri onların hukukun üstünlüğü ilkesini benimsemiş bir şekilde yetiştirilememeleri gibi, belki de temel bilgileri bakımından kısır bir eğitim şeklinde onları eğitmiş olarak karşımıza çıkaracaktır. Bu tehlike, özgürlüğün kısıtlanmasının somut bir sonucudur, özellikle hukuk fakülteleri bakımından.

Bu kısıtlama yanında eğitim özgürlüğünün kuvvet kullanarak da bir baskı altında tutulması gerçekleştirildi; yavaş yavaş; evvelâ öğrenciler arası, sonra öğretim üyeleri üzerinde bir baskı şeklinde ve en sonunda da nihayet yaralama ve öldürme gibi olaylara kadar geldi. Bunlar bildiğimiz konular. Ancak, önemli olan diğeri bir konu bu eylem aşamasında Devletin onuru ile yakışmayacak bir biçimde devlet güçlerinin de bu uygulamaya Anayasa ve hukuk dışı uygulamaya katılmış olmalarıdır. Özellikle

le Devlet polisinin zaman zaman bu olayların yanında, bu olayların uygulayıcıları ile birlikte özgürlüğü ve eğitimi baskı altında tutmak veya tek yönlü yürütmek konusunda çaba göstermiş olmasıdır. Ve birçok olaylar delilleriyle ortadadır ve birçok resmi ağızlardan da bu Devlet polisinin bu biçimde kullanılması ortaya çıkmıştır. Daha bir adım ileri; faillerin yakalanamaması, öldürülen 500'e yakın sağcı solcu hiç önemli değil 500 Türk gencinin şu 3-4 senelik dönemde öldürülmüş olmasında yine Devletin başka güçlerinin de yasa dışı kullanılmak suretiyle gerçekleştirildikleri de yine anlatılmakta ve hiç olmazsa belli güvenilir kaynaklardan ifade edilmektedir.

Şimdi, böyle bir durum karşısında Devletin, Devlet güçlerinin yasa dışı böyle suç işler bir şekilde kullanılması karşısında, sanırım Barolar Birliği Yönetim Kurulu sadece bu raporda belirttiği gibi lirkaç fiil değil, ayağa kalkması ve çok ağır tehlikeye karşı ulusu ve yetkilileri uyarması gerekirdi. Ancak yine de vakit geçmiş sayılamaz. Şimdi önemli bir döneme girilmektedir; 500 gencin ve Türk ulusunun milyonlarca lirasını heber eden bu fiillerin ve üstelik öğretim özgürlüğünü, düşünce özgürlüğünü kısıtlamak suretiyle insanların kafalarını Anayasa dışı bir şekilde eğiten insanlardan hesap sorulması lâzımdır. ("Bravo" sesleri, alkışlar) Bunu siyasi ağızlar; "Af edeceğiz veya şöyle yapılırsa erteleyeceğiz hoş göreceğiz" deseler dahi bu duruma karşı Barolar Birliği takipçi olmalıdır. 500 kişinin hesabı sorulmalıdır. Bunu hiç bir zaman bizler unutmamalıyız ve bunun vebalini bütün tüm arkadaşlarımız üzerimizde taşımamalıyız. Ve Barolar Birliğinin gelecek dönemde yapacağı en önemli sorundur; siyasi organlar bunu affetse bile biz affetmemeliyiz ve bunun hesabını sormalıdır Barolar Yönetim Kurulu.

Diğer bir konu: Yine raporda belki dolaylıdır deniyor ama, bence değil; Üniversiteler Yasası sorunu var. Yine hepinizin içinden geldiği kurumlar var, kaynağımızı teşkil eden genç insanların yetiştiği kurumlar üniversiteler. Bunlar yasal durumdan perişan bir durumdadır. İstanbul Hukuk Fakültesi, çalışma düzeni bakımından hâlâ sizlerin, yani benden önceki nesillerin

okudukları düzen içinde eğitim görmektedirler. 1948 talimatnamesiyle ders yapılıyor, sene 1978, dünya değişmiş, eğitim öğretim değişmiş hâlâ bir çalışmaya düzeni içerisinde. Diğer fakülteler, öğretim kurumları çalışmaya düzeni içerisinde; tıp fakülteleri halka değil, öğrencisine değil kendilerine hizmet eden müesseselerdir. İçinden gelen bir insanım, fakat saklayamam gizleyemem, ve yüzüm kızararak sizlere söylüyorum; bu perişan durum içinde.

Sadece üniversiteler değil, yükseköğretim kurumlarından birçoğunun durumu hâlâ muallâkta ve ne oldukları belli değil. Üniversiteler var Türkiye'mizde, akademiler var başka kanuna tabi ve belli bakanlıklara bağlı yüksek okullar var. Bunların hepsi üniversite tipindeki yüksek kuruluşlar. Bir de, evvelce özel okul olup da sonradan yüksek okullara bağlanmış bağlı yüksek okullar var; statüleri, yasaları bulunmayan yüksek okullar. Bütün bu okulların kurumlarının perişanlığı, yasal perişanlığı, birçok, ülkemizin, belki eğitim sorunu ama, geleceğin sorunları, anayasal bir düzenin kurulması bakımından özgürlükten yana, demokratik düşünen insanların yetişmesi bakımından bir tehlike yaratmaktadır. Barolar Birliği bir üniversiteler yasasının çıkarılması ve bu üniversiteler yasasında önde gelen insanların da düşünce ve görüşlerinin bulunması gereken konuları daha dışarıdan etkili bir kurum olarak açıklayabilmelidir, söylemelidir; üniversitelerin ne olması, ne beklendiği konusunda. Her konuda söyleniyor da üniversite için niçin söylenmiyor? Dokunulmaz kurum mu bu da? Bunda da söylenmelidir söylenecek çok şey vardır, bunu da açıklamalıdır.

Diğer bir konu; yine rahatsız etmiyor gibi görünüyor ama üniversite içerisinde, ayrı statülerde üniversiteler var. Yabancı dilde, Devletin dilinin dışında dilde eğitim yapan Devlet Üniversitesi var. Orta Doğu Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi gibi. Bunlar paralarını devletten alan ve Devlet kurumu olan üniversiteler; fakat İngilizce tedrisat yapıyor. Bu nasıl olur? Daha ayrıcası; aldıkları parayı Sayıştay denetimi dışında harcayan üniversiteler var. Bunun yanında, sizlerin içinden geldiğiniz, para bulmak için, eğitim masraflarını karşılamak için çarpınan klâsik dediğimiz bizlerin üniversiteleri var. Bu ayrıcalıklı du-

rum, hiç kuşku yok ki yine bir hukuk devletinin içinde olmaması gereken, bağdaşamayan sorunlardır.

Bu nedenle Barolar Birliği raporunda bunları görmek olasılığını bulamadık fakat önümüzdeki dönemde bizlerin arasına katılacak genç insanları yetiştiren veya toplumda her an karşı karşıya bulunduğumuz insanları yetiştiren ve memleketin geleceğini teslim edeceğimiz insanlar için bu kurumların da daha demokratik, daha Devletin anayasal düzeni içerisinde teşkilâtlandırılmaları, çalışır bir hale getirilmeleri için bir çaba gösterilmesi zorunluğudur. Eldeki Üniversiteler Yasası pasiftir diyemeyeceğim ama, çünkü üniversiteler yasasından daha anti demokratik bir yasadır. Bütün kurumlarının yetkilerini kısıtlayıp üst kurumlara devreden bir yasadır. Anti demokratik kanunlar incelenirken bu konular üzerine dokunulmuştu; fakat Barolar Birliği her nedense kendi raporunda bu konuda bir söz söylemek lüzumunu dahi duymamıştır.

BAŞKAN- Sayın Doğanay, süreniz dolmuştur, lütfen tamamlayınız.

ÜMİT DOĞANAY (Devamla)- Zaten bitirdim sayın Başkan. Sayın Heyete saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Sayın Orhan Argüden.

ORHAN ARGÜDER (İstanbul)- Ben söz almamıştım efendim.

BAŞKAN- Efendim, acelesi olan bir önerge var; diğer önergeler de var ama, bunu öne alma gereğini duyduk.Okutuyorum:

Genel Kurul Başkanlığına

Türkiye Barolar Birliğinin kurulmasından bu yana Genel Kurul toplantısı sonunda kamuoyuna Genel Kurulun çalışmalarının yansıtılmasını sağlamak amacıyla yayınlanacak bildirinin hazırlanması için gereği kadar üyeden oluşacak bir komisyonun hemen kurulmasını ve bu kurula aşağıda adları yazılı delegelerin aday olarak Genel Kurulun tasviplerine sunulmasını önermekteyiz.

Niyazi Ağırnaslı

Nebil Varuy Muzaffer Terliksiz

Kâmil Akıncı

Orhan Argüder Ziya Nur Erün

BAŞKAN- Efendim evvelâ bir Bildiri Komisyonu kurulması ve bu Bildiri Komisyonuna da İlhan Kutay Ümit Doğanay Emin Değer, Aydın Aybay, İskender Özturanlı Umur Dicleli'nin seçilmesini önermektedirler.

Önerge üzerinde konuşacak var mı efendim?..Yok. Lehinde konuşacak, aleyhinde konuşacak?..Yok.

BİR DELEGE- Bir kişi daha önerebilir miyim efendim? Sayın Davut Selçukî.

BAŞKAN- Davut Selçukî öneriliyor efendim.

Böylece 7 kişi oluyor. Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir. Teşekkür ederim.

Efendim, yarın sabah basına yetişmesi için bu önerenin acelesi var idi, onun için oyladım. Komisyona seçilen üyeler belirlenmiştir. Bildiriyi hazırlamak üzere hemen bir toplantı yapar ve hazırlıklara başlarsa, yararlı olacağı kanısındayım.

Giresim Delegatesi Sayın Ahmet Ersöz, buyurun.

AHMET ERSÖZ (Giresun)- Sayın delegeler, değerli meslektaşlarım; 1970 öncesine oranla avukatlık meslegine onurunu kazandıran, yıllar yılı unutulmuş haklarını teslim eden, kendi aramızda sosyal dayanışmayı gerçekleştiren yeni birtakım haklar sağlamamız için örgütlenmemize neden olan ve geleceğimizi güvence altına alan, bugünkü aşamasında yetersizliği aşikâr olmasına rağmen Avukatlık Yasasının yürürlüğe girmesinden buyana her yıl yapmakta bulunduğumuz Genel Kurul toplantılarından bu defakine sağlıklı, mutlu ve başarılı sayılabilecek durumlar ve koşullar içerisinde ulaşılmış bulunmanın kıvanç ve esenliği içindeyim.

Geçmiş bir senenin çalışma döneminde, Birliğimizin göstermiş bulunduğu çabaları ve olağanüstü ödev anlayışını övgü ile karşılamak bir bakıma yerinde olacaktır. Yapılan toplantılar, alınan kararlar, barolarla yazışmalar, Dealet daireleri ile yapılan ilişkiler, barolara özgü sorunların ilgili yerlere yansıtılması, siyasi ve sosyal olayların barolar adına değerlendirilerek sık sık kamuoyuna duyurulması Birliğimizin çalışmalarından örneklerdir.

11 nci Genel Kurul toplantısından önce bizlere iletilen Başkanlık ve Yönetim Kurulu raporları, delege arkadaşlarımıza daha geniş elâstiri yapmaları olanacağını vermiş bulunması da kayda değer bir çalışma örneğidir. Tüm bunlara karşın Yönetim Kurulu çalışmalarında aksaklığı gözlemlerimiz arasında yer alan birtakım eleştirileri sayın yöneticilerimizin hoş karşılamasını diliyorum.

Öncelikle, Birliğimizin Adalet Bakanlığı ile var olması gereken ilişkileri ve bunun düzenli bir biçimde yürütülememiş bulunmasına değinmek istiyorum.

Eleştirilerimi örneklerle yansıtacağım. Gerçekte kendi baromdan, Giresun Barosundan saptamış bulunduğum bu örnekler tüm baroların ve meslektaşlarımızın genel sorunlarıdır.

Çalışma raporunun 115 nci sayfasında yer alan sanıkların avukatların adliyede görüştürülme yasağını Birliğimize Giresun barosu olarak bizler duyurmuştuk. 1976 senesinde Bakanlıktan gelen bir yazı üzerine avukatların sanık müvekkilleri ile adliye-deki özel yerde ve yargılama salonu koridorunda görüştürülmeleri engellenmiştir. O günden bu yana iki senelik bir süre içerisinde Bakanlığın bu emrinin uygulanış biçiminde üzücü sahneler geçmiş görev yapan meslektaşlarımızla sanıkları korumaya görevli jandarma erleri arasında hoş olmayan durumlar oluşmuş ve yasak kararına sadık jandarma erleri zaman zaman müvekkillerime koridorda "merhaba" diyen meslektaşlarımızı itip kalkmışlardır. Adalet Bakanlığı 1976'da Giresun C.Savcılığına göndermiş bulunduğu bu yazıda, garip bir tutum izleyerek ceza usul yasasının 144 ncu maddesinde tutuklu olan sanık ile avukatı her zaman görüşebilir denmekte, fakat her yerde görüşür deyimini kullanmamaktadır. Bu nedenle tutuklular adliyeye geldikleri sırada, buldukları özel yerde görüşemezler, görüşü emir niteliğinde savcılığa yansıtılmıştır.

Tutuklularla adliyede görüşme yapabilme olanığımızı ortadan kaldıran bu yorum biçimi mesleğimiz gereklerini yerine getirmede önemli bir engel olarak bizleri zor durumda bırakmıştır.

Başka barolarda bu tür bir işlemin olup olmadığını bil-

miyorum. Ancak tutukluların avukatlarla görüşme yapabilmesini yer kısıtlamasına bağlayan, fakat her zaman görüşme olanağının bulunduğunu bildiren bakanlığın tutukluların adliyede buldukları zamanında her zaman deyiminde olduğunu düşünememiş veya düşünmemiş bulunması da bir başka garipliktir.

Baromuzun son Genel Kurul toplantısında, arkadaşlarıma bu sorunun 1978 yılı başlarında çözümleneceğine dair söz vermiş bulunuyorum. 1976'dan bu yana Birliğe birkaç kez yansıttık, bugüne dek bir sonuç alınmadığı anlaşılıyor. Biz durumları Birliğe yazı ile iletiyoruz, Birlik Yönetim Kurulu da bir yazı ile durumu bakanlığa iletmekle yetiniyor ve böylece askıda bırakılan sorun çözümlenmiş olmuyor. Elbetteki Birlik yöneticileri Bakanlığın yakasına yapışıp bu işi olumlu bir sonuca konu ettiğim yöntemle ulaştırarak değildir; ama sorunlarımızın çözümünde sonuç almaktan çok bir yazı yazmış olmakla sorunu baştan savmış gibi bir tutum ne yazık ki izlenmektedir. Bakanlığa bir milletvekili gönderilerek bu sorunu çözümlenmek olanağı yok değildir. Ancak bu tutumumuz karşısında Birliğin hikmeti vücudunun anlamı kalmasıydı. Yeni bakanla bu işin ivedi olarak çözümlenmesi yönünden Yönetim Kuruluna mahkemelerdeki gibi kesin emir vermek gerekiyor. Ters davranış durumunda şunu ifade etmeliyim ki Birliği atlamak suretiyle bakanlıkla direkt olarak ilişki kuracağız ve bu sorunu kendimiz halledeceğiz.

Adalet Bakanlığında avukatları kendi bütünlüğünden saymayan yabancı gözüyle gören garip bir tutum vardır. Barolara tüm davranışlarında kolaylık göstermek ve yardımcı olmak amacı kuruluş olarak kendilerinde yerleşmiş değildir. Kimbilir belki de avukatları esnaf gözüyle görüyorlardır. Şu vereceğim örneğe bakınız: Cezaevlerinde dokunmakta olan halılardan bir adet satın almak istediğimde, dilekçem altına; baro başkanı deyimini dahi özellikle koymuş olmama karşın, adliyecisi olmadığım gerecesiyse bana halı verilmeyeceği şeklinde bir yanıt verilip dilekçem geri çevrilmiştir; ama bir gün önce zabıt kâtipliğine alınmış bir kızcağız bakanlıkça adliyecisi sayılmış ve kendisine halı verilmesi uygun bulunmuştur. Önce hâkimler daha sonra da savcılar bu

bakanlığın yönetiminden ayrılmışlardır. Adalet Bakanlığının e-
linde kala kala bir barolar kalmıştır. Durum böyle olduğu hal-
de bizi bir adalet mensubu saymayan Adalet Bakanlığına karşı
bizim de çeşitli yönlerden var olan bağımsızlığımızı ve barolar-
ın vesayet durumlarını gözden geçirip özel bir biçim almamız
artık zorunlu olmuştur. Birlik Yönetim Kurulunun belki zihninde
bu tip bir çaba bulunabilir, ancak bizim elimizdeki çalışma ra-
porunda, gözümden kaçmadı ise, bu yolda bir girişim veya düşün-
ce taslağı konu edilmemiştir.

Sayın delegeler, bu sene genel kurula sunulan raporda
sözü edilmeyen bir diğer konu da, silâh taşıma belgesinin sağ-
lanması işidir. Anladığım kadarı ile Birlik yöneticileri, bir
süre meslektaşlarımıza silâh taşıma yetkisi verilmesi yönünde
girişimler yapmış, ancak bu girişimlerden yorgun düşmüş olacak
ki peşini bırakmışız, vazgeçmiş gibi bir görünüme bürünmüştür.
Yanlış anımsamıyorsam, silâh ruhsatına ilişkin yönetmeliğin
ilgili maddesinin bir bendi şöyle demektedir: Gördüğü kamu gö-
revi gereği hayatî tehlikesi söz konusu olan kişilere bu belge
verilir. Gördüğümüz davalar ve uğraşı edindiğimiz cinayet dava-
ları nedenleriyle her an konu edilen fıkra da sözü edilen durum
ödevimiz gereği bizlere uymaktadır. Çeşitli tehdit olayları,
yazıhanelere yapılan baskınlar, avukat otomobillerine ve evle-
rine yapılan kurşunlu saldırılar tamamen meslek görevimizle il-
gilidir. Demek ki bir hayatî tehlike de söz konusudur. Kamu gö-
revi yaptığımız yasalarla belirlendiğine göre silâh taşıma
ruhsatına gereksinme duyan meslektaşlarımıza bunun esirgenmeme-
si gerekir. Taşıdığı çantada çoğu kez bugünkü degere göre bozuk
para sayılabilecek azlıkta para taşıdığı için tahsildarların
hayatı tehlikede kabul ediliyor. Beri yanda her an görevi gere-
ği öldürülme tehdidi ile yüz yüze olan avukatların hayatî teh-
likesi var olarak görülüyor. Bu çok yanlış görüşü değiştirerek
ve İçişleri Bakanlığına etkin bir girişim yaparak meslektaşları-
mıza silâh taşıma belgesininin sağlanmamış bulunması umarım ki hak-
lı bir endişedir, bunun halledilmesi gerekir.

BAŞKAN- Süreniz dolmuştur, lütfen bağlayınız.

AHMET ERSÖZ (Devamla)- Teşekkür ederim hepinizi saygı ile selâmlıyorum.(Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Sayın Halit Çelenk.

HALİT ÇELENK (Ankara)- Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; bendeniz Başkanlık raporunda, üzerinde durulan siyasî faaliyet konusuna kendi görüşüm çerçevesinde değinmek istiyorum. Bu konu inancıma göre önemli bir konudur. Başkanlık raporunda deniliyor ki, Birliğe karşı yapılan siyasî faaliyet ithamı yerinde değildir. Çünkü, 1967 yılında Yargıtay 4 ncü Ceza Dairesi tarafından verilmiş bir kararda, siyasî faaliyette süreklilik unsuru aranmaktadır. Oysa bizim çalışmalarımızda bu tür bir süreklilik unsuru da mevcut değildir. Ve siyasî faaliyet üzerine raporda yer alan mütalaalar temel düşünce olarak bu noktaya dayandırılıyor.

İnancıma göre ve aşağı yukarı 15 yıldır toplu basın mahkemelerinde bu iddialarla açılmış davalarda hep birlikte görev yaptığımız müdafî arkadaşlarla aldığımız ulaştığımız sonuca göre, bu temele dayandırma biçimi, yani rapordaki bu temel düşünce artık son yasal gelişmeler toplumsal gelişme ve hatta mahkeme kararları karşısında kendi değerini yitirmiştir. Önce şunu saptayalım: Acaba siyasî faaliyet kavramı niçin ortaya çıkmıştır? Bunun sınıfsal kökeni nedir? Hatırlatmakta yarar vardır; sınıflı toplumlarda ekonomik ve giderek siyasal gücü elinde bulunduran iktidarlar, ulusun, halkın, emekçi sınıfların siyasî faaliyette daha doğrusu memleket meseleleri üzerinde eğilmelerini daima önlemeye çalışırlar. Kendi düzenlerini, kurdukları hegemonyayı emekçi sınıflar üzerinde kurdukları diktayı ve sömürü düzenini gözlerden saklamak ve bunun kamuoyunca halk tarafından anlaşılmasını engellemek için siyasî faaliyet yasağı adı altında emekçi halk kitlelerini ve devrimci aydınları, devrimci kuruluşları memleket meselelerinden uzak tutmaya çalışırlar. Bunun temelinde sınıfsal bir yön var ve bu temelde sömürü olayı yatmaktadır. Buna parmak basmak ve bunu hatırlatmakta yarar var.

Görünüz yasalara bakıyoruz diyor ki meselâ Sendikalar Yasası siyasî faaliyet yasağı getiriyor. Dernekler Yasası si-

yasi faaliyet yasağı getiriyor. Oda'lar siyasi faaliyet yasağı, kooperatifler siyasi faaliyet yasağına tabi barolar ve Barolar Birliği.. Bu kuruluşların hangisinin yasağını elimize alsak ora-da bir siyasi faaliyet yasağı hükmüne rastlıyoruz. Peki bütün bu örgütlerin kapsadığı kitle nedir? Halktır. emekçi halktır, devrimci aydınlardır, bunların kuruluşlarıdır. Amaç çok açık olarak meydandadır. Demek ki halkı, emekçi sınıfları, devrimci aydınları tamamen memleket meselelerinden uzak tutmaktır amaç. Peki, bütün bu insanlar, yani işçiler, köylüler, doktorlar, avukatlar, mimarlar, teknik elemanlar v.s. bütün bu kuruluşların kapsamına giren insanlar memleket meseleleriyle ilgilenmeyecekler de kim ilgilenecek? Ha, onun cevabı gayet açık; bunların dışında kalan birtakım unsurlar. Biz nitelermeyelim, nitelermekte zorluk da kebiliriz ama biz söyleyelim, arkadaşlarımız anlasınlar.

şimdi, bu noktaya böylece parmak bastıktan sonra, sunu ifade etmek istiyorum: Acaba yasal durum nedir? Demin işaret ettim raporda temel düşünce 467 sayılı bir daire kararı. Yasal durum şu: 1961 Anayasasının kabulünden sonra 1972 yılına kadar 11 yıl bu konu tartışıldı. Mahkemelerde tartışıldı, doktrinde tartışıldı, bilirkişi raporlarında tartışıldı ve mdafiiler sürekli olarak mahkemelerde şunu savundular: Dediler ki memleket meseleleriyle genel yurt sorunlarıyla ilgilenmek siyasi faaliyet değildir. Siyasi faaliyet, iktidar mücadelesidir. Bu itibarla eğer bir kuruluş iktidar mücadelesi değil de memleket meseleleriyle ilgili birtakım düşünceler açıklıyorsa, bu Anayasanın 20 nci maddesinin güvencesi altındadır. Bu itibarla, bu, siyasi faaliyet değildir dedik. Ve birçok bilirkişi raporları da bu yönde mütalaalar verdiler. O tarihlerde, yani özellikle 1965-1967 yıllarında C.Savcılarını o kadar ileri gittiler ki, şimdi bu ileri gidişin bir ölüsünü vermek için bir karardan bahsedeeğim. O da şu: Siyasal Bilgiler Fakültesi ğrenci Birliği Kızılay'da bir yürüyüş yapar. Bu yürüyüşte, ellerinde bir portre taşırlar. Bu portre Atatürk'ün portresidir. Ve altında şu ibare yazılıdır; Atatürk'ün sözleri: "Mazlum milletler, bütün mazlum milletler elbette bir gün zalimlerden haklarını alacaklardır." Bu sözler ya-

zılıdır. Ankara'da C.Savcılığı bir dava açar, der ki: İşte Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrenci Birliği, Atatürk'ün bu sözlerini ihtiva eden portreyi taşımakla siyasi faaliyette bulunmuştur, derneğin kapatılması lâzım gelir der ve cezalandırılmalarını ister taşıyanların. Şu dava, bu konuda ne kadar ileri gildiğini açıkça gösteriyor. Tasavvur buyurulsun ki, Atatürk'ün bir sözü bile bu memlekette siyasi faaliyet sayılacak kadar büyük itnam, bu sav ileri götürülmüştür. Ama bugün o günlerden çok daha uzaktayız, yıllarca, arz ettiğim gibi, 1961'lerden 1972'lere kadar bu konu mahkemelerde ve doktrinde tartışıldıktan sonra, nihayet şu noktaya gelindi ve 1972 yılında 1630 sayılı Dernekler Yasası yayınlandı, bu Dernekler Yasası 4 ncü maddesinin (I) bendinde, siyasî faaliyeti tanımlamıştır. Ve yapılan mücadeleler, doktrinde ve müdafî arkadaşlarımızın yaptıkları mücadeleler başarıya ulaştı ve öyle bir baskı döneminde çıkarılan yasa bile bu gerçeği kabul etmek zorunda kaldı ve fıkra şöyle düzenlendi:

"Belli bir siyasi partiyi desteklemek veya aleyhinde çalışmak, yahut siyasi partiler arasında işbirliği sağlamak veya hut Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği veya mahalli idareler veya mahalle muhtarlık yahut ihtiyar heyeti seçimlerinde bir siyasi partiyi veya adaylarından birini veya birkaçını veyahut bağımsız bir adayı veya adayları desteklemek veya kazanmalarını önlemek yahut bunlar arasında işbirliği sağlamak."

Şimdi, bu suretle siyasi faaliyetin ne olduğu tanımlandı. Biz bu durum karşısında, şu açık yasal durum karşısında, acaba bu yasa çıkmadan, henüz yasalarımızda siyasi faaliyet kavramı tanımlanmadan önceki karanlık dönemin bir içtihadına dayanarak siyasi faaliyetin ne olduğunu çalışma raporunda açıklamamız ve buna dayanarak kendimizi savunmamız isabetli midir? Kanaatimce isabetsizdir. Artık o dönem kapanmıştır, o dönem geçmiştir o tartışmalar bitmiştir. Bugün bir yasa maddesi haline gelmiştir siyasi faaliyetin ne olduğu; biz açık alınla, siyasi faaliyet iktidar mücadelesidir, doğrudan doğruya iktidar mücadelesidir ve yasa bunun unsurlarını göstermiştir, bu

İtibarla bu ithamlar yersizdir deyip açık alınla bunun karşısına çıkabiliriz. Karşı zihniyet, vatandaşı bir tab'a haline, lir köle kabul eden zihniyettir ve Türkiye'nin saygın avukatları ve müdafiileri hiç bir zaman köleliği ve tab'alığı kabul etmeyeceklerdir ve bunu reddedeceklerdir. Bu itibarla bu noktadaki sözlerini şöyle bağlıyorum: Diyorum ki, Başkanlık raporunda siyasi faaliyetle ilgili olan gerekçeler bu açıdan ele alınmalı eğer sayın yönetim kurulu ve Başkanlık Divanı yerinde görürlerse buna göre bir düzeltme yapılmalıdır diyorum.

İkinci nokta şudur: Sayın Birlik Başkanı dün yaptıkları konuşmada, dediler ki; geçtiğimiz dönemlerde hukuk yetersiz kalmıştır dediler. Gerçekten hukuk yetersiz kalmıştır. Ama bu gözlemlerde bulunmak, hukukun yetersiz kaldığını ifade etmek ve bunu rapora yazmak yeterli midir? Bunun yerine, hukukun neden yetersiz kaldığını, sosyal, ekonomik ve hatta siyasi yönleriyle incelemek ve bunun teşhisini koymak, bir de bunun sonunda öneri getirmek gerekmez mi? İncancıma göre bu ikinci yol doğrudur. Sadece bunu ifade etmek yeterli değildir, bu ikinci yol doğrudur. Sosyal ve ekonomik yönleriyle konuya eğildiğimiz zaman, hukukun yetersiz kalmasının kökeninde kontrgerilla'yı görmekteyiz. Hukuk neden yetersiz kaldı? Siyasal cinayetler aldı yürüdü, hukuk yetersiz kaldı. Faşist baskılar aldı yürüdü, hukuk yetersiz kaldı. Baskınlar oldu, üniversitelerde öğretim yapılamaz oldu sokaklarda yürünemez oldu ve üniversite profesörlerinin rektörlerinin bile evlerinde silâhlar patladı canlarına kastedildi. Ve bugün sokaklarında son yayınlanan bildiri de ifade edildiği gibi, sokaklarında rahatça dolaşılacak bir ülke olmaktan Türkiye çıkmış durumdadır. Nedir sebep, kökeninde ne vardır? Kökeninde kontrgerilla vardır. Bu kontrgerilla 12 Mart döneminde faaliyete başlamış ve faaliyetini bugün de sürdürmektedir. İşkenceler orada yapılmaktadır, baskınlar oradan düzenlenmektedir. Bugün bütün bu gördüğümüz, faşist baskı adı altında bütün siyasi cinayetler ve faaliyetler o merkezden düzenlenmekte, planlanmakta ve uygulanmaktadır. Bu gayet açık. 12 Mart döneminin sonlarında Sayın Ecevit Trabzon'da yaptığı bir konuşmada, bu gayri

resmi örgüte eğildi ve dedi ki, bu kontrgerilla denilen resmi örgütün artık deşifre edilmesi lâzım gelir, görevlilerin, yöneticilerin bu konuya eğilmesi lâzım gelir dedi. Ondan sonra uzun böyle yayınlar yapıldı daha önce ve daha sonra, ve bu örgüt yine bugün faaliyette ve Latin Amerika'da Kanal bölgesinde kurulmuş bir okulda, dünyanın her yerinden hâkim sınıfların gönderdiği asker ve sivil öğrenci adayları buraya gönderiliyor, orada eğitiliyor doktrin ideoloji sorgulama, işkence teknik uygulama, bütün buyönteimler öğretiliyor ve bunlar kendi ülkelerine gelerek bunları uyguluyorlar. Bu uygulamaların cereyan ettiği ülkelerdeki sorgulama biçimlerinin özellikle Türkiye Yunanistan ve biraz da İran, sorgulama biçimlerinin tamamen tıpatıp birbirine benzemesi dahi bunların tek merkezden e_ itildiklerini ve bu ülkelerde belli görevleri yapmak için gönderildiklerini açıkça gösteriyor.

Bu itibarla, bizim, Barolar Birliği olarak bu konuya eğilmemiz ve çalışma raporunda buna özellikle yer vermemiz gerekirdi. Ama bugün bunun yapılmamış olması, bizce bir eksiklik olmakla beraber inancıma göre, yayınlanacak bildirimde, yani Genel Kurul bildirisinde bu konunun yer alması isabetli olacaktır, hukuk devleti açısından.

Üçüncü bir nokta üzerinde durarak sözlerime son vereceğim.

Buradâ değerli bir delege arkadaşımız devlet güvenlik mahkemeleri üzerinde durdular ve dediler ki, "devlet güvenlik mahkemeleri Anayasanın emridir. Bu itibarla buna karşı çıkılmaz.

Burası bir üniversite değildir burası bir seminer toplantısı değildir burası Türkiye Barolar Birliğinin genel kuruldur. Bir seminerde, bir üniversite kürsüsünde bunlar eleştirilebilir, ama burada buna karşı çıkılmaz. Biz mademki hukukçularız, o halde Anayasanın emrini yerine getireceğiz." dediler.

Şüphesiz ki her düşünce saygıdeğer. Demokrasi ilkeleri her düşüncenin ileri sürülmesine ve bunların tartışılmasına olanak sağlar, bunu gerekli kılar, biz de elbetteki, bu kararlara

uyduğumuz için bunları burada oturup görüşebiliriz, tartışabiliriz. Ancak, şimdi, bir kere konuya tüm hukuk açısından baktığımız zaman, politikayı tamamen bir tarafa bırakalım, toplumsal meseleleri bir tarafa bırakalım, sırf hukuk açısından bakalım. Biz Türkiye Barolar Birliği olarak, sürekli olarak ne diyoruz? Diyoruz ki, "Hukukun üstünlüğü", "Hukuk devleti" diyoruz. "Sosyal hukuk devleti" diyoruz ve Anayasa başlangıç bölümünde bunun ilkelerini koymuş. Hukuk devletinin temellerinden birisi nedir? Yargının bağımsızlığıdır. Güçler ayrılığı ilkesinin tâ yüzyıllardan beri süzerek getirdiği hukuksal gerçek yargının bağımsızlığıdır; yürütme ve yasama karşısında bağımsızlığıdır. Bunu açıklamaya gerek yok, tereciye tere satmayalım, bildiğimiz şeyleri tekrarlamayalım. Yalnız, yargının bağımsızlığı Anayasanın başlangıç ilkelerinin en önemlisi ve güçler ayrılığı ilkesinin temelidir. Şimdi, bu ölçü ile biz devlet güvenlik mahkemelerine baktığımız zaman, bu mahkemelerin kabul edilmesinin mümkün olmadığı sonucuna varıyoruz. Neden? Çünkü bu mahkemelerde görev alan hâkimler bağımlı. Anayasa bile, Anayasada, 136 ncı maddede 1973'te yapılan değişiklik bile gayet açık. Diyor ki: Bakanlar Kurulu bir kadro için iki aday gösterir. Ve bunlar Yüksek Hâkimler Kurulu tarafından görevlendirilir. Şimdi, üçüncü bir adayı gösterme yetkisi olmayan Yüksek Hakimler Kuruluna, emir verilmiştir; bu ikisinden birini seçeceksiniz diye. İki olumsuz kişiden bir üçüncüsünü seçmek Yüksek Hâkimler Kurulunun yetkisi dışındadır. Bu nedir bu? Bu bir emri yürütmenin yargıya emrini kamufle etmek, bir şovla takdim etmekten başka bir anlama gelmez. Yüksek Hâkimler Kurulunun burada görevi sıfırdır, tamamen inisiyatif yürütmededir.

Gelelim, sivil hâkimlerin dışında asker hâkimlere. Atıf yapıyor, diyor ki; "Kendi özel yasasına göre görevlendirilir" diyor. Nedir bu yasa? 353 sayılı Yasa. 353 sayılı yasada çok daha ağır bir biçimde; Milli Savunma Bakanı ile Başbakan inha eder, Cumhurbaşkanı onaylar diyor. Yüksek Hâkimler Kurulu bile ortada yok. Bu da tamamen yürütmenin görevlendirdiği insanlar.

Bu itibarla bizim burada sadece hukuk devleti açısından

devlet güvenlik mahkemelerini burada savunmamız olanaksızdır ve bu arkadaşlarımızın verdikleri Fransa örneği de, yapılan bütün yayınlardan öğrendiğimiz gibi, 1958 yılında De Gaulle zamanında ve De Gaulle'ün kendi siyasal rakiplerini ezmek ve Cezayir'in Fransız kalmasında direnen gizli ordu mensuplarını tedip ve tenkit etmek amacıyla kurulmuş bir mahkeme idi. Bu da bir baskı idaresinin belli maksatlarla kurmuş olduğu bir mahkeme idi. Binaenaleyh, Fransız örneğini, özellikle dünyanın burjuva demokrasileri içerisinde ön planda yer alan bir ülkesini burada örnek vermek olanaksız. Çünkü söyleyeceğim şeyler vardı, bu mahkemenin Fransa'da Paris'te başkanının söylediği bazı sözler var, bunları nakletmek istiyordum, örnek vermek için. Demokratik ilkelerin cereyan ettiği bir ülkede devlet güvenlik mahkemelerinin kurulmasının sakıncası da yok. Ama bizde öyle değil. Orada Devlet güvenlik mahkemesinin başkanı ne diyor biliyor musunuz: Biz düşünce suçu tanımıyoruz, biz insanları düşüncelerinden ötürü yargılamıyoruz, biz burada eylem, maddi olay yargılıyoruz. Bunu biliniz diye bangır bangır bağılıyor mahkeme. Nerde bizim devlet güvenlik mahkemelerinin hâkimlerinin tutumu, zihniyeti, nerde şu zihniyet? O itibarla bunları örnek göstererek bizde bu mahkemeleri savunmak olanaksızdır.

Sözlerime son veriyorum, hepinizi saygı ile selâmlarım efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Sayın Muzaffer Terliksiz.

MUZAFFER TERLİKSİZ (Adana)- Sayın Başkan, çok saygıdeğer meslektaşlarım; Türkiye Barolar Birliği muhakkak ki kurulduğu günden bu yana gerçekten, gerek mesleğimiz açısından ve gerekse Türk toplumunun gelişimi açısından büyük görevler ifa etmiştir. Bu geçen süre içerisinde Türkiye Barolar Birliğinde hizmet vermiş olan meslektaşlarımı saygı ile selâmlıyorum.

Türkiye Barolar Birliği, bir meslek grubu olarak demokratik rejimde en etkin, fikirce baskı grubu niteliğinde olmak zorundadır. Türkiye Barolar Birliğini oluşturan avukatlık

camiası, Türk toplumunun burada iki günden beri konuşulan ve birçoğunu rapor kapsamında gördüğümüz konularda etkinliğini sürdürmüş, başarıya ulaşmıştır. Ancak benim raporda, titizlikle tetkik ettiğim zaman, gördüğüm bir noksanlık oldu. Dışa dönük faaliyetlerimiz güzel ancak bir baskı niteliğinde görev ifa edecek olan Türkiye Barolar Birliğinin ve baroların evveleminde demokratik anlayışa uygun düzeyde özerk bir kuruluş haline gelmesinde çaba göstermemiz birinci derecede görevimiz olsa gerekti. Ve ben Türkiye Barolar Birliğinin faaliyet raporunu okuduğum zaman, bir tedirginlik hissi altında buldum raporun hazırlanışını. Bu tedirginlik nereden doğuyordu? Sayın Başkanın raporunda bunu sezinlemek mümkün oldu, her sezimizden, toplum yararına her baskımızdan, acaba siyasetle iştiğal ediyor muyuz, acaba savcı kapımızı çalar mı endişesini, tedirginliğini hissetmemek mümkün değildir. Biz, Türk toplumunun yönetiminde bir baskı unsuru olacak isek, evveleminde yasalarla Türkiye Barolar Birliğinin gerçek anlamda özerk bir kuruluş haline gelmesini sağlamak zorundayız.

Raporun 13 ncü maddesinde, baroların ve Barolar Birliğinin özerkliğini temin zımında, Avukatlık Kanunu değişiklik tasarısı ve gerekçesinin 12.7.1974 yılında milletvekillerine gönderildiğini belirtiyorlar. Yine raporun devamında diyorlar ki; 30 Nisan ve 1-2 Mayıs 1976 tarihlerinde İzmir'de yapılan olağanüstü genel kurul toplantısında Avukatlık Kanununda yapılacak değişiklikler görüşülüp karara bağlanmıştır. Devam ettim raporu okumaya, titizlikle, ciddiyetle, gördüm ki; 1976 yılında İzmir'de alınan kararın uygulaması yok. Demek ki, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, kendisine verilen görevi 1976 yılından beri yasal yollardan yasama meclislerine intikal ettirecek baskı niteliğindeki görevini kendi teşkilâtı için dahi yerine getirememiştir. Getirmişse, raporda yer verilmemiştir.

Bizler çok kutsal bir görevi ifa eden kişileriz. Bunun idraki içinde konuşuyoruz. Bunun idraki içinde Türkiye Barolar Birliğinin özerkliğini savunuyoruz. Anayasamızın 37 nci maddesi, açıkça kişinin vazgeçilmez hakkı olarak savunma hakkını

tanınıyor. Savunma hakkını üstlenen, bu görevi üstlenen avukatların bağımsızlığı ise ancak yasal yoldan gerçekleştirilebilir.

Savunma görevini ifa eden Türk toplumunun her kesimi ile her derdi ile hergün haşır neşir olan meslektaşlarımızın savunma görevini ifa ederken tam bir bağımsızlık ve saygınlık içinde olduğunu söylememiz ise maalesef bugün için mümkün değildir.

Barolar Birliğinin bültenlerini inceliyoruz, faaliyet raporunu inceliyoruz. Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşundan bugüne kadar meslektaşlarımızın karakoldan tutuldu, savcılık kapılarında, hâkim huzurunda, mahkeme heyeti huzurunda horlanmadığı gün yoktur. Biz baskı niteliğinde Türk toplumunu oluşturacak hareketlere girişecek avukatlar olarak kendimizi adalet camiasında bir unsur sayan avukatları, meslektaşlarımızı maalesef hâkimin, savcının, polisin, jandarmanın baskısından kurtarmamıştır.

Bizim önce kendi mesleğimize saygınlık duymamız, mesleğimizde savunma hakkını bihakkin elde etmemiz gerekmektedir. Bunu yaparken bizim etkinliğimizin daha çok ağır ve kişilikli olması için bu camianın mesleğe atıldığı anda her ferdinin kişiliğe sahip maddi ve manevi olanaklara kavuşturulması gerekir. Üzüntü ile müşahede ediyoruz ki, genç arkadaşlarımız bu mesleğe atıldığı zaman çok kötü koşullar içerisinde mücadele ediyorlar. Barolar bünyesinde mücadelelerini sürdürmek istiyorlar, barolarda bir zihniyet değişikliği yaratmak istiyorlar, ancak bir baro başkanı çıkıyor diyor ki, bu gençler içerisinde öyle hareketler yapanlar var ki, istesem hepsini mahkûm ettiririm, istesem hepsini meslekten ihraç ettiririm. Ben şunu düşündüm bu arkadaşımın sözleri karşısında: Ne verdik, gençlerden ne istiyoruz? Genç arkadaşları hayata atıyoruz, haysiyetli, faziletli ve ciddi görev yapacaksın diyoruz, ama onu en ufak bir kredi elde edebilme koşulunda zor durumda bırakıyoruz. Vereceğiz, ondan sonra isteyeceğiz. Ben efendim bu sözlerimi, sayın Divanın müsaadesine sığınarak belirtmek istiyorum. Çünkü bana, bize rey veren genç arkadaşlarımızın bir derdi olarak buraya getiriyordum. Bunun için söylemek istiyordum. Genç arkadaşlar ıstırap

içerisindedir. Kişilikli bir kadro kuracağız, Türk avukatına kişilik kazandıracağız, görecekmeniz etkinliğimiz bunun bin katı olacaktır. Hepinizi saygı ve sevgi ile selâmlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Sayın Ali Dizman?..Yok.

Sayın Orhan Savcı, buyurun.

ORHAN SAVCI (İstanbul)- Saygıdeğer arkadaşlarım, iki günden beri bu çatının altında Yönetim Kurulunun faaliyet raporunun okunmasını müteakip birçok arkadaşlarımız birçok meslek sorunlarını çok çeşitli açıdan dile getirdiler. Gerek meslekî ve gerekse buna yansıyan toplumsal sorunların önemli denecek derecede güzel ve olgun eleştirilerini yaptılar. Burada dikkatimi çeken bir iki nokta üzerinde durmak isterim ve arkadaşlarımlın eleştirilerine biraz katkıda bulunmak ve olaya biraz daha başka bir açıdan bakabilmek mümkün müdür diye düşündüğüm zaman şu sonuçlarla karşılaşlıyorum: Sayın Genel Kurulumuz, toplantılarında hukukun üstünlüğü ve meslek sorunları açısından çok güzel değerlendirmelere dayanan kararlar almakta ve bunları uygulanması için Türkiye Barolar Birliğine sunmaktadır. Bu kararların uygulanmak istenmesine rağmen çok önemli bir bölümünün bir türlü yerine getirilmeyişinin gerçek nedenleri üzerinde durulduğunu şu ana kadar gözlemlemedim. Kanıma göre, ister mesleksel, ister toplumsal bir sorunun çözüm yeri bulabilmesi ve çözüme ulaşılması için öncelikle bu sorunun toplumsal yapının ne tür bir yankısı olduğu üzerinde durmak ve toplumsal yapıyı bir an bile gözden kaçırmamak gerekir. Somut olarak, Yönetim Kurulunun faaliyet raporuna bir eleştiri niteliğinde örneğin şunu gösterebilirim: Genel Kurulumuz Türk Ceza Kanununun 491 ve müteakip maddelerinin uygulamada yanlışlığını öne sürerek, buradaki suçun tarifine dayanak olan öğeleri değiştirmeye kalkışsa, bu toplumsal bir sorun mudur, yasama meclislerinden bunun geçme olanağı var mıdır, yok mudur? Bizce yoktur. Çünkü toplumun sosyal yapısı, sınıfsal yapısı bu maddedeki suçun tarifinde çok önemli bir etkidir. Biraz daha açıklarsak hırsızlık suçunun tarifinde gizlilik, rızası olmadan almak ve menkul mal gibi üç öğenin bir araya getirilmesi çok ince bir ustalıklarla egemen sınıflar tarafından ortaya konulmuştur. Binaenaleyh biz buradaki gizlilik öğesini açığa çıkarttırıramayız. Bu olanaksız. Çünkü o takdirde egemen güçlerin tümünü aynı suçla

suçlayabilmek ve mahkemelere sürüklemek olanagı hasıl olur. Sattığı malı değerinden daha fazlasına satan, işçinin ücretinden onu fazla çalıştırıp az ücret ödemek suretiyle çalan insanları mahkemelere sürüklemek sonucunu doğuracak olan böyle bir maddenin bu tür bir sosyal yapısı ve sınıfsal yapısı olan bir ülkede kaldırılmasını beklemek hayaldir. O halde tutumumuz ve davranışımız ne olacaktır? Tutumumuz ve davranışımız, hukuksal sorunların adım adım ilerleyerek yavaş yavaş bu kalelere bir saldırı niteliğini kazanması biçiminde olacaktır. Örneğin; sansür konusuna birçok arkadaşlarımız değindiler. Ve bunun anti demokratik, faşist bir nitelik taşıdığını mükemmel bir biçimde anlattılar. Bundan kuşkumuz yok. Ama, yine üzerinde durduğum sınıfsal ve toplumsal yapı bugün sansür uygulamasının tümü ile kaldırılmasını mümkün kılacak nitelikte midir? Değilse, o zaman, bu kuruma iyi kötü bir demokratik bir biçim vermek ve hatta burada Türkiye Barolar Birliğinin başkanının veyahut onun Barolar Birliğinin temsilcisinin bulunmasını sağlamak gibi birtakım çarelerle etkinliğini çok az bir dereceye indirmek söz konusu olabilir. Yani Yönetim Kurulumuz dilekleri aldıktan kararları uygulama alanına nasıl, ne biçim çıkaracağını bir süzgeçten geçirdikten sonra uygulama alanına sokmaya gayret ederse, o zaman başarı şansı çok ve pek çok daha büyük olur, kanısındayım.

İkinci bir nokta üzerinde durmak isterim. Türkiye Barolar Birliğinin çeşitli kınama tebliğlerini dinleyen bir avukat olarak konuşuyorum. Ve şunu gördüm: Bir TÖBDER, bir TÜMDER, ve isim sıralamayayım daha fazla, gibi hukuk bilgisi bizimle kıyaslanamayacak kadar az ve toplumsal sorunları hukuk süzgecinden geçirme gücüne bizden çok daha az sahip kuruluşlar bizden çok daha önce direnişler ve kınama olaylarını dile getirmekte ve öncelik almaktadırlar. Bu, bizleri düşündürecek önemli bir gerçektir, bunun üzerinde Yönetim Kurulunun durması ve hatta Genel Kurul tarafından dikkate alınması bence başlıca sorunlarımızdan biri olması gerekir. Çünkü, başı çekecek olan hukuksal kurumlardır. Diğer örgütler, diğer dernekler onun

destekçisi ve takipçisi durumuna girdikleri zaman, ağırlığımız bir kat daha artacaktır.

BAŞKAN- Sayın Orhan bey, 1 dakikanız var.

ORHAN SAVCI (Devamla)- Arz ettiğim bu noktalar üzerinde daha fazla durmanın zaman kısıtlaması nedeniyle olanağı bulunmadığından, huzurlarınızdan saygı ile ayrılıyorum.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Efendim şimdi konuşmalar tamamlanmış bulunuyor. Sayın Genel Başkanımız Faruk bey verdiği habere göre eleştirilere cevabı yarına bırakmış bulunuyorlar. Öyle mi Faruk bey?

BAŞKAN FARUK EREM- Gerçekten Yönetim Kurulumuz pek yerinde, pek güçlü yermelere muhatap oldu. Bugün bunlara hemen cevap verebilmek mümkün; ama konuşmacıların pek çoğu burada değil ve binayı terk ettiler. Diğer taraftan, ileri sürülen tenkitlerin bazıları belki bizim raporumuzda eksik bilgi verilmesinden, belki de sözlü açıklamalarda bazı unutulmalardan dolayı gerçeklere pek de uygun düşmedi. Bunları açıklayabilmek için ufak bir hazırlığa ihtiyacımız var. Bana öyle geliyor ki, 11 nci Genel Kurul toplantısı bundan çok evvel Bursa'daki toplantıya pek benziyor. Bir yön değişikliği isteği açıkça hissedilmekte. Bu itibarla Yönetim Kurulu size, biraz uzun olacak ama, geniş açıklamalarda bulunmak isteği içindedir. Bağışlarsanız, yarın sabah saat 9.00'dan itibaren her türlü açıklamayı size sunmak kararındayız.

Arz ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Öyle zannediyorum ki, yüksek heyetiniz de aynı görüşte birleşiyorlar. Bir önerge var, onu tasviplerinize sunmak istiyoruz:

"Gündemin 16 ncı maddesinde yer alan dilekler faslının, 13 ncü maddede yer alan seçimler maddesi ile yer değiştirilmesini Genel Kurulun onayına sunarız. Saygılarımızla.

Av. Ümit Doganaç Av. Merih Sezen Av. Ziya Nur Erün
Av. Mehmet Emin Değer."

Şimdi, bu değişikliği yüksek heyetinizin tasviplerine sunacağım. Lehinde veya aleyhinde konuşacak arkadaş var mı?..Yok. Önerge sahipleri konuşacaklar mı?..Yok. Olmadığına göre bu önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Bir önerge daha var onu da bilgilerinize sunuyorum:

"Eleştirilere Başkanlıkça yarın cevap verileceğinden gündemin 9, 10, 11, 12 nci maddesinin görüşülmesine bugün devam edilmesini öneririz.

Av.Nabi İnal Av.Ziya Nur Erün Av.Nebil Varuy"

Öneri sahipleri konuşmak istiyorlar mı efendim?..Aleyhinde söz söylemek isteyen?..Yok. Lehinde?..Yok. Bu öneriyi de oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir. 9 ncu maddeden itibaren devam ediyoruz efendim.

9 ncu maddeye göre: "Ankara'dan başka illerden seçilen üyelere Avukatlık Yasasının 112/2 maddesi uyarınca ödenecek yolluk, ikâmet ve diğer zorunlu giderlerin tesbiti."

NABİ İNAL (Hatay)- Yönetim Kurulunun bu hususta bir önerisi var mı?.. ("Yok" sesleri)

HASAN BASRİ GÜDER (İzmir)- Efendim, Sakarya'daki uygulamanın aynen devamını teklif ediyorum.

BAŞKAN- Efendim İzmir Delegatesi sayın arkadaşım Hasan Basri bey, geçen Sakarya Genel Kurulunda alınmış kararın aynen uygulanmasını istiyorlar. ("O kararın mahiyeti ne?" sesleri)

BAŞKAN- Yönetim Kurulu bu hususu lütfen açıklasın.

GENEL SEKRETER FEHMİ ÖZÇELİK- Değerli arkadaşlarım Birlikte görev alanların bu görevleri nedenleriyle kendilerine ödenecek yolluk geçen yıl Sakarya'da ellerine net 500 lira geçecek tarzda karara bağlanmıştır. Günün koşulları içerisinde bunun yeterli olmadığı açık olmakla birlikte, Yönetim Kurulumuz, Birliğin içinde bulunduğu akçeli sıkıntıyı da dikkate alarak, bu konuda yeni bir öneri getirmemiştir. Ancak yasal bir zorunluluk olduğu için her yıl yeniden saptanması, gündem maddesi olarak huzuruza getirilmiştir. Arz ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Konu anlaşıldı galiba, yasal zorunluluk gereği icabı bunu gündeme almış bulunuyorlar. Miktar da 500 lira olarak belli oldu. Sayın arkadaşımız İzmir Delegatesi Basri beyin önerisini oylarınıza sunuyorum: Sakarya'daki karar gibi kabul edenler lütfen ellerini kaldırsınlar...Etmeyenler...Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Gündemin 10 ncu maddesine geldik.

"Birliğin mali durumu ve barolardan alınacak Türkiye Barolar Birliği keseneklerinin tesbiti ve ödeme sürelerinin belirlenmesi."

10 ncu madde üzerinde söz alan arkadaşlar var mı efendim? Buyurunuz Hürşit bey.

HURŞİT KANGAL (Balıkesir)- Efendim, hizmet beklediğimiz bir kurumdan malî imkânları esirgemek, herhalde hizmetin aksamasının başlıca sebebi olur. Ben öncelikle, borçlu barolar listesinde ismi bulunan bir baronun delegeesi olmanın üzüntüsünü ve mahcubiyetini ifade ile sözlerime başlamak isterim. Yalnız, bunun çeşitli yazılarımızla Birliğe intikal ettirilmiş sebepleri vardır ve bu sebepler birkaç ay içerisinde izale edilecektir. Bir yeni fotokopi makinası alınmıştır, bundan evvelki genel kurulda bu borçlar dikkate alınarak veyahut daha doğrusu artan hayat şartları dikkate alınmadan bir tesbit yapılmıştır. Yalnız Genel Kurulumuz Barolar Birliğine olan borcun üzüntüsünü de hissederek, % 150 zam yapmıştır kendi aidatına, yani Barolar Birliğine ölüm yardımı dahil gönderilenlerin dışında 40 lira olan aylık keseneği Balıkesir Barosu 100 liraya çıkarmıştır. Barolar Birliğine göndereceği keseneklerle birlikte aylık 125 liraya çıkarmıştır. Bu, bu borçlar da dikkate alınarak yapılmıştır. 2-3 ay içinde Balıkesir Barosu bu borcunu ödeyecektir. Yalnız kesinlikle, başka sebeplerle Birlik aidatı keseneğinin gönderilmemesi yolundaki lir eğilimi onaylamadığımızı açıkça belirtmek isteriz. Birlik Yönetim Kurulunu, sayın Başkanını eleştirebiliriz, fakat bu hiç bir zaman onların malî olanaklarını kısıtlamak hakkını bize vermez. Bu görüşe katılmadığımızı açıkça beyan etmek isterim.

Şimdi, birtakım önlemler alarak bu borçluluk durumuna son verilmesi mevzuu vardır. Zannediyorum bu bir kanun konusudur, bunun tartışılmasında yarar olduğunu belirtmek ve bu konunun biraz daha etraflıca müzakeresini sağlamak ve Balıkesir Barosunun bu durumunu arz etmek için söz aldım. Maruzatım bundan ibarettir. Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Efendim başka konuşmak isteyen?..Buyurun.

AKAY BEŞMART (Kars)- Efendim, üzümlere ve utanarak huzuruza çıkıyorum. Zira borçlu barolardan birisi de bizim baromuzdur. Fakat şunu arz etmek durumunu hissettim: Türkiye'nin büyük illerinden gelen delege arkadaşlarımız, mevcutlarının 100'den aşağı düşmediğini, büyük illerde 1000'den tutun 500'e kadar avukat arkadaşın çalıştığını ve gelirlerin tabiatıyla aidatlara bağlı kaldığını da hepimiz biliyoruz. Biz kaç kişi ile çalışıyoruz? Bir baro teşekkül ettirdik, uğraşıyoruz, 49 kişi iken 42 kişiye düştük. Bu arada hangi şartlarda çalışıyoruz? Nasıl bir çalışma olanağı içerisindeyiz? Hani, gözden irak olan gönülden de irak olur derler. Gerçekten öyle; zor tabiat şartlarında herhalde tecrübeli, yahut epey bir süre avukatlık yapmış olan arkadaşlarımız Kars'ta oturmuyorlar ve bunlar büyük şehirlere göç ediyorlar. Bu sadece ticaretle değil -yani ekonomik bir olanak oluyor- avukatlıkta da böyle. Geriye kim kalıyor? Geriye kalan sadece stajını bitirip göreve yeni başlamış olan arkadaşlarımız. Bunların gelir sağlama olanakları çok az. Gelir sağlama olanağı az olmasına rağmen Kars barosu bugün ayda, demin de yıllık olarak ödedikleri aidatla baronun özel giderlerini karşılayacak durumda değildir. Bu şartlarda ayrıca Barolar Birliğine ödenmesi gereken parayı ödemek için zorluk çekmekteyiz. O halde, e sadece baroların aidatlarını, yahut da Barolar Lirliğine ödenecek paraları ödemek zorunluğu doğurmamak gerekir. Ayrıca, mağdur barolara da yardımın Barolar Birliğinden gelmesi gerekir. Biz bir kâtibin ücretini ödemekten aciz duruma düşerken, borçlandığımızdan dolayı -utanç duymuyoruz- baroyu devam ettirdiğimizden dolayı kıvanç duyuyoruz. Çünkü Kars Barosu, deminden beri rapor üzerindeki görüşmeler yapı-

lırken, söylenen bütün yöntemleri, bütün bilinçli atılımları, bütün eylemleri harfiyen yerine getirmiş bir barodur. Bu bakımdan biz borçlanmışsak, biz Barolar Birliğine karşı borçlu durumdaysak, bunun günahı bizde değil, biraz da Barolar Birliğindedir, bize yardım etmeleri gerekir. Çünkü avukatlık onurunu hukuk devletindeki bütün eylemleri hukuka karşı kaldırırları orada biz gerektiği yönde gerektiği şekilde yasalyönlenden göğüslemişiz. Bu bakımdan, bizden yardım değil, sizden yardım bekliyoruz. Önerim budur.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Başka söz almak isteyen var mı?..Buyurun.

SALİH SİPAHİER (Sakarya)- Sayın Başkanlar, saygıdeğer delegelere arkadaşlarım; gündemimizin bu maddesi, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun kesenek miktarı ve ödeme tarihlerinin tesbiti ile ilgilidir. Ancak, Kanunumuzun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen 82 nci maddesinin 2 nci bendi, barolar genel kurullarına bu yetkiyi vermiş bulunmakla beraber, yani kesenek miktarı ve ödeme tarihlerinin tayin ve tesbiti yetkisini vermiş bulunmakla beraber, Birlik, Barolar Birliği Genel Kuruluna sadece kesenek miktarını tayin yetkisini vermiş bulunmaktadır. Madde metni sarıdır. Bu itibarla, biz bu maddede sadece Barolar Birliğinin kesenek miktarını tayin ve tesbit etme yetkisini haiz bulunmaktayız. Diğer ödeme tarihlerinin tesbiti ise sabahki konuşmamda da önermiş olduğum gibi 1978 yılı bütçesi ile ilgili olarak, bütçe taslağına eklenen yönetimlikte ödeme tarihleri tayin ve tesbit edilmek suretiyle halledilmiş olup, kesenek miktarı lakımından bütçe taslağına geçen sene 10 ncu genel kurulda kabul edilen miktar üzerinden tahakkuk işlemi yapıldığına göre, 15'er lira üzerinden keseneğin tayin ve tesbiti Yönetim Kurulunun görüşü olarak belirlenmiş bulunuyor. Buna zıt bir görüş olarak, Denetleme Kurulunun, 15 liralık keseneğin 25 liraya yükseltilmesi hakkında raporlarında bir tavsiye kararları vardır; tayin ve takdiri Yüce Heyetinize aittir. Saygılarımla.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Buyurun Nebil bey.

NEBİL VARUY (İstanbul)- Sayın Başkan, saygıdeğer meslektaşlarım; Barolar Birliği keseneklerinin borç miktarlarını belirten cetvelde, bazı hatalar olduğu, daha evvel konuşma yapan meslektaşlarım tarafından belirtildi. Bu konuda cetvelde İstanbul açısından da bir değişim zarureti hasıl olmuştur. Gerçekten, cetvelde belirtilen miktar kadar İstanbul şu anda borçlu değildir. Ne var ki, bunun bütün kusuru İstanbul Barosuna aittir; kesinlikle Yönetim Kurulunun bu konuda hiç bir kusuru yoktur. Çünkü biz, zannediyorum 400-500 bin lira tutarındaki borcumuzu ancak yıl sonunda, hatta birinci ayda ödeyebildik. Bu bakımdan, cetvele böyle geçmesi Yönetim Kurulu tarafından zorunlu bir durumdu, bu hususu ilk önce tavzih ederim.

Neden bu durum hasıl oldu? Çünkü, bilindiği gibi büyük meblağlara varan bu miktarı ancak biz kanunun 65 nci maddesinin tatbik edileceği ihtarını havi tebligatlar yaparak tahsil etme imkânını bulabildik ve derhal borcumuzu ödedik. Bundan çıkan sonuçlar var. Arz etmek istediğim husus; bu maddi vakıyalardan giderek bazı sonuçlara varmak.

Görülüyor ki barolar, gerek eski yıllardan, gerek 1977 yılından oldukça önemli miktarda kesenek borcu ile borçlanmış haldeler. Geçen Sakarya Genel Kurulunda 10 liralık kesenek borcunun 15 liraya çıkartılmasına karar verildi, şimdi de bu 25 lira olarak isteniyor. 10 lira iken görülüyor ki barolar büyük miktarda borçlu durumdadırlar. Bu, 15 lira olduğu zaman şüphesiz daha fazla olacak. Yani ellerindeki imkânlar dolayısıyla barolar ödeyemeyecekler. 25 lira olduğu zaman bu miktar çok daha büyük meblağlara vasıl olacak. Çünkü 10 liralık kesenek borcunu % 50 bir zamlarla 15 lira yaptık, eğer 15 lirayı 25 lira yaparsak, aşağı yukarı % 70 bir zam daha yapmış olacağız ve bu borçları ödeyememe durumu filhal barolar tarafından, bütün karşı ağızlarla rağmen olacak. 10 lira ödenemedi, 15 lira ödenemeyecek, 25 lira hiç ödenemeyecek ve gittikçe bu miktarlar daha büyük meblağlara varacaklar. O zaman, bana öyle geliyor ki, Birlik çok önemli bir mesele ile karşı karşıya kalacak. Yani Birlik, barolarla ideolojik açıdan bütünlense bile, mali açıdan aralarında

uzlaşmaz çelişkiler meydana gelecek ve bu çelişkiler ggderek baroların ve Barolar Birliğinin ideolojik yapısını da etkileyecek.

Şimdi denebilir ki, bugünkü uygulamaya göre, Barolar Birliği ancak belli tebligatlar yapmakla yetiniyor, daha fazlaya gitmiyor, bu böyle devam eder, borç miktarları bir taraftan yükselir bir taraftan barolar ellerinden geldiği kadar para öderler, bu şekilde bu işi tatlıya bağlarız, diye düşünülebilir. Fakat bu sanıyorum ki bir noktada mümkün değil. Mümkün olmadığına da Barolar Birliği Yönetim Kurulu açıkça işaret ediyor; çalışma raporunda aynen şöyle diyor: Meslekdaşlarımızın kesenek ödememeleri halinde, Avukatlık Kanununun 72/D maddesi uyarınca uygulanacak müeyyidelerin mevcut olmasına rağmen, tahsil edilmemesinin baromuzun (Baromuzun diyor, bir yazı da bildiriyor) ve Birliğimizin sorumluluğunu gerektireceği tabiidir diyor. Gerçekten de, elbetteki bu paralar ödenmezse, bu Birlik adına bir sorumluluk getirir ve neticeten; çalışma raporunda ve bir başka yerde de işaret edildiği gibi, yasal zorlamalara gider. Yani icraya verir. Barolar Birliğinin elinde başka imkânlar da yoktur. Demek ki bu mali meseleler gittikçe daha büyük stratejik ayrımlara yol açacak. Bu noktaya yüksek kurulunuzun dikkatini çekerim. Ve takdirlerinize sunarım; bu yüzden büyük tehlikelerin Barolar Birliğini beklediğine özellikle işaret etmek isterim.

Buna karşı denebilir ki, ve denmektedir ki, peki ne olacak yani, gerek toplu sözleşmelerden gelen artmalar gerek fiyat artmaları dolayısıyla mali durumumuz kötü ise bu Barolar Birliğimizin işlemleri de yeterince yapılamayacak. Şimdi sayın arkadaşlarım, buna biraz iyi niyetle baroların ve meslekdaşlarımızın yaklaşımları olursa, bu çözümlenmeyecek bir mesele değildir ve 25 lira gibi bir meseleyi getirip de (Aydadır tabii bu) 10 lira da ölüm yardımı, demek ki 35 lira gibi bir artmayı getireceğine, tahsil imkânlarının zorlanması gerekmektedir. Biz daha 10 liralık durumdayız, 15 liralık durumu daha denemedik. İşaret etmek isterim ki, 15 liralık, ayda 15 liralık bir kesenek meselesinin getireceği problemleri bilmeden, ve bunların ne derecede Barolar Birliğinin masraflarını karşılayacağını daha bilmeden, nasıl

olur da 25 lira istenir? Yani uygulama bir kademe artarak meydana getirilmektedir. 15 liralık uygulama yapılır, bunun neticeleri alınır, eski borçların tahsili için mümkün olan gayret sarf edilir ve öyle bir noktaya gelinir ki, artık bu 25 lira noktasıdır ve o zaman burada bulunan bütün delegasyon elbetteki buna "evet" der. Ama daha 15 liranın uygulaması yapılmadan 25 liraya çıkartılması istemi bence pek uygun değildir ve arz ettiğim nedenlerle de, ilerisi için, bana öyle geliyor ki büyük bir tehlikenin kapısı açılmış olur. Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Söz sırası Elâzığ Delegatesi Sayın Necati Özkaya'da.

Yalnız, izin verirsiniz ondan evvel, bir açıklama da ben-deniz yapmak istiyorum; Konya Delegatesi ve Konya Baro Başkanı olarak; raporda zuhulen Konya Barosu da borçlu olarak gösterilmiş bulunuyor. Zabıtlara geçmesi bakımından bu açıklamayı yapıyorum; Konya Barosunun borcu yoktur, bir yanlışlık olmuş, rapora borçlu olarak geçmiş. Bu açıklamayı yapmak gereğini duydum.

Buyurun Necati bey.

NECATİ ÖZKAYA (Elâzığ)- Konuşmalarında da söyledim, Elâzığ Barosunun borcunu ödemediği bildiriliyor. Yani borç ödememeyi itiyat haline getirmiş barolar arasında geçiyor. Biz 1976 borcumuzu beşinci ayda ödediğimize göre, itiyat haline getirdiğimiz söylenemez, 1977 yi de tamamen ödemiş vaziyetteyiz. Yani şunu söyleyeyim; arkadaşlar bu 10 lira idi 15 lira idi 25 lira idi ben şahsen bunun burada konuşulmasını dahi fuzuli addediyorum. Şimdi düşünün avukatız, lokantaya gidiyoruz günde 40 lira 100 lira bahşis veriyoruz otelde de böyle. Af buyurun, kapımıza gelen dilenciye veriyoruz. E Barolar Birliğinden çok şeyler istiyoruz; şahsen tenkit edenlerden birisi de benim; ama paranın olmadığı yerde iş yürümez. Hani 25 lira olsun 15 lira olsun, bence bunun konuşması fuzuli; 50 lira olsun! Yani bunu burada bir konuşma mevzuu yapmayalım, Barolar Birliği ne istiyorsa onu verelim. Bu çok büyük bir rakam değildir, yani bilhas-sa bizim için büyük bir rakam değil. Maruzatım bu kadar.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Necati bey.

Buyurun efendim.

FUAT AKKOYUNLU (Gümüşhane)- Sayın Başkanlar ve muhterem arkadaşlarımız, bu hususta söz almak zarureti duydum ve saygılarımla şunu arz etmek isterim ki, bugün Türkiye Barolar Birliğine mensup barolarda en az avukat sayısı ile çalışan bir baroyuz. Bizim baroya kayıtlı üyelerimizin tüm sayısı 26'dır. Şunu özellikle belirtmek isterim; bugün bizim baromuzu yürütecek müstakil bir sekreteryaımız mevcut değildir. Mahkeme kâtiplerine ek ödenek vermek suretiyle baromuzun sekreteryasını yürütüyoruz. Bu hususun da bir yürütmede ne kadar bir fonksiyon icra edeceğini takdirlerinize arz ediyorum. Ancak, peşinen söylemem lâzım gelen bir husus var; bir kırsal bölgede yaşayan insanların böyle, eheet şu anda Genel Kurulda söylenirken; 25 lira, 30 lira, 10 lira büyük para mı? Düşünebilir misiniz, küçük bir ilçede tek başına arzuhalcilerle savaş veren bir avukat arkadaşımız için yeri geliyor ki 300 lira da büyük bir para oluyor. Türkiye'nin ekonomik şartları belli. Şimdi, Barolar Birliğinin bu getirmiş bulunduğu teklifte, zannederim ki para ayarlaması olarak kamuoyuna yutturulmak istenen, kamufle edilmek istenen devallüasyon ve enflasyon hızının bizim Barolar Birliği aidatlarına da tesir ettiği görülüyor. Şimdi şunu da açıklamak isterim: Ayrıca, şimdiye kadar hiç dikkatimizi çekmedi, fakat zarureten ileri sürmeye mecburum; birinci sınıf ücret tarifesi vardır barolar için ikinci sınıf ücret tarifesi vardır. Biz ikinci sınıf ücret tarifesine göre çalışan avukatlarız. Bizim şu anda delegelerine yol ödeneği dahi vermeyen, ki almak da mümkün değildir, çünkü maddi olanaklarımız çok zayıftır, 26 kişinin yürüttüğü bir barodur, baro genel kurulumuzda geçen yaptığımız toplantıda bu sorunlar dile getirildi ve arkadaşlar Barolar Birliği aidatı ve ölüm yardımı, diğer kesenekler dahil olmak üzere evvelsi yıl ödemiş bulunduğumuz 940 lirayı 1500 liraya çıkarabilmek için de herhalde epeyce bir sav verdik. Bu savın içerisinden gelen ve bütün bu durumları size anlatan bir arkadaşınız olarak, Barolar Birliği Yönetim Kurulunun getirmiş bulunduğu teklifleri takdirlerinize sunuyorum. Ben de bu konuşmamla siz-

lere hiç olmazsa bir nebze olsun kendi dertlerimizi iletmekten de zevk duyuyorum, mutluluk duyuyorum. Hepinizi saygılarımla selâmlarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Güçdemir.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Pek muhterem arkadaşlarım, söz almak niyetinde değildim, ama bir noktada mecbur oldum. Sevgili kardeşlerim, evet, 10 lira tahsil edilemiyor, 15 liranın henüz tatbikatına başlamadık, bu safhada iken 20 veya 25'e çıkartmak biraz garip olmaz mı?..Bütün bunlar üzerinde durulacak noktalar. Ancak, şunu da arz edeyim; gayet güzel bir konuşma yapan Cengiz İlhan bey kardeşimiz, bir adliye dairesinin nakli konusunda merkezden istediği yardıma cevap dahi verilmediğine işaret ettiler. Elbette bu, maddi imkânsızlığın yarattığı bir ilgisizlikti. Böyle zaman zaman Barolar Birliğinden beklenen şeyler oluyor Birlik Merkezinde, yapılamıyor. Personel maaşları artmış bulunuyor, masraflar artmış bulunuyor, bu bir gerçek, bu bir vakıa. Bunu gizlemeye, saklamaya imkân yoktur. Şimdi, bu şartlar içerisinde, malî bakımdan Genel Merkezi çalışamayacak duruma getirmememiz lâzım. Nihayet 20 veya 25 lira iki paket sigara parasıdır arkadaşlarım. Bir ayda iki paket sigara parasını Genel Merkezden esirgemeyelim. Çalışamaz, istediğiniz yardımları yapamaz, kitap çıkartamaz, tebliğ yayamaz, masraf yapamaz, mücadelesini yürütemez. Bu itibarla, bu maddi yoksunluk içerisinde hareketsizliğe mahkûm etmiş olacağız. E ödenmiyor..Ödenmiyor ise, mahalli barolar tahsilâtını yapamıyor ise, bu ödememenin yani yerinde olmayan şeklen tasvip edilmeyen bu halin diğer bir kısıtlamaya mesnet olması doğru değil. Böyle gayri kanunî olan, tasvibi mümkün olmayan bir hususu başka bir meseleye mazeretyapmak mümkün olmaz arkadaşlar. Eğer Barolar Birliğinden istiyorsak; yerinde derdimize koşmasını, bilmem şu bu yardımlarda, neşriyatta, işte, takipte, mücadelede verimli bir mesai yapmasını istiyorsak, ayda iki paket sigara parasını lütfen esirgemeyelim. Maruzatım bundan ibarettir. Demin muhterem arkadaşım birinci ikinci sınıf barolara ilişkin gayet güzel şeyler söylediler. Yarın bu konuda, dilekler faslında uzun uzadıya o birinci ikinci sınıf tefrikinin adaletsizliği-

ne işaret eden konuşmalarımız olacaktır. Onlar da sanıyorum bu ikinci sınıf şeysinden kurtulmaları gerekir, kurtulurlar inşaallah yüce heyetinizin alacağı kararlar. Özet olarak; bu basit, iki paket sigara parasından, kendi seçtiğimiz inceleme elemanlarının, deneticilerin gerçeklere dayanan teklifini kabulden Genel Merkezi ve kendisinden çok şeyler beklediğimiz mekanizmayı yoksun bırakmayalım. Hürmetler sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz sayın Güçdemir.

Sayın Aytan Dikçilime buyurun.

AYTEN DİK (İstanbul)- Efendim şimdi mesele dönüp dolayıp iki paket sigara parasına geldi. Oysa üzerinde durulması gereken konu bence bu değil. Mesele bir kere istenen bu paralar bu senenin bütçesi için değil gelecek sene bütçesi için. Gelecek senenin bütçesi için bu istenen paralar için sarf yeri hazırlanmış mı? Nedir, nerelere harcanmak için bu rakamlar talep ediliyor? Çünkü mesele 25 lira meselesi değil, bir yekûn tutuyor. Bunların sarf yerinin öncelikle Genel Kurulumuza bildirilmesi gerekirdi.

İkinci mesele, arkadaşlarımızın 25 lirayı verip vermeme meselesi de değil, biz bunu Genel Kurullarımıza her birimiz götüreceğiz. Burada bu oylanacak, sen ben, o baro bu baro vermeyecek, eğer bu genel kurullarımızda Barolar Birliğinin aidatının şu kadara yükseltilmesi kabul edilmezse, gene sorumlu olan o arkadaşlar olmayacak, orada reddine rağmen, buradaki kabulünüze dayanılarak baro bunlardan sorumlu olacak ve neticede bir sigara parası 400 bin 500 bin lira olarak baronun sırtına yüklenilecek. Bunu bu şekilde yorumlamanızı rica edeceğim. O bakımdan, öncelikle bize sarf yeri gösterilsin. Ondan sonra biz bunu kendi baromuza aktaralım, genel kurulumuzda bunun savunmasını yapalım, kararımızı alalım, bundan sonra artırılmasını burda da kabulünüze arz ederiz. Bunlar yapılmadan, sigara parası ile bu meseleyi halletmek olanaksızdır. Çünkü doğrudan doğruya baronun sırtına yüklenen bir şeydir, avukat arkadaşlar takip edilmeyecek sigara parasına, doğrudan doğruya baro takip edilecek. Saygılarımı sunarım efendim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Başka söz alan arkadaşımız var mı efendim?..Yok. Olmadığına göre sayın İlhan Kutay'ı davet ediyorum; Yönetim Kurulunun görüşlerini bildirmek üzere.

GENEL SAYMAN İLHAN KUTAY- Sayın Başkan, değerli delege arkadaşlarım; Birliğin malî durumunun tartışıldığı şu sırada, parasal konuların sevimsiz bir konu olarak ortaya çıkan görünümünde konuşmak bir bakıma da talihsizlik. Ancak, iki yıldır görevini yerine getirmeye çalıştığım Birlik Sorumlu Saymanlık Üyeliğinde hemen her gün karşılaştığımız malî sıkıntı bu sene konunun malî faaliyet raporu dışında Yönetim Kurulu raporunda bir günden madde olarak özel yer almasını gerektirmiştir. Parasal açıdan ilerleri sürülen görüşler kuşkusuz bir dereceye kadar doğal karşılanabilir. Biraz da halk deyimiyle; "Para isteme benden, buz gibi soğurum senden" özdeyişi bir noktada hakikaten bir reaksiyonu ifade eder. Barolar Birliği, 61 barodan oluşan ve 8 yıllık geçmişi bulunan bir teşekkül olarak bugüne kadar hepinizin bildiği geniş çapta faaliyetler göstermiştir. Yalnız, 1976-1977 senesinde üç olağanüstü genel kurul toplantısının değişik şehirlerde; İzmir, İstanbul ve Ankara'da yapılmış olması, bütçe açısından nasıl bir gideri gerektirdiğini açıkça ifade eder.

Yönetim Kurulu raporunda malî durum ve 1978 bütçesinin gelir gereksinmesi gayet açık olarak gösterilmiştir. Bu tahminler kuşkusuz kabul buyurursunuz ki kalemin kâğıda intikaliyle saptanmış rakamlar değildir. Gerçek ve objektif donelere dayanmaktadır. Ki, bu rakamların gerisinde kalmış ve sayfaya intikal etmemiş gerekçeler daha çoktur. Hepinizce bilinen hususları tekrarlamak istemem. Ancak, Türkiye bugün dünyada emsali görülmemiş bir enflasyonist baskının altında % 48 ila % 50 hayat pahalılığının yaşandığı bir memlekettir ve Ocak ayından itibaren azgari ücret 3300 liraya çıkmıştır. Bu koşullar altında, 16 personelle yürütülen ve çok dar olanaklar içinde faaliyet göstermek durumunda bulunan Birliğin hizmet verememiş olması da eleştirilmektedir. Hiç bir art niyete dayanmayarak şunu ifade etmek zorunluluğunu duymaktayım: Lütfen yanlış anlamayın, Birliğe verilecek aidatlar bir bağış değildir. Bazı ifadeler üzüntümüzü mücip olmuştur. Üzüntümüz, hizmet verilmiyor, o halde para verme-

yiz, şeklinde tezahür eden beyanlar, Birliğin kamu kurumu niteliğindeki bir meslek teşekkülünün mahiyeti ile bağdaşmamaktadır. Bilindiği üzere, Anayasa Mahkemesi Avukatlık Kanununun 81 nci maddesinin ikinci bendi hükmünü iptal etmiştir. Bu iptal gerekçesi de bir noktadan Birlik keseneklerinin hukukî niteliğini saptayan gerekçeyi açıklamaktadır. Bu gerekçeye göre, Birlik kesenekleri kamu alacağı niteliğinde bir alacaktır. Anayasa Mahkemesi kararıyla saptanan bu niteliğine göre, demek ki üyelerimizin, meslekdaşlarımızın ödedikleri kesenekler, özel hukuk alanında oluşan bir borç ilişkisinin yarattığı bir borç değildir. O halde hizmet tartışması ayrıca yapılmak üzere, barolarımızın kanunî yükümlülüklerini yerine getirerek, süresinde keseneklerini Birliğe ödemeleri her halde pek doğal bir borç olmak gerekir. 8 yıldan beri yapılan gözlemler ve iki yıldır yaşadığımız koşullar, baroların kesenek ödemekteki isteksizliklerini, (Bu tabiri de lütfen mazur görmenizi istirham edeceğim.) Çünkü malî sıkıntının yarattığı psikolojik koşullar ve üç günlük Birlik genel kurulundan sonra 1979 genel kuruluna kadar geçen süreye içindeki 365 gün Barolar Birliği saatının dönmesi bu bütçenin işlemlerine bağlıdır. 61 baromuz, pek az bir ayrık baro ile keseneklerini geç ödemek hususunda bir davranışa girmektedirler. Ve genellikle Kasım ve Aralık ayında borç kapatma telaşına, belki görünüm öyledir veyahut da bunu tercih etmektedirler, Kasım-Aralık ayında hesaplar kapanmak istenmektedir. Kasım-Aralık ayına kadar o yılın tahakkuk etmiş kesenekleri ödenmediği takdirde, carî giderler nasıl görülecektir? Elde bir sihirli değnek yoktur, birikmiş para hiç yoktur. Barolar Birliğinin üç yıl evvel 600 bin liralık bir vadeli hesabı açılmıştır Ziraat Bankasında; bir tanesi 100 bin, diğeri 500 bin. 100 bin liralık vade çözülmüş, 500 bin liralık vade de yeni çözülmüştür. Henüz idrak etmekte olduğumuz bu genel kurulun mali portesi 200 bin liraya yakındır. Bu şartlar altında, 1979 yılından itibaren uygulanacak 25 liralık artışın, yani 10 liralık artışın bugünden gider çeşitlerinin bilinmemiş olması sebebini anlamak güçtür. Yönetim Kurulu raporumuzun 154 ncü sayfasında, 1978 bütçe çalışmaları

dolayısıyla yapılan hesaplar 47 bin küsur liralık açık vermektedir. Yani 15 lira ile 1978 bütçesi 50 bin lira açıkla kapanmaktadır. Nakit mevcudumuzu arz ettiğim şekilde kullanmak durumundayız. Personel giderlerini ve personel maaşlarını, hayat, geçim koşullarını, ümitlerini Birliğe bağlamış olan personelin aylık ücretlerini ödeyememek gibi bir duruma Birliğin düşmesinin ıstırabını zannediyorum ki hepimiz paylaşırız. Bugüne kadar yapılan çalışmalar yanında, size sunduğumuz raporda da açıklanan giderler, arz ettiğim şekilde cari giderlerdir. Bakınız, neler mutasavverdir, nelerin programlanması lâzımdır? Çünkü siz yüksek kurulunuz bunları tasvip etmeye hâlik, yetersiz görebilir, hatta tamamen iptalini de uygun görebilir. Ama Birliğin çalışmalarında çeşitli meslekî ve meslek dışı birtakım faaliyetleri cari giderlere inzıman eden munzam gelir kaynaklarına ihtiyaç göstermektedir.

Birliğin kuruluş yıldönümleri kutlanmaktadır, bilinmektedir. 9 Ağustos günü her yıl. Şimdi şunu istidraden arz edeyim; bu sene Ankara'da genel kurulun yapılması nedeniyle Yönetim Kurulunda işin sosyal yönünün programlanması görüşüldü. O kadar sıkıntı aktif olarak etkilemektedir ki bizleri, meselâ Barolar Birliği toplu bir yemek verme imkânını bulamamıştır. Nihayet belli dar imkânlar içinde bir program oluşturmak zorundakalmıştır. Birliğin kutlama yıldönümlerinin yapılip yapılmaması tartışılmıştır Yönetim Kurulunda. Yani Barolar Birliğinin 9 Ağustosta kuruluş yıldönümü kutlansın mı kutlanmasın mı?..Bu tartışılmıştır ve bunun tartışılmasının yegañe sebebi de bütçe olanaksızlıklarıdır. Buna karşı çıkılmıştır yani bu görüşe karşı çıkılmıştır; fakat egemen görüş şu olmuştur: Mali imkânsızlık, ki barolardan gelen aidatların toplanması ile Barolar Birliği gibi icabında yurt dışına etkileri yayılan bir teşekkülün yıldönümünü kutlamak gibi olağanüstü bir görevi ihmal etmek bizlerin görevini ihmal etmek anlamına gelir şeklinde bundan vazgeçilememiştir.

Sayın arkadaşlar, 1978 programında sosyal güvenlik güvenlik kongresi programdadır, 1977 de yapılamamıştır. Emekli San-

dığı, Bağ-Kur ve Sosyal Sigortalar Kurumunun tek bir sosyal güvenlik örgütü olarak birleştirilmesi konusuna Barolar Birliği sahip çıkıp bunu bir kongrede tartışmak istemektedir. İkinci Türk Hukuk Kongresinin angajmanını çoktan yapmıştır. Komisyon çalışmalarımız vardır, seminerler tertibi düzenlenmesi icap etmektedir. Bu konular gündemdedir.

Efendim, bu bakımdan, huzurunuzda getirilân 25 liralık önerimizin gerekçeleri bunlara dayanmaktadır. Bu önerilerimizi lütfen kabul buyurursanız, Birliği bir malî sıkıntıdan kurtarmış olacaksınız. Hepinize saygılarımı sunarım.(Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim sayın İlhan bey.

Değerli arkadaşlarım, iki önerge var, ikisi de aynı miktarda anlaşmış bulunuyorlar. Sayın Hürşit Kangal'la, Sayın Nâbi İnal, Sayın Oğuz Arın, Sayın Şinasi Yeldar ve Sayın Zeki Özker bu keseneğin 20 lira olarak tesbitini isterler.Şimdi, 25 lira olarak isteyen arkadaşlardan söz almak isteyen var mı?.. Yok. Şimdi, ...

OĞUZ ARIN (Kocaeli)- Biz önergemizi geri alıyoruz.

BAŞKAN- Önerge geri verilmiştir.

Değerli arkadaşlarım, Yüce Heyetiniz olumlu bir hava...

İSMAİL ÖZNEL (Niğde)- Sayın Başkan ben 20 lira olması hakkında öneride bulunuyorum.Söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

İSMAİL ÖZNEL (Niğde)- Kıymetli arkadaşlarım, biz buraya 15 yılı dolduran delege avukatlar olarak geldik. Çoğumuzun da mali durumu iyi olabilir, rahatlıkla da öderiz bundan şüphem yok. Yalnız Niğde barosunda bildiğim arkadaşlarımız var ki, şu aidatı bile biz ancak baroda şakaya getirip cüzdanını açıyoruz ve alıyoruz. İşin gerçek yönü bu. Şimdi, 20 lira önergesini ben bu genç arkadaşları, geliri az olan arkadaşları düşünerek 20 lira teklifini sayın Divana sunuyorum. Arkadaşlar diğer meslektaşlarımızı, durumu zayıf olan arkadaşlarımızı nazarı itibare alarak böyle derler ve bunu da idareci arkadaşlarımız 20 ile iktifa ederiz derlerse, bir teklif olarak sunuyorum efendim.

BAŞKAN- Şimdi efendim iki teklif var. İki önerge geri alındı 20 lira olarak. 25 lirada büyük oy çoğunluğu ile ben birleşme gördüm ama, arkadaşlarımız 20 lira olsun diyorlar. İzin verirseniz ben 25 lirayı oya sunacağım.

Şimdi arkadaşlarım, keseneklerin 25 lira olarak tesbitini uygun görenler lütfen ellerini kaldırsınlar... İndirin efendim.

Şimdi 20 lira olarak Niğde delegeşi arkadaşımız önerge verdi, onu oyunuza sunuyorum: 20 lira olarak tesbitini isteyenler... 25 lira olarak kabul edilmiştir efendim. Teşekkür ederim.

Buyurun Faruk bey.

BAŞKAN FARUK EREM- Artırma kararınıza Yönetim Kurulu adına teşekkür ederiz. Yalnız, bazı delege arkadaşlarımızın raporda gösterilen borç miktarında yanlışlıklar olduğu yolundaki uyarıları karşısında şunu açıklamak istiyoruz: Rapor hazırlanıp sizlere gönderildiği tarihteki rakamlar esas tutulmuş, sonraki rakamları size ulaştırmak imkânı bulamadık. Ama birkaç sayfalık bir ekle de bu hatamızı düzeltebilirdik. Özür dileriz.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Değerli arkadaşlarım, oturumu burada kapatıyoruz. Yarın 9.00'da toplanmak üzere iyi akşamlar efendim.

(Kapanma Saati: 17.35)

ÜÇÜNCÜ GÜN
BİRİNCİ OTURUM
AÇILMA SAATI: 9.00

-----o-----

BAŞKAN- Efendim, çoğunluğumuz vardır, toplantıyı açıyorum.

Gündemimizin 11 nci maddesine geçiyoruz.

"11- 1977 yılı bütçesi ile Bütçe Yönetmeliğinin sunulması, görüşülmesi ve kabulü."

Bütçe ile bütçe yönetmeliğini okutuyorum efendim:

(1977 yılı bütçesinin gelir ve gider bölümleriyle Bütçe Yönetmeliği okundu)

BAŞKAN- Efendim, gelir bütçesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Gider bütçesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

BİR DELEGE- Sayın Başkanım, yeni yazlıhane açıcak genç avukat arkadaşlara onar bin lira kredi verilmesine dair bir önerim vardı.

BAŞKAN- Sayın arkadaşlarım, ben...

HURŞİT KANGAL (Balıkesir)- Sayın Başkan, bu konuda söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun sayın Kangal.

HURŞİT KANGAL (Balıkesir)- Değerli arkadaşlarım; bir söz vardır, ben ona inanırım; "Hayırda israf, israfta hayır yoktur." yani ne kadar hayırlı bir işe para harcayabilerseniz o israf sayılmaz. Yeni yazıhane açan arkadaşlarımıza ne kadar yardım yapılabilirse buna karşı çıkmak, benim ölçülerime göre en azından çirkin bir hareket olur, yardım yapılmalıdır. Ancak, 1500 civarında yeni meslekdaşımız her sene yazıhane açmak durumunda olduğuna göre, bunlara 10 bin lira civarında bir yardım yapmak demek, bütçeye 15 milyon lira koymak demektir. Eğer bütçeye 15 milyon liralık bir kaynak bulunabilirse, oyun bu nokta da müsbet olacaktır; fakat şu anda bu kaynağı bulamayacağımıza göre, bu noktada sarfedilecek zamana ben israf derim. Arz ederim efendim.(Alkışlar)

("Bütçe oya sunulsun" sesleri)

BAŞKAN- Efendim, aslında ben başka bir yöntem uygulayacaktım. Evvelâ bütçeyi oylarınıza sunacaktım, bu fasıllar ve bölümler arasında bir nakil konusu idi ve bu hususta verilmiş bir önerge vardı, o önergeyi de ayrıca dilekler faslında Yönetim Kuruluna verilecek talimatlar babında oyunuzda sunacaktım, böylece aynı yöntemi uygulayayım istiyorum. Şimdi, gider bütçesini kabul edenler...Etmeyenler...Ekseriyetle kabul edilmiştir efendim.

Şimdi, gündemimizin 11 nci maddesine göre; 1978 yılı bütçesi ile Bütçe Yönetmeliğinin sunulması, görüşülmesi ve kabulü. Zaten bu yönetmelikte fasıllar ve bölümler arasında nakil imkânı vardır.Yönetmeliği oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir efendim.

Sayın Hocam, tenkitlere cevap vermek üzere buyurunuz.

Efendim şimdi, sayın Birlik Başkanı görüşmeler hakkında cevaplarını sunacaklar.

BAŞKAN FARUK EREM- Sayın Başkanım, aziz delege arkadaşlarım; bu yıl Genel Kurulumuzdaki tenkitler oldukça sert geçti. Maruzatımızı üç bölümde açıklamak istiyoruz. Birinci bölüm giriş mahiyetinde ve ortak tenkitlere ilişkin olacak, ikinci bölüm tek tek konuşan arkadaşlarımıza yanıtlara indirgeli bulunacak, üçüncü bölümde Başkanlık Raporu ve şahsım hakkındaki tenkitlere cevap teşkil edecektir.

Genel Kurulumuzun görüşmelerinin 10 dakika ile kısıtlanması-
nın mağduru her halde biz Yönetim Kurulumuzdur. Çünkü biz bunlar-
dan çok fazla faydalanıyorduk. Bu nedenle, bir istirhamda bulunaca-
ğım; muhterem delege ve konuşmacı arkadaşlarımla söylemek olanağı-
nı bulamadıkları düşüncelerini lütfen bize kısa bir zamanda yazılı
olarak bildirsinler. Çünkü Yönetim Kurulu olarak biz, yıllık prog-
ramımızı dönem başında yapmaktayız, bu programın eksiksiz olması
için sizden böyle bir ricada bulunuyoruz.

Şimdiye kadar Yönetim Kurulu temsilcisi ve Başkan olarak ten-
kitlere cevabımı karma olarak bildirmiştim. Fakat bu yılki tenkit-
ler, daha ziyade bu toplantının bir rastlantısı olsa gerek, daha
ziyade şahsım üzerinde toplandı. Bu itibarla, hakkımdaki tenkitler-
le Yönetim Kuruluna yönetilen tenkitleri birbirine karıştırmak hak-
kım olmadığı zannındayım.

Bundan evvelki yıllarda konuşmacı arkadaşlarımla beyanlarına
sırasıyla yanıtlarda bulundum. Fakat bu yılki tenkitlerde ortak
noktalar o kadar çok ki, başa bunları alırsam süreden kazanacağımı
sanıyorum.

Evvelâ raporun hacimli olduğu, buna lüzum görülmediği ileri
sürüldü. Özellikle, daima takdir ettiğim Apaydın arkadaşım bunu
dile getirdiler. Biz, her konuda Yönetim Kurulu olarak en geniş
bir inceleme ile sonuca varmak alışkanlığını şimdiye dek yürüttük.
Bu mesainin sizlere intikali, ülkemizin her yerinde her arkadaşımız
aynı olanağa sahip olmadığından, onların incelemelerini kolaylaş-
tırmak amacını gütmektedir. Bir rapor 3- 5 sayfalık da olabilir;
o zaman bizler belki de daha az tenkide uğrarız; ama sonuç herhal-
de Birliğin lehine kayılmayacaktır.

Kuruluşumuzdan bu yana alenilik ilkesini benimsedik. Türkiye
Barolar Birliği bülteninde önemli önemsiz tefrikinin yapmaksızın,
okumağa değer bütün haberleri, diğer bir deyimle, Birlikte kuş uça
onu dahi sizlerin bilgilerine sunduk. Baştan beri bu aleniyet siz-
lerin tenkitlerinizi tahrik edegelmiş ve Genel Kurulumuzun bir for-
malite toplantısı olmaktan irak kalmasını sağlayabilmiştir.

Raporda eski raporlardan söz edildiği ileri sürülmekte, tek-
rardan yakınılmaktadır. Eski raporlara atıfta bulunmamız gerek-

sinmesi, bazı konuların birkaç yıl devam etmiş olmasından ileri geldiği gibi, Genel Kuruldaki arkadaşlarımızın değişmesi hali karşısında, evvelki çalışmaların onlar tarafından da bilinmesinde fayda görmüş olmamızdandır. Nitekim, rapora belki de unutarak almadığımız bazı evveliyatın bazı delege arkadaşlarımız tarafından bilinmemiş olması, onları evvelce verilmiş kararlarla ters düşmeye neden oldu. Ama ne mutlu ki, bu konular o kadar fazla değildir.

Giriş niteliğindeki ortak konuların birincisi eyleme ilişkindir. Bazı konuşmacı arkadaşlarımız, kınama günü uygulamasını kutlamışlar, bazı arkadaşlarımız; "iyi ki Genel Kurul kutlama kararı verdi, yoksa Yönetim Kurulu hiç eylemde bulunmayacaktı" demişler; bir arkadaşımız da kınama gününü kınamış durumdadır. Eylem kararları kolaylıkla verilemez. Her eylem kararının, hatta kınama günü kararının bile muhasebesini yapmakta yönetici olarak bir zorunluk görmekteyiz. Bu, eylem benzeri ilk kararın hiç olmazsa eksik uygulandığı hakkında hiç bir tenkit de bulunulmadı. Acaba Yönetim Kurulu kendi başına böyle bir karar alabilir miydi? Meslektaşlarımıza Yönetim Kurulu, duruşmalara girmeyiniz diyebilir miydi? Yönetim Kurulu bu açıdan yetkisi üzerinde durmuş, birleştirici olmak görevinin de bilinci içinde bulunmuştur. Eğer Yönetim Kurulu kendisinde böylesine geniş bir yetki görecekti olursa, bir başka dönemde acaba Genel Kurulumuz bizden şikâyetçi olmaz mıydı? Kaldı ki, her kuruluştaki, eylem kararları daima en yüksek organca verilir. Diğer taraftan, bütün avukat meslektaşlarımıza şamil bir eylem kararının her halde en yüksek organca verilmesi, Yönetim Kurulu tarafından verilmesinden daha isabetlidir. Yönetim Kurulu, vermiş bulunduğunuz kınama günü eylem kararına bir tek üyesi ile dahi karşı çıkmadı. İkinci ortak konu Devlet Güvenlik Mahkemeleridir.

Bu konudaki yermeler şunlardır: Devlet Güvenlik Mahkemesi kanununun uygulanmasını Birlik önlemiş ise de, bu kanunun çıkmasını önleyememiştir. Özellikle, konuşmalarında gerçekten insafli olan arkadaşım Özturanlı, bir değerlendirme ile, Devlet Güvenlik Mahkemesi Anayasanın hükmüdür, onu kurmamak Anayasayı ihlâl etmektir, gibi iddiaların yersizliğini ve Yönetim Kurulunun da buna karşı koyduğunu ifade buyurdular. Arada bunların bir ihtisas mahkemesi olarak da

kurulabileceği yolunda bir fikrin ortaya atıldığı görüldü. İhtisası gerektiren konularda umumi mahkemeler statüsü içinde ihtisas mahkemeleri belki kurulabilir ama bahis konusu olaylarda ihtisas mahkemeleri dahi kolaylıkla olağandışı yargılamaya dönüşebilir korkusu içinde idik. Acaba kanunun çıkmasını önleyebilir miydik? Burada şu hususa özellikle değinmek istiyorum: 12 Mart sorumluları, ona bulaşmış kişiler kol gezerken, makam hırsı tedavülde dolaşırken, o dönemin ilk mücahidi olan Yönetim Kurulumuzu suçlamak, belki de insafli değildir. Yönetim Kurulumuzda halen Başkan dahil, 12 Marta, onun hükümetine karışmış tek kişi yoktur. Bu nedenle, 12 Marttan bu açıda bazı açıklamalarda bulunmak olanağına sahip isem de, fazlaca konuşmak istemiyorum.

Devlet Güvenlik Mahkemelerine kronolojik bakımdan ilk karşı çıkan ve bunun hukuksal nedenlerini ortaya atan ilk kuruluş Türkiye Barolar Birliğidir. Hiç olmazsa bu açıdan hiç bir tartışmayı görmemekteyiz. Bunu belgeleri ile kanıtlamak olanağına da sahibiz.

Genel Kurulumuza hep aynı arkadaşlarımızın katılması, elbetteki mümkün değildi. Devlet Güvenlik Mahkemelerine karşı çıkan Yönetim Kurulumuza Genel Kurulumuz tekaddüm etmemiştir. Buna mukabil bu konudaki dirence daima Genel Kurulumuz bizi takviye etmiş ve daima tasvip görmek mutluluğuna kavuşmuşuzdur.

Bugünkü toplantıda Devlet Güvenlik Mahkemelerinin hukuk dışı olduğu yolunda ortaya atılan düşüncelerin hepsini kalem kalem tarayınız, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulumunun o tarihte yayınladığı broşürdeki fikirlerin aynısıdır. O broşürde tabii hâkim kavramının, tercihli mutemet hâkim kavramının, tayinli hâkim, mahkemelerin kanunîliği, 9 ncu madde, aday usulü, süreli atama gibi bütün bölüm başlıklarını şimdi saydığım konular o broşürde ilk defa bilimsel olarak incelenmiştir.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri kanunu yeniden çıkarılacak mı? Böyle bir girişimin olmamasını bütün kalbimizle temenni ediyoruz. Hükümet Programında bunun hakkında bir pasaj olduğu yolundaki haber bizi büyük bir kötümserliğe, hiç olmazsa 24 saat sevketti. Mutlulukla açıklamak durumundayız ki, programda böyle bir şey görülmedi. Her halde görülseydi, daha evvel ittihaz buyurduğunuz, bunu

da kınama yürüyüşü hakkındaki kararınızın uygulaması şeklinde direncimizi gerçekleştirecektir. Zannediyorum ki, o kararda bir değişiklik olmadı; Şartın tahakkukuna bağlı.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri tarafından verilen mahkûmiyet kararlarının afla mı, yargılamanın yenilenmesi yolu ile mi çare bulunacağı yolundaki tartışma, Sakarya toplantısında yapıldı; yargılamanın yenilenmesi tercih buyuruldu. Bir tasarı hazırlandı, gerekli makamlara sunuldu, gerçekleşmesi de takip edilecektir. Hiç bir konuşmacı arkadaşımız bu kanun tasarısının şu veya bu eksikliğinden söz etmemiş bulunmaktadır. Tasvip gördüğü sonucuna varmak durumundayız.

141, 142 ve 163 ncü maddeler hakkındaki emirleriniz yerine getirilmiştir; elbetteki takipçi olacağız. Yalnız, bu toplantıda tarasının gerekçesi açısından bir tenkide uğradık. Bu açıklamanın elbetteki pek haklı yönleri vardır; yalnız şunu açıklamak, müsaade ederseniz zorundayım. Bu iki maddeye 28 yıl evvel karşı çıkanlar arasında hayatta kalan yalnız benim. Bu husus çok değerli meslektaşım, dürüst yazar Halit Çelenk'in bu maddeler hakkındaki kitabında belgeleri ile açıklanmıştır. Bu itibarla, gerekçe hakkındaki tenkitleri bu açıdan değerlendirmenizi istirham etmekteyim. O tarihi ve o dönemi bugün hatırlayabilecek kişiler her halde vardır. Gerekçe farkı şudur: Bu maddelere niçin karşıyız? Şimdi burada bu maddeler hakkında saatlerce konuşmak olanagımız da var; ama bu maddelere karşı olanlar da grup teşkil etmektedirler. Fakat Türkiye barolarının karşı olması nedeni, bütün hukukçuların üstünde anlaşmamaları imkânsız olan bir gerekçe olmalıydı. Biz bu gerekçeye öncülük tanıdık ve Sakarya toplantısında da bunu büyükçe hazırlayacağımızı da açıkladık. Aksine bir karar çıkmadı.

Gerekçe şudur: Düşünce özgürlüğü, ceza tehdidi altında ürkek kalmış, özellikle suçlanmak korkusu ile ekonomik konularda düşünce özgürlüğü uzun süreler faydasız bir şekilde önlenmiş ve bu nedenle de Türk toplumu ekonomik konuları kavrayabilecek olgunluğa bir türlü gelmemiştir. Bu maddelerin zararlarını sınıfsal mülahazalarla elbette göstermek de mümkündür. Ama biz hukukçular için fikir ekonomik konularda düşünce özgürlüğünü tehdit altında tuttuğu için

şu gerekçeyi öne almağı tercih ettik.

Diğer taraftan, ikinci gerekçemiz şudur: Bugün bu maddelerde ölçü olarak ele alınan, bir sınıfın öbür sınıfa tahakkümü konusu hiç bir şey ilâve etmemektedir. Maddeler aynıdır, hâkimlerimiz aynıdır, savcılarımız aynıdır, ama bu maddelerin yapıldığı yılda verilen mahkeme kararları ile bugünkü kararları karşılaştırınız, arada çok fark vardır. Demek ki, farklı sonuçları verebilen bir madde. Diğer bir deyimle; "kanunsuz suç olmaz" kavramına kesin surette aykırı düşen bir madde. O halde bu maddelerin bu şekilde kaldırılmasını istemek, daha ziyade hukuksal bir gerekçe olduğu için böyle bir tercihte bulunduk.

Dördüncü ortak konu; Bankalar Kanunu. Bu konuda bazı konuşmacılarımız, daha başka kanunlar dururken Bankalar Kanunu üzerinde emek sarftömenin anlamsızlığını ortaya attılar. Buna karşın bazı delege arkadaşlarımız, özellikle Hüseyin Saçaklıoğlu ve Hasan Basri arkadaşlarımız, bu görüşün karşısında yer aldılar ve raporun bu kısmının okunmasının daha çok isabetli olacağı sonucuna vardılar. Acaba kim haklı? Evvelâ şunu açıklayalım; İstanbul, antidemokratik hükümlerden kanunlarımızı arındırma toplantısında özellikle Bankalar Kanununa fazlaca ehemmiyet verilmişti. Hatta, yıllarca bu konunun ihmal edildiğini ileri süren Giresun Barosu temsilcisi arkadaşımız da burada bulunmaktadır. O halde biz, bu konuyu Genel Kurulun bir talimatı şeklinde ele almak mecburiyetini hissettik. Rapor da sadece 32 nci sayfadan 41 nci sayfaya kadar bu konuya hasredilmiştir. Sebebi şudur: 1958 yılında yürürlüğe giren Bankalar Kanunu, o tarihte Güney Amerika'da mevcut diktatörlük rejimi ile idare edilen memleketlerin Bankalar Kanunundan karma bir kanundur. Antidemokratiklik ölçüsünü sadece 141 ve 142 nci maddelerde aramak, hatta bu maddeler kalksa bile, Türk ekonomisinin halkı bir anlayışa sürüklenmesini ümit edebileceğimizi sağlamak, zannetmek hayaldir.

Ayrıca, Bankalar Kanunu, Anayasadan evvel hazırlandığı için, Anayasamızda yer alan pek çok müesseselere de aykırı düşmekte, fakat hiç bir banka Maliye Bakanlığının tehdidi nedeniyle, korkusu nedeniyle Anayasaya aykırılık iddiasında bulunmamakta, herhangi bir hükümet, hangi partiden kurulursa kurulsun, kendi anladığı plan

yönünde bankaları sevk etmek hukuksal olanağına sahip bulunmamaktadır. Çünkü, Bankalar Kanunu yapıldığı zaman, plan fikri Anayasa kuralı halindedeydi. Türkiyemizde sömürünün mihrakını mutlaka bu kanun ve uygulamasında aramamız icap eder. Memleketimizde bankaların paylaşılması sistemi açıkça ortada dururken, bazı konular bu açıdan bize, hatta 141, 142 nci madde bile bize yan konular gibi göründü. Bugün banka sistemi, stokçuluk, karaborsacılık, aracı kredisi ve benzeri durumları takviye eden, kaynak bulan bir sistemdir. Fakat daha da acısı var; bugün siyasal kredi bir yapıta göre 37 milyardır ve bunun bir kuruluşunu tahsile imkân kalmamıştır. Böyle bir açık günün birinde bir iki bankanın iflâsını da arkasından getirecek olursa, bu açığı devlet kapamak mecburiyetindedir. Çünkü, vatandaşın tasarruf mevduatı onun koruması altındadır. Büyük bir ekonomik kriz ve büyük bir tehlike ile Türkiye karşı karşıyadır. Bazı tecrübelerim nedeniyle bu açıklamayı, korkunç açıklamayı yapmağa kendimi mecbur saydım.

Beşinci ortak konu Avukatlık Kanunu. Avukatlık Kanununa ilişkin tasarımı İzmir toplantısında tesbit edilen kurallara en uygun şekilde hazırladık. Bugün tasarı bu anlamda bitmiştir; Barolar Birliği önümüzdeki bülteninde de yayınlanacaktır.

Yönetim Kurulu, İzmir Barosu kurallarının aksine bir sonuca varamazdı, değişiklik de yapamazdı. Bugün dahi, İzmir kararlarından bazılarının isabetsiz olduğu, gözden geçirilmesi gerektiği yolunda konuşmalara da tesadüf ettik. Bu fikirlerle İzmir kararları uygun halde değildir. Ama Yönetim Kurulu herhangi bir değişiklik yetkisini kendinde görememektedir.

Bir hususa daha temas etmek istiyorum: Tasarımı sevk edebildik, yalnız İzmir'den sonra Adalet Bakanlığında vazife almış olan kişileri ve tasarı hakkındaki resmî mütalaaları kendisine tevdi edebileceğimiz makam sahiplerini lütfen düşününüz. Biz, bize zarar verecek bir ortamı tercih edemedik. Böyle bir dönemin her iki bakanı hakkında Genel Kurulumuzdaki açıklamalar, alınan kararlar, elbetteki bizleri daha ihtiyatlı olmağa sevk etmiştir. Kaldı ki, Genel Kurulumuz bize sevk zamanını bizim seçmemiz yolunda bir de talimat vermişti.

Şimdi arkadaşlar, müsaade buyurulursa ikinci bölüme geçiyorum. Yani tek tek konuşmacı arkadaşlarıma verilecek yanıtlar bölümüne.

Değerli meslektaşım İskender Özturanlı, 1970 yılından beri Yönetim Kurulunun çalışmalarının yetersiz olduğunu, sadece son iki yılda bazı eylemsel girişimlere başladığımızı belirttiler. Yönetim Kurulunun 89 konuda çalışmaları olduğu, bunun nasıl hesaplandığını bilmediklerini, sayamadıklarını, tahsisen Bankalar Kanununa bu kadar önem verilmesinin yersiz olduğunu belirtmişler, fakat biz 89 rakamının nasıl bulunduğunu hesaplayamadık. Şiddet konuları hakkındaki raporları barolarımızdan belge istedik, cevaplar hemen hemen hiç olmadı, yeterli cevap alamadık, bunu Barolar Birliği ile barolar arasındaki ilişki kopukluğu şeklinde yorumlamışlarsa da kusur sadece bizden gelmemektedir. Kaldı ki barolarımıza intikal etmiş, belgelendirilmesi mümkün olaylar bize intikal etmediği, bir iki başvuruda sonucun mahcubiyetle neticelendiği akla gelecek olursa, herhalde çok temkinli ve resmî bir kuruluşa yakışır bir davranış içinde olmamız gereğini kabul buyurursunuz.

Sözleri arasında, İzmir Barosu yazılarına cevap verilmediğinden söz ettiler; bu kısmı en sona bırakıyorum.

Tenkitleri arasında; Anayasa değişiklikleri bahanesiyle Anayasanın ortadan kaldırıldığından söz edildi. Hatırlanacağı üzere, biz hiç bir zaman Anayasa değişikliklerinin uygulama gereğine inanmadık. Anayasa değişiklikleri hakkındaki broşürümüzü elbetteki hatırlayacaksınız; Anayasa değişikliklerinin geçerli olmasından, bazı kişilerin, mademki Anayasada var, şu da yapılmalıdır yolundaki inançlarının isabetsizliğini, bu Anayasa değişikliğinin geçersizliği şeklinde izah etmek istiyorum. Yönetim Kurulunun yayınladığı Broşürdeki fikir şudur: Değişen, madde adedi değildir; Değişiklik veya kaldırmanın ölçüsü. Bir kelime de kaldırılır, Anayasa kalkmış olur. Lâiklik kelimesini kaldırınız, Cumhuriyet kelimesini kaldırınız, o Anayasa gitmiş, başkası gelmiştir. Acaba hukuk devleti ile bağdaşmayacak değişiklikler yapılacak olursa, o anayasa kalkmış mıdır, değişmiş midir? O halde, bir anayasanın ne zaman kaldırılacağı hakkında Anayasamızda usul gösterilmemiş

bulunması hasebiyle, değişiklik kılığı altında Anayasayı kaldırmak isteyen metinlerin hukuken geçerli olduğunu savunmamız imkânı yoktur.

Raşıit Abasıyanık arkadaşımız, sosyal güvenlik konularının raporda çok kısa söz edildiğinden yakındılar. Maalesef Sosyal Sigortalarla olan çelişkilerimiz çok uzun sürdü, züman zaman çeşitli dirençlerle karşılaştık, hatta zaman zaman bazı siyasal odaklar, hükümet suyu arkasından gitmemizi sağlamak maksadıyla işlerimizi yokuşa sürdüler, tıkanıklıklar zaman aldı. Ne yazık ki, raporumuzun yazılması sırasında 5 Ocak anlaşması imzalanamamıştı. Eğer bu sonucu elde etmemiş olsaydık, Yönetim Kurulu olarak karşınıza çıkmak cesaretini acaba bulabilir miydik? Bu itibarla, iktidar baskısından kıl payı kurtulduğumuzu itiraf etmek isterim.

Bir hususu daha açıklamakta zaruret var. Dağıtılan 8 sayfalık metinle açışta özetlediğim kısım arasında bazı çatışmalar da mevcut. Eğer sonuç alamazsak ne bildirecektik, sonuç aldıığımızda ne söyleyecektik? Bu duraksama bu çelişmeye sebep oldu.

Nabi İnal arkadaşımız vergi konusu hakkında Birliğe yazdıklarını, fakat bir sonuç alamadıklarını bildirdiler. Fikir işçisinin vergilendirilmesi konusu içinde avukatın vergilendirilmesi, bunun da üstünde vergi adaleti, muafliklar, insan beyin gücünün amortismanının hiç nazara alınmaması gibi konularda mukayeseli hukuka dayanarak avukatın vergilendirilmesi sistemi üzerinde çalışmalarımız sürmektedir. Yalnız konu çok çetindir. Bir tek gelir vergisi sistemi içerisinde bir ayrıcalığın, yahut mesleğe özgü bir sistemin getirilmesinde hakikaten güçlükler vardır. Bu arada, bazı arkadaşlarımızın vergi sistemindeki usulsüz uygulamalar hakkındaki yakınmalarına biz de katılıyoruz.

Değerli meslektaşım İlhami Güven, raporu öven, bunu değerli bir yapıt sayan sözleri ile bizâ taltif buyurdular. Büyük kent avukatlarının dağınık adliye binaları arasındaki üzüntülerini, adliye memurlarının davranışlarını, onur kırıcı durumları dile getirdiler. Özellikle meslektaş dertlerini derlemek üzere bir komisyonun kurulmasından söz ettiler ve aynı zamanda, İzmir kararlarında bir gözden geçirmenin, staj müessesesi süresinin kaldı-

İlması veya kısaltılması konusu üzerinde durdular. Bütün bunlar üzerinde çalışmalarımız mevcut olmakla beraber, size sunabileceğimiz olgunluğa henüz ulaşamadık.

Hürşit Kangal arkadaşımız, "siyaset" kavramının açıklanmasını, ilk defa Bursa toplantısında kendilerinin istediğini, bundan sonraki toplantıda da getirilen tanımın yeterli olmadığını bildirdiler. Siyaset tanımı hakkında ne kadar açıklık getirmek istersek isteyelim, yine de bunu başaramayacağımız sonucuna varmış bulunuyoruz. Bu itibarla, böyle bir tanımın lüzumsuz hale getirilmesi yolundaki bir tutumun daha kesin olabileceği inancı içindeyiz. Bu itibarla, en sonda temas edeceğim katılımlı demokrasi kavramı ile biz işte bu işin kökenine gitmekte daha fayda gördüğümüzü açıklayacağım.

Kuşkusuz, katılımlı demokrasi fikri yadırganabilir. Genel Kurullarımızda da ilk kez hukukun üstünlüğü, ekonomik kamu düzeni gibi kavramlar kuşku ile karşılanmıştı. Fakat zamanla bu kavramların toplamı, kanun devletinden, kanunî haksızlıklar devletinden hukuk devletine doğru bu kavramların itici bir güç olabileceği inancını ittifakla kurabilmiştir. Sürekli katılımlı demokrasi anlayışının da bu sonucu verebileceğini sanıyoruz.

Kangal arkadaşımın kinama günü açısından uğradığı güçlükleri biliyorum. Özetleme konuşmam sırasında da, benim gibi savcılığa verilen bir meslektaşım olduğundan söz etmiştim; kendileridir. Ankara Savcısına verdiğim savunmanın bir örneği de, belki faydalı olur diye kendisine gönderildi. Hakkında verilen takipsizlik kararına, muhbir meslektaşımız ağır cezaya itiraz etmişse de, itiraz reddedilmiştir.

Bazı avukatların büro levhalarında rastlanan aşırılıktan yakındılar. Gerçek, itidal dışı levhalara rastlanmaktadır. Fakat meslek kurallarının 7 nci maddesinde açık bir şekilde bunu yasaklayan hükümler vardır. Merkezden bunları saptamak mümkün olamıyor. Sair aşırılıklara rastladığımızda barolarına bildiriyoruz.

Cahit Ünal arkadaşım, rapor hakkındaki güzel sözleriyle bize iltifat ettiler. Savunmanın kısıtlanması konusundaki girişimlerimizi isabetli; fakat yetersiz buldular. Daha ısrarlı olacağımız

doğaldır.

Yüksel Keskin arkadaşım, avukatlık onurundan, bunun zedelenmesinden haklı olarak şikâyet ettiler. Bu konu münferit olarak ele alınırsa, Birliğin çalışmalarına eğer baroların katkısı olmazsa sonuç almak pek güç olacaktır. Bazı sonuçların Parlamentodaki meslekdaşlarımız aracılığıyla kolaylıkla çözümlenebileceği yolundaki iyimserliklerine tamamiyle katılmamız, bazı deneylerle imkânsız görülmektedir. Buna rağmen umutsuz değiliz, onlar için bir tasarılar paketi hazırladık, ortak bir toplantıda onlara hiç fazla emek sarfetmeye lüzum kalmaksızın gereğini yapmak olanaklarını vereceğimizi zannediyorum.

Tip sözleşmede Sosyal Sigortanın bütün isteklerine uyduğumuzdan söz edildi. Eğer konular tek tek taranacak olursa, kanun isteyen konuların dışında idarî yolla çözümlenmesi mümkün bir tek konu bugün çözümlenmemiş durumda değildir. Bazı meslekdaşlarımızın cüz'i emekli maaşı almak durumundan söz ettiler; ama bunda kusurlu biz değiliz. Sistemin yürümeyeceği yolundaki bir inanç, kendilerinin en az masrafla basamağı seçmelerine neden oldu. Eğer taban günlük kazanç artışlarının etkisiyle kıdemli kıdemsizi aynı seviyeye çıkarıyorsa, bir kereye mahsus olmak üzere taban seçimi ile bu mesele halledilebileceği gibi, prim ödemede azlığa mukabil - ki lehtedir- kazanılan kıdemi düşünecek olursak, böyle bir yaklaşımdan yakınmamak gerekeceği zannındayım.

Hâkimlerin tutuklama yetkisini kötüye kullandıkları hakkındaki sözleri tamamiyle doğrudur. Tutuklamanın hükümden evvel ceza niteliğine dönüşmesi veya bir zamanlar Nazi hukukunun tutuklamada çevrenin tepkisini dindirmek, zanlıyı taarruzdan korumak, yani koruyucu tertip gibi anlamsız etkilerin altında kalan yargıçlarımız da f vardır. Fakat bu şikâyetlerin mercilerini bulamıyoruz. Başvurmalarımızda, Hâkimler Kurulunca verilen cevap şudur: Yargısal konularda biz onlara karışamayız. O halde biz, olsa olsa dolaylı bir şekilde bir kamu fikri ulaştırmak suretiyle etkili olmak çaresinden başkasına sahip değiliz; Eğer önümüzde, ayın 18 inde yapılacak usul komisyonunda buna bir çare getiremezsek.

Tutuklulukla beraat oranı üzerinde sayısal bir araştırma düşünülebilir. Bu konuda ancak Devlet İstatistik Enstitüsünden fayda sağlayabiliriz.

Barolardan bilgi istenilmesinden söz edildi. Gelecek bilgilerin sıhhatli olmaması mümkündür. Bu itibarla, adli istatistiklerin ne şekilde hazırlanacağı yolundaki esasların değiştirilmesini istemek suretiyle böyle bir istatistiğin daha sıhhatli olabileceğini düşünmekteyiz.

Necati Özkaya arkadaşım rapor hakkındaki güzel sözlerle bizi mutlu kıldı. Bazı bilgiler elde ettiklerini söyledi. Yalnız, önseçim konusuna dokunulmamış olduğunu bir eksiklik olarak mütalaa ettiler. Önseçim konusu, üzerinde çok tartışmalı bir konu. Fakat herhalde yaygın kanı, bunun isabetsiz olduğu noktasında toplanıyor. Bu nedenle, bu emirlerini görev saymaktayız; inceleyip bir sonuca varacağımızı zannediyorum.

İsmail Özmert, Türkiye Barolar Birliğinin terazinin bir kefesinde değil, ibresinde yer almasından başlamak suretiyle haksız mahkeme kararları da bulunmasına rağmen, bazı Birlik davranışlarının taraf tutar kusurluluğu içerisinde olduğunu söylediler ve 141, 142 nci maddelerden söz ettiler.

İşaret buyurdukları hususlar hakkında Yönetim Kurulu bir mütalaa serdedecek durumda değildir. Devlet Güvenlik Mahkemesi ve anılan maddelere ilişkin konular Genel Kurul kararlarıdır, biz onları uygulamakla görevliyiz.

Turhan Özgüner kıdem konusuna, bunun kaldırılmasına temas ettiler. Ve bir evvelki arkadaşımızın bazı kanılarına katılmadığını söylediler. Zabıtanın şikâyet ettiler, neticede adli zabıtanın kurulmasını istediler. Bu konu şudur: Adli zabıtanın kurulması 4 yıl evvel Barolar Birliği tarafından ortaya atıldı. Bu husustaki yayın, o zamanki arkadaşlarımıza sunulmuştur. Girişimleri sıklaştırmıştık, Adalet Bakanlığı razı oldu, Birlikte tasarımı hazırladık, Jandarma Genel Komutanlığı bu tasarımı benimsedi; fakat İçişleri Bakanlığında tasarı durakladı. Bundan sonra bir evvelki Cumhurbaşkanına başvurduk, bunun kurulmasını lüzumunu açıkça bildirdiler, Cumhurbaşkanlığı değişikliğinde halen görevde-

ki Başkanımıza niyazda bulunduk, o da bir konuşmasında açıkça kurulma lüzumundan söz ettiler. Bu itibarla, kalınan noktadan devam etmek olanacağının elimize geçebileceği umudu içindeyiz.

Orhan Apaydın arkadaşım, Birliğin bazı konularda ne yaptığı sorusuyla sitemde bulundular. Özellikle gözaltına alma, sanıklar-la temas ve benzeri konularda netice alınmadığından söz ettiler. 12 Mart kalıntılarını Türkiyemizde temizlemek galiba o kadar kolay olmayacaktır. Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna kişisel başvurmadan habersiz olduğumuz ileri sürüldü, halbuki Türkiye'de ilk defa, ilk kez bu konuyu işleyen Türkiye Barolar Birliğidir. Bu hususta Birlikçe yayınlanan, bütün Parlamento üyelerine dağıtılan bu öneride mevcut bilgiler ve girişimler, o tarihte aramızda bulunmadıkları için belki de takdir hükümlerini buna göre kullandılar. Yalnız, Türk vatandaşının kişisel başvurusu konusunda biraz ihtiyatlı da olmamız icap edeceğini o zabıttta açıkladık. İnsan Hakları Komisyonunun kararları yayınlandı; emsal kararları bilginiz içindedir. O emsal kararları ışığı altında kanun hükümlerimizi ele aldığımız zaman, oraya başvurmanın bir mahcubiyet külliyyatı olması imkân dahilindedir. Bu nedenle bizim önerimiz şudur: Kalem kalem o içtihadı göre hangi kanunlarımızın hangi hükümlerinin değişmesi icap ettiğini açıkladık ve dedik ki, süratle bu değişiklikleri yapınız, bundan sonra korkacak hiç bir şeyiniz kalmaz. Pratik, akli başında, ağırbaşlı bir teklifti. Ama zannederiz ki bunu yenilememiz elbette ki mümkündür.

Ortak Pazar avukatlarının her ülkede aynı şekilde çalışmalarını konusu hakkında biz bir karara varmadık ama, Yönetim Kurulumuzda bazı kışkular ortaya atıldı. Henüz Ortak Pazardaki durumumuz, memleketimizin yabancı avukatlara da açılmasına isabetli olabilecek bir hale gelmediği kanısındayız. Serbest Mali Müşavirlik Kanun Tasarısı, bunu önlemek için yapılan mücadeleler hakkında İstanbul Barosunda çok kabarık bir dosya vardır. Biz bu tasarımı önlemek çabası içindeyken, İstanbul Barosundaki bu çok büyük ve kabarık dosya üzerinde etraflıca çalıştık. Bu tasarıdan uzun uzun bahsetmek istemiyorum. Fakat bu tasarının yeniden güncelleşmesi çabası 1-2 ay içerisinde belirlemeye başladı. Bu tasarı-

nın en ilginç yönü, avukatlık mesleğine yerli ve yabancı hesap uzmanlarının müdahalesini sağlamaktı. Bu konuyu sadece Batı'ya açılmış olmak şeklinde mütalaa edemeyiz. Sansürden söz edildi, bunu bir başka arkadaşımın sözlerini yanıtlarken düşüncelerimizi açıklayacağım.

Salih Sipahier ve Cemalettin Güçdemir arkadaşlarımız, sadece Birliğimizin malî durumu üzerinde durdular. Halbuki bizler kendilerinin çok değerli tenkitlerinden çok fazla istifade etmişizdir. Bizi bundan yoksun bıraktılar; fakat keseneğin artırılması kararına tekaddüm eden beyanlarının ne kadar minnet ve şükranla Yönetim Kurulunca anılacağını bilmelerini isterim.

8 Mayıs tarihine kadar kesenek kanununun çıkmaması kuşkusu içindedirler. Biz de aynı kuşkuyu taşıdığımız için, girişimlerimizi çabuklaştırdık. Evvelâ bütün barolarımızdan, "Kesenek kanun tasarısı ne şekilde olmalıdır?" şeklinde mütalaa istedik, pek az baromuzdan mütalaa geldi, gecikmemek için Yönetim Kurulunca mevcudu tamamiyle kavrayabilecek elâstikiyette, ama Anayasa Mahkemesinin iptal kararı gerekçelerine asla aykırı düşmeyecek şekilde bir tasarı hazırladık. Bu tasarının çabuk çıkması, Mecliste hükümet sözcüsünün bizimle birlik olmasıyla sağlanabileceği inancı içinde Bakanlığa gittik, bizzat Bakanın emriyle derhal bir komisyon kuruldu, komisyona çok değerli muhasip üye arkadaşımız da katıldı, tasarı son şeklini aldı ve Başbakanlığa gönderildi. Oradan bugünlerde, birkaç gün sonra kurulacak ortan içerisinde Meclise gideceğini ve özel bir çalışma ile zamanında yetiştirebileceğimizi zannediyorum.

Turham İmre arkadaşım aynı paralelde konuştu; malî durumumuzun ciddiyeti üzerinde durdular; baroların bütün kaynaklarının bir bankada toplanması şeklinde, daha ziyade otomatik bir tediye-yi hedef tutan beyanda bulundular, ayrıca lütfettiler, düşüncelerini bizâ yazı ile verdiler. Çalışalım, ama bankaların bir merkezde toplanması hususunun Birlik Yönetim Kurulunca kararlaştırılması keyfiyetinin yetkimiz içinde olup olmadığı üzerinde durulacak bir konudur.

Turgut Bulut arkadaşım, barolarla diyalektik kurulmamasını

tenkit ettiler. Diyalektik konusunda bu kadar kötümser durumda değiliz. Birliğin girişimleriyle stajyerlikteki tıkanmanın önleniği, hatta stajyer adedinin azaldığını bildirdiler. Ve sözlerine trafikte geçiş üstünlüğü, Barolar Birliği araba amblemini de ilâve ettiler. Bu ikinci husus ikmal edilmek üzeredir, ama hüviyet cüzdanlarında olduğu gibi bazı barolarımızın elindeki mevcutlarla bizim bu masrafımızın bir süre tedahül edeceği kuşkusunu da içimizden atamıyoruz.

Mesken kredisi konusunda sayın Bulut'un Bursa Barosuna hizmeti pek büyüktür. Diğer barolardan evvel davranmışlar, süreyi kaçırmamışlardır. Bundan sonra durum değişti, diğer barolarımızın aynı tehalükle hareket etmemeleri bazı kayıplara bizleri sürükledi. Ama herhalde mesken kredisi konusu en ivedi konulardan biri haline gelmiştir.

Avukatlık titrinin avukatlığın terki halinde de, bazı mesleklerde olduğu gibi kullanılması sağlanmasını istediler. Bu konu bizi daha ziyade avukatlık ünvanının korunmasının kül halinde ele alınması konusuna götürecektir. Bu itibarla, bu arada bu ünvanın nerelerde kullanılabileceği, ne zaman kullanılmayacağı ve hatta sahte avukat olayları karşısında nasıl davranacağımızı, daha da ileri giderek, sahte avukatın işlemlerinin geçerliliği gibi araştırmalara bizleri sürükleyecektir. Uyardıkları için özellikle teşekkür ediyorum.

Ali Şahin, hâkim-savcı-avukat ilişkilerini dile getiren değerli arkadaşımızdır. Bazı olaylar da naklettiler. Yalnız, bu bahsettikleri olaylar, hatırladığıma göre Birliğimize intikal etmemiştir. Bu itibarla, bu örnekleri kendi fikirlerinin açıklanması şeklinde telâkki etmek durumundayım. Fakat notlarını aldık, konuları deşeceğimize emin olabilirler.

Yılmaz arkadaşım, uyarılarını daha fazl somut konulara gitmemizi önermek suretiyle izah buyurdular. Aynı zamanda, eylemlerin sürekli olmasında fayda görmektedirler. Bu eylem konusu daha evvelce açıklandığından, diğer konulara geçiyorum.

Savcıların Adalet Bakanlığımızın emrinden kurtarılması önerisi üzerinde Birliğimiz durmuştur. Eski yılları hatırlayan ar-

kadaşlarımızdan bir kısmı buradadır. Savcılarının bağımsızlığı değil, temanitları konusu çok etraflı bir şekilde incelenmiş ve bir ara tam teminat elde edilmişti. Bunun arkasından gelen 12 Mart dönemi, bu teminatın bir kısmını alıp götürdü.

Baroların halka açık toplantılar düzenlemesini istediler. Bazı barolarımız gerçekten halka açık veya halka yönelik çalışmalar yapmışlardır. En son ve en başarılı olan İzmir Barosunun tüke-ticinin korunması açık oturumu pek başarılı oldu. Hatta öylesine ki, bugün resmî organlarda oluşturulan tasarı, bu açık oturumun ürünüdür diyebiliriz.

Demokratik kitle kuruluşlarıyla daha yoğun işbirliği konusuna gelince; Birlik, kurulmasından hemen sonra bazı acı tecrübelerle karşılaşmış, bugün konuşmacılarımızın işaret buyurduğu duraksamalı durum biraz da bu anılardan ileri gelmektedir. Şöyle ki:

En güçlü kuruluşla işbirliği haline girmek istediğimizden, bize verilen cevap şu olmuştur: Biz, bizim cebimize el sokan bir kuruluşla işbirliği yapamayız. Sosyal Güvenliği pekleştirmek yolundaki girişimlerimizin yanlış anlaşılma olmasa, onları böyle bir kamuya sürükledi. Bir başka, bize daha fazla yakın bir kuruluş, sizin yaptıklarınıza bizim kanunumuz elverişli değildir, cevabını verdi. Halbuki, hepimizin kanunu kamu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ilişkin kanunlar, az veya çok aynı şekilde hükümleri ihtiva etmektedir. Fakat biz bu ürkekliğe devam kararında değildik ve hatta bunu üstümüzden attık bile. Çünkü, diğer kuruluşlar bizim niteliğimizi pek kolayca anlamışlar ve aynı zamanda o dönemki idareciler halen yönetimde bulunmamışlardır. Bununla beraber, Yönetim Kurulumuz organik bağ kurmaksızın belli konularda daima işbirliğine hazırdır. Birliğimiz Merkezinde toplanan bazı karma komisyon çalışmaları da bunu gösterir. Bu konuda Günay Dinç arkadaşımıza da kısmen cevap vermiş oluyorum. Fakat her halde, memleketimizde kamu niteliğindeki meslek kuruluşlarının asgari müşterek kuralları bir çeşit meslek kuruluşları hukukunun yaratılmasını da lüzumlu kılmaktadır. Yalnız burada bir güçlüğü de temas etmek zorundayım. Meslek kuruluşları kanunla kurulmakta ve bazı kuruluşlara kanun bu niteliği cömertçe sağlamış bulunmaktadır ki,

bu, yasama erkinin görevinde bir zaaf, bizim işbirliği çabamızda da bir engel teşkil etmektedir.

Günay Dinç arkadaşımız, antidemokratik kanunlar tesbit edilmiş, sonra ne oldu, sorusunu sormuşlardır. Tesbit edilen kanunların elbetteki hepsini tasarı haline getiremedik. Ama bu yılki raporumuzda, hangi tasarıların nerelere verildiği açıklandı. Kaldı ki, İstanbul toplantısı tasarılarının aralarında görülen çelişkilerinin Yönetim Kurulunca giderilmesi yolunda bir emir verilmiş olması karşısında, evvelâ çatışma göstermeyen tasarıları seçmek durumunda kaldık. Türkiye Barolar Birliği organlarında görev alanların amatörlükten çıkartılması, ücretli olması yolundaki konu, zannederim ki Barlas arkadaşım tarafından da bir süre sonra dile getirilecektir. Malî durumumuz, kurulduğundan daha kötüdür. Daha da kötü gidiyor. Eğer ücretli görev yoluna gidecek olursak, bu durum daha da vahimleşebilir. Vaktiyle çalışmış, halen çalışmakta olan arkadaşlarımızın kanunda yazılı bu haklarından feragat etmelerinin en somut sonucu Birlik Binasının alınmış olmasıdır. Takriben bize verebileceğiniz ücretin 8 senelik toplamını yapın, bu tam bizim binanın fiyatına o tarihteki rayice göre tekabül etmektedir.

Hayrettin Abacı arkadaşım, avukatlığın saygınlık kazanması için yapıcı önerilerde bulundular. Birinci öneri şu: Başvuran avukatların hâkim ve savcı olabilmeleri pek az oranla mümkündür dediler. Önce bu konu bize de bu şekilde göründü. Yüksek Hâkimler Kurulu ile yaptığımız temas neticesinde, gördüğümüz manzara şudur: Dosyalar getirildi, aşağı yukarı bütün müracaatların terviç edildiği, fakat müracaat eden arkadaşlarımızın büyük ve olanaklı merkezleri istedikleri, buna mukabil, Anadolunun pek ücra bir köşesinde bir merkeze gelmek üzere bekleyen kıdemli bir hâkim karşısında bu tercihi yapamadıklarını ileri sürdüler. Doğrusu ya bu gerekçe bize kolaylıkla bertaraf edilebilecek gibi gözükmedi.

Orhan Barlas arkadaşım, eğer yanlış anlamadıysam, kira yasası yerine, yaşamaya ayak uyduran içtihadın devamının daha doğru olabileceğinden söz ettiler. Henüz kanun tasarısı bir taslak halinde dahi olmadığına göre, acaba hangg yol daha isabetli ola-

bilir, bir beyanda bulunmak olanağına sahip değilim.

Bir bankadan bahsettiler, isim vermediler. Cevaplarım tahmine müstenit olacaktır. Orada çalışanlar sadece kâra mı iştirak ediyorlar, yoksa ortak mıdırlar? Bahis konusu banka memurları emekli sandığı o bankanın yanılmıyorsa yıllar boyu hisse senetlerini ve müessis hisse senetlerini toplayarak bugün banka ortaklığının yarısı haline gelmişlerdir ve halen genel kurul emekli sandığının takviye ettiği, kabul ettiği bir eski memurdur ve ikinci kez bu böyledir. O halde sanırım ki, yarı yarıya da olsa, lir ortaklık gibi bir manzara hasıl olmuştur. Bu banka özel sektöre mi, halk sektörüne mi girer? Bunu hem öyle, hem böyle demek icap edecektir. Eğer halk sektörüne ait olmaklık, sermayenin küçük küçük çok dağılışı ise, bu az çok halk sektörü tipi. Buna mukabil, pek büyük hisselerin kişi ellerinde merkezileştiği düşünülecek olursa, onda bu vasfı görmek imkânsız. Resmî sektöre mi girer? Statüsü itibariyle özel sektöre. Yalnız, o tarihte bazı olanakların yegâne milli banka olarak o banka olması üzerinde, oraya yönelmiş olması birtakım resmî olanakların onda toplanmasını da intaç etmiştir; reasürans ve benzeri olasılıklar gibi.

Değerli meslekdaşım terörden ve bunun karşılığı devlet teröründen söz ettiler ve Croissant olayını dile getirdiler. Bu uyarmaları üzerine, hazırladığımız ufak bir broşürü aşağıda takdirlerinize arz ettim; bu olayın ayrıntılarına bu nedenle müsaade ederseniz girmeyeyim.

Şinasi Yeldar arkadaşım, raporun bir savunma ile başladığını, böyle başlamaması gerektiğini beyan ettiler. Siyaset hakkındaki, raporun bu kısmında da bazı tutarsızlıklardan bahis buyurdular. Bu kısmın son bölümde açıklayacağım için şimdilik beni bağışlasınlar.

Yasa dışı grev; bu greve katılanların cezalandırılması; lokavt ve benzeri konulara gelince:

Kuşkusuz bu konular üzerinde de Barolar Birliğinin düşüncesinin kamuoyuna yansımaları gerekirdi. Belki de bugünlerde genel grev konusu ortaya atılacak olursa, Barolar Birliği ne diyor, sorusuna muhatap olmamız imkân dahilindedir. Bu konu üzerinde henüz

Yönetim Kurulumuz kesin bir sonuca varmış değildir; ama konu ikmal edilince elbetteki kanaatler açıklanacaktır.

Hasan Hüseyin Saçaklıoğlu kardeşim, terörün kaynağı hakkında bir teşhiste bulundular. Hiç kimse kaynağın ne olabileceği üzerine gitmediğinden yakındılar ve bu kaynağın fikrin kavunmasına mani olmaktan ileri gelen bir patlama olduğu şeklinde mütalaada bulundular. Tekliflerine, teşhislerinde bizim 141, 142 hakkındaki gerekçe dediğimiz düşünce ile aynı düzeyde olmaklığı müşahade ettik. Bizim de 141, 142 nci maddelerin gerekçesini böyle bir patlama ile izah eden bir durumumuz olsa gerektir. Buna mukabil, bankaların, Bankalar Kanununa dokunmanın çok isabetli olduğu yolunda da beyanda bulundular, dava takipçilerinden de şikâyet ettiler.

Raporumuzun bir kısmında, dava takipçileri konusunun artık kapandığını, sürenin dolduğunu, sürenin uzatılması için yapılan girişimlere nasıl karşı konulduğunu açıkladık. Bizi üzen, bu arkadaşların bu davranışlarının sona ereceğini ümit ediyorum ama, bazı yasal girişimleri tahrik ettikleri de kulaklarımıza gelmektedir. Hatta bir metnin sevk edildiğini de öğrenmiş bulunuyoruz, henüz elimize geçmedi.

Hasan Basri arkadaşım, raporu gerçekçi bulmakla beraber, yeterli bulmamışlardır. Devlet Güvenlik Mahkemesi antidemokratik hükümler başlığının rapor üzerinde tenkit için müsbet veya menfi bir çalışmaya elverişli olmadığını -eğer yanlış anlamadıysam- açıklamaktadır. Politika konusu içinde kalmayarak, her meselenin üzerine cesaretle gitmemizden söz edildi. Sosyal Sigortalar hakkındaki bilgilerde, tabanın otomatik sirayetinden söz etmiş isem de, tavanın sirayeti hakkında verilen notla sözlü beyanın arasında bir çelişki olduğundan da, açıklanmasından da söz ettiler. Kabul edilen protokolda hüküm aynen şöyledir: Prime esas tutulan günlük kazancın alt ve üst sınırında yapılan artışlar otomatikman aynen avukatlara uygulanır. Tereddüdü tevhit eden husus; o ilk notumuzdaki bir bilgidir. O da şu: Sosyal Sigorta, yukarının otomatik sirayetini vermemekte direndi. Bu direnç en azından bir ay sürmüştür. Bir yandan da biz size rapor hazırlamaktayız. Direnç karşısında biz her şeyi göze aldık; imzalamıyoruz, şeklinde

bir girişime girdik. Bazı üst kademelerdeki baskıyı da elde etmek suretiyle bu metin bu şekilde hazırlanmak mutluluğuna kavuştu.

Ali İnsan Açıkgöz arkadaşım, hâkim-avukat ilişkileri hakkında bazı örnekler verdiler, gerçekten bunlar bize intikal ettirilseydi belki birşeyler söylemek imkânına kavuşurduk. Mesleğimizle ilgili saymadıkları bazı kanunlar üzerinde durduğumuzu, buna mukabil uyuşmazlık mahkemesi kanunu -eğer yanlış anlamadıysam- veya benzeri kanunlara el atmadığımızdan söz ettiler. Doğrudur; uyuşmazlık kanunu hakkında raporumuzda pek sarahat yok. Bu bir ihmal olarak kabul edilebilir.

Nevşehir'in adliyesi, bilmiyorum görenleriniz var mı, acınacak durumdadır. O acınacak binada da ufacak bir oda avukatlar odasıdır. Ama adliyenin sığındığı binayı bir görseniz, bu şartlar altında bu işe, Nevşehir'e bir adliye vermek suretiyle başlamanın daha faydalı olacağını zannediyorum. Avukatlar odası konusunda Yönetim Kurulunun hiç bir ihmali kaydedilmemiştir. Elden geldiği kadar Bakanlık üzerinde baskılarda bulunduk ve pek çok yerde de bazı şeyler elde ettik.

Ayten Dik arkadaşım, İstanbul toplantısında bir meslektaşımızın Barolar Birliği ne yapıyor sorulduğundan üzüntü duyduklarını bildirdiler. Ve benim "Sokaktaki adamın bile Birlikten haberi var" sözünün yeterli olmadığını, neler yaptığının bilinmesi gereği üzerinde durdular. Barolar Birliğinin neler yaptığını özetlemek üzere zannediyorum ki uzun bir süredir nakletmeye çalıştım. Ama bu, o toplantıda konuştuğundan söz ettikleri arkadaşın bir kanaatı olabilir.

Bir adayın yerel seçimlerde ölmesi üzerine, benim bir gazetede beyanım çıktığından, bunun Yönetim Kuruluna mı, kişiliğime mi ait olduğunun açıklanmasını istediler. Yönetim Kurulunun haberi bile yoktur. Bir gazetecinin bana sorması üzerine beyanda bulundum. Ama bu beyanım üzerinde açıklama istemelerinden anladığıma göre, bu fikirde olmamaları icap eder. Yalnız arkadaşlar, ben, ölümün bir partinin, ki o partinin fikriyatı ile hiç ilgim yoktur, adaylık hakkını ortadan kaldıracabilecek bir hükmün doğruluğuna inanmıyorum. Ölümün halledemeyeceği mazeretin hukuken na-

mevcut olduğu kanaatında değilim. Bu, bir partiye bağlılık veya hayranlık Şeklinde kabul edilmez zannındayım.

Sıkıyönetim Kanunu Tasarısının hazırlanıp hazırlanmadığından bilgi edinemedikleri kanaatına vardılar. Geçen yılki raporumuzda, yanılmıyorsam bu kanunun metni dahi yayınlanmıŐtır. Sakarya'da verilen sayın Ecevit'in cevabını, çoğunluk sağlandığı takdirde fikir suçlarının kaldırılacağı, bağımsızlığın tanınmış olacağını vaat ettiklerini hatırlattılar. Bu bize de bazı hatırlatmaların görev halinde verilmesi sonucunu sağladığım zannediyorum. Adı geçen parti başkanının yalnız orada kutlama mesajında zikrettiği değil, ondan sonraki müteaddit yazılarında bu husus resmen vaat edilmiştir.

Oğuz Arın arkadaşım; faaliyet raporu hakkında her Şey söylendi, fakat yavaş yavaş çalışmaları kâfi görmediğini, mütemadiyen tezlerle ortaya çıktığımızı ileri sürdüler. Pek öyle değil, ama tezlerle ortaya çıkmak da bir meseledir. Çünkü, bir diyalektiğin, toplumsal düşünsel bir diyalektiğin ortaya atılması da bir çaba ürünüdür. Bu itibarla, sanırım ki, Birliğin fikriyatının meyvelerini kısmen verdiği, ama daha fazlasını verębileceęi döneme pek yaklaŐıyoruz.

Ali Turgan arkadaşımız, sansür konusuna değindiler ve diğer arkadaşlarımız da; niçin sansürden bahsetmedięimizdeŐ söz ettiler.

Arkadaşlar, bazı arkadaşlarımız sansür tüzüğüne müdahaleden, sansür komisyonlarına Barolar Birliğinin girmesi lüzumundan ve diğer konulardan söz etmişlerdir. Dikkat buyurulursa, biz ılımlaŐtırılmıŐ sansür önerisini yeterli görmüyoruz. İlimli da olsa sansür sansürdür. Sakarya toplantısında Birlik önerisi Şu idi: Ceza Kanunumuzun bir maddesine -madde metnini de yazdık- Şu hüküm konulmalıdır: Bilim ve sanat yapıtı olanlar hakkında ceza takibâne girişilemez. O halde, dünyanın en güzel sansür sistemini getirin, yine sansür sansürdür. Ama bazı yabancı ceza kanunlarından esinlenmek suretiyle ortaya attığımız bu öneri kanunlaŐacak olursa, sanırım ki artık sansürden söz etmek lüzumu kalmayacaktır.

Ümit Doğanay arkadaşım, özellikle yüksek öğretim ve daha özellikle, ayrı statülere tabi üniversitelerden söz ettiler.

Arkadaşlar, şüphesiz Üniversiteler Kanunumuzun ilk metni 12 Mart uydurmasından sonraki metne nazaran çok üstündü. Ama 12 Marta karşı üniversitelerimiz bunu korumak çabasına sarfetmediler. Ama bu, Barolar Birliğinin bu konunun üstüne eğilmemesi gibi bir sonucu asla antaç etmeyecektir. Ben, üniversiteye uzun emek vermiş bir nâçiz profesördüm. Yegâne protesto davranışımı istifa etmekle gösterdim. Ayrıldığım zaman çocuğumu kaybetmiş gibi idim. Bunu söylemekteki maksadım, emir ve işaret buyurdukları mücadeleye yeniden başlamak hususunda bana lütfettikleri bu cesareti ve olanağı minnetle karşılıyorum; Yönetim Kurulu arkadaşlarımdan da ricalarda bulunacağım.

Ahmet Ersöz arkadaşım, adliye de görüşme olanağı vesair konulardan söz ettiler. Hakikaten, bugün barolarımızda tek biçimli bir tutum yoktur. Bazı barolarımızda, ben Türkiye'nin her tarafını dolaştığım için çok iyi biliyorum, gayet kolaylıkla adliye de avukatın teması mümkündür, hiç bir kontrole da tabi değildir; fakat bazı yerlerde tutum bunun aksi. Adalet Bakanlığı nezdinde yaptığımız teşebbüslerin bugünlerde sonuç verebileceğini ümit ediyorum. Adalet Bakanlığının sözü şudur: Bakın biz neler yazdık, ne emirler verdik; ama yeterli jandarma yok ki.. Avukatla konuşurken kaçan adamın sorumlusu jandarmadır. Ben yeterli tedbir almak mecburiyetindeyim diye jandarma makamlarıyla Bakanlık arasında bir çelişki, bir çekişme uzayıp gitmektedir.

Silâh taşıma konusunda, biliyorsunuz büyük çabalar harcıyoruz. Ve bunları harcamaya da devam edeceğiz. Şu sözlerimin lütfen bu önerinin aksi kanaatinde olduğum yolunda yorumlanmasın: 9 yıl içerisinde Türkiyemizde üç avukat öldürme vakası olmuştur. Bunlardan biri bir ilde tümünden aynı parti içi çekişmeden olmuştur, yani meslekle ilgili değildir. Bir tanesi, tamamıyla o bölgede ailevî bir durumdan meydana gelmiştir. Bir tanesi de, bir keşif sırasında tamamıyla meslekî nedenden ileri gelmiştir. 16 bin küsur avukatız, 9 senede üç vak'a. Ama bunun yanında önleyici etken olmak açısından bu öneri elbetteki haklı. Yalnız, şunu da açıklayayım arkadaşlar: Mevcudumuzun % 86'sı 40 yaşından aşağı kişidir. Ben pek o kadar heyecanlı kişi olma-

dığımı sanıyorum; ama hayatımda zaman zaman "iyiki yanımda ta-banca yoktu" dediğimi de hatırlıyorum. Biliniz ki arkadaşlar, bu sonucu elde ettiğimiz zaman sizler ve bizler bir hayli manevi mes'uliyet içine katılacağız. Ama bütün temennimiz, mutlaka arkadaşlarımızın bunu yasal çerçeveler içinde kullanacaklarıdır.

Şimdi biz yeni bir öneri içindeyiz; bize silâh vermekten çekiniyorsunuz, evvelâ 16 bin kişiyi silâhlandırarak değilsiniz. Diğer taraftan, sorumluluktan korkuyorsanız, siz önerme yetkisini bize verin, biz, bir arkadaşımız hakikaten tehdit altında mı, onun sorumluluğunu yüklenelim. Bu mülayim, ılımlı bir teklif gibi görünmektedir, fakat henüz bu konuda yeni İçişleri Bakanı ile bir temasım olmadı.

Halit Çelenk arkadaşımın, 141 ve 142 nci maddeler hakkındaki güzel yapıtına atıfta bulundum. Ayrıca, kendilerinin Devlet Güvenlik Mahkemelerinin burada veciz bir savunmasını yapmalarından da mutluluk duyduk. Siyaset yapmanın ölçüsü süreklilik, Dernekler Yasasındaki yeni hüküm konusuna biraz sonra temas edeceğim.

Muzaffer Terliksiz arkadaşım, Birliğin demokratik anlayışlarla temas halinde olmasından ve özerk kuruluşlardan bahsettiller. Özerkliği, tabiri yerinde görmüyorum, öz yönetimi sağlamaya pek yaklaşmış bulunduğumuz zannındayım. Halen 8 noktada kararlarımızın Adalet Bakanlığımızın denetimi altında olduğu malûmdur. Fakat kanunumuzda bu 8 nokta o kadar, affedersiniz, kurnazca seçilmiştir ki, öz yönetim imkânsızdır. Tatsız, ileri hükümler içinde içtensiz bir davranış. Bu hükümlerin, bu 8 noktanın, ama yalnız bu 8 noktanın değiştirilmesi için masumane bir tasarı hazırladık, tasarı halen Adalet Bakanlığındadır. Bugün Meclis-teki çoğunluğun bize resmi vaatlerin ve Bakanlıkta gün meselesi olarak bekleyen tasarı nazarı itibare alınacak olursa, galiba ~~pe~~ biz bazı şeylere pek yaklaşmış oluyoruz.

Orhan Savcı arkadaşım, toplumun yapısal niteliğini ele alarak, daha gerçekçi olmamızı, Ceza Kanununun bir maddesinden de örnek vermek suretiyle incelemek yolunu tercih ettiler. Ve daha ziyade hukukî gelişimin adım adım isabetli olabileceğini ifade

buyurdular. Sanırım bu bir temkin tavsifidir. Ama özellikle ben fazla temkinli olmaktan tenkide uğramaktayım.

Sayın arkadaşlarım, şimdi maruzatımın son kısmına geliyorum; o kısmı muhtasar geçeceğim.

Başkanlık raporuna ve kişiliğime yönelik yermeler:

Birinci yerme: Başkan raporunda siyaset yapıyorsunuz suçlaması karşısında kuşkuya kapılmış, bu itibarla konuyu abartmıştır.

Cevabımız şu: Başkan mutlu bir talihsizlik içindedir. Eğer iktidar değişmemiş olsaydı, Başkanlık raporu iltifat görecekti. Çünkü raporun kaleme alındığı dönemde Barolar Birliğine en ağır ve seviyesiz ithamlar yönelmiş ve bir tür basın, özellikle bizleri hedef tutmuştu. Hatta bu hususta televizyona çıkmak gibi duruma kapılan ve bizi aynı zamanda siyaset yapmakla suçlandırıan meslektaşlarımız da olmuş, bu kadar meslek sorunu dururken neden siyasetle uğraşıyorsunuz, amiyane ithamları yoğunlaşmıştır ve buna tek sebep olarak da ben simge adam olarak ortaya atılıyorum.

Bugün mutlu bir dönem başlamış olabilir. Öyle olmasını temenni ediyorum; fakat günün birinde aynı suçlamalarla karşılaşacak olursak, benim bugün duyduğum mutlu talihsizlik, galiba kesin bir talihsizlik olacaktır.

Siyaset kavramının ölçüsü üzerinde yanılığımın söz edildi. Özellikle süreklilik ölçüsü isabetsiz bulundu ve Dernekler Kanununda siyasetin, özellikle bir siyasal partiyi tutmak veya onunla uğraşmak ölçüsü ile daha iyi açıklandığı sonucuna varıldı.

Arkadaşlar, Dernekler Kanununun bu hükmü de yeterli değil. Çünkü, bir parti lehine ve aleyhine çalışmak ibaresinde süreklilik daima mevcuttur. Bu itibarla, metne süreklilik kaydının girmemesi daha mutlu bir tanım bize vermeyecektir. Siyaset yaşağına karşı ilk savaşın öncüleri arasında yer aldığımı sanıyorum. Bugün geri safa çekilmiş de değilim. Raporda biraz sonra veya şimdi bahsedeceğim; sürekli, katılımlı demokrasi anlayışı ile ben bunu kökünden tanım dışı bırakmak isteyen bir anlayışı taşıyorum. Bu noktayı kısaca izah etmeden geçemeyeceğim.

18 nci Yüzyılın Russe demokrasisi, kuşkusuz insanlık tari-

hinde ilerici bir akımdır. Fakat bu akım, demokratik gelişmeye ayak uyduramadı. Bu akım, ara kuruluşların tümünü millî iradeye zarar veren kuruluşlar olarak göstermiştir. Nitekim Russo anlayışının revaç bulduğu dönemde, bakıyoruz barolar lâğvedilmiştir. O halde, biz demokrasinin ilkel şekli içerisinde kalacak olursak, şunu kabul etmemiz icap eder: Millî irade, bir hükümeti kabul ve tasvip etmiştir. Ama görevi burada bitmiştir. Ara kuruluşların hepsi millî iradeye zarar veren kuruluşlardır. Acaba Türkiye böyle mi kuruldu demokrasi olarak? Başta öyle..Ama bugün vardığımız demokrasi anlayışı bu anlayış değil. Memleketimizde o anlayışa sadık kalmanın demokratik bir esas olduğunu savunan bir akım var. Artık bu terkedilmiştir. Millet tasvip ettiği hükümeti değil, yürütmeye ne kadar fazla söz sahibi olursa, o kadar iyi sonuçlar alınacaktır. O halde, öyle bir sistem, örgütlenme kurulmalıdır ki, millet iradesini yönetime de katabilsin. Bunu nasıl katabilecektir? İşte baskı gruplarıyla. O halde, baronun mevcudiyeti, yaşama şartı, demokrasinin bu ikinci anlayışındadır. Bu itibarla, ben, çok değerli arkadaşım Orhan bunu da ^rattığımızı bildirdi, yerimizin bunun da ötesinde olduğunu bildirdi. Ama ötede hangi yerdeyiz, bunu söylemedi. Eğer daha inandırıcı bir gerekçe gösterirlerse, ben elbetteki kendilerine iltihak ederim. Ama zannediyorum ki bu sözlerim, meslek kuruluşu olarak Barolar Birliğinin kamusal niteliğini, hatta anayasal niteliğini daha iyi açıklar zannındayım. Bu sebeple, Başkanlık raporunun buna önem vermesi hususunda beni herhalde, bu içtenlikle söylenen beyanımdan ötürü bağışlayacaklardır.

Kaldı ki arkadaşlar, birinci anlayışın geçerli olduğu dönemde, bir bıkkınlık içindeydim; savcılığa davet edilmeliğimin adedi saymakla bitmez. Bana yönelen ölüm tehdidi mektuplarını aynen Barolar Birliğine tevdi ettim, koca bir dosyadır (Telefonlar hariç) o halde, şahsımdan bahsettiğim için çok çok özür dilerim. Ben bu konıda kararlıyım. (Alkışlar)

Çok değerli meslekdaşım, gerçekten içi dışı birbirine çok uygun meslekdaşım Cengiz İlhan, şahsıma yönelik bazı ithamlarda bulundu. Bunlardan dolayı hiç bir kırgınlık içimde taşıyorum.

Kendisi bir toplantıda -aceleden duyamadım- o kadar güzel sarfetmişti ki, ben o sözlerin bugünkü tenkitlerle bağdaşmazlığını kabul edemiyorum. Acaba tenkitlerinin konusu nedir? Dediler ki: Geçici Genel Kurul Başkanlığına bir yazı verdim, Başkan Divan teşkilinden evvel bunu okumadı. Arkadaşlar, okudum, netice itibariyle Ankara Barosu Başkanının adaylığı tasvip görüyordu yazıda, yalnız deniyor ki: "Bu, gelenek haline gelmesin" (Anlayabildiğim) Ama başı, "Genel Kurul Geçici Başkanlığı" şeklinde.

Arkadaşlar, ben Barolar Birliğinin Başkanlıyım; ama geçici de olsa Genel Kurulun başkanı değilim. Bu itibarla, bu ibarenin neyi kastedtiğini birden kavrayamadım, kavramak melekelerimdeki yavaşlığa bağışlasınlar. Aklıma gelen şu idi: Herhalde bu, Divan Başkanına ait bir konudur; götürdüm Başkanıma verdim. Öğle tatili sırasında Cengiz kardeşim serzenişte bulundular, ben safiyane bunu böyle anladığımı söyledim, fakat üzüldüm. Yemekten sonra Başkanımdan rica ettim; okuyayım ve kendisinden af dileyeyim dedim. Başkanım bana dedi ki "Ben okurum" Biraz sonra kendileri ile temas etmişler, okumağa lüzum görmediklerini Başkanıma söylemişler. O zaman ben de ferahladım. Ama bunun sonunda, beni yaralamak için söylenen bir söz olduğunu herhalde tahmin edemezdim. Ben okuyacaktım ve özür dileyecektim. Özür dilememin nedeni şu: Ben Ankara Barosuna mensubum; acaba arkadaşlarım bir şeyi kayırdığım yolunda bir kuşkuya kapılırlar mı diye. Neyse, o zaman yapamadığım af dilemeyi bu şekilde yapıyorum.

Yalnız, bir noktada ya ben kanunu yanlış anladım, ya kendisi. Hep Ankara Barosunun Başkanının Genel Kurul Başkanı olacağını yazılarında şundan istihraç ediyorlar: Bir kuruluşun toplantı yerinin merkezi olacağı doğaldır. Kanunumuzdaki hüküm şu: Bir evvelki genel kurul, bir sonraki genel kurulun yeri ve zamanını tayin eder. Bunun anlamı şudur: Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu hep aynı yerde toplanmasın. Sayınız; kaç defa Ankara'da toplandınız, kaç defa dışarıda?..Nitekim bugün bir baro başkarm arkadaşım, kendi bölgesinde toplanılması için bir öneri ile geleceğini bana söyledi. O halde, kuşkularına neden olan kanun hükmü üzerinde de aramızda anlaşma yok.

40 yıllık kıdemli arkadaşlara plâket verilmesinde müşahede buyurdukları kusurlu ve tedbirsiz, hatta perişan halimizi aynen kabul ediyoruz; kendimizi müdafaa için söyleyecek söz bulamıyoruz. (Alkışlar) Üçüncü tenkit:

Bir askerî yargıçlıktan gelen zatin 5/C maddesinde yazılı mesleğe yaraşmayacak tutum ve davranışlarının bilinmiş olmak hükmüne dayanılarak, baroya kabul talebini reddettiklerini, bu kişinin Birliğe müracaatında, Birliğin barodan munzam sözlü bilgi almaksızın, kararı bozduğunu, bunun bağımsızlığı iddia etmek kavli ile beyan arasında Yönetim Kurulunun çelişkiye düştüğünü, kavlinin eylemine uymadığını ileri sürdüler. Ve tahkikat yaptıklarını ve öyle bir sonuca vardıklarını bildirdiler. Bizce, tahkikat yapılmamıştır. Yönetim Kurulu kararı bozdu, gerekçenin şu olduğu anlaşılıyor:-Sözlü açıklamalarda- Avukatlara sert ve haksız muamele yapan hâkimlere ders vermemiz lazımdır. Böyle düşündük diye ifade ettiler. Olay hakkında, isterdim ama, geniş bilgi veremeyeceğim, çünkü itiraz dosyaları karardan sonra barosuna gönderiliyor. Elimizde bizim sadece 3-5 satırlık karar kalıyor. Bu itibarla, söylediklerim, hafızam beni yanıltmıyorsa şudur: Muteriz tanık göstermiştir, tanık dinlenmemiştir. Yönetim Kurulu üyesi bir arkadaşımızın gösterdiği tanık avukat arkadaşımız dinlenmiş, müştekinin, muterizin lehine beyan vermiştir. Haklıdır veya haksızdır, ama tahkikat ...

BAŞKAN- Sayın Hocam, acama ne kadar sürecek?

BAŞKAN FARUK EREM (Devamla)- Azami 10 dakika.

BAŞKAN- Teşekkür ederim efendim.

Buyurun.

BAŞKAN FARUK EREM (Devamla)- Haklı veya haksız, ama belki biz de baronun haklı olduğuna kani olabilirdik, amma bizden sonra da şu 8 noktalık denetim var ya, Baroya sorabilirlerdi diyorlar. Bu gibi itirazlarda şifahî bilgi istemenin yeterli olması mümkün olmamak icap eder. Hakimlere ders vermek istedik.. Bu, bir hak talebinde bulunan kimseye gösterilecek bir gerekçe gibi gözükmedi bize. Kaldı ki, zannederim değerli arkadaşım Rahmi Magat buradadır, Danıştaydaki bütün davalarımızı büyük bir

sevinçle, şevkle takip etmiştir; davaları nasıl teker teker kaybettiğimizi, hazırlıksız kararlarımızın nasıl bozulduğunu bizler barolardan biraz daha fazla yakından bilmekteyiz.

Dördüncü tenkit: İşkence yapan bir polisin vekâletini aldığımdan, bu açıdan bu kere; Yönetim Kurulunun değil, benim kavlimle fiilim arasında tutarsızlıktan bahsettiler.

Ben avukatım. Bazı davaları almayacağım yolunda hiç bir taahhüdüm yok, böyle hiç kurala da kendimi bağlı saymıyorum. (Alkışlar) Bu itibarla, bu sorunun yasal dayanağı olmadığı zannındayım. Ama buna rağmen, bazı şeyleri açıklarsam, belki tereddütler ızale edilebilir.

Bahis konusu kişi, bir karakolda komiserdir. Kendisi Polis Enstitüsünde öğrencimdi, sınıfın birincisi idi, ahlâklı kişi bilirdim. Yakınları ile beraber POLDER bana müracaat etti. POLDER'le yakın ilişkilerim vardır. Dosyasını inceledim, durum şu: Olayın işkence iddiası ile hiç alâkası yok. Ama o bölgenin, akrabam olduğu halde benimle uğraşan bir gazetesi, bunu böylece ortaya attı. Bugün bazı basını inceleyiniz, boy hedefi olduğum açıktır. Bana bu kıvanç veriyor. Ölen kişi karakola getiriliyor. Karakola getirilmesi nedeni; bir kahveyi basmış, bıçağını çekmiş, gaspa teşebbüs etmiş, telefon üzerine polisler yakalayıp karakola getirmişler. Bakmışlar adam anormal. Bir yere koymuşlar, adam içerde başlamış dövünmeye, tepimmeye. Kapıyı açmışlar, polislerin üzerine atlamış ve polisleri yaralamış. Sonra anlatılıyor ki, bir esrar krizi içinde imiş. Bu esnada polisler kendisini itince, yere yuvarlanmış; bir iddiaya göre başına vurulmuş, bir iddiaya göre itmeden mütevellit başı yere çarpmış ve ölmüştür. Tipik 452. Fail 5 tane. 4 polis kurtulmak için iddia: Komiser yaptı. Bu itibarla dava bu şekilde devam etti, sonunda Yargıtay kararı bozdu. Bu itibarla, ben, işkence sanığı olarak da bir mahkemeye verilen kişiyi kimse müdafaa etmezse, bunun en korkunç işkence olduğunu iddia edecek durumdayım.

İzmir adliye binası ile ilgilenmediğim doğru değildir. Bana bu konudan sözlü olarak bahsettiler. Bunu ben ısrarlı bir talep gibi birden anlayamadım. Bununla beraber, Ankara'ya döndüğümde

bazı müracaatlarda bulundum. İzmir adliyesinin yanmasından sonraki durum herhalde bazı ihtiyaçları artırdı. Ama adliye binası meselesinde ancak Barolar Birliği Başkanı üçüncü derecede sorumluluk olmak icap eder. Ama tekrar açıklayayım ki, bu sözlü isteği ben resmî bir istek gibi birden kavrayamadım. Buna rağmen çok şey yaptım, başaramadım. Yazılarına Birlikten cevap alamadıklarından bahsediyorlar. Özellikle, Sosyal Sigortaya ilişkin yazılara cevap alamadıklarından söz ettiler. Ve arkasından da, iş görmeyen kuruluşa, elbetteki, telle de isteseler para gönderemezdedik dediler. Bizim kendi ölçülerine göre iş görüp görmememiz ayrı bir konu. Elbetteki bu kanaatte iseler, bu kurulda takdir yetkilerini kullanırlar. Bu ayrı bir konudur. Ama yasal borcun ödenmesini böyle bir koşula bağlamak, kanuna bir şeyler ilâve etmek veya bir çeşit özel hukuk hatasını buraya aktarmak gibi bir düşüncedir.

Yazılı sorularına cevap vermediğimiz hususunu alelacele inceledim, tarih ve numaraları ile puvantaja tabi tuttuk, gördük ki yazıların hepsine cevap verilmiştir; Eğer şu alelacele araştırmamızda bir unutmama olmadıysa. Fakat üç yazıyı tesbit ettik ki cevaplandırılmamış. Bu üç yazının üçü de Sosyal Sigortalara ilişkin yazılardır. Ve kendileri "bizi habersiz bırakıyorsunuz" şeklinde yazılar yazmışlardır. Gecikme dört aydan fazla deniyor. Niçin yazamadık? Çünkü anlaşmayı 5 Ocakta ancak yapabildik. Nitekim raporumuzda bile "müjde" diye isimlendirdiğimiz bunu getirmek olanağını kendimizde bulamadık. Zannedirim ki bu gecikmeyi şümulendirmek isabetli değildir.

Sayın delege arkadaşlarım, Yönetim Kurulumuz ve Başkanlık, hiç bir şey beklemeden, inançlarınıza, lütuflarınıza lââyık olabilmek çabası içinde bir yılını daha bitirdi. Elbetteki takdir sizlerindir. En derin saygılarımı şahsım ve Yönetim Kurulu adına bizi dinlemek lütfunda bulunduğunuz için teşekkürlerimizi arz ederim.

Sağolun. (Şiddetli alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz sayın Faruk Erem.

Efendim, Divan Başkanlığına verilmiş bazı önergeler var,

sunuyorum.

"Dün gece Halkevleri Genel Merkezi yeniden bombalandı..."

BİR DELEGE- Ne alâkası var?

BAŞKAN- Efendim ibradan önce bir konu var da, onu halledelim istiyor idik.

"...Asıl tahribat, vicdanı olanların yüreklerinde açılan yaradır. Eğer hukuk devleti tahrip edilmeseydi, eğer yüzlerce genç ölünün katilleri yargı önüne çıkarılmasaydı, eğer ülke tahrip edilmeseydi, elbette Mustafa Kemal'in kurduğu Halkevlerine kadar emperyalist güçlere bağlı gayri milli faşist saldırıda bulunma küstahlığını ve cüretini gösteremedi. Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunca olayın kınanmasını, faşizmin kökünün kazınmasının sorumlulardan istenmesini ve tüm suç ortaklarının faşizmi palazlandırıp büyütenlerle birlikte yargı organları huzuruna çıkarılmasının ve hesap sorulmasının istenmesini saygı ile öneririz.

Diyarbakır
Umur Dicleli

Muş
Şerafettin Kaya

Adana
Ceylan Önel

Ankara
Niyaçi Ağırnaslı"

Ben bu öneriyi, gereği yapılmak üzere Yönetim Kuruluna sunuyorum.

Bir önerge daha var, okuyorum:

" Sayın Divan Başkanlığına

Sayın Başkan, konuşma sırasında bana yönelen bir suçlama da bulunulmuştur. Bu sataşma konusunda açıklama ve sataşma hakkımı kullanmak için söz istiyorum.

Saygılarımla.

Attilâ Sav."

Efendim, Divan konuyu kendi arasında görüştü, bir sataşma olmadığı sonucuna vardı. Acaba Attilâ Sav sataşma olduğunda ısrar ediyorlar mı?

ATTILÂ SAV (Ankara)- Ediyorum.

BAŞKAN- Oylayacağım efendim o zaman.

Sataşma olduğundan bahisle söz verilmesini kabul edenler...
Kabul etmeyenler...Kabul edilmemiştir.

Efendim şimdi gündemimizin 8 nci maddesine gelmiş bulunuyoruz:

"1977 yılı çalışmalarından dolayı Birlik Yönetim Kurulunun ibrası."

Oyunuza sunuyorum: İbra edenler...İbra etmeyenler...Ekseriyetle ibra edilmiştir.

Gündemimizin 12 nci maddesine gelmiş bulunuyoruz.

"Meslek kurallarının 27 nci maddesine iki fıkra eklenmesine ilişkin Yönetim Kurulu önerisi."

Bu öneri hakkında Yönetim Kurulu söz istiyorlar mı avaba?
BİR DELEGE- Raporda var.

BAŞKAN- Efendim, eklenmesi istenen madde şu: Müsaadenizle bilgilerinize sunuyorum.

"Bir avukatın bir başka avukata karşı davacı veya davalı vekili sıfatıyla takip edeceği davada avukat davaya girmeden önce baro yönetim kuruluna yazı ile bilgi verir. Bir avukat bir başka avukata karşı kendisiyle ilgili bir dava açmadan önce barosuna başvurur. Baro başkanı veya tayin edeceği yönetim kurulu üyesi 15 gün içinde tarafları çağırarak sorunu sulh yolu ile çözümlenmeye çalışır. Acele hallerde haber vermekle yetinilir."

Efendim bu konuda bir önerge var, okuyorum:

" 11 nci Genel Kurul Başkanlığına

Meslek kurallarının 27 nci maddesine eklenmesi Yönetim Kurulunca önerilen iki fıkradan birincisinin aşağıda yazılı biçimde değiştirilmesini ve ikinci fıkranın kaldırılmasını öneririz.

Bir avukat bir başka avukata karşı asil ya da vekil sıfatıyla takip edeceği davayı kendi barosuna yazı ile bildirir."

Faik Muzaffer Amaç Orhan Barlas."

Önerge sahipleri konuşmak istiyorlar mı efendim?

FAİK MUZAFFER AMAÇ (İstanbul)- Yönetim Kurulu ne diyor?..

BAŞKAN- Yönetim Kurulu adına buyurun.

GENEL SEKRETER FEHMİ ÖZÇELİK- Değerli arkadaşlarım; maruzatım Yönetim Kurulu adınadır, küçük bir açıklamadan ibarettir.

Yasamızın 38 nci maddesinin (F) bendi, Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş idi. İptal edilen metin şudur: Avukatlar baro yönetim kurulunun iznini almadan başka bir avukat aleyhine dava açamazlar. Acele durumlarda baro yönetim kuruluna önceden bildirilerek bulunarak izin verilmesini davayı açtıktan sonra da isteyebilirler.

Yüksek Mahkeme, iptal kararında bu hükmü Anayasanın 31 nci maddesinde yer alan "hak arama inancası" na ters düştüğü için iptal etmiştir. Zira, anılan Anayasa hükmüne göre, herkes bütün meşru vasıta ve yollarla yargı mercileri önünde davacı ve davalı olmak hakkını haizdir. Kişinin kendini bu merciler önünde savunmayı meslek edinmiş olan avukatlar vasıtasıyla temsil etmesi de Anayasanın tanımladığı bu meşru vasıta ve usullerdendir. Bu nedenle de, avukatlık mesleğine kanun koyucu kamu hizmeti görevi izafe etmiştir. Şu hale göre, bir avukatın aleyhine dava açılmasını, bazı kurulların iznine bağlı tutulması Anayasaya aykırıdır. Gerçekten, hüküm yalnız 31 nci madde değil, Anayasanın 12 nci maddesinde yer alan eşitlik ilkesine de aykırı görülmektedir. Ancak, Anayasa Mahkemesi, bu izni iptal eder iken, meslekî özdenetimi gerçekleştirmek bakımından başka bir yasaklama da kararının gerekçesinde getirmiş değildir. Nitekim, kararda bu haliyle Anayasaya aykırılıktan bahsedilmiştir. Oysa ki, meslekî yağanıtı bazı önlemlerin meslekî onuru ve avukatların onurunu korumak için getirilmesini meslek teşekküllerinin bazı meseleleri hakkında daha önceden bilgi sahibi olmasını gerektirmektedir. Nitekim, gerek Anayasamızdan, gerek 1136 sayılı Yasanın yasalaşmasından önceki bazı meslek kuruluşlarımızda, bu nevi kuruluşlarımızın ilk yönetmeliklerinde özellikle İstanbul ve İzmir'in içyönetmeliğinde bu nevi hükümler yer almıştır. Aynı hükümlerin, benzer hükümlerin yabancı mevzuatta da yer almış olduğunu görmekteyiz. Bu bakımdan Yönetim Kurulu, sorunun meslekî kurallar açısı içerisinde değerlendirilebileceği görüşüne varmış ve meslek kurallarına, üçüncü bölüme ek bir madde getirilmesini önermiştir. Önerinin esasında iki lölümde mütalaa edilmesi olanağı mevcuttur. Birincisi; bir avukatın bir başka avukat aleyhine davacı veya davalı vekili sıfatıyla hareket etmesi, diğeri bir avukatın doğrudan doğruya bir başka avukat aleyhine dava açması halidir. Birincisi daha çok savunma özgürlüğünü kısıtlayıcı mahiyette görül-

düğünden, ancak avukatlar arasında vekâlet sıfatı ile dahi olsa davalaşmanın meslekî bütünlüğü ve meslekî onuru zedeleyici bir mahiyet alabileceği endişesi ile baroya haber verilmekte yetinilmiştir önerimizde. Diğer; bir avukatın bir başka avukat aleyhine doğrudan doğruya davacı veya davalı sıfatıyla dava ikame etmesi, sorunu biraz daha öncekinden daha vahim bir hal mütalaa edilerek, bu gibi hallerde hakkın özüne dokunmamak, hakkın kullanılmasını engellemek kaydıyla baronun bir sulh teşebbüsünde bulunması gerekebileceği görüşüne varılmıştır. Bu nedenle, Birliğimiz Yönetim Kurulumuz tarafından teklif edilen metin iki fıkradan oluşmuştur. Birinci fıkrada; bir avukat bir başka avukata karşı davacı veya davalı vekili sıfatıyla takip edeceği davada, avukat davaya girmeden önce baro yönetim kuruluna yazı ile bilgi verir, hükmünden ibarettir. Bu sadece bir bilgi vermeyi ihtiva eder. Diğer ise; bir avukat bir başka avukata karşı kendisiyle ilgili bir dava açmadan önce, barosuna başvurur, baro başkanı veya tayin edeceği Yönetim kurulu üyesi 15 gün içinde tarafları çağırarak sorunu sulh yoluyla çözmeye çalışır. Acele hallerde haber vermekle yetinebilir şeklindedir. Takdir yüksek heyetindir, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz sayın Özçelik.

Sayın Arslanalp, buyurun.

ENVER ARSLANALP (İzmir)- Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; bu gündemimizin müstakil maddesinde ve yönetim kurulumuzun faaliyeti dışında olan bir konu. Avukatlık Kanununu ve meslek sorunlarını ilgilendirmiş olması dolayısıyla, bu konunun açıklığa kavuşturulması açısından söz almış bulunmaktayım.

Yönetim Kurulumuzun size teklif etmiş olduğu önerinin gerekçesi, hazırlanmış olan raporda görülmekte. Bu gerekçe tarafımdan hazırlandı. Yalnız, kanaatime göre, hepinizin ittılâında olduğu gibi, gerekçe, getirilmiş olan öneriye denk değil. Gerekçe, okunduğu takdirde, meslek kurallarında herhangi bir düzenin getirilmesi açısından demokratik örgüt konuları esas alınmak suretiyle hakların özüne dokunulmayacak. En ufak bir dokunmayı ortaya koyacak yöntemlerden ve kurallardan kaçınmayı önermiştir. Rapor bu temele oturtulmuştur. Hattı, herhangi bir şekilde, yapılmış bul-

nan öneride böyle bir hissi verecek olan bir şeyvar ise, o takdirde bir meslek kuralının getirilmesi de lüzumsuzdur.

Size bir açıklama açısından, raporun tanzim edildiği tarihte elimizde bulunmamış olması dolayısıyla yapmış olduğumuz incelemelerde, Batıdan vermiş olduğumuz örneklerde ve özellikle Fransız barosu içyönetmeliğinin 43 ncü maddesine temas etmiş bulunmakta idik. Ancak, son yapmış olduğumuz incelemede, elde etmiş olduğumuz Paris Barosu yönetmeliğinde ve 1971 senesindeki raporda buna işaret edilmektedir. Kabul edilmiş bulunan yeni Avukatlık Kanununda bu konuda hiç bir meslek kuralı, hiç bir kısıtlama getirilmemiştir. Yani avukatlar, kendi haklarını ve diğer hakları, avukat da olmuş olsa, sınırsız ve kısıtlamadan uzak bir şekilde kullanabilirler.

Bu açıklamayı yaptıktan sonra şu konuyu bilhassa belirtmek istiyorum: Bu araştırmayı yaptığım zaman kendi kendime şunu sordum: Deantoloji dediğimiz bu meslek kuralları konusu nedir? Ne zaman çıkar ve üzerinde durulması lâzım gelen bir konu mudur? Bu ben de tereddütler doğurdu. Lonca şeklinde meydana gelmiş olan örgütlerde, bu örgütlerin başında bulunan, tıpkı eski Çin'deki gibi Manderenler, bizerican, muteberan, bu örgütlerde, muayyen bir şekilde, biliyorsunuz o zamanlar yazılı kurallar da yoktu, kendilerini bir nevi özdenetimin dışında bir nevi baskı altında tutmak gibi bir fonksiyonu icra ediyordu bu deantoloji. O kadar fazla büyük bir demokratik hali yok bu konuda. Ben de bu tereddütler doğurdu. Ama bununla beraber, Kayseri Barosunun yapmış olduğu şikâyet üzerine, avukatların böyle ölçüsüz bir şekilde birbirlerini itham etmiş olması karşısında da, bir meslek mensubu olarak muayyen bir çizgide, belirli bir çizgide bazı şeylerin yazılı olmasa dahi bir deantolojiye bağlı olmasa dahi, kendimizin riayeti mecburi bazı kuralların olması gerektiği kanısına da vardım ve o sebeple zaten bu raporu da hazırladım ve verilen vazifeyi yerine getirdim.

Yalnız, sonuç kısmını sadece söylüyorum bu raporun, tekrar etmekte fayda var; bir avukatın kendi adına veya bir başkası adına diğer bir avukat aleyhine dava açması konusunda Avukatlık Yasasına bir hüküm konulmasında bir zorunluk yoktur. Çünkü biliyorsunuz, Avukatlık Kanununun hazırlanmasında, bu hüküm konulsun mu konulmasın

mı meselesi tartışma konusu idi. Bu kesin olarak nazarı itibare alınmıyor. Zaten bazı ülkelerde de bu mesele kendi iç düzenlemeleriyle hallediliyor. İsviçre'de oluyor, Paris Barosunun içtüzüğünde de bu var idi. Fakat hak arama özgürlüğünü sınırlandıracak bir düzenlemeden mutlak surette kaçınmak gerekir. İkincisi, baronun ihtilafa el koyması, zorunlu bir çözümü gerektirmemelidir. Taraf-lara meslek dayanışması baskısı altında bir çözümü kabule zorlama kanısını veren her türlü girişimlerden kaçınılmalıdır. Mahkeme önünde avukatların birbirleri aleyhine acı tatlı hücumlarda bulunmalarının önüne geçecek önlemler alınmalı, bu önlemler ne lerdir; zannediyorum ki biz bunun üzerinde, en hafif tabiriyle özüne dokunmayacak olan en hafif tabiriyle, en hafif bir düzenleme ile bunu çözümleyebiliriz. Tabiatıyla, bu açıklamadan sonra, bendenizin bu rapora bir öneri ile son vermiş bulunmakta idim ve sevinçle şunu görüyorum ki, şimdi bu konuşmayı almadan önce, bu konu gelmeden önce arkadaşlarımızdan bir kısmı, bir öneride bulunmak suretiyle aşağı yukarı tam mutabakat denebilecek bir öneri ile de karşı karşıya bulunuyoruz. Ki, o benim yapmış olduğum öngörüye de denk düşmektedir. O itibarla, yapılmış bulunan birinci önerinin tamamıyla özü kısıtlayacak nitelikte kanısını verecektir ve Yönetim Kuruluna bir nevi denetleme hakkı, yani şu veya bu şekilde olmasa bile, gayet tabii kurallardan bahsediyoruz, böyle bir kanıyı verebilecek bir niteliktedir. O itibarla, o önerinin değil, arkadaşlarımızın vermiş olduğu, ki o öneri lizim kısıtlamamızı, bir hakkın özüne dokunmayı öngörecektir olan bir şeydir, sadece bildiride bulunmak, o şekilde karara varılmasında faydalı bir nokta vardır ve ilâveten de düşünülür; 1971 senesinde kabul edilmiş bulunan yeni Fransız Avukatlar Yasasında buna ait hiç bir şey yok. 1952 senesindeki Paris Barosunun, ki hatadan zaten burdan geliyor, Paris Barosunun içyönetmeliğinde bir izin alma meselesi olmamasına rağmen, İstanbul Barosu kabul etmiş olduğu içyönetmeliğinde yanlış bir tercüme hatası ile bir nevi izne bağlamış bulunmakta. Ordan da geliyor hata. Yeni kabul edilmiş bulunan Paris Barosu içyönetmeliğinde de katiyen buna dair bir sınırlama yok. O itibarla, böyle bir, yönetim kurullarının vesa-

yetini meydana getirebilecek, getirmez vakia ama bu sanıyı verebilecek, kısıtlama sanısını verebilecek olan her türlü düzenlemeden kaçınılması gerektiğini ben de bu şekildeki fikirlerimi ifade etmek suretiyle katılıyorum bu fikirlere. Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN- Efendim, bu konu ile ilgili yeni bir değişiklik önerisi var:

"Anayasa Mahkemesinin, Avukatlık Yasasınının 38/F maddesinde yer alan; avukatlar baro yönetim kurulundan izin almadan bir avukat aleyhine dava açamazlar. Acele hallerde baro yönetim kuruluna önceden bildirimde bulunularak izin verilmesini davanın açılmasından sonra da isteyebilirler" biçiminde bir yasal kuralın, hüküm şu haliyle hak arama hürriyetini zedeler niteliktedir. Anayasanın 31 nci maddesine aykırıdır gerekçesiyle iptal edilmiştir. Bu durumda meslek disiplini ve dayanışma düzeninde meydana gelen boşluğu doldurmak için Birlik Yönetim Kurulu önerisine aşağıdaki fıkranın ilâvesini yüksek Genel Kurula sunuyorum:

Bu kural, bilgi verme yükümlülüğü ile bağlı olarak baroların Türkiye Barolar Birliğinin üçüncü şahıslar aleyhine veya üçüncü şahısların barolar veya Türkiye Barolar Birliği aleyhine açacağı davalar için de geçerlidir."

Sayın Faik Muzaffer Amaç, buyurunuz. Önergeniz üzerinde söz veriyorum.

FAİK MUZAFFER AMAÇ (İstanbul)- Sayın Enver Arslanalp üstadımızın izahatından sonra bana söyleyecek pek fazla söz kalmadı. Çok kısa olacak sözlerim.

Sayın Birlik Başkanımızın konuşmalarından öğrendiğimize göre, yönetim kurulu çalışma raporu 5 Aralıktan önce yazılmıştır. Bu nedenle, bir eksiklik zorunlu olarak bu konuda doğmuştur. 5 Aralık günü resmî gazetede Anayasa Mahkemesinin bu konu ile ilgili bir başka kararı çıkmıştır. Burada söz konusu edilen F fıkrasından başka, 38 nci maddenin E fıkrası da Anayasa Mahkemesinde bu bahsettiğim 5 Aralık günlü resmî gazetede iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesi o kararında Anayasanın 31 nci maddesine temas ederek der ki, iddia ve müdafaa bütün meşru vasıtalarla yararlanmak

hakkını haizdir. Anayasa Mahkemesi, Anayasadaki bu "bütün" kelimesinin altını çizer, vurgular ve der ki, burada bütün meşru vasıtalar sözünden de anlaşıldığı gibi, bu vasıtalardan kısmen de olsa sınırlama yapmak, kısıntı yapmak bu hakkın özüne dokunmak demektir. Onun için savunma hakkı hiç bir şekilde sınırlanamaz. Sınırlanma, hakkın özüne dokunma niteliğine taşır der. Anayasa Mahkemesinin bu kararı muvacehesinde, size şimdi getirilmiş olan önerenin, savunma hakkının, iddia hakkının özüne dokunduğu ortaya çıkıyor. Ben bu önerinin, yani yönetim kurulunun getirdiği önerinin nasıl yönetim kurulunca da tasvip edilmeyecek sonuçlar doğurabileceğini iki misalle belirtmek istiyorum. Misallerim belki nadiren vaki olabilecek olaylara aittir ama, nadir de olsa olacak.

Diyelim ikisi de avukat olan karı-koca boşanma davası açmak istiyorlar. Bu öneriye göre, boşanma davası açmadan önce, avukat olan kadın veya avukat olan koca barodan sulh teşebbüsünde bulunacak. Herhalde yönetim kurulunun tasvip edeceği bir husus değil bu.

Bir başka örnek vereyim; bazı büyük baroların, meselâ İstanbul Barosunun mülkü vardır. Bu mülkünü avukatlara kiraya verir. Diyelim avukat ile mülk sahibi baro arasında kira tesbiti bakımından bir anlaşmazlık çıktı. Ne olacak? Hem davacı, hem bilirkişi sıfatıyla bu tesbit davasında baro yönetim kurulu sulh teşebbüsünde bulunacak. Zannederim bunu yönetim kurulu da önerisinde tasvip etmez. Biz bu sebeple bu ikinci fıkranın kaldırılması lâzım geldiği kanısındayız. Birinci fıkrayı, her ikisine de şamil olmak üzere teklifimiz şu şekilde oluyor: Bir avukat bir başka avukata karşı asil ya da vekil sıfatıyla takip edeceği davayı kendi barosuna yazı ile bildirir. Yazı ile baroya bildirecek. Niçin bildirecek? Davanın hakkını kötüye kullanıyor mu, kullanmıyor mu, bir murakabe imkanı hasıl olsun. Diyelim ki bir avukat meslek hayatında mütemadiyen avukatlara karşı dava açıyorsa, baronun haberi olsun, bunu icap ederse duruşmalarda, mahkemelerde kontrol eder, bu hakkı kullandığı için değil, bu hakkını kötüye kullandığı için icap ederse o avukat hakkında gereğini yapar. Bu sebeple biz bu önergeyi verdik, önergemizin kabulünü yüksek tasviplerinize sunuyoruz.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

ENVER ARSLANALP (İzmir)- Sayın Başkan, ben önerimi geri alıyorum.

BAŞKAN- Önerge üzerinde sayın İlhan Baykent, buyurun.

İLHAM BAYKENT (İstanbul)- Sayın Başkan, sayın delegeler, son konuşmalarla önerenin esas şekli tesbit edilmiş durumdadır. Benim önergem, sadece, baroların üçüncü şahıslar aleyhine açacağı davalarla, üçüncü şahısların barolar aleyhine açacağı davalara ve kâlet eden arkadaşların baroya bilgi vermesinin ilâvesi şeklindedir. Bunu ben meslek bakımından ve baroların bir kuruluş olarak güvence taşıması bakımından gerekli görüyorum.

BAŞKAN- Sayın Güçdemir, buyurun.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Muhterem arkadaşlarım; toplumlara yaşatan daima birbirlerine karşı, onu teşkil eden fertlerin birbirlerine karşı olan vefa ve sevgi hisleridir. Bu, Yönetim Kurulumuzun getirdiği teklifte, bu vefa hissi, bu sevgi hissi takviye edilmek isteniliyor meslektaşlar arasında. Aslında hakkın özünü ortadan kaldırmak gibi bir şey yok. Yani Anayasa Mahkemesinin gerekçesini bu öneride bir sav olarak kabul etmeye imkân yoktur. O kanun hükmüdür ve bir hakkın engellenmesine imkân açmaktır, bu nedenle iptal edilmiştir. Amma bu sadece bir danışmadır, sadece iki avukat arasında bir anlaşma zemini hazırlamaya imkân vermek için, 15 gün zarfında baro bu iki avukatı anlaştırdığı takdirde, ihtilâf kendiliğinden halledilecek, hak daha yakın bir zamanda, daha yakın bir yoldan istihsal edilmiş olacaktır; 15 gün. Aksi takdirde, baronun kararı ile mukayyet olmaksızın, yine mahkemelere gidilmek, yine hakkı aramak, hakkın özündeki haklılığı devam ettirmek için hiç bir engel yoktur.

Bu nedenle bendeniz, hakkın özünü bertaraf eden veya hakkın istimaline engel olan bir müessese olarak değil, bunun aksine, taraflar arasındaki haklılığı daha yakın yoldan, daha kırıcı olmaksızın sağlayacak bir yol, bir tarz olarak kabul ediyorum; Yönetim Kurulunun getirdiği teklifleri. Haber vermek, iki avukat arasında, hakemlik delâletçi olmak, hâkim olmak değil, sadece delâletçi olmak, sadece anlaştırmak.

Sayın Muzaffer Amaç iki misal verdiler; bunlar istisnaf

hallerdir arkadaşlar. İstisnaf haller genel zaruretleri, genel gerekçeleri ortadan kaldıran nedenler olamaz. İki avukat kadın ve erkek, güzel, boşanmak için başvurduklar, belki aralarında fevri bir sebep vardı, baro araya girdi, bunları anlaştırdı ve bir yuvayı yıkılmaktan alıkoymuştu. Bu daha kötü bir netice midir? Nihayet anlaştıramadı, ikisinin de mahkemeye gitmek imkânını sağladı. Heyecanlarını önledi, fevriyetlerini önledi, daha müeddep şekilde, daha az ithamkâr şekilde, daha derli toplu şekilde huzuru adaletle çıkmalarına da imkân vermiş oldu. Bu nedenle, Anayasa Mahkemesi kararını bir misal, bir dayanak yapmak mümkün değildir. Bir taraftan deontoloji diyoruz, bir taraftan vefa hislerinden bahsediyoruz, bir taraftan stajyerlerimiz için kıvranıyoruz, bütün bunlar aradaki vefayı sağlamak, camia ruhiyatındaki birliği sevgiye hâkim kılmaktır. Bu teklif de ona muvazidir. Bendeniz Yönetim Kurulu teklifinin aynen kabulünde, meslek deontolojisi, vefakârlık, camia haleti ruhiyesindeki birlik, sevgi yönünden faydalar mülâhaza ediyorum ve buna oy vermenizi arz ve istirham ediyorum. Hürmetler sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Efendim şimdi önce değişiklik önermelerini oyluyorum.

" Bir avukat bir başka avukata karşı asil ya da vekil sıfatıyla takip edeceği davayı kendi barosuna yazı ile bildirir." şeklinde değiştirilmesini oya koyuyorum. Kabul edenler...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir efendim.

Efendim, diğer önergenin bu önerge ile birleşmesi mümkün. Bu önergeye İlhan Baykent arkadaşımızın ilâvesini istediği hususun ilâvesini kabul edenler...("Bir daha okunsun" sesleri)

Bir dakika efendim. Barolara ve Barolar Birliğine karşı açılacak davaları içeren bir değişiklik önergesi ve biz uygun bulduk. "Bu kurul, bilgi verme yükümlülüğü ile bağlı olarak baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin üçüncü şahıslar aleyhine veya üçüncü şahısların barolar veya Türkiye Barolar Birliği aleyhine açacağı davalar için de geçerlidir." fıkrası. Kabul edenler...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir. Bu şekilde kabul edilmiş oluyor.

Efendim, ikinci fıkranın kaldırılmasını da önermişlerdi, bu kabulünüzle ikinci fıkra kaldırılmış oluyor.

Efendim, Divan Başkanlığına gelen yeni bir önerge var.

"Bugün kongrenin son günüdür. Yemek için tatil yapıldığı takdirde, zamandan kaybımız fazla olacaktır. Bu sebeple, yemek ihtiyacı büfede giderilmek suretiyle çalışmaların devamlı yapılmasını yüksek heyetinizin tasviplerine arz ederiz."

Lehte, aleyhte konuşmak isteyen?..Mek. Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir efendim.

Bir önerge daha var, okuyorum:

"Sayın Divan Başkanlığına

Kongre vaktinin darlığı ve uzak illerden gelen delegele-
rin bir an önce illerine dönmelerini sağlayabilmek nedeniyle di-
lekler bölümünde söz alan üyelerin, Yönetim Kurulu raporu tartış-
malarında olduğu gibi yine 10'ar dakikalık süre ile kısıtlanmasını takdirlerinize sunarız. Saygılarımla."

BİR DELEGE- Sayın Başkan, çok söz isteyen var mı?

BAŞKAN- Efendim, çok söz isteyen olmasa da, bu mevzuda fevkalâde fazla önerge var; onları okuyacağız, dilekler faslında Yönetim Kuruluna talimat verilmesini gerektiren önergeler var.

Önergenin aleyhinde sayın Aytan Dik, buyurun.

AYTEN DİK (İstanbul)- Saygılarımı sunarım efendim.

Şimdiye kadar Barolar Birliği toplantılarımızda geleneksel olarak uygulanan bir yöntem ortadan kaldırılmıştır. bu kez. Daha öncelerde de böyle bir kısıtlama önergesi veriliyordu, ancak bu, Başkanlıkça oylamaya sunulmadan arkadaşların insafına, takdirine terkediliyordu. Ve pekâla kongreler kısıtlanmadan üç günde sona eriyordu. Bu kerre, daha önce eleştiri ile ilgili, bir yerde ithamla ilgili hakkı kısıtladınız. Savunma olduğu kadar, itham da aynı derecede mukaddestir. Bu 10 dakika içinde girizgâh dahi yapmadan saniyelerin geçtiğini, dakikaların dolduğunu gördük ve bunun sonucu olarak da, Başkanımızın verdiği cevapta, sanki hiç eleştiriler yokmuş şekline büründü. Halbuki söyleyeceğimiz daha pek çok şey vardı, fakat dakika kısıtlamasından bunları söyleyemedik. Aynı uygulamayı burda da yaptığınız takdirde, bu sefer temenniler, dilekler, hatta önergeler aynı akibete uğrayacak, bu uygulamadan vazgeçilmesini, hiç olmazsa konuşanların takdirine, in-

safına terkedilmesini ben daha medeni buluyorum. Beri yandan, zaten 11-12 kişi söz almıştır. Çok rica ederim, bunu da bu kadar kısıtlamayalım. Saygılarımla.

BAŞKAN- Dilekler faslındaki konuşmaların 10 dakika ile kısıtlanmasını oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler...Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bir önerge daha var, okuyorum:

"Genel Kurul Başkanlığına

Birçok delegelerin vasıtalarına ulaşabilme durumu da göz önünde tutularak, dilekler maddesi görüşülürken seçimlerin de yapılmasını teklif ederiz. Saygılarımızla.

Ziya Nur Erün   Nabi İnal   Necmettin Üstüenalp ve arkadaşları."

Efendim önerge sahipleri söz istiyorlar mı? İstemiyorlar. Önergenin lehinde, aleyhinde?..Buyurun.Aleyhte sayın Güven.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)-- Yüksek Kurulun sayın üyeleri; bu Genel Kurul toplantımız maalesef talihsiz bir uygulama ile işe başladı. Bir taraftan demokratik özgürlüğü savunuruz, benimseriz, ona titizlikle sarılırız; bir taraftan da özgürlüğe aykırı olarak kısıtlamalar yaparız. Hem de söz özgürlüğünde kısıtlama yaparız. Çelişki içindeyiz arkadaşlar. Şimdi, bu da yetmiyormuş gibi, biraz evvel dilekler 10 dakika ile sınırlandı, evet, ne olacak? Hem konuşacak buradaki arkadaş, hem de orada kulisi yapılacak, Loya kime verelim" kulisi yapılacak.Dikkatler dağılacak, buradaki konuşmacıya öncelikle saygısızlık olacak.Lütfedin bu önergeyi reddedin.Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim sayın Güven.

Efendim oyluyorum: Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Efendim, şimdi Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun, bütün genel kurullarda olduğu gibi bir bildirisi olacaktır basına verilen, bu bildiri dün seçtiğimiz komisyona hazırlanmış ve bize gelmiştir, tasviplerinize sunmak üzere okunmasını rica edeceğiz. Bildiri komisyondan bir üyeyi davet ediyorum.Efendim bunda bir özellik var, başına yetişmesi gerekiyor. Türkiye'de 1'den sonra

basına verdiğiniz hiç bir haber gazetelerde yer alamaz, hatta bu bile zor yetiştirilecektir sanıyorum.

Buyurun sayın Doğanay.

ÜMİT DOĞANAY (İstanbul)- Türkiye Barolar Birliği 11 nci Genel Kurul Bildirisi:

12-13-14 Ocak 1978 günlerinde Ankara'da toplanan Türkiye Barolar Birliği 11 nci Genel Kurulu, çalışmalarını süresince belirlenen aşağıdaki temel görüşlerinin kamuya duyurulmasına karar vermiştir.

1- Toplum yaşamında sınırsız düşünce özgürlüğüne dayalı çoğulcu demokratik düzenin mutlak savunucusu olan Türkiye Barolar Birliği, hukukun üstünlüğü ilkesinin egemen olduğu bir barış ve huzur ortamının yurdumuzda bir an önce kurulmasını, Türk toplumunun ilk ve en önemli sorunu saymaktadır.

Bu ortamın yaratılması için Türkiye Barolar Birliği her şeyden önce bütün devlet güçlerini, son yıllarda yüzlerce Türk gencinin yaşamına mal olan korkunç terörü önlemeye çağırır.

Genel Kurul bu amaçla terörün asıl kaynağını oluşturan ve cinayet mangalarına yön veren bütün odakların ve özellikle kontrgerilla adı ile bilinen hukuk dışı örgütün derhal ortadan kaldırılması gerektiği inancındadır. (Alkışlar)

Genel Kurul, bu önlemlerin yanısıra, Devletten son yılların siyasal cinayetlerinin tüm failleriyle onlara destek olan kurum, örgüt ve kişilerin en kısa zamanda saptanmasını ve bunlar hakkında işledikleri suçlara uyan cezaların geciktirilmeden verilmesi için adalete teslim edilmelerini ister. (Alkışlar)

2- Türkiye Barolar Birliği, son yıllarda hukuk düzeni ve devlet yönetimini bilinçli bir biçimde sıkıntıya uğratan ve halkın devlete karşı güven ve saygısını yitirmesine yol açan tüm uygulamaları, Anayasada nitelikleri belirlenen, Türkiye Cumhuriyetinin geleceği bakımından tehlikeli bir olgu olarak kabul eden, Bu nedenle Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, Danıştay kararları başta olmak üzere, yargı kararlarının yürütmece eksiksiz uygulanmasını, yönetimde hukuk devleti kavramı ile bağdaşmayan sakat idarî işlemlerin düzeltilmesini, Devlet Güvenlik Mahkemeleri gibi

gerçek yargı organı niteliğinde olmayan olağandışı mahkemelerin kurulması girişimlerinin önlenmesi, Devletin saygınlığının korunmasını, demokratik hukuk devletinin temel koşulu sayar.

3- Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, hukuk devleti ilkesi ve çoğulcu ve özgürlükçe demokratik düzen anlayışı ile bağdaşmayan bütün hükümlerin Türk mevzuatından sökülüp atılması konusundaki değişmez görüşünü tekrarlar. Bu arada, Türk Ceza Kanununun 141, 142 ve 163 ncü maddeleri gibi düşünce ve vicdan özgürlüğünün özünü ortadan kaldıran ve düşünceyi suç sayan hükümler başta olmak üzere, örgütlenme özgürlüğünü sınırlayan Dernekler ve Sendikalar yasalarındaki antidemokratik hükümlerin, yaşama hakkının özünü ortadan kaldıran, evrensel insan hakları bildirisine göre bir ceza niteliği olmayan ölüm cezasının, çalışanların insanca yaşama hakkını engelleyen ve sosyal devlet kavramına tamamen aykırı olan bütün hükümlerin ve lokavtın, demokratik üniversitenin gerçekleşmesini engelleyen ve öğretim özgürlüğünü büyük ölçüde zedeleyen hükümlerin, sanat ve bilim özgürlüğünü sınırlayan, çağ dışı anlayışın ürünü olan sinema sansürüne ilişkin düzenlemelerin mevzuatımızdan çıkarılması konusundaki demokratik savaşını sürdürme kararında direnir.

4- Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, insan varlığına ve onuruna yönelik suçlardan birini oluşturan işkence uygulamalarının ülkemizde hâlâ sürdürülmekte olması karşısında, bu konudaki savaşımına kesintisiz olarak devam etmek kararındadır. Bu amaçla Türkiye Barolar Birliği, en etkili araçlara başvurarak, bu korkunç suç işleyenlerin adalet önünde hesap vermeleri için gereken bütün girişimlerde bulunacaktır.

5- Türkiye Barolar Birliği kutsal savunma hakkının, Anayasamızda öngörülen gerçek özüne kavuşturulması konusundaki çabalarını aralıksız sürdürme kararındadır. Genel Kurul, yurttaşlarını savunma hak ve özgürlüklerinin en büyük güvencesi olan avukatlık görevinin gereği gibi yapılmasını kısıtlayan tüm engellerin kaldırılmasını ve bireylere, Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna başvurma hakkı tanınmasını, Adalet Divanının yargı yetkisinin kabul edilmesini zorunlu sayar. Suçlama ile birlikte savunmanın

başlaması ilkesinin yasallaşması, avukatın savunma görevi yaparken iddia makamının yararlandığı bütün yasal olanaklardan eşit olarak yararlanmasını savunmanın ilk ve temel koşuludur.

Türkiye Barolar Birliği, yasal olan ve olmayan birtakım bahanelerle, gizlilik adı altında dava ile ilgili işlemlerden avukatın uzak tutulması gibi uygulamalara son verilmesini ve bunun ivedilikle çözüme bağlanmasını zorunlu görür.

6- Türkiye Barolar Birliği, anayasal rejimlerin vazgeçilmez ögesi olan demokratik kuruluşların ve özellikle Türkiye Baroları ve Türkiye Barolar Birliğinin bağımsızlığını zedeleyen yasa hükümlerinin kaldırılmasını ve yasa dışı uygulamalara en kısa zamanda son verilmesini varlığının doğal gereği sayar.

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, tüm kararlarının gerçekleşmesi için bütün yasal yollara başvurarak, demokratik eylem ve girişimlerde bulunacağını, verdiği sözleri tutacağını Türk ulusuna içtenlikle bildirir. (Alkışlar)

Av. Aydın Aybay   Av. Ümit Doğanay   Av. İskender Özturanlı
Av. Emin Değer   Av. İlhan Kutay   Av. Davut Selçukfi
Av. Umur Diçleli"

BAŞKAN- Efendim bildiriye dinlediniz.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Sayın Başkan, bir kelimenin ilâvesini arz edeceğim.

BAŞKAN- Bir dakika efendim. Efendim, şimdi bildiri bir önerge değil, onun için ben oylarınıza sunacağım.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Bir husus eksik kalmıştır.

BAŞKAN- Bir husus eksik kalmış dendiği zaman, herkes bir hususun eksik kaldığını söyleyecektir. Bildiri bir bütündür.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Çok mühim efendim. "Geçen dönemde yıpranan Atatürk ilkelerinin ivedilikle onarılması ve korunulması" hususunun da bildiriye yazılmasını istirham ediyorum efendim. (Gürültüler)

BAŞKAN- Bir dakika efendim.

Bildiriye bu şekliyle kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Efendim, dün yaptığımız bir takdim tehir nedeniyle dilek-

ler faslına gelmiş bulunuyoruz. Yine kabul ettiğiniz bir değişiklik önergesiyle dileklerle seçimlerin birlikte yapılması konusuna gelmiş bulunuyoruz.

AYTEN DİK (İstanbul)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun Ayten Hanım.

AYTEN DİK (İstanbul)- Efendim saygılarımı sunarım. Usul hakkında konuşmak istiyorum. Biraz evvel dileklerle seçimlerin beraber yapılması hususu yüksek oylarınıza sunuldu. Oysa bu, usulî bakımdan hatalıdır. Çünkü her biri gündemin bir maddesini oluşturmaktadır. Gündem maddelerinin ancak takdim tehiri hususunda Genel Kurulunuzun karar vermeye yetkisi vardır. Ancak, her biri, kanunî dayanağı olan ve üzerinde değişiklik dahi yapılamayacak olan bu gündem maddelerinin birlikte görüşülmesi her birinin ayrı bir konuyu teşkil etmesi bakımından imkânsızdır ve bunlar oylarla bir araya getirilemez. Bu bakımdan yapılan oylamanın geçersiz olduğunu, bu hususta Başkanlığın herhangi bir işlem yapamayacağı kanaatinde olduğumu belirtirim efendim.

BAŞKAN- Buyurun efendim.

HURŞİT KANGAL (Balıkesir)- Sayın Başkan, sayın arkadaşlar; biraz evvel kabul edilen bir önerge gereğince, ikisi bir arada yapılsın; hem seçim yapılsın, hem dilekler faslı yürütülsün şeklindeki kabulü şöyle anlamak lâzım gelir kanısındayım: Seçimler yapılır, tasnif devam ederken dilekler... ("Doğru doğru" sesleri) Evet, oylar kullanılır, tasnif heyetine tevdi edilir oylar, tasnif devam ederken dilekler görüşülür. O halde bu öneriyi şöylece tavzih ederek Başkanlığa intikal ettirmek gerekiyor: Seçimleri yapalım, tasnif devam ederken dilekler faslına devam edelim.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim efendim.

Efendim şimdi, seçimler ve dilekler maddesinin birlikte görüşülmesine karar verilmiş olduğuna göre,

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu için süresi biten 5 asil, 5 yedek üye için aday;

Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu için 7 asil, 7 yedek üyenin seçimi için aday...

Efendim önce adayları tesbit edeceğiz, seçimlere daha sonra geçilecek.

Türkiye Barolar Birliği Denetleme Kurulu için 3 asil, 3 yedek üyenin seçimi için aday...

BİR DELEGE- Adayları tanıyalım.

BAŞKAN- Efendim adaylığını koyan arkadaşların konuşmasına kanun olanak veriyor, yönetmelik de olanak veriyor. Söz hakkı verebiliriz.

Türkiye Barolar Birliği Sınav Kurulu için ise 3 asil, 3 yedek üye seçilecek. Kanununun 30 ncu maddesine göre, Sınav Kuruluna seçilecek üyeleri, seçilecek 3 asil, 3 yedek üyenin 3 katı olarak Yönetim Kurulu önermektedir. Bu önerilen adayların listesini Yönetim Kurulu imzalamak suretiyle bize vermiştir, dağıtacağız, bu adaylar arasından 3 asil, 3 yedek üyeyi arkadaşlarımız seçeceklerdir.

Efendim, Yönetim Kurulu, adayların isimlerini yazmak için acaba bize bir tahta bulabilir mi?..

Efendim yarısından bir fazla sayıda aday için oy kullanılabilir. Eğer yarısı tam sayı olmuyorsa, tama iblağ edilerek bir fazlasıyla oy kullanılabilir.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu için 5 asil, 5 yedek üye. 4 üyeye rey verilmesi zorunludur.

Disiplin Kurulu için 5 üyeye rey verilmesi zorunludur. Efendim 7 üyedir di 5 üyeye rey vermek zorunluğu vardır.

Denetleme Kurulu için 3 üyeye rey vermek zorunluğu vardır.

Sınav Kurulu için 3 üyeye rey vermek zorunluğu vardır.

Rey pusulaları, bizim dağıtacağımız pusulalar olup, elle yazılacaktır.

Bir önerge var, okuyorum:

"Divan Başkanlığına

Birlik Başkanlığı için şu iki adayın bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu adaylardan biri Sayın eski Başkan Faruk Erem'dir. Öteki ise, öğrendiğimize göre Sayın Attilâ Sav'dır. Bu iki Başkan adayının, daha önceki bir emsalde de olduğu üzere, görüş ve düşün-

celerini açıklaması için konuşmaya çağırılmasını öneriyorum.

Kahramanmaraş Delegatesi

Aydemir Özer."

Evet efendim...Konuşmak istedikleri takdirde söz vermek zorunluluğu vardır. Kendilerini mikrofona davet ediyorum. Sayın Faruk Erem.

FARUK EREM (Ankara)- Adaylığımı önerenlere çok çok teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Attilâ Sav.

ATTILA SAV (Ankara)- Sayın Başkan, sayın delegeler;

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına Ankara Barosu delegesi olarak adaylığımı koydum. Bunun nedenlerini kısaca açıklamak isterim. Çünkü, üç gündür kulislerde konuşulan bazı sözler ve davranışları, "bazı" diyorum, bunu tüm topluluğa maletmek doğru değildir, bazı sözler ve davranışları yadırgamadığımı iddia edemem.Çünkü, bir kısım arkadaşlarımız, benim Birlik Başkanlığına aday olmamı, sanki yapılmaması gereken bir davranış, hatta bir ayıpmış gibi karşıladıklarını belirtmektedirler.

Seçim demokratik bir olgudur. Türkiye Barolar Birliği demokratik bir kuruluş olduğunu her fırsatta tekrarlamakta ve demokrasinin ülkemizde yerleşmesi için bütün fırsatları kullanmak zorundadır. Türkiye Barolar Birliği anayasal bir kuruluştur. Bu nedenle Anayasamızın savunuculuğunu yapmak zorunda bulunmaktadır.

Seçim demokratiktir dediğimiz zaman, seçim en az iki adayla olur. Tek adayla seçim olmaz. Öyle ise bir başkan adayının karşısına ikinci bir başkan adayının çıkmasında en azından demokratik yaşam bakımından sevindirici bir yön bulunmaktadır.

Benim dileğim, bu ikinci adayın Ankara Barosu dışından olması idi. Ne yazık ki, türlü nedenlerle ve bunun ışığında, yanlış geliştirilmiş bir geleneğin sonucu olarak, Ankara dışından bir meslektaşımızın Barolar Birliği Başkanlığına, çünkü sürekli bir çalışmayı gerektirmektedir, aday olması büyük güçlükler göstermektedir. Eğer, Türkiye Barolar Birliğinin Başkanlığına Türkiye'nin Ankara dışında herhangi bir ilinden aday çıksaydı, o zaman Türkiye

Barolar Birliğinin, gerçekten artık Türkiye'nin bütün düzeyine ve yüzeyine yayılmış olduğu kanıtlanmış olacaktı. Ama hiç olmazsa, demokratik olguyu kurtarmak bakımından ikinci bir adayın çıkması gereğine inandığımız için böyle bir hareketi geliştirdik. Biraz önce bir gelenekten söz ettim. Gelenekler hiç kuşkusuz ki iyidir, toplum hayatına, toplum yaşamına yön verir. Ama gelenekler kurumlardan ziyade kişiler yararına oluşmaya başlarsa, o zaman kurumlara yararları, toplum yaşamına yararları tekrar gözden geçirilmesi gerekli hale gelir ve bu tür geleneklerin de yıkılması için çaba vermek demokratik bir anlayışın sonucu olur.

Öz bakımından, esas bakımından niçin Türkiye Barolar Birliğine başkası değil de ben adaylığımı koydum; onu da açıklamak isterim. Bunlar aynı zamanda benim, Türkiye Barolar Birliğinin bundan sonraki çizgisi için düşüncelerim ve belki bir yerde programımdır.

Efendim, amacımız, kuruluşların giderek kurumlaşmasıdır. Kurumlar kişilerle özdeşleşmemelidir. Çünkü kurumlar kişilerle özdeşleşirse, kişilerin yıpranması kurumların da yıpranması sonucunu doğurmaktadır. Ve haksız olarak kurumlar aşınmakta ve elden çıkmaktadır. Türkiye Barolar Birliği için bu tehlike başgöstermiştir. 8,5 yıldan beri Birliğin Başkanlığını yapan sayın Erem ile Birlik aşırı özdeşleşmiş görünmektedir kamuoyunda ve bundan ötürü Barolar Birliğinin tabanını teşkil etse bile, birtakım davranışlar yanlış değerlendirilmektedir.

Türkiye Barolar Birliğine daha yeni ve daha dinamik, toplumsal gelişmeleri daha yakından izleyen bir görünüm ve çalışma getirmek istiyoruz. Aslında, amacımız öze ilişkin olarak bundan ibarettir.

Burada bir noktayı açıklamak zorunda kaldığım için üzgünüm. Birçok arkadaşlarımla kulislerde bu çalışmayı götürdüm. Bir yanlış değerlendirmeye yol açmamak için, Barolar Birliğinin çalışmalarını eleştiren bir görüşme yapmak hakkımı bile kullanmakta dikkatli davrandım, bütün delege arkadaşlarımla dile getirdikleri birtakım yakınmaları ben de dile getirebilecek iken, bundan vazgeçtim. Çünkü adaylığım söz konusu olunca kişisel bir ta-

vır, kişisel bir tutum ve davranış gibi değerlendirilmesi kaygısını dikkatle gözettim. Oysa, sayın Başkanımızın eleştirileri cevaplandırırken değinmiş olduğu bir noktada, bu Başkanlık yarışmasında benim anlam veremediğim bir durum ortaya çıktı ve doğrudan doğruya kişiliğime yönelen bir suçlama ile karşılaştım.

12 Mart olayı nedir? Bunu kısaca anlatmak zorunda kaldığım için, bunun yeri burası olmasa bile bunu kısaca anlatmak zorunda kaldığım için üzgünüm ve affınıza sığınıyorum. 12 Mart olayı, bugün geçtikten sonra yapılan değerlendirmelerle bir faşist tiranma idi. Bunda hiç birimizin kuşkusu yoktur. Ancak, 12 Mart günü Türkiye'deki bütün ilerici güçlerin ilk teşhisi bu doğrultuda değildi arkadaşlar. Biraz belleklerinizi lütfen zorlayın ve tazeleyin; Türkiye'nin bütün ilerici kuruluşları, başta DİSK ve TÖS olmak üzere hepsi 12 Mart Muhtırasını, tehlikeli bir yola girmiş bir iktidarın işten el çektirilmesi için yapılmış yurtseverce bir davranış olarak değerlendirdiler ve bununla anayasal reformların gerçekten yapılabileceği inancını ortaya koydular. İsim vermek istemiyorum, hâlâ çoğu yazı yazmaya devam ediyor, o dönemin bütün ilerici imzaları, hepsi 12 Mart Muhtırasının alkışlanması gereken bir davranış olduğunu belirttiler. Böyle bir ortam içerisinde Türkiye Barolar Birliği de 12 Mart Muhtırasının karşısına çıkmadı. Burada tanıdığı var; sayın Cengiz İlhan o tarihte Barolar Birliği Başkan Yardımcısı idi; konuyu Barolar Birliği Yönetim Kuruluna getirdi, karşı çıkılması gerektiği tezini savundu, Barolar Birliği tam tersine karar aldı ve Türkiye Barolar Birliği 12 Mart muhtırasına başlangıçta karşı çıkmamıştır, ben aslında bunda kınanacak bir tavır da görmüyorum. Çünkü biraz önce çizdiğim görüşüm, 12 Mart Muhtırasının ilerici doğrultuda olduğu yönünde idi. Ama bir hukuk kuruluşu olarak, hukuklülüğünü tartışabilirdi, bu başka bir konu.

12 Mart Muhtırasından sonra Türkiye Barolar Birliği bu davranışı desteklemiştir. Kendimden söz etmek zorunda kaldığım için üzgünüm; ben bütün yaşamım boyunca politika dışı bir çizgi tutmuş bir insanım. Kendi işimden ve mesleğimden başka bir tutkum, özlemim ve amacım yoktur. Bu itibarla, 12 Mart Muhtırasını

takip eden günlerde herhangi bir politik göreve istekli olmam mümkün değildi, kişisel çizgim olarak. Türkiye Barolar Birliğinin Sayın Başkanına 12 Mart Muhtırasından sonra kurulacak hükümette Adalet Bakanlığı önerilmiştir. Çünkü bu hükümetin bir reform hükümeti olacağı düşünülmüş idi, muhtıra o doğrultuyu gösteriyordu ve Türkiye Barolar Birliğinin o dönemdeki, ki Türkiye Barolar Birliğinin kuruluş döneminde görev aldığımı biliyorsunuz, o dönemdeki tavrı da (Ki, hâlâ o tavır devam etmektedir.) hukuk ve adalet reformlarının gerçekleştirilmesi yolunda idi. Sayın Başkanımız bu görevi gerçekten kabul etmemişlerdir. Başkanın kendisi görevi geri çevirirken, yerine önerdiği isim Attilâ Sav'dı. Adalet Bakanlığına bir başkası getirildi. Bu arada bir kadro oluştu ve biraz önce belirtmeye çalıştığım gibi, tamamen politik olmayan çizgime uygun düşüncelerle, bir acemilik de denebilir buna, bir yurtsever aydın olarak bu dönemde görev almayı görev saydım ve sandım ve bu hükümetin içerisinde görev aldık. Yalnız şunu övünerek söylerim: Benim görevde bulunduğum süre içerisinde, hiç bir hukuk dışı işkence olayı olmamıştır. Hükümet içerisindeki mücadelelerimiz, bellidir; kamuoyunca da bir kısmı bellidir, bir kısmı gizli kalmıştır, gizli kalanların bir kısmının da burada tanıkları vardır İstanbul delegeleri arasında. Belli reformlar, özellikle toprak reformu için verdiğimiz kavgaları çok iyi bilen arkadaşlarımız vardır. Ve nihayet 8,5 ay sonra büyük mücadele ve kavgayı içeride sürdürmenin artık olanağı kalmadığını gördüğümüz zaman da, Türk politika hayatında başka benzeri olmadığını sandığım bir davranışla bu gemiyi terketmek zorunda kaldık; 11 bakanın birlikte istifa ettiği olayı, sanıyorum ki başka yoktur ve arkasından 3, 5 sayfalık istifa gerekçesi bırakan bir başka hükümette yoktur. Ki bu hükümetin istifa dilekçesindeki türlü yakınmalar arasında, sıkıyönetim uygulamalarından da yakınlarımız vardır; sıkıyönetimin hükümetle koordinasyon yetersizliği nedeniyle birtakım hukuk dışı uygulamalar yaptığı yakınması bu istifayı imzalayan kişiler tarafından dile getirilmiştir.

Bunları, sadece istidraden arz ediyorum, bunlar aslında tarihin mahkemesine tevdi edilmiş bilgilerdir. Bunların değerlendirilmesi

dirilmesi, zamanı geldiğinde Türk politik bilimcilerinin, Türk sosyal bilimcilerince yapılacaktır.

Bir noktayı belirtmek ve bilginize sunmak isterim. Öğrencilik yıllarımdan beri hep ilerici bir çizgi ve doğrultuda bulundum ve sürekli olarak o saflarda yer aldım. Yaşamımda bu çizgi ve doğrultuyu zedeleyebilecek, kendini ters yönde yenileyecek hiç bir icraat yoktur. Bunu da övünerek söylerim. Bir aday olarak kürsüden övünmek yakışık almaz; ben bu tartışmaları kürsüye getirmeden kulislerde yapmaktan yana idim. Adayların kişileri hakkında herhangi bir zedeleyici söz benim tarafımdan ve arkadaşlarım tarafından kullanılmamıştır. Çünkü böyle bir söz belki kişileri yaralar, ama o kişilerin içinden birisi Barolar Birliği Başkanı olacağı için mutlak surette Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı makamını yaralar diye düşündük. Bu nedenle mücadelemizi sadece ve sadece kulislerde tutmaya çabaladık; ama görgülü ve eski bir meslekdaşım olan rakibimin konuyu kürsüden bu şekilde dile getirmesine anlam verememekle beraber gördüğüm için, bu açıklamaları yapmak zorunda kaldım. Huzurunuzu işgal ettiğim için özür dilerim, hepinizi saygı ile selâmlarım efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Bir mesaj var, onu okuyorum:

"Türkiye Barolar Birliği 11 nci Genel Kurul Divan Başkanlığına ANKARA.

Türkiye Barolar Birliğinin 11 nci Genel Kurulu demokrasiyi savunan ve yaşatan güçlerin başarılı olmağa yöneldiği günlere rastlamaktadır. 12 Mart dönemlerinin, Birinci, İkinci MC dönemlerinin en karanlık, en gerici günlerinde Türkiye Barolar Birliğinin antifaşist, antiemperyalist ilerici mücadelesi ve bu mücadeledeki etkinliği unutulamaz. Bu mücadele, işçi sınıfımızın, emekçi halkımızın, aydınlarımızın yararına ve insanlığın ilerici ideallerine yatkın olarak 141 ve 142 nci maddelerin kaldırılması, lokavtın yasaklanması, genel grevin, referandumun yasalaşması, tüm antidemokratik uygulamaların tasfiye edilmesi, kamu çalışmalarının grevli, toplu sözleşmeli, sendikal haklara kavuşması, TRT'nin demokratikleştirilmesi gibi konularda somutlanmaktadır.

Tüm Radyo-Televizyon çalışanlarının demokratik kitle ör-

gütü olan TRT Derneğinin Türkiye Barolar Birliğinin etkin müca-
delesinin yanındadır. Genel Kurulunuza saygılar ve başarılar di-
liyoruz.

TRT-DER Yönetim Kurulu Adına Genel Başkan
Erkan Oyal."

(Alkışlar)

Efendim şimdi, yönetmeliğin 72 nci maddesine göre, 3 ve-
ya 5 kişilik bir tasnif kurulu seçmemiz gerekiyor. Öncekikle 3
veya 5 kişiden oluşacaktır bu kurul. Sayın heyetinizden, 3 mü,
5 mi seçmemiz hususunda bize uyarıda bulunmanızı rica ediyoruz.
("5 kişi olsun" sesleri) 5 kişi olmasını isteyenler...5 olması
kararlaştırılmıştır efendim.

İsim çekiyoruz:

Sıtkı Onaran, burada mı efendim?..Yok.

Turhan Özgüner?..Burada.

Nebahat Önal?..Yok.

Akay Beşmart?..Yok.

Ahmet Göncü?..Burada.

Orhan Apaydın?..Burada.

Necmettin Üstüenalp?..Yok.

Orhan Savcı?..Burada.

Celil Can?..Yok.

Cahit Çağlar?..Burada.

Efendim, Orhan Savcı, Ahmet Göncü, Orhan Apaydın, Tur-
han Özgüner, Cahit Çağlar tasnif kuruluna seçilmişlerdir.Buyur-
sunlar efendim.

Efendim, Kanunumuzun 29 ncu maddesinin 5 nci fıkrasına
göre Sınav Kurulunu oluşturacak üyelerin üç mislini Yönetim Ku-
rulunun önermesi lâzım geliyor. Bu üç misli üye arasından sayın
kurulunuz üç asil, üç yedek üye seçeceklerdir. Burada 18 kişi
önerilmiştir. Onuncu sırada önerilmiş olan Halit Çelenk feragat
ediyorlar efendim.

Efendim, Sınav Kuruluna seçilecek üç asil, üç yedek üye
için ayrı ayrı oy kullanılmayacak. Üç kişi yazılacak, çok rey
alanlar asil üyeliğe, daha az rey alanlar yedek üyeliğe seçilmiş

olacaklardır. Bilginize sunarım.

Yönetim Kurulu için en az dört üyeye, Disiplin Kurulu için en az beş üyeye, Denetleme Kurulu için en az üç üyeye, Sınav Kurulu için en az üç üyeye rey vermek zorunluluğu vardır. Daha az isim yazılmış olan pusulalar geçersizdir.

Efendim bir önerge gelmiştir, okuyorum:

" Ankara Delegatesi Sayın Uğur Alacakaptan'ın, hastalığı sebebiyle üç günden beri Genel Kurula katılamadığını bilmekteyiz. Sayın Delege Ahmet Tahtakılıç'ın verdiği bilgiye göre, Uğur Alacakaptan'ın Genel Kurula iştiraki kesinlikle bahis konusu olmadığından, birinci yedek Sayın Erdoğan Bigat'ın Genel Kurula katılması olanağının kendisine verilmesini dilerim.

Nejat Oğuz?"

Önergeyi bilgilerinize sunmuş oldum.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Efendim Uğur Alacakaptan'ın birinci yedeği Sayın Erdoğan Bigat'tır. Bu durumda Genel Kurulda delege olmuş olan Erdoğan Bigat da oy kullanabilecektir.

BAŞKAN- Efendim Divan da aynı kanaattedir. Erdoğan Bigat oy kullanacaklardır efendim.

Efendim seçimlere katılan adayların listesi tahtaya yazdırılmıştır.

Oylamaya başlıyoruz.

(Ad okunmak suretiyle oylar toplandı.)

BAŞKAN- Oyunu kullanmayan sayın delege var mı?..Yok. Oylama işlemi bitmiştir. Sandıklar açılsın.

Efendim, tasnif devam ederken, dilekler maddesinin görüşülmesine geçeceğiz.

Efendim dilekler faslında, Avukatlık Kanununun 117 nci maddesine göre, Yönetim Kuruluna talimat verilmesi mahiyetinde olanlar var, bunları arz edeceğiz, bunlar yazılı önerge olarak verilmiş, bunları oylarınıza sunacağız.

Önergeleri okutuyorum:

Genel Kurul Başkanlığına

Sınırsız düşünce özgürlüğüne saygı temeline dayanan ço-

ğulcu demokratik rejimin ülkemizde yerleşmesi ve yürürlüğü için anayasal güvencelerin yetersizliğini 12 Mart dönemi ile faşist cephe iktidarlarındaki trajik uygulamalar göstermiştir. Bu bakımdan insan hakları ile temel hak ve özgürlüklerini garanti altına alan uluslararası sözleşmelerin önemi artmıştır. Türkiye, Avrupa Konyesi üyesi bir devlettir. Devlet herşeyden önce Avrupa Konseyi statüsünün 3 ncü maddesinde yer alan "Hükukun üstünlüğü ile ülkedeki her şahsın İnsan Haklarından ve ana özgürlüklerinden yararlandırılması" ilkesine uluslararası hukuktaki Pacta Sunt Servanda ilkesi uyarınca bu yükümlülüğünü yerine getirmek zorundadır. Avrupa Konseyi üyeleri Statünün 3 ncü maddesinin somutlaştırılması ve uluslar arası yargı denetimine bağlanması için ayrıca aralarında 4 Kasım 1950 tarihli Roma Sözleşmesini imzalamışlardır. İnsan Haklarını ve ana özgürlüklerini korumaya ilişkin bu sözleşmeye Türkiye'de imzalamış ve yasayla onaylayarak iç hukuk değerini de bu sözleşmeye kazandırmıştır. Ülkemizde hukukun üstünlüğünden söz ederken pozitif hukukumuzu oluşturan ilke ve kurallara bu sözleşmeyi de eklemek zorunludur. Yargı organları iç hukuk uygulamalarında Roma Sözleşmesinin kurallarını da doğrudan veya def'i yoluyla göz önüne almak durumundadırlar. Bu bakımdan T.B.B. ile birlikte Türkiye Baroları ve savunma mesleği mensupları, insan haklarını ve ana hürriyetlerini korumaya dair Roma Sözleşmesine iç hukukta uygulama değeri kazandırma yolunda çabalarını ve katkılarını artırmalıdırlar.

Uluslar arası yargısal kuruluşların çalışmaları savunma mesleğinin evrensel nitelikte boyutlara ulaşarak görev alanını ulusal sınırlar dışında genişletmekte ve etkisini artırmaktadır. Avrupa Konseyi Devletler arasında Türkiye, Yunanistan, Kıbrıs ve Malta dışındaki ülkelerde avukatlar bireylerin haklarını İnsan Hakları Komisyonu ve İnsan Hakları Avrupa Divanında savunma olanaklarını elde etmişlerdir. Türkiye diğer üç devletle birlikte iç hukukta yargı yollarının tükenmesi yolunda bireylerin İnsan Hakları Komisyonuna başvurma hakkına 1950 Roma Sözleşmesine koyduğu çekincelerle bugüne dek önlemiştir. Ancak 12 Mart 1971 Faşist

darbesinin getirdiği insan onuruna, hak ve özgürlüklerine saygısız yönetime ve bunun 1973 genel seçimlerinden sonra uzantısını oluşturan cephenin antidemokratik uygulamalarına karşı Türkiye Barolar Birliğinin, Türkiye Barolarının ve mensupları bağımsız hukukçuların ön saflarda yer aldığı demokratik mücadelenin ürünü olan bu günkü hükümetin programında belirttiği ilkelerin gereği olarak Roma Sözleşmesine konan çekincelerin kaldırılması ve bireylerin Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna başvurma hakkını tanıması ve Avrupa Adalet Divanının yetkisini kabul etmesi zorunludur. Bu suretle ülkemiz avukatlarının görev alanları ve etkileri evrensel boyutta genişlemiş olacaktır.

Birleşmiş Milletler Örgütü İnsan Hakları Evrensel de-
mecinde yer alan ilkeleri ahlaksal değer niteliğinin ötesinde devletleri bağlayıcı sözleşmeler biçimine dönüştürmüştür. Bu amaçla düzenlenen uluslar arası medeni ve siyasi haklar sözleşmesi 35 devletin onaylaması ile 23 Mart 1976'da yürürlüğe girmiştir. Bu sözleşmede tanınan haklara ve yükümlülüklere aykırı davranan devletlere karşı da bireylerin şikâyet hakkı tanınmış ve bu şikâyetlerin dinleneceği bir İnsan Hakları Komitesi oluşturulmuştur. Türkiye bugüne dek bu sözleşmeyi imzalamamıştır. Yeni kurulan hükümetin programında ifade ettiği ilkeler Türkiye'nin medeni ve siyasi haklar sözleşmesini imzalamasını gerektirmektedir. Bu yoldan da avukatlık mesleği evrensel çapta bir etkinlik kazanacaktır. Ayrıca ekonomik, sosyal ve kültürel hakları güvence altına alan Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin imzalanması için de T.B.B. çabalarını yoğunlaştırmalıdır.

Yukardaki gerekçelerle T.B.B. Yönetim Kurulunun 1950 tarihli Avrupa İnsan Hakları ve özgürlüklerini korumaya ilişkin sözleşmede bireylerin Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna başvurma hakkını önleyen ve Avrupa İnsan Hakları Divanının yetkisini tanımayan çekincelerin kaldırılması için etkin ve yoğun çaba harcamasına, yetkili organlar nezdinde girişimlerde bulunmasına, bu konuda hazırlanacak ön tasarıların yetkili organa ivedi olarak verilmesine ve kamuoyunu oluşturmaya yönelik çalışmalarında bulunmasına ilişkin talimat niteliğinde karar alınmasını Genel Kurulun onayına sunarız.

Orhan Apaydın   Müşir Kaya   Merih Sezen

Mesut Ozan   Nebil Varuy   Orhan Savcı.

BAŞKAN- Sayın Orhan Apaydın, buyurun.

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- Değerli arkadaşlar; biraz önce kabul edilen bildiri ile esasen genel kurul önerge lehinde kararını belirtmiştir. Bu bakımdan bu önergenin de kabulünüze mazhar olacağına inanıyorum.

Yalnız, yüksek müsaadelerinizle bir noktada bir açıklama yapmam gerekiyor. Sayın Başkan eleştirileri cevaplarırken, benim bir sözümlü yanlış anlar mahiyette bir yorumda bulundu. Zabıtlara geçtiği için açıklamak zorundayım müsaade ederseniz.

Ben Müşterek Pazarda avukatların ulusal sınırlar içinde de görev yapmalarını, o ülkelere özgü mesleğin gelişmesi yönünden ortaya koydum. Yoksa, düşünce yapımı itibariyle Türkiye'nin Ortak Pazar katılması yoluyla avukatlığın genişletilmesine ülkemiz ve mesleğimiz aleyhine yabancı avukatların yetkilerinin genişletilmesine kesinlikle karşıyım. Bunun zabıtlara geçmesinde yarar gördüm. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN- Sayın Enver Arslanalp, buyurun.

ENVER ARSLANALP (İzmir)- Sayın Başkanlık Divanı, değerli arkadaşlarım; buraya gelişimin sebeplerinden bir tanesi, sayın İstanbul Baro Başkanının dünkü konuşmasında bir isim olarak Enver Arslanalp'in geçmiş olması dolayısıyla olacak. İkinci bir mesele de; bu uluslararası anlaşmalar konusunda Avrupa İnsan Hakları örgütüne demokratik hak ve özgürlüklerin Türkiyemizde de tam bir şekilde gerçekleşmesi için bazı uluslararası müracaat edilecek yerlere müracaat için yasal yolların araştırılmasıyla ilgili. Tabiatıyla biz bu konuda kendi fikirlerimizi söylemek mecburiyetindeyiz. Bizim için önemli olan nokta arkadaşlarım, Birleşmiş Milletler anayasasıdır. Birleşmiş Milletler Anayasası, doğrudan doğruya anlaşması, doğrudan doğruya bütün memleketlerde bütün ülkelerin hiç bir fark gözetmeksizin büyük forumudur. Bu Birleşmiş Milletler anlaşmasına göre yapılmış bulunan bazı bölgesel anlaşmalar var. Tabiatıyla bu bölgesel anlaşmalar arasında nitelik hakları da vardır. Biz herşeyden evvel hukukçular olarak bu nitelik farklarını da diyalektik olarak düşünmek mecburiyetindeyiz. O itibarla öncelikleri ne şekilde saptayacağımızı bilmek mecburiyetindeyiz. Elbetteki resmi politika itibariyle

bir Avrupa topluluğuna katılmış bulunmak, resmi politika itibariyle bir Ortak Pazara girme çabasında bulunmak, bir resmi politika bakımından bugün Ortak Pazarın oluşturmuş bulunduğu niteliği belli olan devletler camiasına girmek düşünülebilir gayet tabii. Bunlar üzerinde söz söylenebilir. Ama biz hukukçular olarak demokratik hak ve özgürlüklerin yaygın bir şekilde yayılmasını isteyen, tatbikini isteyen hukukçular sıfatıyla, bölgesel anlaşmalara dayalı örgütlerin bize ne dereceye kadar yardımcı olacağını, ne dereceye kadar bu yardım kudretinde, isteğinde bulunacaklarını bilmek de mümkün değil. O itibarla biz bu öneriyi bu şekilde düşünmek mecburiyetindeyiz. Bizim için önde gelen nokta, evvelâ Birleşmiş Milletlerin İnsan Hakları Komisyonudur. O İnsan Hakları Komisyonu ki, bugün gazetelerde gördünüz, Pinochet denilen adam bu komisyonun dağıtılmasını istemektedir. Neye göre? Bir demokrasi kurallarını tatbik ettiğini ileriye sürmek suretiyle tıpkı bundan bir ay evvel Manila'da yapılmış bulunan ve % 95 oyla beş sene daha hiç bir şey yapılmayacağını beratını almış olan bir demokrasi kuralını ileriye sürmek suretiyle Birleşmiş Milletlerin insan hak ve özgürlüklerine karşı çıkıyor. O itibarla biz, milletlerarası forumlarda kimin ne yaptığını bilmek zorundayız. Bugün Birleşmiş Milletlerde yasalaşmak için sığınmış bulunan anlaşmalara hangi memleketlerin ne şekilde oy kullanmakta bulunduğunu ve bu bölge anlaşmalarında hangi devletlerin çekinir veyahut da aleyhte bulduklarını da bu şekilde ele almak zorundayız. Elbetteki biz, Türkiye itibariyle yalnız başımıza yaşayacak olan kimseler değiliz. Demokratik ülkelerle demokratik hak ve özgürlükleri somut olarak da hayata geçirmiş bulunan ülkelerle ilişki kurmak mecburiyetindeyiz gayet tabii ve bunun en yüksek forumu Birleşmiş Milletlerdir. Bu itibarla, Birleşmiş Milletlerin tesbit etmiş olduğu ilkelere uygun olarak, her türlü girişimlerde bulunmak bizim görevimizdir. Bu arada, eğer Avrupa İnsan Hakları Anlaşması da bize yardımcı olursa, onun faydasından, onun gücünden istifade etmek gerekecektir gayet tabii.

Bir ikinci nokta da, Ortak Pazarla ilgili olarak isminin geçmiş olması dolayısıyla şu açıklamayı yapmak isterim, ki bizim sayın Başkanımız da, yani İstanbul Başkanı da bu açıklamayı yaptı.

Yapmış olduğumuz ilk konuşmada kendisinin Paris'e gideceğini ve orada büyük bir merasim yapılacağını söyledi. Gayet tabii kendisine şunu hatırlattım, dedim ki; bugün Paris Barosu Başkanı Pötifü denilen adam, doğrudan doğruya her türlü entegrasyonun öncülüğünü yapmakta olan bir kimsedir. Yani hukuk entegrasyonunun birinci şampiyonlarından bir tanesidir. Zaten bir derneğin de başında bulunmaktadır. Biz buna karşı biraz uyanık bulunmak mecburiyetindeyiz. Bu uyarıda bulundum.

İkincisi, 1964 senesinden beri Arikapitan derneğinin Türkiye'ye gelmiş olması dolayısıyla bir hukuk entegrasyonu meselesi atılmış idi. Ve bunu yavaş yavaş tahakkuk ettirmeye, gerçekleştirmeye çalışıyorlar. Ve bunun ilk örneği de, Sayın Başkanın da söylemiş bulunduğu gibi, kapitüller mahiyette bir hüküm getiren mali müşavirlik kanun tasarısında çıkmıştır ve barolar ilk defa, daha henüz Türkiye Barolar Birliği yok idi, İstanbul, İzmir ve Ankara bu kapitüller madde karşısında durdular. O itibarla, bizim Avrupa Anlaşmasının gücünden istifade etmek, Ortak Pazar meselesini düşünürken Avrupa Topluluğunu düşünürken bu konuların üzerinde uyanık olarak durmamız gerekecektir. Size bir misâl vereceğim, o da aktüel bir misaldir. Bizim, bu Batı Alman Avukatlarından Croissant hadisesi, büyük bir hadise oldu. Bu mesele bir eroterörizm tabirini meydana getirdi. Bugün Batı, o Avrupa Topluluğunu oluşturmuş olan Batı, ülkelerin, halkların demokratik hak ve özgürlüklerini kısıtlamak için bir terörizm meselesini vesile ittihaz etmekte ve bütün basında yankısını bulmuş olduğu gibi, temel hakları, savunma haklarını, hatta kişi güvenliğini ortadan kaldıracak şekilde kararlar almaktadır. Bugün Fransa birbirine girmiştir, bugün Fransa Hükümetinin almış olduğu karar, kesintisiz aklı başında bütün hukukçular tarafından desteklenmektedir. Elbetteki desteklemeyen Mülhuz barosu gibi bir baro ola bilir; ama Mülhuz barosu, seçim bölgesi itibarıyla Fransa'nın en gerici bölgesidir. O itibarla, size şunu söylemek isterim: Bu eroterörizmi ortadan kaldıracaklar diye Fransız Cumhurbaşkanı geçenlerde yapmış olduğu Belçika ziyaretinde şu görüşü ortaya attı, dedi ki: Biz, Avrupa'da terörizmi ortadan kaldırmak için bir mahkemelerin birleştirilmesine gidelim dedi. Tıpkı Nazi Almanyasının

hayat sahası, espatvital dedikleri hayat sahasına denk düşen bir adalet mahkemelerinin sahası biçimini ortaya attı. Yani Fransa'da böyle bir adam bulundu mu, şrak diye kulağından tutacak Fransız makamları, polisi şusu busu, hiç bir güvencesi olmaksızın; buyurun diyecek Alman makamları, buyurun diyecek Belçika makamları, buyurun diyecek efendim İtalyan makamları, bu adamı ne yaparsanız yapın. **Bakınız** nereye geliyor demokratik hak ve özgürlüklerin durumu?..

G itibarla, bizim söylemek istediğimiz şey şu: Biz, demokratik hak ve özgürlüklerin tam manasiyle gerçekleştirilmesi için uluslararası arenada demokratik kuruluşlarla her türlü forumda bulunmamız lâzımdır; ama kendi haklarımızı, memleketimizin haklarını, halkımızın haklarını da birinci planda önde tutmamız lâzım gelir. Bizim için önde gelen kuruluş Birleşmiş Milletlerdir. Saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Önergenin lehinde konuşmak isteyen var mı?..

BİR DELEGE- Enver bey konuşmadı mı?..

BAŞKAN- Enver bey aleyhte konuştular.

ENVER ARSLANALP (İzmir)- Efendim, şunu bilhassa belirtmek istiyorum: Bu, aleyhte bir konuşma değildir, uyanık olmamız gerektiğini söylüyorum; herşeyden istifade etmek suretiyle. Yani kesin olarak şu şudur değil, bizim yararlarımıza uygun uluslararası arenada ne-ler yapılabilir...

BAŞKAN- Evet efendim. Başka konuşacak arkadaş var mı?..Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Bunu talimat niteliğinde karar olarak Yönetim Kuruluna sevkini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir efendim.

Diğer bir önergeyi okutuyorum:

Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanlığına

26/8/1978 tarihli "Filmlerin ve film senaryolarının denetlenmesi hakkındaki tüzük" ANAYASAL TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN en başında yer alan düşünce ve kanaatin, bilim ve sanatın açıklanması ve yayılması ilkelerini hukukun üstünlüğü ilkesine aykırıdır.

Bu nedenle, T.B.B. genel kurulunun, T.C. Anayasasının 5,11,14, 20 ve 21 nci maddelerine aykırı olan Polis vazifâ ve Selahiyetleri

Kanununun 6 ncı maddesi ile bu maddeye dayanılarak çıkarılan yeni Sansür Tüzüğü'nün kaldırılması için T.B.B. Yönetim Kuruluna gerekli çabaları göstermesi için görev verilmesine dair talimat niteliğinde karar vermesini saygılarımızla arz ederiz.

Orhan Apaydın   Ali Turgan   Orhan Argüden   Ümüt Doğanay
Attilâ Sav   İlhan Baykent   Ayten Dik   Ekrem Özkunt
Mesut Ozansü   Vahit Çalın   M.Emin Değer   Hüseyin Aydın
Müşir Kaya Canpolat   Orhan Savcı   Alp Selek   Şinasi Yeldan
Mahver Öztop   Aydın Aybay   Nebil Varuy   Orhan Barlas

BAŞKAN- Kabul edenler...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Başka bir önergeyi okutuyorum:

Genel Kurul Başkanlığına

Ceza evlerinde tutuklu ve hükümlülere uygulanan insan onurunu hiçe sayan davranış ve koşulların yerel barolara bağlı genel kurumumuzun delegelerinden oluşan komisyonlar kurularak incelenmesini ve düzenlenecek raporların yetkili organlara bildirilmesine dair yönetim kuruluna görev verilmesi için talimat niteliğinde karar alınmasını genel kurulun onayına saygıyla sunarız.

Orhan Apaydın   Müşir Kaya Canpolat   Merih Sezen
Mesut Ozansü   Orhan Argüden   Orhan Savcı
Nebil Varuy

BAŞKAN- Efendim Yönetim Kuruluna bu konuda talimat verilmesini arzu edenler...

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Aleyhte söz istiyorum.

BAŞKAN- Efendim bu önergeler talimat niteliğinde önergelerdir, önerge değildir bunlar, dilektir efendim; bunun üzerinde, aleyhinde söz hakkı vermiyorum, sadece kabul edilmesi veya edilmemesi mevzuubahistir. Oyluyorum efendim.

M.RAŞİT ABASIYANIK (Sakarya)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun efendim, usul hakkında söz veriyorum.

M.RAŞİT ABASIYANIK (Sakarya)- Demin, İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın ve arkadaşlarının verdikleri önerge üzerinde genel kurulda müzakere açıldığında, üzüntü ile söylemek lâzım ki, Başkanlık Divanı yasal çoğunluğa sahip değildi; Divanı iki kâtip yönetiyordu.

Bu bakımdan verilen kararın hakat olduğunu arz ederim. Bu bir.

İkinci nokta; dikkat ediyoruz, demamlı İstanbul Barosu sayın delege arkadaşlarımızın verdiği önergeler genel kurula sunuluyor. Biz daha toplantının birinci gününde Sakarya Barosu delegeleri olarak iki tane önerge vermiştik. Bunlar nasıl sıraya konuluyor, nasıl oylanıyor, bu hususta tereddüt uyanıyor bizde. Başkanlık Divanının görevi, kendilerine gelen önergelere, geliş tarihine göre bir sıra numarası vermek, o sıraya göre de genel kurulun ittilasına arz etmektedir. Bunu hassaten hatırlatıyorum efendim.

BAŞKAN- Usul hakkında buyurun.

ZEKİ GÖNENÇ (Amasya)- Muhterem arkadaşlarım, şimdi gündemin müzakere edilen maddesi belli. Temenni mahiyetinde konuşmalar oluyor. Bu arada önergeler veriliyor. Önerge umumi heyete arzedildiği ve karar alındığı takdirde, yönetim kurulu bunu yapmağa mecbur. Kaldı ki, bu tür istekler vardır; genel kurula bildirilecek ve doğrudan doğruya, oylamaya geçmeden yönötim kuruluna arz edilmesi icap eder. Usulü yanlış tatbik ediyorlar. Saygılarımla.

BAŞKAN- Usul hakkında Cemalettin bey, buyurun.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Muhterem arkadaşlarım, talimat mahiyetinde teklifler geliyor ve kararınızla genel kurula gidiyor. Genel Kurul bunu infaz etmek için bu talimatları, elbette yasaya riayet etmek me buriyetinde. Deniliyor ki, efendim bir heyet teşkil edilsin, cezaevlerinde tetkikler yapılsın. Hangi yasaya göre?..Cezaevleri nizamnamesi ortadadır, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ortadadır. Sizin Barolar Birliğinden veya barodan teşkil edeceğiniz bir heyetin hangğ yasal yetkiye dayanarak cezaevinde tetkikat yapılması mümkündür? İmkânı yok bunun. Cezaevinin kapısından dönmeye mahkûm olacaktır. Neden? Burada alınan kararı yerine getirmek için. Karar alınır ama yasaya aykırı bir teklif oya da sunulmaz. Hiç olmazsa yasal teşebbüslere girişilmek temennisiyle yönetim kuruluna havale edilir; ama kararınıza iktiran ediyor, bu kararınızın yasal manada infazı inkânsızdır. Buna rağmen oyunuza sunulması benzenizce usulî bir hatadır. Bunu arz etmek istedim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Efendim önergeleri biz, aslında geliş sırasına göre sıraya

koymuş bulunuyoruz. Ancak, ben önce verdim, diğeri benden sonra verdi gibi bir münakaşa ortaya çıkabilir. Biz ayrıcalık yapmadan bu sıralamayı yapmış idik. Belki bir hata ile önergelerde bir karışıklık olmuştur, belki Sakarya delegesi arkadaşım verdiği önergenin sırası bakımından bir hata işlemiş olabilir. Nitekim şimdi baktık, iki önerge sonra Sakarya Delegesi arkadaşlarımızın önergesine sıraya gelececek.

Bunun dışında, usul hakkındaki itirazlara gelince; kanun gayet garih; 117 nci maddesi diyor ki, genel kurul Birlik Yönetim Kuruluna talimat verir. Bize gelen önergeleri tasnif ettik; talimat verilmesi mahiyetindeki önergeleri önerge değil, dilek ve yönetim kurulunun takdirine sunulacak. Genel Kurulun yönetim kuruluna vereceği bir talimat mahiyetinde müracaatlar olarak kabul ettik ve bu bakımdan oylarınıza sunuyoruz. Gerekeni yönetim kurulu yapacaktır. Burada ben bir usulsüzlük görmüyorum. Eğer usulsüzlük üzerinde ısrar ediliyorsa, usulsüzlük var mıdır diye oylamaya sunabilirim. Ve genel kurul hangi yöntemi önerirse, ona göre hareket etmek bizim için gayet kolay.

Okunmuş bulunan önergeyi oylarınıza...

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep) Yasaya aykırıdır.

BAŞKAN- Efendim ben size kanunumuzun ilgili maddesini söyledim; bu maddeye göre talimat niteliğinde sunmuşlardır bu önergeleri. Kabul ederseniz talimat olur, etmezseniz olmaz. Yapmayınız, rıca ederim yani.. ("Yasaya aykırı" sesi)

Efendim bu uygulamamızı reya sunuyorum: Uygun olduğunu kabul edenler...Etmeyenler...Uygun olduğuna karar verilmiştir efendim.

Efendim bu önergeyi oya sunuyorum: Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir. Talimat mahiyetinde yönetim kuruluna gönderiyorum.

Diğer bir önergeyi okutuyorum:

Türkiye Barolar Birliği 11 nci Genel Kurul Başkanlığına

Hâkimlik stajında değişiklik yapılmasını ve bu stajın altı aylık bölümünün avukat yanında yapılması hakkında 2556 sayılı Hâkimler Kanununun değişik 5 nci maddesinde değişiklik yapılması hakkında hazırlanan yasa değişikliği önergesi genel gerekçesi ile bir-

likte sunulmuştur.2556 sayılı Hâkimler Kanununun 20/3/1975 tarih ve 1871 sayılı Kanunla değişik 5 nci maddesinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi.

GENEL GEREKÇE

İyi işleyen bir adalet sisteminin bütün toplumların en büyük özlemi olduğu ezeli bir gerçektir. Bunun, yani iyi işleyen bir adalet sisteminin ise herşeyden önce adaleti yerine getirmek, ortaya çıkarma görevini bir işbirliği düzeni içinde yüklenmiş olanların; olaylara, delillere ve dosyaya birbirlerinden tamamen farklı ölçülerle bakmalarına, hiç değilse birbirlerinin bakış açısından ve değerlendirme ölçülerinden bir nebze haberdar olmalarına bağlı olacağı da şüphesizdir.

Bu düşüncelerin etkisiyledir ki,adalet düzeninin işleyişine gıpta edilen bazı memleketlerde, adaleti yerine getirmekle görevli olanların aynı ölçüler içinde yetişmelerini, tecrübe ve zamanın en iyi şekilde değerlendirilmesine büyük özen gösterilmektedir.Bu nedendir ki, bir kısım memleketlerde, hâkimler, belirli bir süre tecrübeye ve belirli bir ehliyet ve liyakata sahip avukatlar arasından seçilmektedir.

Hiç şüphesiz adalet mekanizmasının işleyişi ve kuruluşu toplumdan topluma farklılıklar gösterir ve bunda tarihin etkisi büyüktür. Ancak aklın ve tecrübelerin doğruladığı iyiliklerden yararlanabilmek için yeniden asırların geçmesini beklemeye yer yoktur.

İyinin ve uygun olanın meydana çıkarılmasında, meydana getirilmesinde tecrübe ve zamanın önemi inkâr edilemez. Ancak "iyi alışkanlıklar" ın da tecrübeye ve zamana değer katacağına tabii saymak gerekir. Özellikle genç iken, başlangıçta edinilen alışkanlıkların ve müşahedelerin ise çok daha verimli sonuçlar ortaya koyması normaldir, doğaldır.

Yukarıdan beri söylenenleri özetlemek gerekirse, denilebilir ki, hâkim adaylarınının tabii tutuldukları staj devresi eğer faydalı ise, yararlı ve zorunlu ise, adayların bu arada, avukatlığın özelliklerini, adalet içindeki yerini ve fonksiyonunu da -imkân nisbetinde- karşıdan ve kürsüden değil yakından ve içinden tanıyabilmelerine imkân vermek de zorunlu sayılmalıdır. Hiç şüphesiz, memleketimizin şartlarına göre, hâkimlerin avukatlar arasından seçilmesini, tayinini istemek, bugün için uygun düşmeyebilir, yadırganabilir.Fakat buna karşılık, yetişme devresinde, staj devresinde, hâkim adaylarının iki yıllık stajlarınının bir bölümünü, belirli tecrübeye sahip bir avukat yanında yapmaları, muhakkak ki, daha yararlı olacak, avukatlığın fonksiyonu ve adalet içindeki yeri hakkında kanaatlerinin daha

çabuk olgunlaşmasına imkân verecektir.

Avukat yanındaki staj, bölge barosunun yönetim kurulunun ten-sip edeceği ve asgari 10 yıllık tecrübeye sahip bir avukat yanında yapıldığı takdirde, stajyerin -hâkim adayının- gerçekten yararlanacağı bir çalışma yapma imkânı doğmuş olacaktır. Bu devreyle ilgili rapor, nezdinde staj yapılan avukat ile baro başkanı tarafından birlikte tanzim edilmeli ve keza sicili de birlikte verilmelidir.

Hâkim adayının özlük haklarında, hâkimlik stajının öteki bölümlerine göre bir değişiklik getirilmesine gerek görülmüştür.

Bu amaçların sağlanabilmesi için 2556 sayılı Kanunun 5 nci maddesinde değişiklik yapılması yeterli olmaktadır. Bu nedenle kanun bir esas ve iki yürürlük maddesinden ve bir geçici maddeden ibaret bulunmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Kanun teklifinin 1 nci maddesi, 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 20/3/1975 tarih ve 1871 sayılı Kanunla değişik 5 nci maddesini yeniden düzenlemektedir. Madde:

Hâkim adaylarının, iki yıllık stajlarından altı ayını buldukları çevrenin baro yönetim kurulunca belirtilecek bir avukat yanında yapacakları hükmünü getirmekte ve bu hükmün madde metnine girmesi sonucu, maddenin yeniden yazılması gerekli olduğundan, 5 nci madde bütünüyle yeniden düzenlenmektedir.

Geçici madde:

Bu madde bir intikal hükmü getirmektedir. Kanunun yayını tarihinde hâkimlik stajına başlamış olanların stajlarını aynı -mevcut- hükümler dairesinde sürdürecekleri açıklığa kavuşturulmaktadır. Keza kanunun yayımını takip eden altı ay içinde hâkimlik stajına başlayanların da eski hükümlere göre stajlarına devam edecekleri belirtilmektedir. Böylelikle, stajla ilgili yönetmeliklerin de değiştirilme imkânı sağlanmış olacaktır.

Kanunun ikinci maddesi ile üçüncü maddesi yürürlük maddeleridir.

2556 sayılı Hâkimler Kanununun 20/3/1975 tarih ve 1871 sayılı Kanunla Değişik 5 nci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi.

MADDE 1.- 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 20/3/1975 tarih ve 1871 sayılı Kanunla değişik 5 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 5.- Adaylık süresi 2 yıldır. İhtiyaç vukuunda, bir yıllık staj süresini bitirmiş olan adayları, 8 nci dereceye yardımcılık sınıfına ayırmaya Adalet Bakanı yetkilidir. Ancak iki yıldan az

hâkim adaylığı yapanların geri kalan süreleri, hâkim ve savcı yardımcılıklarında geçecek yükselme sürelerinde ilâve edilir.

Avukat stajyerlerinin mahkemeler nezdinde yaptıkları staj, hâkim adaylığında geçmiş sayılır.

Adaylar, mahkemeler, savcılıklar ve çevre barosuna kayıtlı en az 10 yıllık kıdemi bulunan avukat yanında staj görürler. Avukat yanındaki staj altı aydır. Adayın, yanında staj yapacağı avukatı Baro Yönetim Kurulu tayin eder. Bu çalışma ile ilgili rapor bu avukat ve baro başkanı tarafından birlikte hazırlanır.

Adaylar, hukuk ve ceza mahkemeleri ve savcılık kalemlerinde başkâtiplik görevlerini ve kendilerine verilen incelemeleri ve öteki yazışmalarını yaparlar.

İcra memurlarına ve sorgu hâkimlerine yardım ederler.

Bunlar dinlemek üzere mahkemelerin tetkik ve müzakerelerinde bulundurulurlar.

Adaylar, gördükleri bütün işlerden dolayı asıl görevliler gibi sorumlu olurlar."

Geçici Madde 1.- Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte staja devam etmekte olan hâkim adayları ile, yürürlük tarihini takip eden altı ay içinde staja başlayacak olanlar hakkında, bu kanunla getirilen değişiklikten önceki hükümler uygulanır.

Madde 2.- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3.- Bu kanunu Adalet Bakanı yürütür.

Yukarıda sunulan yasa değişikliği tasarısının görüşülerek bu yönde gerekli girişimlerde bulunmak üzere yönetim kuruluna görev verilmesinin kabulünü arz ve teklif ederiz. 12.1.1978

Salih Sipahier

M.Raşit Abasıyanık

Atilâ Sav

BAŞKAN- Efendim, arkadaşlar bu önergehin görüşülmesini istiyorlar. Görüşmesi istendiğine göre ve bir kanun teklifi mahiyetinde olduğundan dolayı da söz veriyorum.

Bu dilek sahipleri konuşmak isterler mi?

SALİH SİPAHİER (Sakarya)- Gerekli açıklama var.

BAŞKAN- Başka söz isteyen?..Buyurun.

(Çorum)-

CEVDET SARACER- Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; Sakarya delegeleri olan arkadaşlarımızın hazırlanmış buldukları yasa tasarıları gerçekten bugünkü Hâkimler Kanununun ihtiyaca cevap vermediği amacını gütmektedir. Buna tamamiyle katılıyorum. Ancak, altı ay avukat yanında staj yapmanın yeterli olmadığını ve olamayacağını, çünkü hâkimlik mesleğinin çok daha uzun tecrübelerden geçtikten sonra edinilecek bir meslek olduğuna inanıyorum. Bugün, dün, evvelsi gün konuşan tüm arkadaşlar, hâkimlerin avukatlara karşı saygın davranmadığından yakındılar. Bunun kökeninde hâkimlerin yetişme tarzının noksan olması başlıca sebep teşkil etmektedir. Arkadaşlarımız af buyursunlar, bendeniz, eğer sayın başkan izin verirse şimdi, yok izin vermezlerse söz sıram geldiği zaman hâkimlerin nasıl seçilmesi lâzım geldiği hususunu arz etmek istiyorum.

BAŞKAN- Onu sonraki konuşmanızda izah edersiniz.

CEVDET SARACER (Çorum)- Bence, söz hakkım saklı kalmak şartıya şunu arz edeyim; belli süre avukatlık yapan kimselerin hâkim olabilmesi lâzımdır. Bu bakımdan ben arkadaşlarımızın vermiş oldukları önergenin reddini istiyorum; yetersiz olması nedeniyle.

BAŞKAN- Efendim, şimdi Başkanlığımıza Sayın İsmail Özmert tarafından bir önerge verilmiştir: "Önergelerin oylanması ve karara bağlanması için gerekli çoğunluk kalmamıştır. Bu sebeple önergele-
rin okunması ve oylanması için ara verilmesini arz ederim." denmektedir.

Efendim görüşme nisabı dörtte birle teşekkül ediyor. 39 kişinin salonda bulunması gerekiyor. Şu anda 39 kişi salonda yok ise, gerçekten görüşme nisabımız kalmamıştır. Sayınız lütfen...

40' tan fazla üyemiz olup, görüşme nisabımız mevcuttur. Devam ediyoruz efendim.

Efendim bu önerenin talimat mahiyetinde yönetim kuruluna gönderilmesini kabul edenler...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir. Talimat mahiyetinde yönetim kuruluna gönderiyoruz.

Diğer bir önergeyi okutuyorum:

Türkiye Barolar Birliği 11 nci Genel Kurul Başkanlığına

1. Ulaştırma Bakanının tercihli tahsisine gerek kalmadan avukatlara doğrudan doğruya tercihli telefon verilmesi için P.T.T. Genel Müdürlüğü yönetmeliğinde değişiklik yapılmasının sağlanması;

2. Silah taşıma ve bulundurma yönetmeliğinde değişiklik yapılarak avukatlara silah taşıma izninin sağlanması;

3. Anayasaya aykırı kanunlar hakkında Anayasa Mahkemesine T.B.B. ne başvurma yetkisinin tanınması için gerekli çalışmaların yapılması;

4. 1136 sayılı Kanununun 110. maddesinde yer alan (vatandaşlar da kendilerine ait davaları avukatlar eliyle açmanın ve savunmanın lüzum ve faydaları hakkında inancı yerleştirmeye çalışmak) ilkesinin yaygınlaştırılması ve benimsetilmesi için etkin çalışmalar yapılması;

5. Yönetim ve denetim kurullarında görev almak için aranan kıdem koşulunun hafifletilmesi yönünde gerekli çabanın gösterilmesi;

Hakkındaki dileklerimiz önümüzdeki dönemde gerçekleşmesi için yönetim kurulunun görevlendirilmesinin kabulüne karar verilmesini arz ve teklif ederiz.

Sakarya Delegatesi:

M.Raşit Abasıyanık

Salih Sipahier

BAŞKAN- Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

FAİK MUZAFFER AMAÇ (İstanbul)- Maddeler ayrı ayrı oylanamaz mı?

BAŞKAN- Olabilir efendim, ayrı ayrı da oylanabilir.

M.RAŞİT ABASIYANIK (Sakarya)- Sayın Başkan, Sayın Birlik Başkanımızın izahları muvacehesinde, silah taşıma ve bulundurma hakkındaki ikinci maddeyi geri alıyoruz.

BAŞKAN- Peki efendim.

Efendim, tercihli telefon verilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

İkinci maddeyi geri almışlardır. Ancak, Divan olarak biz öneriyoruz: Silâh taşıma ve bulundurma yönetmeliğinde değişiklik yapılarak avukatlara silah taşıma izninin sağlanması." Kabul edenler... Etmeyenler...Kabul edilmiştir efendim.

Üçüncü madde: "Anayasaya aykırı kanunlar hakkında Anayasa Mahkemesine T.B.B. ne başvurma yetkisinin tanınması için gerekli çalışmaların yapılması."

Oya sunuyorum: Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Dördüncü madde: "1136 sayılı Kanununun 110. maddesinde yer alan vatandaşlarda kendilerine ait davaları avukatlar eliyle açmanın ve savunmanın lüzum ve faydaları hakkında inancın yerleştirilmesine çalışmak ilkesinin yaygınlaştırılması ve benimsetilmesi için etkin çabalar yapılması."

Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir efendim.

"5.Yönetim ve denetim kurullarında görev almak için aranan kıdem koşulunun hafifletilmesi yönünde gerekli çabanın gösterilmesi"

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- "Hafifletilmesi" yerine "kaldırılması" nı öneriyorum.

BAŞKAN- Arkadaşlarımızın, bunun kaldırılması hakkında dilekleri var; bu dilekler açısından ve o dilekleri nazara alarak kaldırılması olarak oyluyorum. Her türlü kидemin kaldırılması. Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

İlhami Güven'in vermiş olduğu önergeyi de bununla birleştirdik ve talimat mahiyetinde gönderdik.

Diğer bir önergeyi okutuyorum:

Genel Kurul Başkanlığına

Türk pozitif hukukunda varlığını sürdüren antidemokratik veya faşist tehlike yasal düzenlemelerin dinamik yorumlarla İtalyan yargı organının yaptığı gibi geçersiz ve kadük duruma getirilmesi savunma mesleğine düşen bir görevdir. Örneğin ceza yasasının 141 ve 142 nci maddeleri yeni iktidarın getirmeyi vaat ettiği özgürlükçü ortamda yasal yoldan kaldırılmasa bile uygulamada işlemez duruma getirilebilir. Bu da biz hukukçulara düşen bir görevdir. Bu nedenle yargı organlarını etkilemeye yönelik gerekli çabaların yapılması

için T.B.B. Yönetim Kurulunun görevlendirilmesi konusunda talimat niteliğinde karar alınmasını genel kurulun onayına sunarız.

Orhan Apaydın	Müşir Kaya Canpolat	Merih Sezen
Orhan Argüden	İlhan Baykent	Nebil Varuy
Mesut Ozansü	Ekrem Özkunt	

BAŞKAN- E-fendim oyluyorum: Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Başka bir önergeyi okutuyorum:

Genel Kurul Başkanlığına

Tutukluların yargılandıkları çevrenin dışındaki cezaevlerine güvenlik gerekçeleri ile de olsa gönderilmesi Anayasa güvencesi altında olan savunma hakkını ağır biçimde ihlal etmektedir.

Bu uygulamanın karşısına çıkılması için gerekli çabanın gösterilmesinde Birlik Yönetim Kurulunun görevlendirilmesine ilişkin talimat niteliğinde karar alınmasını genel kurulun onayına saygı ile sunarız.

Orhan Apaydın	Müşir Kaya Canpolat	Orhan Argüden
Mesut Ozansü	İlhan Baykent	Nebil Varuy
Orhan Savcı	Ekrem Özkunt	

BAŞKAN- Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Buyurun efendim, usul hakkında söz veriyorum.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Sayın Başkanım, sayın arkadaşlarım; zannediyorum ki bu önergeler dilekler faslında müzakere ediliyor. Öyle değil mi sayın başkan? Bendeniz dilekler faslı için konuşmak üzere, dileğimi arz etmek üzere ismimi yazdırdığım zaman, Divan bana ilk müracaatı yaptığımı söylemişti. Bilmiyorum, o zaman bütün bu okunan önergeler mevcutmuydu? Bilahare bazı yazılı şeyler takdim edildiğini gördüm. Şayet bizim dün dilekler faslında söz istediğimiz zaman bu önergeler mevcut değil idiyse, ve daha sonra verildiyse, şimdi bunları takdimen müzakere etmek, daha önce dileğini arz etmek üzere söz alan arkadaşlarımıza haksızlık oluyor. Bu itibarla, Divandan istirham ediyorum; bu adeta dileklerini şifahen arz etmek isteyenleri bir nevi engelleme şeklinde tezahür ediyor netice itibariyle, bu tevali edip gidecek ise ve şayet bizim dilek için

aldığımız söz bunların birinden veya birkaçından daha önce vaki olmuş ise, lütfen bize sıramızı inayet buyursunlar da, bizi en sona atmak vefasızlığına maruz kılmasınlar. Bunu istirham ediyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Efendim, sayın Cemalettin Güçdemir dilekler faslında birinci sıradadır. Ancak bu önergeler hem daha önce gelmiş idi, hatta birinci günden gelmiş olanlardır ve Yönetim Kuruluna talimat verilmesi mahiyetinde idi. Divan bunu dileklerden önce değerlendirmek için bugüne kadar bekletmiş bulunuyor ve dünden bugüne ertelenmiş olan önergeler, müsaadenizle Cemalettin beyden önce reyinize sunalım ve kendilerinin birinci sırada olduklarını hatırlatalım ve şunu arz etmek isterim ki, bizim uygulamak istediğimiz yöntem bu.

Başka bir önergeyi okutuyorum:

Genel Kurul Başkanlığına

Yeni Hükümetin programında dar gelirlilerin hak aramalarını kolaylaştırıp bu alandaki mali yüklerini azaltıcı çözümlerin getirileceği açıklanmaktadır. Bugün iktidarda bulunan ve parlamentonun çoğunluğunun güvenini alması beklenen partinin programında bu çözüm şöyle saptanmaktadır: "Dar gelirlilerin hak aramalarını ucuzlaştırıp kolaylaştırmak üzere devlet yardımı olanakları genişletilecektir. Toplumsal sigorta düzeni içinde Hukuk Sigortası talı da kuru-larak sigortalıların avukat ücreti ödemeksizin hak arayabilmeleri veya kendilerini savunabilmeleri sağlanacaktır. Bu somut çözümün sağlanmasında avukatlık mesleğinin ekonomik yönden güçlendirilmesi olanağı da bulunmaktadır. T.B.B. bu çözümün gerçekleşmesinde gereken çabayı göstermelidir.

Sunduğumuz gerekçelerle hukuk sigortasına ilişkin bir öntasarı düzenlenerek ivedilikle yetkili organlara verilmesi konusunda Birlik Yönetim Kurulunun görevlendirilmesi için talimat niteliğinde karar alınmasını Genel Kurulun onayına sunarız.

Orhan Apaydın

Müşir Kaya Canpolat

Merih Sezen

Orhan Argüden

İlhan Baykent

Nebil Varuy

Mesut Ozansü

Ekrem Özkunt

BAŞKAN- Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir efendim.

Diğer bir önergeyi okutuyorum:

T.B.B. XI. Genel Kurul Başkanlığına

Kapitalist toplumlarda halk yararına olarak kurulan kurumlar giderek halka rağmen, halkı sömürme araçlarından birine dönüşürler. Bu dönüşüm rejimin yapısının kaçınılmaz bir sonucudur. Bu dönüşüm süreci de geri kalmış toplumlarda kısa dönemde tamamlanır. İşte halkı mesken sahibi yapmak veya halkın dar zamanlarında bazı güvenceler karşılığı para yardımı yapmak amacı ile kurulan bazı kurumlar bankalar giderek halkın sırtından geçinir olmuşlardır. Bu arada:

Bankalar ve Emniyet Sandığının bu kabil işlemlerinde, işlemler, kanunen hesabı cari mahiyetinde olmamasına ve hesabı carinin kanunî esaslarını içermemesine rağmen, faiz kapitalize edilmektedir. Ayrıca kredi müşterilerinden başkasına uygulanması (Kamu intizamı ile ilgili olması ve dolaylı yoldan faiz oranını yükseltici nitelikte olduğundan) yasak olan gider vergisini müşteriye yüklemek uygulaması, bu hesaplarda da cereyan etmektedir. Ve Yargıtay, bu uygulamaları onaylamaktadır.

Dürumun Maliye Bakanlığına duyurulmasında yarar vardır.

Emniyet Sandığı ve Emlâk Kredi Bankası, kendi kanunlarından aldıkları yetki ile icra dairesi görevi yapmakta ve kendi alacaklarını kendileri kovuşturmaktadır. Oysa, bu kovuşturmalar, Adliye Bakanlığınca tayin edilen ve kurulan İcra İflas Daireleri ve memurlarınca yapılır ve bu memurların da yakınları, vekilleri, mümessilleri, müstahdemleri ile ilgili takiplere bakamazlar.

Oysa, verdiğimiz örneklerde, bir ihkakı hak söz konusu olduğu gibi, Anayasanın, hiç bir zümreye ayrıcalık tanımamaz ilkesine de aykırıdır.

Bu kanunların Anayasaya aykırı hükümlerinin kaldırılması için gereken girişimlerin yapılması hakkında Genel Kurulun karar vermesini saygılarımızla rica ederiz.

Orhan Savcı

Ayten Dik

Orhan Barlas

BAŞKAN- Efendim oya sunuyorum:Kabul edenler...Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Sayın Başkanlığına
Kamu kesiminde memur statüsünde çalışan meslektaşlarımızın bir
kısm sorunları, ekli karar örneğinde gerekçeleri ile birlikte su-
nulmuştur.

Bu sorunların çözüme kavuşturulması için Birlik Yönetim Kuru-
luna görev verilmesi için sayın genel kurulga karar alınmasını öne-
ririz. Saygılarımızla.

Cengiz İlhan	Hasan Basri Güder	İskender Özturanlı
Güney Dinç	Şinasi Yeldan	Oğuz Arın
Alp Selek	Müşir Kaya Canpolat	Ziya Nur Erün
Mesut Ozansü	Gülçin Çaylıgil	Niyazi Ağırnaslı
M.Şükri	H.Hüseyin Saçaklıoğlu	

Bilindiği üzere binlerce meslektaşımız kamu kuruluşlarında
657 sayılı Devlet Memurları Yasası kapsamı içerisinde, memur avukat
(bağlı avukat) olarak çalışmaktadır.

Bu meslektaşlarımızın özlük işleri (atama,yer değiştirme,terfi,
maaş,sicil,harcırah v.s. gibi) 657 sayılı yasada belirlenen ve di-
ğer memurların da bağlı olduğu kurallara göre düzenlenir. Bağlı a-
vukatlar da memurlar gibi 3 yılda bir üst dereceye olumlu sicil ala-
bilmekle terfi edebilirler. O da kadro varsa. Nitekim, pek çok mes-
lektaşımız kadrosuzluk nedeniyle terfi edememektedirler.Ayrıca,Ba-
kanlar Kurulunca 1971 yılında çıkarılan ünvan standardizasyonu ka-
rarnamesine göre; avukatlar dördüncü dereceden, hukuk müşavirleri
yardımcıları üçüncü dereceden, hukuk müşavirleri ikinci dereceden,
daha yukarı derecelere çıkamazlar. (Bazı hukuk müşavirleri ile,mü-
şavir yardımcılarını hariç.) Hukuk müşaviri ve yardımcılarının,bağlı
avukatların ancak %5 i oranında bağlı oldukları göz önüne alınacak
olursa, bağlı avukatların %95 inin maaşlarının dördüncü derecede
donup kaldığı gerçeği ortaya çıkar.

Her ne kadar memur avukatlara 657 sayılı yasanın değişik 146.
maddesi uyarınca vekâlet ücreti verilmekte ise de, vekâlet ücreti
bağlı avukatlara, gerek gün geçtikçe artan hayat pahalılığı ve ge-

antidemokratik bir görünüm almakta, demokratik ilkelere ters düşmektedir. Ters düşmekle de kalmamakta, seçmenlerin özlem ve isteklerinin de etkili bir biçimde parlamentoda yansımalarının önüne geçilmektedir. Bir yazar bu konuda şöyle diyor:

"Adayların tesbiti mekanizması, halk baskısını sınırlamanın bir başka biçimine imkân yarattı. Son tahlilde genel oyun en yaygın ve en etkin dalgakıranı budur. Bütün seçimlerde halk, sadece siyasal örgütlerin gösterdiği adaylar arasından seçim yapar. Seçim oyununun hepsi oligarşi ile az çok anlaşmış insanlar arasında oynanması için, bu örgütlerin oligarşi tarafından kontrol altına alınması yeterlidir. (Duverger- Batının İki Yüzü)

Şüphesiz, 648 sayılı Siyasal Partiler Yasasınının 29/1 maddesinde yazılı hüküm uygulanırsa, "Siyasi partilerin TBMM üyeliği için yapılacak seçimlerde gösterecekleri adaylar, her seçim çevresinde parti seçmen kütüğüne kayıtlı bulunan bütün parti üyelerinin katılabilecekleri bir önseçim ile tesbit edilse" durum bu kadar antidemokratik olmayacak, halk baskısının aday listelerine yansımaları daha kolay ve mümkün olacaktır. Ne var ki, bilindiği üzere, bu hüküm de uygulanmamak da, aynı maddenin ikinci fıkrasında yazılı olduğu üzere, seçim yasalarında bu ilkeye uygun bir düzenleme getirilmediği için aynı yasanın geçici 1 nci maddesi uyarınca il yoklamaları ile bugünkü durumu gerçekten üzüntü verici, seçmen iradesini hiç nazarı itibare almayan uygulamaya devam edilmektedir. Bunu sadece demokratik değil, aynı zamanda hukukî bulmaya da olanak yoktur.

Bu bakımlardan, seçimlerde büyük etkisi olan "ÖNSEÇİM" lerin en demokratik ve en hukukî olarak gerçekleşmesini sağlayacak esasların tesbiti ve gerçekleştirilmesi yolunda çalışma yapılması, seçmenin Genel Kurula bildirilmesi yolunda Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna talimat verilmesini önerir, sayın Genel Kurulun takdirlerine sunarız.

Cengiz İlhan   Güney Dinç   Hasan Basri Güder

Orhan Barlas   Şinasi Yeldan   Oğuz Arın   Güngör Çakmakçı
Hüseyin Öktem   Ethem Soykan   Mehmet Soytaş

BAŞKAN- Efendim, bu öneriyi de oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Etmeyenler...Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Diğer bir önergeyi okutuyorum:

Türkiye Barolar Birliği 11 nci Genel Kurul Başkanlığına

30 Nisan ve 1-2 Mayıs 1976 İzmir Olağanüstü Toplantısında İzmir Barosu tarafından önerilen ve kabul edilen ölüm ve ayrılık (Yaşlılık) tazminatının TBB. Yönetim Kurulunca ivedilikle bir statüye bağlanmasını saygı ile öneriyorum.

Ankara Delegatesi İlhami Güven.

BAŞKAN- Bir dilek niteliğinde, oylanmasına lüzum yok.

Diğer bir önerge: Genel

Genel Kurul Sayın Başkanlığına

Eğitim enstitüleri sınavlarına ilişkin Danıştay kararlarının uygulanmamasında direnen eski Milli Eğitim Bakanı Nahit Mentеше'nin baro üyeliği devam etmekte ise hakkında barosunun disiplin takibatı yapması, baro üyeliği devam etmiyorsa barolara yeniden kaydının kabul edilmemesi için karar alınmasını onaylarınıza sunarım.

İstanbul Delegatesi Merih Sezen.

BAŞKAN- Efendim biz, bunun barosunu ilgilendiren bir husus olarak görmekteyiz. Sayın Merih bey, bu hususta bir konuşma yapmak ister misiniz? Acaba hangi baroya kayıtlı?..

MERİH SEZEN (İstanbul)- Aydın.

BAŞKAN- Aydın barosunu ilgilendiriyor. Bu zapta da geçti.

MERİH SEZEN (İstanbul)- Bu konuda konuşmaya dahi gerek yok.

Danıştay kararının uygulanmaması, benim kanıma göre ve sizin kanınıza göre Anayasanın 146 nci maddesine göre Anayasa suçu işlemek demektir. Bu kadar ağır bir suç işlemiş bulunan avukat arkadaşın eğer barodan ayrılmışsa tekrar baroya başvurduğu zaman kabul edilmemesi aynen bundan önce aldığımız emsal karar gibi uygulanması talebidir bu. Barosuna kayıtlı ise, sildirmemişse, barosu tarafından gerekli cezanın yerine getirilmesi tabiatıyla önerilmektedir. Bu, genel kurulun kararı olarak geçmesinde büyük fayda vardır. Saygılarımla.

SALİH SİPAHİER (Sakarya)- Sayın Başkanlar, sayın delege arkadaşlarımız; 1136 sayılı Kanunun 117 nci maddesi, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun karar verebileceği hususları saymıştır. Bunlar içinde, mahalli baroya şu veya bu yönde karar vermesi hususunu amir

hüküm haline getiren bir yetkisi bulunmamaktadır Genel Kurulunuzun. 9 ncu Genel Kurulda, bütün izahlarımıza rağmen, o tarihte baromuzdan kaydı silinmiş bulunan bir şahıs hakkında, baroya alınmama veya hakkında disiplin kovuşturması açılması yolunda verilen kararın da geçersizliği gözden uzak tutulmamalıdır. Çünkü bu zatın baroya kaydı da yapılmış ve avukatlık sıfatını kazanmıştır, kanunî mercilerden geçmek suretiyle. Herhangi bir yanlışlığa ve yanlış karara meydan verilmemesi için bu hususu tavzih ve önergenin aleyhinde bulunduğumu, kanun hükmü hilâfına Genel Kurulunuzun mahalli baroya bir talimat niteliğinde karar verme yetkisi bulunmadığını arz ederim. Saygılarımla.

BAŞKAN- Konuyu Divanda tezekkür ettik,

Efendim bu önerge, baroların bağımsızlığı ilkesine açıkça aykırıdır. Bunun gibi, baroların bize de Ankara Barosuna da bir telkini olmuştu, son bahsettiler arkadaşlar, Anayasa Mahkemesince iptal edilen kanun maddesi mevzuu hususunda, biz uymadık ve uymaz iken, Barolar Birliğinin bize ilke kararı olarak ileri sürdüğü hususu bağımsızlığa aykırı gördük. Ben bu önergeyi de baroların bağımsızlığı ilkesine aykırı görüyorum ve baroların bağımsızlığı için mücadele eden bir kurulda böyle bir talimatın verilmesinden yana olmadığım için bunu oylamaya sunmuyorum efendim.

BİR DELEGE- Sayın Başkan bu Divanın kararı mıdır?

BAŞKAN- Evet efendim, Divanın kararıdır. Divan kararı ekseriyetle verilmiştir, onu arz ediyorum.

Diğer bir önergeyi okutuyorum:

Türkiye Barolar Birliği 11 nci Genel Kurul Başkanlığına

Bu Genel Kurulumuzda, stajını bitirmiş ve büro açacak yeni arkadaşlarımıza faizsiz ve iki yıl süreli büro donatım kredisi verilmesi yolunda Genel Kurul kararı alınması yolunda önergemizi oylamanız dileğimizdir. Saygılarımızla.

Manisa Delegatesi: Yüksel Keskin

H. Hüseyin Saçaklı

BAŞKAN- Efendim bu konu daha önce de görüşme konusu oldu. Oy-larınıza sunuyorum: Kabu edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir efe-ndim.

Başka bir önergeyi okutuyorum:

BAŞKANVEKİLİ- Efendim, İstanbul Barosu Delegatesi Sayın Av. İlhan Baykent'in, Genel Kurulumuza sunduğu bir yorum talebi vardır. Avukatlık Kanununun 154 ve 156 ncı maddelerinin yorumlanması dile-ğinde bulunmaktadır ve Genel Kurulca bir yorum kararı alınması-nı talep etmektedirler. Önemli bir konu. Sayın Başkan?..

BAŞKAN- Efendim yorum hakkında Genel Kurulun yetkisi yoktur, kaldı ki gündemde de böyle bir husus yok. Yalnız bunu yönetim ku-rulunun bilgisine arz ediyorum.

Bir önerge daha var, okutuyorum:

Türkiye Barolar Birliği 11 nci Genel Kurul Başkanlığına
Kamu kesiminde çalışan avukatlara hukuki görüş ve mütalaa-larında bağımsız ve özgür kılacak, eşit ücret ve yan gelir almala-rını ve hâkim tazminatı verilmesini sağlayacak yasal girişimlerde bulunulmasını, tek bir statüye bağlanmalarını saygı ile öneriyorum.

Av. İlhami Güven.

BAŞKAN- Efendim bunu da reye vaz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Efendim şimdi Dilekler faslındaki görüşmelere geçiyoruz.

Sayın Cemalettin Güçdemir, buyurun. Sizi beklettik, özür dileriz.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Sayın Divana ve Yönetim Ku-ruluna, değerli Başkanına, aziz meslekdaşlarıma gönülden saygılar arz ediyorum.

Sevgili arkadaşlarım, dilekler faslında bir azizliğe uğradık, hamdolsun, bize de sıra geldi. Bana baromun tevdi ettiği bazı görev-ler var, bunları yerine getirmek isterim. Bu konularda daha önce Yüce Heyetinizin...

BAŞKAN- Sayın Güçdemir, biliyorsunuz 10 dakika konuşacaksınız.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)-Biliyorum efendim; ama yüce divanınız, dilekler faslında 20 dakika süren önergeləri de okudu.

Onları 10 dakikalık kayıttan azade kıldı. Bizim kabahatimiz huzuru-
nuza gelmek, her halimizle size teslim olmak mıdır?

Evet sayın arkadaşlarım; Gaziantep Barosu bendenize dedi ki,
Anayasa Mahkemesine Türkiye Barolar Birliğinin iptal davası açması
konusundaki gayretlerine bizim teşekkürlerimizi ve bu gayretleri
daha çok arttırmalarına niyaz ediniz dediler. Ben de baromun bu ni-
yazını değerli Başkanımıza ve Yönetim Kuruluna arz ediyorum.

Gene Barom bana; emeklilik maaş tavanınının 8400 liraya çıkar-
ılması yolundaki temennide bulunmak emrini vermiş idiler. Zaten
5 Ocakta imzalandığı müjdesini aldığımız kademe yükseltilmesi ile
bu sağlanmış oluyor. Bunu da teşekkürle karşılıyorum.

Tabanca taşınması için ruhsat verilmesi üzerinde arkadaşlarım
durmuşlardı. Gaziantep Barosu olağan genel kurulu bu yolda karar
almış idi, onu da arz ediyorum. Bu konuda zaten çalışmalar vardır.
Şunu da teessürle arz edeyim, zapta geçsin; bugün bir hayli sabıka-
lılar, sürüm vardı, arazim vardı diye silah alıp taşımaktadırlar.
Geçenlerde gazeteler de uzun uzadıya yazdılar; buna rağmen bir ta-
raftan kamu görevi yaptığı söylenen avukatlardan bu hakkın esirgen-
mesinde ne isabet var, ne hikmet var, bunu anlamak hakikaten güç
oluyor. Avukat müdriktir, mesuliyetini anlayan kişidir, sadece bu-
nu, aldığı davalar nedeniyle bir nevi manevi kuvvet olarak, çevre-
nin kendisine saldırmasında bir önleyici vasıta olarak arzu ediyor.
Başka hiç bir sebebi yoktur bunun.

Sayın arkadaşlarım, yine baromun bendenize verdiği talimata
göre, birinci, ikinci sınıf barolar birinci grupta bulunan, ikinci
grupta bulunan illerdeki ücreti vekâlet konusu. Arkadaşlarım, bu
birinci ve ikinci grup diye ayırmanın da bir türlü makul bebebini
bulmak mümkün değil. Bendeniz bu husustaki istihâmlarımı daha ön-
ce zannediyorum iki genel kurulda arzettim, şimdi tekrar dile geti-
riyorum. Bunun hiç bir aklî sebebi yok arkadaşlar. Tahsil aynı, bu
neticeyi almak, avukatlık şerefine erişmek için geçirilen bütün kül-
fet safhaları aynı, fakat Ağrı'da, Urfa'da oturan arkadaşım ikinci
gruptan ücret alır; İstanbul'da, Ankara'da oturan birinci gruptan.
Sebepler? O hasbelkader orada doğmuştur, orada kamu hizmetini yapmak
ister, berikisi Ankara'da yapmak ister. Belki bu getirildiği zaman

büyük merkezler daha pahalı idi, hayat daha pahalı idi şeklinde bazı endişeler düşünülebilir, ama böyle bir şey yoktur artık. Bugün Urfa Ankara'dan daha pahalı bir merkezdir, Ağrı bazı metaların satışında İstanbul'dan daha pahalı bir merkezdir. Hem avukat orada vazife görsün, hem oradaki mahrumiyetlere katlansın, hem de kendisine ücret verilirken ikinci sınıf muamelesi görsün, bunun anlaşılması zordur. Bu itibarla bu birinci ikinci grup ayırımına artık son verilmelidir ve bu arada arkadaşlarım ücreti vekâlet, bugünkü iktisadi şartlar muvacehesinde gülünç denilen bir rakama inmiştir. Bu da nazarı itibare alınsın. Yeniden ücret tarifesinin düzeltilmesinde bu hususların nazarı itibare alınması üzerinde yoğun ve talimat mahiyetinde mesai sarfedilmek üzere lütfen kararınıza iktiran etsin.

Muhterem arkadaşlarım, rüşvetle mücadele. Bu konuya hiç değinilmedi. Rüşvetle mücadele. Memleketin ahlâkını kemiriyor, adaleti kemiriyor, yıkıcı hal aldı artık. En küçük kazasından en büyük vilâyetine kadar ve her türlü devlet dairesine bir yılan gibi sokuldu, her yere zehirini akıtıyor. Türkiye Cumhuriyetinin bütün kapılarına gidiniz, bütün gümrüklere gidiniz, sabahtan akşama kadar yapılan muamelelerden 100 tanesinin 99 tanesi veya 95 tanesi rüşvet ile melûftur, rüşvet ile kirlenmiştir. Bunu, TIR'ların alamayacağı yoğun eşyalar halinde, bakanlarla, müfettişlerle İstanbul'da tesbit eden gazete haberlerini görüyoruz, çevremizdeki gümrük tatbikatı, davalar nedeniyle muttali oluyoruz; sabahtan akşama, akşamdan sabaha cayır cayır Türkiye kapıları rüşvetin emrine amade kılınmıştır. Bunun üzerinde durmalıyız, adaleti kemiriyor arkadaşlar. Gaziantep ve çevresinde gördüğümüz bazı hadiseler bizi iğrendiriyor. Polise girmiştir, gümrüğe girmiştir, maliyeye girmiştir, hemen hemen girmediği kapı pek az kalmıştır, Allah adaleti onun şerrinden kurtarsın. Hamdolsun bir dereceye kadar adalet kendini bundan masun tutabilmektedir. Fakat adalete etki yapan bütün hadiseler, bütün işlemler maalesef rüşvetle bulana bulana mahkemeye kadar gelmektedir. Ha, diyeceksiniz Türk Ceza Kanununda rüşveti veren ve alan... Evet, rüşveti veren ve alana aynı cezayı verdiğiniz müddetçe bunun önünü alamazsınız. Hiç olmazsa rüşvet veren kişi, hadisenin hangi safhasında olursa olsun gerçeği söylerse, bunun cezasından kurtula-

bilmelidir. Amma siz o katı hükmü muhafaza ederseniz, rüşveti veren de alan gibi suçlanırsa, aynı cezaya maruz kalırsa, o zaman rüşveti veren hiç bir kimse "Ben rüşvet verdim" diyemez ve gerçek ortaya çıkamaz ve bu yara, bu zehir adaleti kemirmekte devam eder arkadaşlar.

Arkadaşlarım, haksız ihbarlar yapıyor, mahkeme takip ediyor, hüküm tesis ediliyor, adam beraat ediyor, muhbir hakkında hiç bir dava açılmıyor, hatta bazı ahvalde müracaat ediyorsunuz, falan sayılı yasa ile muhbirin gizli tutulması emredilmiştir, bu nedenle size muhbirin adını veremeyiz diyorlar.

Yolda çevriliyorsunuz, eşyanız aranıyor, eşinizin çocuğunun esvabına kadar, çamaşırlarına kadar her şey didik didik ediliyor, neticede bir şey çıkıyor; buyurun gidin. Efendi zabıt tanzim et, bana muhbirimi bildir, beni yolundan alıkoydunuz, eşimin çamaşırlarına kadar her şeyi didiklediniz, benim avukatlık cüppe-me, "Efendim bu kaçak kumaştan yapılabilir" diye tuttunuz, komutan geldi baktı, acaba bu cüppe hakikaten Barolar Birliğinin yaptırdığı cüppe midir, değil midir, falan filan, yolundan alıkoydunuz, uçağı da kaçırdım, bari muhbiri bildirin hakkında takibat yapılsın, ilgili makamlara dava edeyim, veyahut tazminat davası açayım. Hayır. Neden? Falan sayılı yasa var, muhbiri vermeyiz. Hilafı sabit oldu, hükmen sabit oldu, maddeten sabit oldu, çıktı ortaya bu ihbarın, isnadın kötü mahiyeti, kötü maksadı; hayır vermeyiz. Bu da korkunç bir şeydir arkadaşlarım.

Sevgili arkadaşlarım, yeni yazıhane açan arkadaşlara yardım; bunu canı gönülden arzu ediyoruz ve baronun mali kudretinin buna yetemeyeceğini de biliyoruz. O halde, bankalardan kredi açılması lâzım. Bir tüccara, orta bir esnafa açılan nisbetinde kredi açılması lâzım. Bunun para olarak sermayesi yok, dükkânı yok, gayrimenkulü yok, ama hiç bir zaman, satamayacağı, atamayacağı, inkâr edemeyeceği bir diploması var, avukatlık sıfatı var ve ömrü var. Siz bir avukatın 25 veya 30 bin liralık bir kredinin altına tek başına imza attığı takdirde onun acze düşeceğini ve buna ödemeyeceğini kabul ve tesavvur edebilir misiniz? İllâ bir yerde meslek icra edecektir, illâ bir yerde kazancı olacaktır ve muhakkak borcunu

ödeyecektir. Ben bir avukat arkadaşına borç para vereyim, seviyorum, kendisine borç para veriyorum, yeni ayrıldı, yanımda çalıştı, başarılı bir arkadaş, 30 bin lira veriyorum, senet alıyorum, ikinci sene geliyor bana maliyeci, sen diyor ikrazatçılık yapıyorsun. Efendi; stajyerim, sevdiğim arkadaşım, meslekdaşım, ona ben 50 bin lira verdim, 20 bin lira verdim, dükkân açtı, levha yaptırdı, masasandalye aldı falan filân, iyi ama diyor akraban değildir, annen değil, kardeşin değil, o halde sen buna borç para verdiğin için ikrazatçılık yapıyorsun, senede % 30 üzerinden kazanç sağlıyorsun, % 30 üzerinden iki sene borcunu almadın, şu kadar bin lira ceza, şu kadar bin lira kusur, şu kadar bin lira kaçakçılık. Buyurun arkadaşlar...Bu itibarla, ne bir arkadaşını kendisine borç vermenin külfeti ve minneti altına sokalım, ne de Barolar Birliğinden bu taşı su çıkartmak için dövmek yolunu tutalım...

BAŞKAN- Sayın Güçdemir, süreniz tamamdır, yalnız benim söz sıram var, size veriyorum.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Devamla)- Çok teşekkür ederim sayın Başkanım; vefanıza bütün kalbimle arzı şükran ederim. Beni son dakikada ihya buyurdunuz; aziz olun.

Sevgili arkadaşlarım; bir avukat stajyerine, yani stajım bitiren bir arkadaşına borç para vermenin anlattım size resmî mahzurlarını, ayrıca onu mihnet altında bırakmak gibi manevi mahzurlarını; o halde lütfen banka, hiç olmazsa millî bankalar, Ziraat Bankası, hiç olmazsa diğer millî bankalar bir kredi versin; mevduat faizi nisbetinde; % 2,5 la, % 3 le bir kredi versin; bir avadanlık kredisi, bir sermaye kredisi, bir işe başlama kredisi. Adına ne dersenez deyiniz! Bu, isterseniz mahalli baroların tekâfülü altında olsun. Mahalli baro başkanı bütün baroyu ilzam edecek şekilde müşterek ve müteselsil kefil olarak imza atsın. O arkadaşımız ödemezse baro bizlere rücu etsin, şahıs olarak ödeyelim. Bu mümkündür arkadaşlar. İki sene veya üç sene vade ile, işe başlayacak, yazıhane açacak bir avukat arkadaşına bankalarca 30-40 bin lira bir avadanlık, bir işe başlama kredisi açılmalıdır ve ben eminim ki, muhterem hocam buna el koyarlarsa, bunun neticesini istihsal etmek külfetli olmayacaktır. Nihayet bankalar yasasına belki bir ilâve getirilecektir, belki

milli bankalar kendi yetkili kurullarından bu yolda bir karar istihali ile meseleyi bitireceklerdir. Mühim; fakat neticesinin istihalinin zannedildiği kadar güç olmadığı kanısındayım aziz arkadaşlarım.

Sevgili arkadaşlarım; Türk Ceza Yasasının 142, 142, 163 diye üç maddesi üzerinde döner dururuz. Bir de 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibi Hakkında bir Yasa var. Bu yasada, sizin o dediğiniz maddelerden çok daha elim neticeler doğuran bir tatbikat içindedir ve böylece gider. Çok eski engizisyon devrinden kalan mantıklarla hazırlanmış bir yasadır. 1918 sayılı Yasanın 25 nci maddesine göre, bir kamyonun şoförü kamyonuna 5 milyon liralık mal yükler, kaçak olarak getirirse, alacağı ceza 1 seneden 5 seneye hapistir. Fakat iki arkadaş, iki çocuk, beraber, ellerindeki ayrı çantalarda 100 er liralık sigara kaçakçılığı yaparlarsa, alacakları ceza 5 seneden 10 seneye kadar ağır hapistir. Mis-âl:

Kilis'in bir ilçesinde ortaokulda okuyan bir çocuk, kendi yaşında olan teyzesi oğlu ile birlikte, okuldakinin babası yok, ötekinin babası var, teyzesi oğlu kahvehanede çiraklık yapıyor, kendisi ortaokulun ikinci sınıfında. Elllerine birer gaz tenekesi almışlar, içerisine kaçak sigara koymuşlar ve bu gaz tenekelerini bir çuvala koymuşlar, bir ucundan o bir ucundan bu tutmuş, gelmiş otobüse yükletmişler, Kilis'ten İskenderun'a giderken yolda polisler aramış yakalamışlar. Çocuklar; "Evet, beraber aldık, işte herr birimizin ki bir tenekededir." Arkadaşlar, Gaziantep Ağırceza Mahkemesi bu çocuklara 4 er sene 4 er ay ağır hapis cezası tahmil etti. Yine o günlerde idi; İslâhiye civarından bir kamyona kaçak eşya doldurup getiren ve kamyon ağzına kadar dolu, CIF kıymeti 1,5 milyon küsur lira, ona da asliye ceza mahkemesi baktı, münferit kaçakçılıktır diye yasadaki hakkını kullandı hâkim, 1 sene hapis verdi. Bu, mütemadiyen her gün tatbikattan geçiyor; Adana'da, Hatay'da, Urfa'da, Gaziantep'te, Mardin'de, Kars'ta, hiç bir haberi-miz yok bundan. Bu tatbikat cayır cayır işliyor arkadaşlar. Bunu daha önce de arzettim. O günden bu yana bir ses, bir netice çıkmadı arkadaşlar. Kötü bir tatbikattır, binleri ve binleri ilgilendiriyor. O zaman ne oluyor arkadaşlar biliyor musunuz? Ş oförle mua-

vini otomobilde yakalandıkları zaman, polis muavini bırakmak için 50 bin, 100 bin, 200 bin lira rüşvet alıyor, muavini bırakıyor, adam kalıyor, o zaman münferit kaçakçılık oluyor ve 1 sene ile kurtarılıyor. Kaçakçı ile birlikte şoförü yakalıyor, şoförü veya kaçakçıyı bırakıyor, sadece adamın birini bırakmış olmak için 150-200 bin lira rüşvet alınıyor ve bu cayır cayır Türkiye'de işliyor. Hiç bir mübalağam yok. Size isterseniz dosya numarası ile, kararı ile, kaçan adamıyla, rüşveti vereni ile, alan polisi ile, polis müdürü ile, komseri ile hepsini birer birer isimlendirip belgeleyebilirim arkadaşlar. Bunu Genel Kurula da, bu derece tafsilatlı emrediyorlarsa sunarım, gerekirse dosyalarla, mahkeme kararlarıyla takdim edebilirim. Türkiye'de yapılan bir uygulamadır ve onbinleri, yüzbinleri ilgilendirmektedir. Buyurun Ankara'da, buyurun Türkiye'nin her yerinde, apartman altındaki amerikan pazarlarında, lüks mağazalarda bu kaçak eşyalar mütemadiyen satılır. Gaziantep'de belediyenin malı olan bir pasaj var. Pasajın üstünde Hükümet konağında hâkimler oturur, vali oturur, emniyet müdürü oturur, jandarma komutanı oturur. Hükümet konağının altındaki pasajda 350 dükkânda, her birinde 10 ton kaçak eşya satılır. Hiç kimse eliniz uzatmaz, çünkü polis haraca bağlamıştır; her dükkândan aylığını alır. Ama oradan Ispartalı bir vatandaş, Karslı bir vatandaş, Edirneli bir vatandaş gidip iki kilo çayla iki deste oyun kâğıdı alır, yolda jandarma yakasına sarılır. Üç gün evvel bu toplantıya geliyordum, Gaziantep'ten Adana'ya uçakla gelirken Bahçe'de durdum, durdurdular jandarma. Savcı var başımızda dedi. Bir adamın elinde, Emirdağ kazasındanmış, üç kiloluk boncuk. Arıyor, benim de çantamı arıyor. Ne arıyorsun dedim jandarmaya? Kaçak arıyorum. Oğlum dedim, şehirleri arayın, hudutları arayın, nedir bu vatandaşları burada tutuyorsunuz? Askerle vatandaş arasını bu kadar infiraka sokuyorsunuz? Efendim dedi, savcı var başımızda. Hangi savcı? Bahçe savcısı. Savcı ne arar yahu dedim kaçakçılık takibatında. Olmaz ki..Savcı, suç işlendikten sonra davaya bakar. Var efendim dediler. Nerede? Aşağıda. İndim, yuklaştım, savcı mısınız dedim, evet Bahçe Savcısıyım dedi. Bahçe savcısı gelmiş, kaçakçı peşinde koşuyor. Niye? Müsadirin % 50 ikramiyesi var. Eskaza büyük miktarda kaçak eşya yakalanırsa müsadir ikramiyesi alacak. İşte

size vakıa arkadaşlar. İşte memleketin derdi. İşte hak hukuk meselesi, her gün tatbik ettiğimiz kanunlar meselesi. Yaralar bunlar; size büyük meseleleri getiremiyorum; Avrupa'dan, Amerika'dan, Dünya Birliğinden; ama bu küçük dertlere gücüm yetiyor söyleyebiliyorum. (Alkışlar)

Aziz arkadaşlarım, bilir misiniz ki her şeyin başı sevgidir. Dünyanın etrafında döndüğü ilahi bir miğfer varsa bu da sevgidendir. Milleti sevgi yaşatır. Bütün milleti yapan, dil birliği, bilmem ne birliği falan, bunların üstünde gönül birliği, millet haline fertlerin sevgisiyle gelir. Vatanın iffetini istiklâh ve hürriyet sevgisi, vatan sevgisi kurtarır; kanı bahasına, canı bahasına. O halde, her meseleyi ancak ve ancak sevgi ile halletmemiz mümkündür. Sevginin dışında başka fikirlerin etken olduğu toplumlar parçalanmaya, erimeğe mahkûmdur. Biz avukatlar serbest meslek yapıyoruz. Serbest yolu seçmişiz. Genellikle serbest yoldayız. Yani bunu sevdiğimiz için bu yola girmişiz. Ve serbest olmayı, kimseye bağlı olmadan çalışmayı istediğimiz için -aşk olmazsa meşk olmaz- bunun aşkını duyduğumuz için bu yola gitmişiz.

Sevgi bir, serbest meslek tutma yolumuz iki, Şimdi, bu iki faktörün, bu iki gerçeğin karşısında şunu söylemek istiyorum: Fikir münakaşası yapıyoruz, fikir için buraya toplandık. Fikir, fikir düzeyinde, fikir olma nezahet ve haysiyetinde kaldığı müddetçe, kabule ve hürmete şayandır. Fikir diye küfrederseniz, fikir diye tezyif ederseniz, fikir diye tahkir ederseniz, söylediğiniz şey fikir olmaktan çıkar. Haklı olsanız, tezyif ve tahkir ile mevsuf ise bir nevi baskı ile nitelenebiliyorsa, o kabul edilmez arkadaşlarım.

Dün bir arkadaşım konuşurken şöyle bir cümle geçti: Belki içimizde seyyadı biinsafa hizmet edenler de vardır. Arkadaşlar içimizde seyyadı biinsafa hizmet edenler olamaz. Seyyadı biinsaf insafsız avcı demektir. Seyyadı biinsafa hizmet etmek, kötü bir şeydir. Bu mısra şunu hatırlatır; bu mısra Namık Kemal'in Abdülhamit'e söylediği beytin ikinci mısrası: Köpektir zevk alan seyyadı biinsafa hizmetten. Burada, belki içimizde seyyadı biinsafa hizmet edenler de vardır sözünü ben bu camiaya, avukata, savgiye, fikre hiç bir zaman yakıştıramam arkadaşlar. Yakıştıramam arkadaşlar. Biz, cennetin kapısına gelip de, kapıdaki melege Göthe'nin söylediği gibi; cennetin kapısını

aç, ben bir insanım, bir insan mücahittir, ben insanım, cennet benim yerimdir diyen kişileriz arkadaşlar. Biz fikir mücahidiyiz, biz sevgi ile gayemize vasıl olacağız. Böyle birbirimize ihtimali de olsa, belki de olsa, seyyadı bi insafa hizmet edenler niteliğini, ihtimalî de olsa, teşbih de olsa bu sözün burada yeri yoktur arkadaşlar.

Bağlıyorum arkadaşlar. Sevgiyle her şey başlar, sevgiyle başarıya ulaşılır sevgi ile biter. Atatürk'te sevgi ile neticeye vardı. Eğer Muhammet, eğer İsa hâlâ yaşıyorlarsa, sevgi nedeni ile yaşıyorlar. Eğer Allah fikri daimse, o sevildiği için daimdir. Binaenaleyh biz seviyoruz, severek geliyoruz, mücadelemiz sevgi içindedir. Hepinizi, bu kelimenin üzüntüsünden, dünden beri ıstırap çekiyordum, ifade ettim, huzura kavuştum. Hepinizi en derin sevgilerimle, en derin saygılarımla kucaklıyorum ve gidip de gelmemek var, allahaısmarladık diyorum aziz meslekdaşlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

HASAN HÜSEYİN SAÇAKLIOĞLU (Manisa)- Sayın Başkan, açıklama için söz istiyorum. Sataşma var.

BAŞKAN- Buyurun efendim.

HASAN HÜSEYİN SAÇAKLIOĞLU (Manisa)- Yüce Heyetinizi bu sözle itham ettiğim iddia edildiği için her şeyden evvel Yüce Heyetinizden yüzbinlerce özür dilerim. Sözüm tamamen ve tamamen çarpıştırılmış ve huzurunuzla maalesef, maalesef ters aksettirilmiştir. Müsaade buyurun bu sözün başını da söyleyeyim:

"Muini zalimin dünyada erbabı denaettir,

Köpektir zevk alan seyyadı biinsafa hizmetten."

Her gün sokaklarımızda binlerce çocuğumuz kurşunlanıyor göğüslerinden kanlar akıyor, boğazları kesiliyor içine çaputlar dolduruluyor. Bunlar acaba sevgi ile alakalı şeyler değil midir? Bu yapılan şeyler zulüm değil midir? Üniversite profesörleri kurşunlanıyor, bu zulüm değil midir? Halk Partisi binası bombalanıyor, bu zulüm değil midir? Orta Doğuya giden çocuklarımız otobüste giderken boynunu eğerek, sinerek gidiyor, bunu seyirci kalıyoruz, bu zulüm değil midir? Bunlar sevgi ile alakalı değil de, benim şöyle kimse alınmasın diye gayet kapalı bir şekilde söylediğim söz mü

budur? Sayın meslekdaşlarım; şuraya beni getiren sebep; avukatlık mesleğini her şeyin, Allaha sonra her şeyin üstünde telâkki ettiğim için buraya geldim. Ben öğretmendim, Allah yeryüzüne inseydi bir meslek seçseydi mutlaka öğretmen olurdu felsefesine inanan bir öğretmendim; fakat gördüm ki, sayın Hocamın da dediği gibi, avukatlık peygamberlikten ayrı şövalyelik mesleğidir. Mücadele mesleğidir. Kafasını fikri için ortaya koyan adamların mesleğidir. Laf, lafların arasına getirilip de benim sözümün çarpıştırılması yüce huzurunuzda beni üzmüştür. Bin kere size saygılar söylüyorum; hiç bir avukatın köpekliliğini kabul etmiyorum. Bunu buraya getirerek bu işi bu şekle döken arkadaştan da ayrıca üzüntülerimi; kendisi tarafından bilinmesini istirham ediyorum. Saygılarımla.(Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Orhan Barlas, buyurun.

ORHAN BARIAS (İstanbul)- Sayın Başkan, çok değerli arkadaşlarım; bu toplantıda korkarım benim işim yolunda gitmiyor, gitmeyecek. Az önce sevgilerle, coşkularla dolu çok üstün yetenekli konuşmalar dinlediniz, oysa benim söyleyeceğim şeyler bu coşkular ve sevgiler dolu konuşmaların yanında ister istemez tatsız kalacak.

Söyleyeceklerimden biri, bu toplantıya katılmaya başladım başlayalı, ne zaman olanak fırsat bulursam söylediğim şeydir: Biliyorsunuz, bu genel kurulda çok seçkin iki hukukçu Başkanlık yarışmasına girdiler. Saygıdeğer adaylardan birisi burada kendini tanıtırken, Ankara dışında bir delegenin başkan adayı olmak istediğini böyle bir temenni içinde bulunduğunu söyledi, bunu dile getirdi. Oysa pek iyi bilirsiniz ki, Ankara dışından bir adayın, bir delegenin başkan adayı olması geleneklere göre olanaksızdır. Yasal olarak mümkündür, ama geleneklere göre olanaksızdır. Neden? Yasamız, Başkana ve Başkanlık Divanına ödenek verilmesini, uzun tartışmalardan ve gerekçelerden sonra kabul ettiği halde, başından beri Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, gerek parasal imkânsızlıklar sebebiyle, gerekse kuruluş döneminde olan Türkiye Barolar Birliğinin başta bir fedakârlık ödevi ile yola çıkması zorunluğu ile, bu geleneği kurmuştur. Bu gelenek süregiderse, Başkan adayı olmak için ne olmak lâzım gelir? Ya Ankara Barosuna mensup avukat olmak lâzım gelir, yahut kalıtım yoluyla avukatlıkta bir şey beklemek lâzım gelir, ya-

hut 15 yıl içinde, saygıdeğer Hocamızın ve Başkanımızın anlattığı gibi, yerden keseleri biraz fazla toplayıp, o 15 yıl içinde topladığı para ile hiç başka bir şey beklemeden buraya gelip, barosunu değiştirip Ankara'ya yerleşmek kararını vermek lazım gelir. Öyle ise, bu gelenek, bir yerde kesilmelidir. Şimdi, muhtemel ya çok seçkin Başkanımız hocamız bu seçimi kazanacak, ya çok değerli arkadaşımız Atila Sav bu seçimi kazanacak, yani bir 12 yıl Ankara Barosu mensupları Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına yapacaklar. Oysa ben, Türkiye Barolar Birliği Başkanı olmak isterim; ama olamam. Yani böyle bir adaylığa inkân yok. Muhtemelen meselâ Cemalettin Güçdemir kadim dostum da belki, yani bunu aklından geçirdiği halde yapamaz, bir Faik Müzaffer de yapamaz. Şimdi, buna karşı önümüze ne getiriliyor? Parasızlık, parasal olanaksızlık. E şimdi, gerek şu anda görev yapan, gerekse seçildikten sonra görev alacak çok seçkin yönetim kurulu arkadaşlarımızdan istirahat ediyorum; bu önümüzdeki dönemde bu olanağı hazırlamalılardır. Bunun tersi, Türkiye Barolar Birliğinin demokratik çalışması önüne yığılmış bir engel olacaktır. Madem yasa buna uygundur Türkiye Barolar Birliği Başkanı ve Divan üyeleri hak ettikleri ücreti almalıdırlar. Kesinlikle ben bunu, bir hizmet vardır, yoktur bununla alakalı olarak söylemiyorum. Her avukatın Türkiye Barolar Birliği Başkanı olmak amacı gayet doğal, gayet haklı istektir. Biz, nerede yakalarsam boynunu kıracağım gelenekle buna, çok istirahat ederim engel olmayalım. Bu zamana kadar geldik, hiç olmazsa bundan sonra, yani bundan 12 yıl sonra, başladıktan 12 yıl sonra Kars'tan, Edirne'den, Gaziantep'ten veyâ İstanbul'dan veya Samsun'dan Türkiye Barolar Birliği Başkanı olmak isteyen kimseye bu olanağı hazırlayalım.

Elbette burada, eğer ben doğru şeyler söylüyorsam, çok saygı değer delegelere, yani Ankara'dan olmayan delegelere de birtakım görevler düşer. Rapor getiriyorlar, kesintiler verilmemiş. Şimdi, bir yandan kesinti verilmiyor, bir yandan parasızlıktan mahsediliyor, bir yandan da ondan sonra ben Barolar Birliği Başkanı olmak istiyorum, Maraş'tan geldim denmez. Burada, gerek Yönetim Kurulu üyeleri, gerekse çok değerli delege arkadaşlarım, kendi üstlerine düşenleri yaparlarsa, zaten daha evvelce söylediğim gibi, tavandan

bir türlü 15 yıllık kısıtlama ile kesilen, tavandan da bir türlü gelenekle kesilen Türkiye Barolar Birliği toplantıları gerçekten demokratik, avukatlar bakımından demokratik bir kuruluş halinde yürümeğe devam edemez.

Efendim ikinci istirhamım; zannediyordum ki, bildiride eleştiriler sırasında değindiğim bir noktaya da temas edilecek. Yalnız böyle büyük suçlardan bahsediliyor, oysa politikacılar bizi bir şeye alet ediyorlar değerli arkadaşlarım. Şimdi, bir parti iktidara geçiyor, ondan sonra muhalefetteki parti onun aleyhine, çok büyük suçlar değil öyle, efendim falanın suistimali var, falanın ihmali var, falanın bilmem bu işte şöyle dahilidir, yanına, yakınına menfaat temin ettiği söyleniyor...Ondan sonra iktidar değişiyor; bunlar unutuluyor, gazetelere yazılanlar el altından söylenenler, şu halde hukuk politik mücadelenin bir tür aracı oluyor. Ve hemen bu unutuluyor arkasından. Şimdi biz bunun eğer takibini yaparsak, hem, eğer bunların hepsi iftira yalansa, yahut bir kısmı kara çalma ise, bunlar ortaya çıkar; böyle el altından sürekli iftiralarla politik mücadele yapılmaz. Eğer değilse, kesin kes ağır suçtan bahsetmiyorum, fakat böylesine ufak suçları ona buna çala çala politika yapma usulünü ortadan kaldırın. Bunu, yani Yönetim Kurulu böylesine iddiaların yeni yeni iktidarlar tarafından takip edilmesi yolunda bir yöntem bulmalı ve bunu izlemelidir.

Üçüncüsü zor bir konu, ama çok kısa keseceğim. Katılım yoluyla demokrasi bence önemli bir konu; gerektiği kadar burada tartışılmadı. Aslında yalnız burjuva demokrasilerinde değil, toplumsal, yahut ortaklaşmacı yönetimde yönetilen yerlerde bile iktidarın paylaşılması, yaygınlaşması için birçok akımlar var. Şimdi, baskı grupları değil yalnız, meselâ çok yakında bir bakanlık kuruldu: "Yerel Yönetim Bakanlığı" Yerel yönetimde ellette dört yılda bir al oyunu, hadi eyvallah, dört yıl sonra buyur yeniden oyunu kullanan ötesinde iktidarı...

BAŞKAN- Sayın Barlas, hatırlatmak istiyorum, süreniz bitmiştir. Lütfen bağlayınız.

ORHAN BARLAS (Devamla)- İktidarı yaymak bakımından, çok önemli bir sorundur, umarım ve dilerim ki, Barolar Birliği Yönetim Ku-

rule, Başkanlık raporunda alınan bu konuyu daha derinlemesine, seminerlerle, çalışmalarla, hatta belki daha geniş, olağanüstü toplantılarla yaygınlaştırır. Çok yararlı olduğu kanısındayım. Hepinize en-gin saygılar sunarım efendim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Sayın Ayten Dik, buyurun.

AYTEN DİK (İstanbul)- Ayten Dik, İstanbul Barosu. Saygılarımı sunarım efendim.

Öncelikle, şimdiye kadarki kongrelerimizde uygulanmayan zaman kısıtlanmasına değinmek istiyorum. Şimdiye kadar pek çok toplantı yaptık, her birinde zaman kısıtlanması için önerge verildi; fakat genel kurulca, geleneklerimize aykırı düşmesin diye bunlar uygulanmadı. İlk kez burada, bunun uygulandığını gördüm. Eğer bu zaman kısıtlanması kongrenin üç gün sürmesi yönünden gündemin yetiştirilemesi nedenine dayanıyorsa, çok rica edeceğim kongreyi üç gün yerine dört güne ayarlasınlar, çünkü her seferde bu sıkışıklık söz konusu oluyor ve bizim öncelikle karşı çıktığımız söz hürriyetine bir yerde kısıtlama getirmek oluyor ki, bunu bizim fikrimizle ne derece bağdaştırırız, takdirini size bırakıyorum.

İkinci husus, temenni mahiyetinde, Yönetim Kurulunun Devlet Güvenlik Mahkemelerinde yargılanmış ve hüküm giymiş olanlar hakkında yeni bir kanun tasarısı hazırlanmıştır, takdirle karşıladık. Ancak, o kanunda, bunların içinde hüküm giymiş olanlardan vefat etmiş olanların duruşmalarının, duruşmasız, yeniden yani ele alınan kararların duruşmasız yapılacağı tasarıda yer almıştır, ki ben buna karşı çıkıyorum ve diyorum ki bunların kanunî temsilcileri vardır, tasarıнын bu şekilde tashihi daha yerinde olur görüşümdedir.

Aynı şekilde, Yönetim Kurulu raporunda bankalar konusu da ele alınmıştır ve bir öneri ileri sürülmektedir. Bankaların birleştirilmesi konusunda siyasi organ olan Bakanlar Kuruluna yetki önerilmiştir. Arkadaşlar, siyasi organa verilecek her yetki, kendisiyle birlikte bir yığın suistimalleri de birlikte getirir. Bir siyasi organın eline, bankaların birleştirilmesi için bir yetki verilmesi, şimdiye kadar, hani askere gitmeyen milyonlar yetişirken şimdi saçı bitmedik mültimilyonerler yetişmesine yol açar ki bunun sureti ka-

tiyede aleyhindeyim. Bu hususun da yeniden yönetim kurulunca nazarı itibare alınmasını öneririm.

Enflasyon sorununun giderek parasal güçlülere daha da güçlendirdiği kaçınılmaz bir gerçektir. Bu yönden düşünürsek, bugün kira kanununun veya kira durumunun fakir halk yığınlarının sırtında büyük bir yük olduğunu kabul etmemek olanaksızdır. Tasarıda, Yönetim Kurulunun raporunda bu hususta bir tasarı hazırlandığı ve Adalet Bakanlığının çağrısı üzerine katılma teşebbüsleri yapıldığı belirtilmektedir. Arkadaşlar, biz Adliye Bakanlığının çağrısı üzerine gidip orda onlarla birliktayapacağımız bir kira kanunu tasarısında halkane derece yardımcı olabiliriz. Bu gerçeği bizim düşünmemiz lâzım. Yani, bize istediğimizi verecekler mi? Hayır. Halkın yararına bir iş görebilecek miyiz? Hayır. İsteyenin bir yüzü, vermeyenin iki yüzü kara şekline dönüştürmeden bunu kendi görüş açımızdan, Birliğimizin düşüncesi ve görüşü çerçevesinde sosyal adalet ilkelerine de uygun olarak hazırlayacağımız bir kira kanunu tasarısı ile pekâla yapabiliriz ve gerekli girişimlerle halkoyunu da oluşturarak bunu gerekli mercilere sunabiliriz.

İkinci olarak; bu kanun çıkıncaya kadar, Yargıtayın uygulaması son derece enflasyondan yararlanan malî güçlere olanak sağlamaktadır. Şöyle ki: Her seferde yeni bir orantı üzerinden kiralara zam yapılmıştır. Bu bir yerde enflasyonu körükleyici, engelleyici değil, tam manasıyla körükleyici bir yöntemdir. Bir yerde eğer bunu dengelersek, bu artışa mani olursak, enflasyona da yardımcı olmamış olabiliriz. Ben bu yönden de, Yargıtay ile bir ilişki kurulmasını, bu uygulamanın önlenmesini düşünüyorum. Çünkü bugün % 40 a yaklaşmıştır uyguladıkları kira zammı. Düşünün, ikibin lira en azından bin lira zammı getiriyor; üçbin lira. Bu bir kere için. Gelecek sene 4500 liraya çıkacak, hiç bir zaman bu bir fren olmayacak, tam manasıyla enflasyonu körükleyici niteliktedir. Bu hususta da Yargıtay ile bir işbirliği yapılmasını ve fikri yönden yargıtayın etkilenmesini rica ediyordum.

Adlî merciler ile olan ilişkilerimizde avukatın saygınlığını kazanabilmesi için yapılan pek çok şikâyetlerin üzerine eğilmek gerekmektedir. Bu konuda da Yüksek Hâkimler Kurulu ile iyi ilişkilerin

sağlanması ve hâkimlere her vesileyle avukatlarla iyi ilişkiler sağlanması, dikkatli davranmalarının belirtilmesinde yarar görmekteyim. Aynı şekilde, nasıl bizden, adlî mercilerle iyi ilişki kurmamız isteniyorsa, Yüksek Hâkimler Kurulundan da, Barolar Birliğinin, iyi ilişkiler içine girmesini ve bir yerde bizim hakkımızı savunmasını rica ediyorum.

Bankalar konusuna değinirken birleştirilmenin aleyhindeydim. Şunu söylemeyi unutmuşum: Ben raporda bankaların devletleştirilmesini görmek isterdim. Bu bir çabadır, Barolar Birliğimizin her girişimde başkalarından geri kalmasını arzu etmemekteyiz. Biraz da öncülük etmesini savunuyoruz. Bu bakımdan, raporda bankaların devletleştirilmesi yönünde bir atılım bekliyoruz.

Avukat stajyerlerinin dertlerine gelince; bu avukat arkadaşlara imtihan konulması meselesi önde gelmektedir. Arkadaşlar, hâkim stajyerlerinin edindiğim bilgiye göre herhangi bir imtihanı yoktur. Hâkim stajyerlerine imtihan uygulanmazken, avukat stajyerlerine uygulanması ne derece adildir takdirlerinize sunuyorum. Bu hususta da Barolar Birliğinin girişimde bulunmasını rica ediyorum.

Bundan ayrı olarak, şu Barolar Birliğinin toplantısına stajyerler katılamamakta, dertlerini dile getirememektedir. Hiç olmazsa avukat stajyerlerinin temsilcilerinin bu toplantılara katılabilmesi ve söz hakkının tanınması gerekmektedir. Bu hususta da Barolar Birliğini uyarıyorum.

Benim söyleyebileceğim önlemler bunlar olacak. Eğer bunların üzerine Barolar Birliği Yönetim Kurulunun eğildiğini görürsek, çok mutlu olacağız. Çünkü şimdiye kadar gördüğümüz pek fazla bir şey yok. Barolar Birliği Başkanımızın cevaplarından benim yanlış anlaşıldığım ortaya çıkıyor. Ben Barolar Birliği birşeyler yaptı, fakat etraf duymuyor, anlamıyor demedim; tam tersi ben de onların düşüncesine katılıyorum; Barolar Birliğinin pasif kaldığı düşüncesindeyim. Bu bakımdan biraz eylem bekliyorum.

Sayın Barolar Birliği Başkanımız Sakarya toplantısında Cumhuriyet tarihinde de eylem diye ne görürsünüz demişlerdi. Cumhuriyet devrinde eylem diye pek çok şey görürür; en azından devrimleri unutmamamız lâzım. En azından şu Barolar Birliğinin kuruluşu dahibir

eylemdir. Bunları gözden kaçırmamız gerekir. Saygılarımla.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Ayten Hanım.

Efendim, şimdi söz sırası sayın İlhami Güven'de idi. Sayın İlhami Güven'den müsaade aldık; Eskişehir delegelerinin bir önergesi vardı; bundan sonraki toplantı yerinin saptanması için. Kendileri ayrılacaklarmış, ev sahibi olarak, davet sahibi olarak, çoğunluğun da kalmaması ihtimali var, yani oylamaya da sunmak zorundayız. Bu itibarla, müsaadenize sığınarak, 15 nci maddeyi öncelikle ele almak istiyoruz. Kabul edenler lütfen el kaldırsınlar...KABUL etmeyenler... Kabul edilmiştir. Teşekkür ederim.

Eskişehir delegesini mikrofonu davet ediyorum.

ŞAHAP DEMİRER (Eskişehir)- Sayın Başkanlar, çok kıymetli delege arkadaşlarım; yıllardan beri genel kurul toplantıları Türkiye'nin muhtelif illerinde yapılmıştır. Hep bildiğiniz gibi, Eskişehir'in bir yol kavşagında bulunuşu, ulaşım imkânlarının kolaylığı ve sizleri yeterince ağırlayabileceğimize inandığımız için, bundan sonraki olağan toplantının Eskişehir ilinde yapılmasını sizlerden saygı ile rica ve talep ediyoruz. Lütfedip kabul buyurursanız, herhalde yüzümüz sizlere karşı kara çıkmayacaktır.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Efendim, toplantı yerinin Eskişehir'de, toplantı günlerinin 11-12-13 Ocak 1979'da yapılmasını kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir. Teşekkür ederim.

Önümüzdeki toplantı Eskişehir'de 11-12-13 Ocak 1979'dadır.

Dilekler maddesine devam ediyoruz efendim.

Buyurun sayın İlhami Güven.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Sayın Başkanlar, yüce kurulun sayın üyeleri; yakın tarihte yürütme el değiştirmiştir. Yürütmenin el değiştirmesinin Türkiye çapında verdiği ferahlık, Barolar Birliği genel kurulunun ilk gününde Bakanlar Kurulundan Barolar Birliği ile ilgili sayın Bakanların genel kurulumuza onur vermeleri ile sabit olmuştur. Bu bir müjdecî haberdir. Bendeniz, evvelâ yedek üye olarak Hatay'da bulundum, ondan sonra Ankara'da birkaç toplantıda bulundum, sayın Baromün teveccühleriyle; hiç birinde hiç bir bakana

görmek mümkün olmadı. Bu bir gelişmedir lehe bir gelişmedir, devam etmesinde yarar vardır. Binaenaleyh öncelikle bundan kuvvet alarak ve güvenerek, sayın bakanımıza ve ezeli güvencimizi kazanan sayın Barolar/Başkanı Birliği değerli hocama olan güvencime de ^{da} yanarak, öncelikle mahalli bir derdimizi, senelerin bir derdini, yerel bir derdimizi, Ankara Barosunun bir derdini huzuruza getirmek istiyorum.

Sayın arkadaşlar, Ankara Barosu avukatları, mesleğe başladığım 24 seneden beri huzursuz ve rahatsızdırlar. Önceleri dört bina arasında maraton yapan, hayatlarını kazanan Ankara Barosu avukatları, bugün 8 değişik semtte bulunan adliye binalarında görev yapmak zorundadırlar. Binaenaleyh artık bu huzursuzluğa son verme zamanı gelmiştir. Yer alınmıştır üç sene evvel, tahsisat konmuştur ama hâlâ adalet sarayı binasının yapımına başlanmamıştır. Zaten mesleğimiz, hepimizce bilindiği gibi dikkat isteyen, sorumluluk isteyen, heyecanlı, huzursuz bir meslektir. Bir de buna çeşitli semtlerdeki binalar arasında sabah 9'dan 12'ye kadar üç saatlik ara içinde yetişmek zorunluğunu yüklerseniz bundan ne müvekkil yararlanır ne de adalet tecelli eder arkadaşlar.

Öncelikle artık bu derdimizin halledilmesi zamanı gelmiştir. Sayın Bakandan sayın Genel Başkanımızdan bu acı, hakikaten acil durumumuzla ilgilenmeleri ve derhal Ankara Adliye Sarayının inşasına başlamanın önlemlerini almalarını istirham ediyorum.

Sayın arkadaşlar, yine Ankara Barosu huzursuzdur. Ankara Barosu biliyorsunuz Başkent Ankara'nın barosudur. Barolar Birliği kurulmasa bile, diğer barolarımızın sayın üyeleri Ankara'ya gelmek, Yargıtay'da, Danıştay'da işlerini takip etmek, murafâalarda bulunmak zorundadırlar. Ankara Baromuzun genel kurulunun hissiyatına tercüman olarak şunu arz etmek isterim ki, biz hepimiz sizleri burada çeşitli otellere dağıtmaktan huzursuzuz. Bir lojmanın zaruretine inanıyoruz. Bu benim değil, baromun da arzusudur. Baromun da huzursuzluğudur. Binaenaleyh öncelikle, küçük bir kamu teşekkülünün dahi lojmanlarının bulunduğu Ankara'da Türkiye Barolar Birliğinin de bir lojmanı olmasını ve bunun için hemen girişimlerde bulunmasını arz ve öneriyorum efendim.

Sayın arkadaşlar hâlâ avukatlar üzerinde kara bulutlar gezmek-

tedir. Avukatlar kanamlık mesleğin adamları olarak tanıtılmaktadır. Tiyatroda bu tema işlenmektedir, sinemadabu tema işlenmektedir. Buna da şiddetle karşı gelmek zorundayız artık. Basın yoluyla karşı gelmek zorundayız, çeşitli eylemler, kabul edeceğiniz eylemlere girişmek suretiyle karşı gelmek zorundayız. Avukatlar tüccar olarak farzedilmektedir. Avukatlar birbirleriyle anlaşıp müvekkil aleyhine karar vermiş insanlar olarak düşünmektedirler. Bu yankıları, bu kötü değerlendirmeleri mutlaka ve mutlaka yenmeliyiz. Avukatlar, avukatlık mesleği mesleklerin en şahanesidir. Fazilet sembolüdür. Binaenaleyh öncelikle mesleğimize saygınlık, onur getirmek zorundayız, kendimizi saydırmak zorundayız. Buna bilhassa işaret etmekte yarar görüyorum.

BAŞKAN- Sayın Güven bir dakikanız var.

İLHAMİ GÜVEN (Devamla)- Ne çabuk geçti, yine bir dakika kaldı.

Sayın arkadaşlar, birinci sınıf -küçümsemiyorum saygı duyarım- ikinci sınıf memura diplomatik pasaport verilir, ama avukata gelince avukat bundan yoksundur. Kanım odur ki, avukat en yüksek memurdan da yüksektir. Çünkü avukat didine didine hayatını kazanmaktadır, hakla oluşmuştur, hakla bağdaşmıştır ve tabanda çalışmaktadır, hayatını vermektedir. Şu noktayı da arz etmeden geçemeyeceğim: Artık avukatlar için maalesef ve maalesef kalp hastalığı meslek hastalığı olmuştur. Bu kadar zor mesleğin şövalyeleri olarak size saygılar, sevgilerimi sunarım arkadaşlar. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz sayın Güven.

Sayın Salih Demirel?..Yok.

Merih Sezen ?..Yok.

Ali Turgan?..Yok.

Ziya Nur Ebrün?..Yok.

Necati Özkaya?.. Yok.

İsmail Özmert?..Yok.

Cahit Çağlar?..Yok.

Hüseyin Öktem?..Yok.

Cevdet Saraçer?..

Buyurun Sayın Cevdet Saraçer.

CEVDET SARAÇER (Çorum)- Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

demir ben usul hakkında söz istediğim zaman hâkimlik mesleğinin nasıl olması, kimlerden teşekkül etmesi konusuna kısaca değinmiştim. Arkadaşlar, her mesleğin belli amacı vardır, bizim amacımız; bırakınız geçmişleri, üç gündür tartışıp duruyoruz; fakat tartışma konumuzun dışında olan tek şey hukukun üstünlüğü ilkesinin yurttta, ülke çıkarları doğrultusunda gerçekleşmesini sağlamak. Bu uygulamada yasa-yargıç-avukat üçlüsüne ihtiyaç vardır. Yasaları yasama organı yaptığına ve bizim de katkılarımız olabileceğine göre, biz o konuyu geçiyoruz. Ancak, yargıcı yasanın uygulanmasında, adaletin oluşmasında en önemli etken olarak yüceliği, erdemliliği, erişilmezliği ile buna liyakat kazanan kimselere bu görevin verilmesi gerektiği kanısındayım. Bu bence lir düğüdür, bugüne dek üstünde en az durulan; fakat en çok durulması lâzım gelen bir konudur. Avukatlara saygı bekleriz, mahkemelerin düzenli yürümesini bekleriz, fakat en önemli unsur olan insan unsuruna, yargıç unsuruna önemli değeri vermeziz.

Yargıç noksanlığı mı vardır? Hayır, bir yargıç noksanlığı belki vardır ama, giderilebilir. Kastettiğim; Almanyalı değirmencinin imparatoruna gururla söylediği cinsten yargıçlardır. Ülkemizde bu tür yargıçlar belki vardır ama, çoğunlukta olduğunu sanıyorum ki söyleyemeyiz.

Arkadaşlar, teori ile pratiğin sentezini aramak zorundayız. Teorik bilgileri fakültede edindik, yeterli midir yargıç olmak için? Ben sanmıyorum. Haydi yeterli diyelim, öyle de diyoruz bugün zaten, pratiğin nerede ve nasıl kazanıldığını öğrenebildik mi? Arkadaşlarım bir önerge getirdiler, dediler ki altı ay da avukat yanında staj yaparsalar yetişirler. Ben altı ay içerisinde, diğer stajlarına eklenmek suretiyle staj sürelerinin artırılması suretiyle yetenekli, tecrübeli bir hâkimin yetişebileceği kanısında değilim. Sanırım ki sizler de bu kanıda değilsiniz.

Arkadaşlar her mesleğin bir çıraklık dönemi vardır. Bir çırak senelerce ustasının yanında yetişmeye gayret eder ama hiç biriniz bir kalfaya dahi ne ellise diktirirsiniz, ne ayakkabı yaptırırınız, ne de traş olursunuz. Ama Türk ulusu adına yargı erkini kullanma yetkisini yeni fakülteden mezun, kısa bir süre staj gören

bir kimseye tevdi edebiliriz. Bence büyük bir çelişme var bunda. Hem Türk ulusu adına yargı yetkisi, hem de bu yetkiyi kullanacak kimselerde gerekli tecrübelerin noksanlığı ile beraber kabullenme var.

Sayın arkadaşlar, biz ihtizaz yapmak isteriz. Benzetme belki zihinleri buracaktır ama, sanırım ki gerçek bir kaynağa dayanacaktır. Arkadaşlar, manava giderseniz portakal alırsınız, ama seçersiniz, eğer suyunu içecekseniz başka cinsten, yiyecekseniz başka cinsten alırsınız. Bu portakaldır diye rastgele şuraya dolduramazsınız, ama her fakülte mezunu/^{nu}yargıç yapma olanağına sahip kılan bir yasayı değiştirme hususunu asla hatıra getirmeyiz. Bugünkü durumuyla, halk arasında mahkemelerden hoşnut olan yok. Avukatlar da memnun değil, yüksek yargı organlarında bulunanlardan da her sene duyuyoruz, onlar da hoşnut değil. Davalar uzayıp gidiyor, adalet topaldır diyoruz. Bu topallık eskiden, yani yürütmenin istikrarlı dönemlerinde belki yine de sonuca ulaşması bakımından bir değer ifade ederdi, ama bugün total olan adalet, aslında olmayan bir adalettir. Siz bir dava açınız, bir küfe ekmek alacak bir parayı dava ediniz, dava bittiği zaman bir tane ekmek zor alırsınız. Bunun davayı kazanmakla, adaleti tecelli ettirmekle ne ilgisi vardır, lütfen düşünmek lâzım. Ha, öyle ise çaresini düşünmek zorundayız elhârlığıyla.

Arkadaşlar, avukatların hâkimliğe saygısını artırmamız lazım diyoruz. Ama şöyle bir durumda kendi meslekî koşullarını bilmeyen hâkimlerin size saygılı olması beklenemez. Maaşları sizden...

BAŞKAN- Efendim bir dakikanız var.

CEVDET SARAÇER (Devamla)- Şu halde hemen lafımı bağlıyorum. Demek istediğim şu: Avukatlık mesleğinden gelecektir yargıçlar. Belli süre içinde, kanımca 10 sene avukatlık yapan bir kimse baro tarafından da onaylandığı takdirde, Hâkimler Kurulundan gönderilecek iki hâkim onun dosyalarını inceler tetkik eder, avukatlık ve hukuk yeteneğindedir tecrübe yeteneğindedir, bunları tamamen görür ve rapor eder der ki: "Bu hâkim olur" Mahallinde de eğer dürüst kalmışsa hâkimlikte de dürüst olmaması için bir nedeni yoktur. Bu güç bir yoldur ama, sanırım ki 50 sene de geçse, bu top-

lantılar devam etse, eğer yargıç tayin etme biçimini değiştirmezsek, öyle gelişigüzel bir düzen kurarsak, hiç bir zaman sorunlarımız, ülkenin sorunları bitmeyecektir.

Hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- E fendim, kongremize gelmiş olan telgraflar var, bunları okumadan isimlerini zikredeceğim: Yahya Yiğit, Sait Soysal, İrfan Batur. Manisa Avukatlarından Cevdet Çatalkaya, Orhan Erol Ünal, Oğuz Dilek,

Sayın Huruşit Kangal, buyurun.

HURŞİT KANGAL (Balıkesir)- Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım; eleştiriler bölümünde beyan ettiğim bir hususa daha vazih bir hale getirmek için söz almış bulunuyorum. dilek olarak.

Meslek kurallarında reklam yasağı hususunda telefon rehberine büyük harflerle yer verilemez hükmü mevcut olduğu halde, bugün avukatlık tabelaları meslek kurallarındaki reklam yasağını ihlal eder boyutlara ulaşmaktadır. Bunun barolarca önüne geçilebilmesi için meslek kurallarına bu hususta da açık ölçüler getirilmesini ve bu hususta Yönetim Kurulunun çalışmalar yapmasını arz ve teklif ediyorum. Teklifim bundan ibarettir. Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Efendim, şimdi gündemimizin 14 ncü maddesine gelmiş bulunuyoruz.

"Yerli ve yabancı kongrelere gönderilecek delegelerin seçilmesi veyabu konuda Yönetim Kuruluna yetki verilmesi."

Yönetim Kuruluna yetki verilmesi hususunda Yönetim Kurulunun bir teklifi var. Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmiştir, Yönetim Kuruluna yetki verilmiştir efendim.

Böylece gündemimiz tamamlanmış oluyor. Hepinize teşekkür ederiz.

Seçim sonuçları gelmiştir okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Sınav Kuruluna ait seçim sandığı açıldığında 123 delegenin oy kullandığı, 3 oyun geçersiz olduğu, 120 oyun da geçerli olduğu anlaşıldıktan sonra tasnifte oy sırasıyla:

- 1- İhsan Onar 95 oy,
- 2- Aziz Behçet Çomakoğlu 43 oy,

3- Erdoğan Bigat 42 oy ile asil üyeliklere seçilmişlerdir. Emin Baltaoğlu 35 oy, Ziya Nur E rün 34 oy, Mehmet Ali İkizer 20 oy alarak yedek üyeliklere seçilmişlerdir.

Ayrıca, gösterilen adaylardan Fadıl Altop 3 oy, Salih Sipahier 11 oy, Faik Muzaffer Amaç 6 oy, Mehmet Nomer 13 oy, Halit Çelenk 9 oy, Zeki Baltacı 6 oy, Necmi Akçan 2 oy, Faruk Aksoy 1 oy, Mehmet Kavaklılar 9 oy, Necmi Alpaslan 2 oy, Şemi Üge 2 oy, Emin Değer 21 oy, Niyazi Ağırnaslı 1 oy almışlardır.

Emin Değer ve Niyazi Ağırnaslı aday olarak gösterilmediklerinden, oyları dikkate alınmamıştır, alınmamak gerekir. İşbu tutanak birlikte imzalandı.

Denetleme Kurulu. Tutanak:

Oya katılma 125, kullanılan oy sayısı 124, geçerli oy 117, iptal edilen oy 2, boş oy zarfı 5.

Yapılan tasnif sonunda Denetleme Kurulu için zarflardan çıkan 3 pusulaya isim yazılmadığı;

Hasan Basri Güder'in 11 oy ve Doğan İleri'nin 109 oy ve Güngör Ç akmakçı'nın 92 oy, Emin Değer'in 1 oy, İlhan Baykent'in 1 oy, Necmettin Akçaoğlu'nun 2 oy aldıkları tesbit edilmiştir.

Disiplin Kurulu seçimleri için 125 delegenin oy kullandığı, kullanılan oylardan 4 geçersiz, 4 boş zarf ve bir boş oy çıktığı, ve neticede 116 geçerli oyun bulunduğu görüldükten sonra;

Tasnif neticesinde: İskender Özturanlı 110 oy, İlhami Güven 98 oy, Davut Selçukî 96 oy, Mahver Öztıp 91 oy, Alp Selek 78 oy, Niyazi Ağırnaslı 75 oy, Ekrem Özkunt 73 oy. ile Disiplin Kurulu asil üyeliklerine seçilmişlerdir.

Hayati Ekşi 27 oyla, Nejat Oğuz 6, Şahap Demirer 2, Doğan İleri 1, Halit Çelenk 1, Amil Kartay 1, Hasan Basri Güder'in 1 oyla yedek üyeliklere seçildikleri saptanmıştır.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı için yapılan oylamaya 125 delege katılmış, sayılan 126 oy pusulasından 6 sı boş ve 3 ü geçersiz, 117 geçerli oy saptanmış, yapılan sayımlar sonunda adaylar aşağıdaki oyları almışlardır:

Faruk Erem 99 oy, Atılâ Sav 18 oy.

Bu sonuca göre Av.Faruk Erem Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına seçilmiştir. (Alkışlar)

Yönetim Kurulu Ü yeligi:

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu için yapılan oylama sonucu:

Sandıktan 126 zarfın çıktığı, bunlardan birinin Başkana ait pusula olması nedeniyle iptal edildiği, diğer oylardan 1 pusulanın Denetim Kurulu pusulası olduğu tesbit ve iptal edildi, sayıma geçildi, alınan oy pusulalarına göre:

Turgut Bulut'un 67 oy, Vedat Burcuoğlu'nun 66 oy, Hilmi Becerik'in 66 oy, Merih Sezen'in 63 oy, Gülçin Çaylıgil'in 58 oy aldığı ve bu suretle asil üyeliklere seçildikleri;

Diğer adaylardan sıra ile yedek üyeliklere:

Yılmaz Tokman 45 oy, Şerafettin Kaya 44 oy, Umur Dicleli 42 oy, Fuat Akkoyunlu 40 oy, Yüksel Keskin 28 oy alarak seçildikleri, bunun dışında Necati Özkaya'nın 24, Cevlanî Önal'ın 13, Muzaffer Terliksiz'in 11, Burhan Karaçelik'in 9 oy aldığı, Ekrem Özkunt'a 2 ve Davut Selçukî, İhsan Onar, Raşit Abasıyanık, Ekrem Özkunt'a 2, Nebil Varuy, Orhan Argüden, Turgut Kılıç, Hayrettin Alaçam'ın birer oy aldıkları saptanarak bu tutanak tanzim olundu.

Arkadaşlar, böylece kongremiz bitmiş oluyor. Türkiye barolarına, Türkiye Barolar Birliğine hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. Başkanlığa seçilmiş olan Sayın Faruk Erem'i, kapanış konuşmasını yapmak üzere mikrofona davet ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN FARUK EREM- Aziz delege arkadaşlarım; gösterdiğiniz itimada minnet ve şükranlarımı arz etmekle söze başlamak istiyorum.

Eğer şu benzetmeyi bağışlarsanız, beni bir geminin kaptanlığına seçmiş oldunuz. Bu gemi geçen dönemde büyük fırtınalar atlattı, uğursuz kayalar arasından geçip bugüne kadar gelebildik. Ama hiç bir zaman bir iktidar limanında sığıntı olmadık. Ama hiç bir zaman demir de atmadık. Gemi yürüyor.

Tatlı su kaptanlığı ile açık denizler kaptanlığı ellettteki birbirinden farklı. Benim ikinci niteliğe elverişli olduğum yolunu gösteren bu seçim, benim için bir güç kaynağı elbetteki olacak-

tır. Bu nitelik bir rota tayin etmiş, ayrılmamam emredilmiş, seyir defterine de bu önemle yazılmıştır.

En derin saygılarımı, teşekkürlerimi arz ederim. (Şiddetli ve sürekli alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim, sağolun.

Toplantıyı kapatıyorum.

(Kapanma Saati: 17.35)